RUPERT THOMSON

MAHREMİYET

altın bilek
YAYINLARI

Genel Yayın No: 82
Dünya Edebiyatı Kitaplığı: 31

Mahremiyet
Secracy

©Rupert Thomson, 2013
© Altın Bilek Yayınları, 2013

Bu kitabın Türkçe yayın hakları, Altın Bilek Yayınları'na aittir. Her hakkı saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayınlar Genel Koordinatörü İlker Balkan
Dizi Editörü Emel Balkan
Son Okuma Çağla Songül Baş
Kapak Tasarımı Onur Korkmazer
Tasarım ve Uygulama Altın Bilek Yayınları
Baskı Kenan Ofset – Hamit Işık
Davutpaşa Cad. İpek İş Merkezi Kat:3 No:21
Davutpaşa – Zeytinburnu İstanbul
Matbaa Sertifika No: 12641
Yayınevi Sertifika No 23274

Birinci Basım Ocak 2014, İstanbul (2000 adet)
ISBN 978-605-5831-53-0

ALTIN BİLEK YAYINLARI
Taksim, İstiklal Cad. Zambak Sok. No:12/4 Beyoğlu İstanbul
Tel: 0212 292 18 80 Faks: 0212 292 18 60
web: www.altinbilekyayinlari.com
e-posta: info@altinbilekyayinlari.com

RUPERT THOMSON

MAHREMİYET

- ROMAN -

TÜRKÇESİ RUHİYE ERULAŞ

altın bilek
YAYINLARI

Calvin Mitchell için, daima...

"Köpek kurda, ışık alacakaranlığa,
boşluksa bekleyen şu ana"

THOMAS PYNCHON

"Korku benim bir parçam"

TAMURA RYUICHI

-1-

Bir kasım günü geldi, soğuk bir rüzgâr esiyordu, tarlalar yağmurdan sırılsıklam olmuştu. 1701 yılıydı. Özel odamda oturup kaldırım taşlarının duman mavisinin yanına kara bir örümcek gibi görünen ince uzun at arabasının gıcırdayarak durmasını izledim. Kapı birkaç santim açıldı. Tekrar kapandı. Sonra daha çok açıldı. Ayağı yere basana kadar bir kararsızlık, hatta bir müşkülpesentlik vardı üzerinde. O sırada, onun ölmekte olduğunu fark ettim. Bu durum beni şaşırttı ve onu daha yakından izlememe neden oldu. Boğazına kadar iliklediği koyu renkli paltosuyla bu zar zor seçilen figür, kadınlar manastırının sırılsıklam duvarlarına uzun uzun baktı. Pencerem üst kattaydı, beni fark etmedi.

Bir ay önce bana bir mektup yazmıştı. "Beni tanımazsın," diye başlıyordu, "Ama sana anlatacağım şey çok ilgini çekecek ve bu bir tek kişiye, yüz yüze anlatılabilir." Yazısı Hawthorne teli gibi sıkışık ve kıvrımlıydı, ayrıca gerektiğinden fazla kelime kullanmıştı. Acaba bu tedirginlikten miydi, yoksa eğitim eksikliğinden mi? Bilemedim. Onun arkasın-

dan, arabanın şoförüne bakan bekçi ile konuştuğunu gördüm. Yüzlerinde teslimiyet ve bir parça da alay vardı. Benim hissetmiş olduğum şeyi onlar da mı hissetmişti? Dikkat çekme yeteneğini kaybettiğin zaman ya da dünya senin artık onun üzerinde çok etkili olduğuna inanmadığında, işte hayatında böyle bir an gelebilir. İçim titredi, odama geri döndüm.

Oturdum ve hazırlanmayı düşündüm. Sol elimdeki opal yüzükten başka, gösterişe teslim olduğum tek yer tuvalet masamdı ama onun içinde de küçük, kıymetli hazlar vardı. Ayna bana yıllar süren tedbirsizlik ve hayal kırıklığının ardından yaptığım kafes işlerinden kalan kırışıklıklarımı, torbalarımı ve gıdımı gösterirdi. En azından hâlâ hayattaydım. Gerçi elli altı olmuştum... Ve bir başrahibenin gösterişsiz, şekilsiz kıyafeti içindeydim, ben, Orléanslı Marguerite Louise! Kimin aklına gelirdi ki? Kıyafeti eğlenceli bulsa bile, dans hocasının aklına gelmezdi. Aşçının, şairin, damadın da aklına gelmezdi. Aslında, belki de Tuscany Grand Dük'ü olanı hariç diğer birçok sevgilimden hiç birisinin aklına gelmezdi. Gerçi onu da hiçbir zaman sevgilim olarak görememiştim. Koca, evet. Sevgili, hayır. Onun isteksiz icraatları bir lütuf değildi. Ama eminim Fransa Kralı'nın beni manastıra gönderme kararını onaylamıştı. Onun için en iyi yer, dediğini duyar gibiyim. Kemikleri cehennemde toz olur umarım. Âmin.

Yanaklarıma allık sürdüm, kaşlarımın mağrur kavisine de kalem çektim. Yaşlandıkça daha az cömert olan dudaklarımın da biraz renklendirilmeye ihtiyacı vardı. İşimin ortasında, yaptığım şeyi görünce kıpkırmızı olup gözlerini çeviren bir çaylak tarafından rahatsız edildim.

Bir ziyaretçim olduğunu söyledi.

"Biliyorum," dedim.

Kız onu içeri buyur ederken ben de çizim odamda camın önünde duruyordum. Çıplak duvarlar, sert sandalyeler. İçinde yanmak için çabalayan kütüklerin dolu olduğu bir şömine.

"Zumbo," dedim.

Selam verdi. "Saygıdeğer Rahibe."

Yabancı ve yeni olmaktan çok uzak paltosuna bakarak adamın gösterişsiz olduğunu, hatta son modadan bile haberinin olmadığını anladım. Kollarından birinin altında iyice eskimiş, kahverengi bir çanta vardı.

"Aslında," dedi, "Size nasıl hitap edeceğimden emin değildim."

"Saygıdeğer Rahibe olur."

Merak ve şefkatin tuhaf bir karışımıyla gözlerini dikip bana baktı. Gözlerinin çevresindeki deri şişmiş hatta berelenmişti, sanki uyumamış gibiydi.

Çaylağa döndüm. "Gidebilirsin." Kız odadan çıktıktan sonra ziyaretçime döndüm. "Siz iyi değilsiniz, öyle değil mi?"

"Oturabilir miyim?"

Ona, ateşin yanındaki sandalyeyi gösterdim.

O yaz, diye anlattı bana, Marsilya'dayken aniden başına öyle kötü bir ağrı saplanmış ki az kalsın bayılacakmış. Limandaki hastaneye kaldırılmış. Havada balık bağırsağı ve mürekkep balığı mürekkebinin kokusu varmış; kendine geldiği anda hastalanmış. Orayı yöneten kadının parlak kırmızı saçları varmış ve o hezeyan içinde kadının alev aldığına inanmış; su istemiş ama susadığı için değil, kadının alevlerini söndürmek istediği içinmiş. Dudakları tuhaf bir gülümsemeyle büküldü, sonra devam etti. Oranın sahibi olan bayan onu, karaciğerinin iflas ettiğini ve ayın sonunu göremeyeceğini söyleyen bir berber hekime göndermiş. Ama ayın

sonunu görmüş. Yine de Paris'e döndüğü zaman kralın hekimi teşhisi onaylamış.

"Hasta olduğunu biliyordum," dedim. "Arabandan inişinde bir tuhaflık vardı."

Zumbo uzandı ve elinin ayasıyla kafasının yan tarafını kaşıdı.

"Mektubun bana ilginç geldi," diye devam ettim. "Ama zaten niyetin de buydu, değil mi? Kendine bir seyirci bulmana yetecek kadarını anlattın bana." Rüzgâr bacada uğuldadı, ateşin dumanı odaya doldu. "Oysa maalesef ben sizin adınızı hiç duymamıştım. Biraz araştırma yapmam gerekti."

Avlanmış gibi baktı bana. "Ne buldunuz?"

"Adınla ilgili bir takım ihtilaflar."

"Ben Zummo olarak doğdum," dedi, "Ve hayatımın büyük bir kısmında Zummo olarak çağrıldım. Fransızlarla çalışmaya başlayınca *b* harfini ekledim. Onlar bunu daha kolay buldular."

Bana şüpheli geldi ama konuyu kapatmasına izin verdim.

"Bir şeyler yapıyorsun," dedim. "Balmumundan."

"Evet."

"Bazıları seni sanatkârların ustası olarak görüyor. Diğerleri ise senin büyücü olduğunu söylüyor. Gizemlisin, takıntılısın. Münakaşacısın."

Gözlerini yere indiren Zumbo, başıyla onayladı.

"Buraya gelmeni başta kocamın fikri sandım," dedim, "Sonra bir zamanlar onun için çalıştığını öğrenince yani senin patronun olduğunu, aslında, yani tahmin edebilirsin..."

"O halde beni görmeyi neden kabul ettiniz?"

"Ah, merak etmiştim, canım da sıkılıyordu, ayrıca Grand Dük kadar naif bir adam bile kendisi yerine özür dilesin diye bir sanatçı göndermez."

Zumbo kendi kendine gülümsedi.

"Neyse işte," dedim aniden, sabırsızca, "Neymiş bakalım şu çok ilginç bulacağım haber?"

Başı yavaşça yukarı kalktı, tüm yüzü öyle gerildi ki derisinin altından kemiklerini hissedebiliyordum. "Kızınız hakkında."

"Anna Maria mı? Nasıl bir hayal kırıklığı olmuştu o kız. Gerçekten de korkunç bir tip. Ama merak etmeyin. Onunki gibi bir babayla..."

"O değil. Diğeri."

Oturduğum halde, geriye doğru düşeceğimi sandım. Şimdiki zamanının duvarları açıldı ve geçmiş içeri süzüldü. Çalkantılı, frenlenemez, enkazın altında boğulmuş... "Sen bunu nereden biliyorsun? Hiç kimsenin bundan haberi yok."

Cevap vermedi.

Sersemlemiş bir halde, sandalyemden kalktım ve pencereye gittim. Dışarıda yağmur, sanki Paris'in doğusunun kasvetli manzarası bir hataymış da birileri onu karalıyormuşçasına hırçın kalem darbeleri gibi yağıyordu.

"Anlat bana," dedim sonunda, hissetmediğim yapmacık bir kayıtsızlıkla.

-2-

Hayatımın en heyecanlı anlarından birini yaşıyor olmalıydım. İşte buradaydım, yüksek bir tepede durmuş ilk kez Floransa'ya bakıyordum. Öğleden sonra geç saatlerdi. 8 Nisan 1691. Bulut yığınlarının ardında titreyen koyu turuncu bir güneş sanki yeni doğmuş gibiydi. Akşam olmasına bir saat kalmıştı. Altımda kümelenmiş binalara, nehirden yükselen sisin altına gizlenmiş olan uzun, mazgallı kulelere bakarken, cebimde hışırdayan bir kâğıt parçası hissettim. 3. Cosimo'dan, Tuscany'nin Grand Dükü'nden bir davetiyeydi, hal böyleyken- hal böyleyken de ne?

Çatıların tepesinde fırıl fırıl dönüp kavga eden kuşlara gözüm takılsa da, omzumun üstünden arkaya bakmaktan kendimi alıkoyamadım. Hiçbir şey yoktu tabii ki. Orada hiç bir şey yoktu. Sadece sessiz çimenler, palmiyeler vardı, yalın ve sıktı ve leylak rengi gök kubbe uçsuz bucaksız enginlere uzanıyordu... On beş yıldan fazla bir zaman geçmişti ve ben hâlâ ardımda bıraktığımı, beni takip edeni unutamamıştım. Her zaman, hani rüyalarda olduğu gibi, koşamadığımı, hatta yarı belime kadar kuma saplanmışçasına hareket bile ede-

mediğimi fark ettiğim ve onun beni yakalayacağı, her şeyin kaybolacağı o anın geleceğinden korkmuştum.

Memleketim Siracusa'dan 1675 yılında ayrılmıştım, dedikodular köpek sürüleri gibi ayaklarıma dolanmıştı. Daha on dokuz yaşındaydım ama geri dönüş olmadığını biliyordum. Catania'dan ve sahilden geçtim, batı semalarında büyüyen Etna, verimli bayırları, lezzetli meyveleri ve çiçekleriyle yıkım vaat ediyordu. Messina'dan gemiyle batıya doğru gittim. Temmuz ayı sonlarıydı ve boğucu bir gece vardı. Donuk kırmızı bir ay, kızıl kahve bulutlara sokulmuştu. Havanın kıpırtısız olmasma karşı, deniz özgür kalmak için mücadele verircesine kabarıp geriliyordu ve ben de geminin alabora olacağını düşünüyordum. Ölümüm böyle olacaktı ve bu haberi aldığında sevinenler de... Sevinenler! Porco dio.

Bir iki yıl Palermo'da kaldım, sonra tekrar gemiye binip kuzey doğuya, Napoli'ye gittim. Yaptığımı söyledikleri şeyleri yapmamıştım ancak iyi söylenmiş bir yalanda da bir nebze gerçeklik vardır ve o gerçek, çiğ sarımsağın tadı ya da sigaranın kokusu gibi üzerinize yapışır. İnsanlar her zaman en kötü olana inanmaya hazırdır. Bazen, şafaktan önceki ağdalı, sarsak saatlerde, çünkü yakalanma korkusuyla kaldığım yerlerden ayrılmaya zorlanmıştım, sanki bir aynanın önünden geçersem neredeyse kendimi tanımayacağım diye içimi bir acı kaplardı. Diğer zamanlarda beni kovalamış olanın yüzüne gülerdim. Bırakalım gerçekleri çarpıtsınlar. Karakterimi öldürsünler. Bırakalım kendi pisliklerini tırmıklasınlar. Ben kendime, onların hayal gücünün de ötesinde, seçkin ve görkemli bir yol çizerdim. Hiç kimseye güvenmezdim. Kimse de bana güvenmesin. Pek çok yerde bulunmuştum ama işim vardı ve bunun da beni kurtaracağına inanmıştım. Aynı şekilde, her zaman kendimi korudum, aynı erkeklerin savaşta yaptıkları gibi ve her zaman yanımda bir bıçak taşıdım, hatta çoğu kasabada yasak olsa bile taşı-

dım ve verilen zarara parmaklarımla dikkatlice dokununca arada sırada maziyi hatırlıyorum. Bu halet-i ruhiye içinde, her zaman dikkatli olup, sık sık uykusuz kalarak, nihayet Floransa'ya vardım.

Şehre bir kez daha baktım. Saraylar ve evler arasmda Santa Maria del Fiore'nin kızıl kahve kubbesini gördüm, aynı darmadağın bir yemek masasına yüzükoyun konmuş, kalın kabuğu soyulmuş, kıymetli meyvesi çoktan çürümüş yarım bir nara benziyordu. Hiç çığlık ya da bir keşmekeş sesi duymuyordum ama belki de bunun beni şaşırtmaması gerekiyordu. Geçtiğim yerleri düşündüm, insansız, çatısız çiftlik evleri, yollar ve orman gibi olmuş yürüyüş yolları, dallarında şişirilmiş gözbebekleri gibi duran toplanmamış zeytinler...

Hayalet ülke.

Tepenin üzerinde, dizlerimin üstüne çöktüm ama selam vermek için ya da meraktan değil, girmek üzere olduğum dünyayı seyretmek, hazırlanmak için kendime birkaç dakika vermek için.

Güney kapısından geçtiğim sırada çanlar ısrarlı ve üzgün bir şekilde çalarak gece yarısını bildirdiler. Bekçi şanslı olduğumu söyledi: Bir dakika geç kalsaydım duvarların dışında uyumam gerekecekti. Darılmış gibiydi, belki de ben onu mesleğinin mahrem zevklerinin birinden mahrum etmiştim. Kâğıtlarımı muhafıza gösterdim. Esnedi ve elini sallayarak beni uğurladı. Kendimi Romana yollarında buldum. Her iki tarafta da binalar toplanmıştı, yüksek, grili sarılı ön cepheleri demirli camlarla doluydu, saçaklar öylesine abartılıydı ki nerdeyse boyumu aşıyorlardı. İnce, koyu renkli kurdele gibi bir gökyüzü. Bahçe kapısınm çarpıp kapandığını ve bir kadının küfrettiğini duydum. Büyük olasılıkla dışarıda kalmıştı. Bekçinin hoşuna gidecekti.

Ponte Vecchio'ya geldim, mücevherci dükkânları gece olduğu için kapanmıştı. Yarı yolda durdum ve bir korkuluğa yaslandım. Nehrin üstünden esen meltem, su mercimeği ve ıslak çamur kokuyordu. On altı yıl süren kararsız varışlar ile aniden, doğaçlama ayrılışlar nedeniyle tüm zevklerim yok oldu, tüm sözlerim görmezden gelindi ya da bozuldu. Roma'ya son gidişimde, öğleni genç bir dulla geçirdiğimi hatırladım. Göz kapakları titremiş, yanımda yatarken inlemiş ve boynu terden ışıldamıştı. Bana Moderno'nun cesur, enfes St. Cecile heykelini anımsatmıştı. "Benimle kal," diye fısıldanıştı kadın. "O kadar uyumluyuz ki..." Ama yine buradaydım, ardımda bıraktığım her şeyle, bilinmeyen her şeyle.

Birkaç dakika sonra, Bargello'nun dimdik, boş duvarı tepemde bir karaltı gibi görünürken, mazgallı siperlere takılı yuvarlak objelerin önünde duruverdim. O karanlıkta yalnızca dişleri ve saç tutamlarını görebildim. Kel bir adam kapının ağzına çıktı ve nereye baktığımı gördü.

"Oğlancılar," dedi.

"Hemen ertesi gün," dedi, tam benim durduğum yere konan bir karganın gagasında bir insan gözü görmüş. Omuzlarını silkerek bir parça nebatat ve meyvenin olduğu sergisinin başına gitti.

Ona *House of Shells* adlı hanı bilip bilmediğini sordum. Çok fazla gelmişim, öyle dedi. Orası Palazzo Vecchio'nun arkasındaki Via del Corno'daymış.

Yağmur yağdı ama fazla değil. Ben de ıslak ve garip bir biçimde sessiz sokaklarda koştum.

Grand Dük'ün ajanının tavsiye etmiş olduğu *Borucher* adlı hanı bulduğum zaman, kemerden geçip kırlık alana çıktım. Kirli gri duvarlar, üzerimden göğe yükseliyordu ve gökyüzü tepede siyah bir kapak gibi görünüyordu. Güneşin toprağa değeceğinden şüphe ettim, yazın bile. Burası doğru yer miydi? Pek öyle görünmüyordu.

Tam kapıyı çalacaktım ki, on bir, on iki yaşlarında bir kız çocuğu ortaya çıktı.

"Burası Shelller'in evi mi?" diye sordum.

Onun soluk, kare yüzü bana boş bir kağıdı hatırlattı, kızın uzun ve cansız saçlarında bitkiler ve bir parça saman vardı. Ayakkabıları ise sandal büyüklüğündeydi.

"Burası arka giriş," dedi. "Ve neyse, doluyuz."

"Ben oda ayırttım."

"Siz kimsiniz?"

"Adım Zummo. "

Beni sirke kokan, karanlık bir pasajdan geçirdi.

"Annem sizinle ne yapacağını bilir," diye seslendi omzunun üzerinden.

Eğer davranışları soyluysa, yürüyüşü sakar ve hantaldı. Tüm göğsü her adımda tavana kadar kalkıyor, sonra aniden yeniden düşüyordu, sanki görünmez iplerle yukarıdan kumanda edilen bir kukla gibiydi. Bir anda aklıma onun yumru ayak olabileceği ya da bacaklarının aynı uzunlukta olmayabileceği geldi.

Başka bir kapıdan daha geçtik ve turuncu şallı kadınların kanat çırpan bir gine kuşunun üzerine doğru eğilmiş oldukları ikinci kırlık alana geldik. Kız, kuşun boynunu aniden, zalimce büktü, sonra yeniden düzeltti ve bizimle yüz yüze getirdi. Ölü kuş avucunun içinde su isteyen çiçek gibi gevşekçe sallanıyordu.

"Sen heykeltıraşsın," dedi.

"Doğru."

"Seni bir hafta önce bekliyordum."

"Siena'dan buraya yürüdüm. Düşündüğümden uzun sürdü."

Sözlerim deşifre dilmesi gereken kodlarmışçasına inceleyen gözlerle beni süzdü. Başının arkasında sıkı sıkı topladığı

kül rengi saçları, kürek kemiklerinin arasında bir ip gibi duruyordu. Üst ön dişlerinden biri noksandı.

"Bavulların geldi," dedi. "Bir yığın eşya. Odana taşıttım."

Ona teşekkür ettim.

Gözlerini kıstı. "O fazladan geceler için de senden para alacağım."

"Elbette."

"Ben Sinyora de la Mar, bu arada."

"İspanyolsunuz, değil mi?"

"Kocam İspanyol'du, Tanrı o işe yaramaz ruhunu korusun." Kendi kendine amaçsızca istavroz çıkardı ve kuşu kıza verdi. "Bunu mutfağa koy." Kız çıkınca, tekrar bana döndü. "Adı Fiore. Umarım sizi rahatsız etmez."

"Kızınız mı?"

"Evet."

Beşinci kattaki odamı gösterdi, tavanda siyah kirişler vardı ve oldukça koyu, gölgeli bir gül rengine boyanmıştı. Bir yazı masası, şömine ve metal çerçeveli bir yatak vardı. Bavullarım kahverengi kadife perdenin arkasındaki cumbaya yığılmıştı.

"Baca çalışıyor," dedi, "Ama odun pahalı."

O gece rahat uyuyamadım. Göğsüm sıkıştı ve kafam karışıktı, beynim çok hızlı işleyen, rastgele düğümlenmiş binlerce telden oluşmuş gibiydi. Gece yarısından sonra yataktan kalktım ve pencerenin karşısına asılmış olan yağlı kumaş parçalarını kopardım. Önümde kuleler ve kubbelerin manzarası, onların da arkasında, birkaç saat önce üzerinde dikilmiş olduğum gökyüzünden de karanlık tepe görünüyordu.

Pervaza yaslanırken aklıma bir rüya geldi. Karanlıkta dik bir merdivene tırmanıyormuşum. Sahanlığa gelince, ben yaklaşınca açılan kapının önünde tökezliyordum. Odanın içinde sırtını duvara vermiş oturan bir adam vardı. Medici

ailesine has olgun dudakları ve fırlak gözleri olmasa da, onun Grand Dük olduğunu biliyordum. Aslında al yanakları ve açık renkli saçlarıyla erkek kardeşim Jacopo'ya benziyordu. Jacopo, yaşadığım tüm sıkıntıların ve talihsizliklerin kaynağıydı. Grand Dük bana bilgi verdi ama dalgın görünüyordu. Yumruk yapmış olduğu sağ eline bakıyordu. Elinde yakaladığı bir sinek var sanmıştım ve belli belirsiz bir vızıldama sesi var mı diye dinledim. Hiçbir şey duyamadım.

Sonra beni bahçeye çıkardı. Akşam olmasına rağmen gökyüzü soluk bir yoğunluk içinde ışıl ışıldı. Birlikte olmanın verdiği rahatlıkla yan yana yürüdük. Kendimi konuşmak zorunda hissetmedim, o da aynı şekilde görünüyordu. Birbirimizi sanki hayatlarımız boyunca tanıyor gibiydik.

Patikanın sonuna geldik ve işte o zaman ilk kez konuştu. Sessizce, kendisine onu aldattığımın anlatıldığını söyledi. Bu doğru muydu? Dertsiz, masum görünmek ümidiyle taş bir tırabzana doğru yürüdüm. Diğer tarafta, yüzlerce metre uzanan topraklar saf bir vertigo sebebiydi. O panikle elinde ne olduğunu sordum. Dişlerini göstererek sinir bozucu bir şekilde gülümsedi. Dikkatle kurulmuş bir tuzağa düşmüş gibiydim ama o hâlâ soruma cevap vermemiş ve merak ettiğim o yumruğunu açmamıştı.

Canın yanından döndüm. Yatağıma girerken, yakınlarda bir adam konuşmaya başladı, sesi kısılıp homurtuya döndü ve dediklerinden hiç bir şey anlamasam da kafa tutmak ve pişmanlık kelimelerini duydum sandım. Sabah, olanları bayana anlatınca bana, uzun zaman önce, devekuşunun Grand Dük'ün canlı hayvan koleksiyonundan kaçıp Ponte Vecchio'yu ezdiği ve arkasında onu takip eden insan kalabalığının yanında, o saçma hareketleri yaptığı yıl ölen kocasına benzediğini söyledi. Bu anıyla gülümsüyor ve başını sallıyordu, benim içinse ona başsağlığı dilemek için artık çok geçti. "Aslında," diye devam etti, o duymuş olduğum şu

Fransız Ambrose Cuif olabilirmiş. "Benim üst katımda yaşardı ve uykusuzluktan mustaripti, gerçi düşününce onun kız gibi tiz bir sesi vardı. Belki de sonuçta rüya görüyordum."

"Belki," dedim.

İlk hafta sonunda kapımın tıklatılmasıyla uyandım. "Kim o," diye sordum, cevap geldi. Kapıyı açtım. Dışarı baktım. Merdivenler boştu; sesler uzaktaki tavernadan geliyordu. Yerde, ayak parmaklarımın yalnızca birkaç santim ötesinde uzun ve kâğıdımsı bir şey vardı, eskimiş gri bir ipek şerit gibiydi. Eğilince, bunun bir yılan derisi olduğunu gördüm. Bir şekilde bayanın kızı Fiore'nin bundan sorumlu olduğu biliyordum ve bir dahaki sefere onu salonda gördüğümde ona hediyesi için teşekkür ettim. Kızardı ve koşarak odadan çıktı, kaçarken de kalçasıyla küçük masaya çarptı. Vazo sallandı ama devrilmedi.

Bayan hesaplarından kafasını kaldırıp baktı. "Sana karı kaynadı gibi."

O öğleden sonra, Fiore'den bana şehri gezdirmesini rica ettim. Alt dudağını ısırdı ve sonra dönüp pencereye doğru gitti. Dışarıda incecik bir yağmur çiseliyordu. Beni götürebileceği birkaç yer olabileceğini söyledi nihayet.

Ertesi gün, hava açılmıştı ve sıcak, mavi bir gökyüzü altında yola koyulduk, Fiore yolu gösterdi. Yürüyüşü hantal, saç modeli tuhaftı. Ama onda bir kraliçe havası vardı, bir görev verildiği için gururunun okşandığını düşündüm ve biz geçerken birçok dükkân sahibi ironik bir şekilde ona selam verdi. Santissima Annunziata'nın dışında, yakın zamanlara kadar kilisenin içinde, bazıları duvarlardaki nişlere yerleştirilmiş, bazılarıysa tavandan sarkan balmumundan heykeller olduğunu anlattım ona. Bazen ipler kopar ve bu heykeller aşağıdaki törene katılan cemaatin önüne, diklemesine

düşüverirlerdi. İnsanlar, zaten ölü olan insanlar tarafından öldürülmüş olurlardı.

Fiore ellerini kalçalarına koydu. "Kim kime şehri gezdiriyor?"

Ondan sonra sesimi çıkarmadım.

İlk durağımız Duomu ya da Santa Maria del Fiore idi, görünüşe göre adını buradan alıyordu, sonra Guazzi kulelerinin merdivenlerinden yukarı çıktık. Simoni ve Doffo Guazzi havai fişek üretiyorlardı ve çocuksu coşkuları karşılarındakine de geçiyordu. Terkedilmiş dinkleme makinesini keşfettikten sonra nehri geçtik ve bir diğer kiliseyi, Santa Felicita'yı ziyaret ettik. Koridorun yarısında Fiore sırtını sunağa döndü ve girişin üzerindeki duvarın tepesine yerleştirilmiş olan metal ızgarayı işaret etti. Bu, Grand Dük'ün şehri görünmeden terk etmek istediği zaman kullandığı geçitti. Onu bir kez gördüğünü söyledi kilisenin orta kısmına bakarken. Nihayet beni Yahudi gettosundaki çok süslü ama pis bir binaya götürdü. Kontes burada âşıklarından biri tarafından bıçaklanarak öldürülmüştü.

Karanlık çökmüştü. Shell'in evine dönerken gettoyu çevreleyen labirent şeklindeki sokaklarda Fiore, cinayetin detaylarını anlattı. Âşığın bıçağı kadının hem boğazını hem de taktığı kolyeyi kesmişti ve bazı gecelerde yeterince dikkatle dinlersen merdivenlerden aşağı dökülen incilerin çıt-çıt-çıt seslerini duyabilirdin. Fiore konuştuğu halde kafam karışmıştı. Mercato Vecchio yakınlarındaki dükkânların çoğunda yağlı kâğıtlar asılıydı ya da dükkânlar tahta kepenklerle kapatılmıştı ama ben şans eseri pencereleri camlı bir yapının önünde durmuştum. Raflardaki bir sürü kavanoz ve şişeye bakınca oranın bir eczane olduğu anlaşıyordu ama bir adı ya da levhası falan yoktu. Daha da yaklaştım. Bir oğlanken eczanelerde çok zaman geçirmiştim. Annem ne zaman hastalansa, ki babamın ölümünden sonra sık sık hastalandı, gö-

revlerimden bir tanesi de ona ilaç taşımak olmuştu. Eczanede beklerken, içeridekilerin konuşmalarını dinlerdim, ailelerinden, işlerinden, din ve hatta siyasetten bahsederlerdi, dolayısıyla ben de kısa süre sonra bir şehrin nabzını tutmak ve sırlarını öğrenmek için daha iyi bir yer olmayacağını anladım. Cama doğru eğilip de hamileliği engellemek için kullanılan bitkileri incelediğimde misk otu ve ardıcı gördüm, tam o sırada ufak tefek bir el uzanıp, cama yeni bir kavanoz koydu. Yukarı bakınca gözlerim genç bir kadının gözleriyle karşılaştı. Belki de bana bu özgürlüğü veren aradaki camdı veya belki de alışılmadık şekilde siyah saçları ve soluk yeşil gözlerinin birleşimiydi ama yine durdum ve ona baktım, ta ki sonunda gülümser gibi yapıp bakışlarını yere çevirerek karanlık odaya dönene kadar. Sonra ben de geri döndüm ve o zamanlar havası sanki yarısı imgelenmiş olan hafif bir kar gibi, anlaşılmaz bir biçimde kırılgan, geçirgen ve dönerek yere inen binlerce karahindibanın tohum başı ile dolu olan nemli, karanlık dar sokakta başım dönerek yürüdüm. Köşeye varınca aklıma Fiore geldi. Omzumun üzerinden baktım ve onu terk edilmiş bir tavırla, ayağına bol gelen ayakkabıları ile arkamdan koşarken gördüm.

Birkaç gün sonra, Bayan de la Mar kapıma geldi. "Misafirin var."

Cevap vermedim. Gördüğüm bir kızın eskizini yapıyordum ve rahatsız edilmek istemiyordum.

Kapı açıldı. "Adam saraydan geliyor."

Etrafıma bakındım. Bayanın yüzü kıpkırmızıydı ve nedeni beş katı tırmanmış olması değil diye düşündüm.

Omuzlarını silkti. "İstersen ona meşgul olduğunu söyleyebilirim."

"Belki de neymiş baksam iyi olur."

Sırtı pencereye dönük, siyah, gösterişli kıyafetler içinde bir adamdı. İri yapılıydı ve grileşmiş bir bıyığı vardı. Yaşının altmış olduğunu tahmin ettim.

"Shellier'in evi," dedi, "Buraya gelmeyeli uzun zaman oldu." Sesi yoğun ve dinçti, dinlenilmeye alışık bir sesti. "Hikâyeyi biliyorsun diye düşünüyorum."

Başımı salladım.

"Bayanın kocası Salamanca'dan geldi," dedi, orası deniz taraklı turtaları ile meşhurdu. Şehirde deniztarağı kabuğu dolu olan bir ev vardı ve görünüşe göre de İspanyol'un hayali Floransa'daki bu evi yeniden düzenlemekti. Kışlar çok ıslak geçtiğinden kabuklar gevşemeye başlamıştı. Ya da insanlar bunları çalabilirdi. Azar azar gücünü ve amacını yitirdi.

"Ve sonunda onu öldüren de, tuhaf bir biçimde, deniz kabukluları oldu." Parmağı ile bıyığına dokundu. "Siz Sicilyalısınız, değil mi? "

"Evet."

"Ne kadar zaman kaldınız orada?"

"On altı yıl."

"Özlemiyor musunuz?"

"Evet, özlüyorum." Bu bey neden cesaretimi kırmaya çalıştı? Muhtemelen kibar olmaya çalışıyordu. "Peki ya siz bayım? Siz nerelisiniz?"

"Benim kim olduğumu bilmiyor musunuz?"

"Bana söylemediniz."

Ziyaretçim bir süre sessiz kaldığı halde, bana sanki bir zamanlar Palermo'da bir pazarda gördüğüm sepetten çıkan büyülenmiş yılan gibi kıvranıp dalgalanıyormuş gibi göründü. Sadece bir saniye sürmüştü oysaki. Gözlerimi kıstım.

"Beni bağışlayın," dedi. "Ben Grand Dük'ün özel sekreteriyim. Adım Apollonio Bassetti." Heceleri dilinin üzerinde

yumuşak meyve parçalarıymışçasına yuvarladı. "Majesteleri sizi emretmişlerdi."

Dikkatle Basetti'ye baktım. Odanın köşelerinde toplanmış olan tozlar ilgisini çekmiş gibiydi.

"Şu ana kadar," dedi, "Siz de kendinizi tanıtmadınız."

Saraydan beklendiğimi gayet iyi biliyordum ama gel gör ki, açıklayamadığım nedenlerden dolayı o anı erteleyip duruyordum. Geç yatıyor, bazen Fiore ile bazen de tek başıma sokaklarda dolaşıyordum. Akşamlarımı tavernada yöresel şarap içerek geçiriyordum, şarap söylentilere göre kırmızıydı ama sanki mürekkep şişesinden içmişim gibi dudaklarımı simsiyah boyamıştı. Oradayken hayatını en acayip işlerle kazanan adamlarla tanışmıştım. Bir tanesi kapı kapı dolaşıp merhem satmış ve ara sıra ayılarla güreşmişti. Adı Quillichini idi. Diğeri Belbo idi, suçluların doğu kapısındaki boş bir alanda idam edildiklerini görmüştü. Bir üçüncüsü ise ölü hayvanları toplayıp Sardigna denen mezarlığa bırakmıştı.

"Yerleşiyordum," dedim.

"Yerleşiyordunuz..."

Bassetti'nin alaycı ya da aşağılayıcı olduğunu düşünmemiştim. Eğer kelimelerimi tekrarlıyorsa, onları anlama umuduyla yapıyordur.

"Evet," dedim.

"Majesteleri yarın öğleden sonra sizi görecek." Beni geçip odadan çıktı. Sonra ön kapının yanında bir eli kıyafetinin içinde aranırken dönüverdi. "Neredeyse unutuyordum." Ağzında tıpası olan küçük bir kavanoz çıkardı ve sanki mücevhermiş gibi ışığa tuttu. "Sizin için bir Floransa'ya hoş geldiniz hediyesi. Yöreye has bir şey. "

Ona teşekkür ettim.

İçinde bir kök ya da yumru olan yuvarlak, çamur renkli ve neredeyse kayısı boyundaki kavanozu incelerken sağ tarafımda, salonun uç kısmında bir hareket hissettim. Bir

adam merdivenlerden indi, iri yarı ama sessizdi, sanki ben orada yokmuşum gibi yanımdan geçerken, yüzünü doğru düzgün göremesem bile bariz bir şekilde sıska olduğunu ve ağzının jiletle kesilmiş gibi göründüğünü sezdiğim o an, kanın yaraya hücum etmesine dek sürdü. Bassetti adamı bekleyen arabaya kadar takip etti ve ikisi birlikte gittiler.

Bayan dibimde belirdi. "Bu bir yer mantarı mı?"

Kavanozun ağzından tıpayı çıkardım. Koku, buruk ve ilaç gibiydi; bana gazı hatırlattı.

Vebalı kısımlarımı gören insanlar benimle ilk kez karşılaştıklarında genellikle afallamışlardır ve geçen gün Grand Dük'ün bana bakarkenki ifadesi göz önüne alınırsa o da bir istisna olmuyordu. Muhtemelen benim hastalıklı, asık suratlı bir tip olduğumu, hatta mor döküntüler, yayılmış parlak çıbanlar gibi fiziksel çöküşümün izlerini ifşa ettiğimi düşünmüştür ama işte aklı başında ve tertemiz giyinmiş ve suratında bir gülümsemeyle buradaydım. Ayrıca neden gülümsemeyecekmişim ki? Beni şehrine davet etmişti ve şimdi de maddi destek verecekti. Floransa hakkındaki ilk düşüncelerime rağmen, neredeyse bir çeşit kötülükmüş gibi ruhumda çelişkili bir hafiflik hissettim; aynı gölge seven bitkiler gibi ben de karanlık yerlerde büyümeyi tercih etmiştim.

Elbette ki yiyordu. Neredeyse her zaman yiyordu. Dindarlığıyla tanınmasına rağmen, dizlerinde uzun süreli dualardan kalma bir sertlik vardı, doymak bilmez iştahıyla bilinirdi ama ona yaklaştıkça masada hiç et olmadığını fark ettim. Balık da yoktu. Tek görebildiğim abartılı bir bollukla yığılmış olan sebzelerdi. Grand Dük dikkatlice bana baktı. "Aç mısın?"

Çoktan yediğimi söyledim ona.

"Ve yememiş bile olsaydın," dedi somurtarak, "İlgini çekeceğini pek sanmam. Merak edersin diye söylüyorum, bu Pisagor diyetidir. Hekimim Redi bir zalimdir de."

"Bir önceki gece," diye devam etti, şehrin batısında, Cascine'de avlandığını hayal etmiş. Ondan sonra, bir ziyafet verilmiş. Kızarmış av eti, yavru domuz ve ördek sunulmuş. İşkembe de sevdiklerindenmiş. Ağzı sulanıyordu; peçetesiyle silmek zorunda kaldı.

"Uyurken bile işkence çekiyorum." Başını salladı. "On üç yıldır sebze yiyorum. On üç yıl!" İç geçirdi. "Biraz şaraba ne dersin?"

Bunu kabul ettim.

"Bay Zummo," dedi, karşısına oturduğum zaman, "Bu anı nasıl da iple çektiğimi tahmin edemezsin."

Saray'ın bahçesinden süzülen yeşil ışıkların altında, Grand Dük'ün yüzü dirseğinin yanında dokunulmadan duran mantarların emiciliği ve solukluğunu almıştı.

"Eserin büyüleyici," diye sürdürdü konuşmasını, "Benimkinden pek de farklı olmayan bir vizyonun var." Soğana benzeyen gözlerini pencereye çevirdi. Bir meltem mersin ağaçlarını yaladı, uzaklarda bir fıskiye parıldadı. "Sanki kafamın içine giriş yaptın. En derinlerdeki düşüncelerim, heyecanlarım, korkularım." Bir enginarı parçalamaya, her bir yaprağını ayırmaya başladı, kalbine ulaşmaya istekli görünüyordu. "Bana katılmayacağından emin misin?"

Teklifi reddetmeye devam edersem alınabileceğini düşündüm. İlk başta filigrana, daha sonra, daha da rahatsız edici bir biçimde kasık kılma benzettiğim gevrek siyah tellerden bir yığın alarak tabağımı doldurdum.

"Güzel seçim," dedi Grand Dük. "Kızarmış deniz yosunu."

Deniz yosununu tıngırdayan tabağımda kaşıklarken, o da bana köklerim hakkında hiçbir şey bilmediğini söyledi.

"Siracusada doğdum," dedim, Sicilya'nın güney doğusunda. Kasaba yüzyıllar boyunca askeri bir sığınak ve önemli bir ticaret noktası olmuştu ama aynı zamanda da üç tarafı

denizlerle çevrili, ılık, kuru iklimiyle çok güzel bir yerdi. Gemi imalatçısı olan babam Gargallo ailesinin yanında çalışırdı. Maalesef ben altı yaşındayken öldü. İki oğlundan biri olan ben, Cizvit Koleji'nde okudum ama balmumu heykelciliğine olan tutkum beni kilisede bir kariyer yapmaktan uzaklaştırdı.

Grand Dük müdahale etti. "Madem kasaba anlattığın kadar ideal bir yerdi, neden oradan ayrıldın?"

Bu, bana yıllar boyunca sık sık sorulmuş olan bir soruydu ve ben de her zaman cevap olarak o kişinin inanacağına inandığım en uygun yalanı söylemeyi seçtim.

"İlhama ihtiyacım vardı," dedim.

Siracusa küçük bir kasabaydı, aslında özellikle askerler ve papazların yaşadığı bir kaleydi. Caravaggio'nun resimlerini görmüştüm, gerçek anlamda o benim ilk ilham kaynağımdı, ama fazla da bir şey yoktu; hayat bazen boğucu olabiliyordu, bilhassa da bir sanatçı için. Gerçi Nepal'de nefes alabileceğimi biliyordum ve o kaotik şehirde bakış açım netleşmeye başladı. İlgilendiğim sanatın üzerimde büyük etkisi vardı. Bariz bir şekilde Luca Giordano'nun dini eserleri ile Mattia Preti'nin freskleri ve Jean Baron'un veba resimleri de etkili olmuştu. Ayrıca Gargilo'nun şaheseri Piazza Mercatello'nun önünde de saatler geçirmiştim.

"Umarım çalışmalarından bir örnek getirmişsindir," dedi Grand Dük.

Uşağa işaret ettim ve yan odadan büyük, kare bir paket getirdi. Bu, Napoli'deyken bitirdiğim parçaydı. Grand Dük'ün dışarı fırlamış gözleri, ben ipleri açarken daha da pörtlemiş gibiydi. Paket kâğıdı yere düştü ve içini çekti. Tahta kabinin içinde çürümenin farklı evrelerinde olan figürler vardı, çürümenin derecesi, kullandığım mürekkeple gösterilmişti. Ön planda sere serpe yatan yarı çıplak bir kadın vardı, etindeki sarılık yakın bir zamanda öldüğünün göster-

gesiydi. Yanında bir süre önce ölmüş olan bir bebek vardı, yüzü ve vücudu koyu toprak rengindeydi. Figürlerin içinde yattığı mağara, kırık taşlar ve parçalanmış kolonlarla doluydu ve balmumundan yapılmıştı, ayrıca bazıları ölülerin üzerine tünemiş, bazıları iç organları çekiştirir vaziyette stratejik bir düzenlemeyle yerleştirdiğim sıçanlar, o harabe atmosferini arttırıyordu. Bu sahneye hâkim olan figür ise, gösterişli kanatları olan kaslı, eli tırpanlı erkekti. Grand Dük daha yakına gelmek için eğildi, burnu yere değmek üzereydi, sanki bu çürümekte olan dünyaya dalıp onunla ziyafet çekmek ister gibiydi.

"Enfes," diye mırıldandı.

Ona, kabinin çatısına kazıyarak sahneye spektral ışık verdiğim deliği gösterdim. Ayrıca dikkatini arka planda kasvetli, soluk renklerle boyadığım, öyle ki izleyicinin kendisini veba kurbanları ile birlikte o mağarada hissedeceği, onların da hayata son bir bakış atacağı, o parlak, kısa anın dünyada olduğu o manzaraya çektim. Eserin bir adı olup olmadığını sordu. Ona "Zamanın Zaferi" adını verdiğimi söyledim. Başını salladı ve oturdu. İnsanların eserimden bahsetmelerini duymanın önemli bir şey olduğunu söyledi, ancak onu şu anda olduğu gibi, böyle önünde görmesi bir devrimdi.

Kısa bir süre sonra, Bassetti, her zamanki gibi patronluk taslayarak, salına salına odaya girdi, yüzünde keyfi yerinde, sanki işvereninin az evvel hayalini kurduğu yemekten yemiş de tıka basa doymuş gibi bir ifade vardı. Dokümanı incelerken, Grand Dük'ün aylık yirmi beş scudi teklif ettiğini gördüm. Hiç kimse bana bu kadar çok para vermemişti.

Çıkmadan önce Grand Dük, saray bahçesinin sol tarafında kalan, eğer istersem, atölyeye çevrilebilecek bir takım ek binalar olduğunu bildirdi. Boğuk bir sesle, bu yerlerin bir zamanlar ahır olarak kullanıldığını söyledi. Sonra yanakları

kızardı ve benden öteye, camdan dışarıya bakarak artık at beslemekten hoşlanmadığını söyledi.

Birden uyandım, boğazım kurumuştu. Tavandan yumuşak sesler geliyordu, bir mana veremediğim sesler. Donk, donk, donk... Donk. Sonra tekrar. Donk, donk, donk... Donk.

O akşam, Bayan de la Mar ve Fiore, Grand Dük'le başarıyla görüşmemi, Basetti'nin bana vermiş olduğu mantarlardan bir yemekle kutlamaya karar vermişlerdi. Bayan, rizotto önermişti. Mantarı kestiğimde sanki canlı gibi geldi bana. Kolayca ufalanan iç kısmını açınca binlerce çılgın kurt çıktı. Geriye doğru öyle bir sıçradım ki, neredeyse Fiore'yi yere serecektim.

Basetti'nin içinde sanki kıymetli bir mücevher varmış gibi kavanozu ışığa nasıl tuttuğunu hatırladım. "Biliyor olabilir miydi?"

"Nasıl olduğunu anlamadım."

"Yani kasten değildi, öyle mi?"

Bayan, meraklı gözlerle bana baktı. Aklına hiç böyle bir fikir gelmemişti.

Rizottodan vazgeçip Arno'nun yanında, balığıyla meşhur bir tavernaya gittik. Her zamankinden daha fazla şarap içtim. Daha da kötüsü, bayanın benimle patlıcandan yapılan ve beni oraya mahsus olduğuna ikna ettiği katran renkli bir likörden tattırmak için konuşmasına izin verdim.

"Ne," dedim, "Mantar gibi mi?"

Ama devam edip likörden sipariş verdim. Başımın neden ağrıdığı belli oldu. O tuhaf donk sesi, aslında üst kattan geliyordu.

Odamdan çıkıp spiral bir şekilde yukarı kıvrılan merdivenlerden üst kata çıktım. Sahanlığa geldim. Sırtı bana dönük, sanki iç çamaşırı gibi renksiz, dar kıyafetli, ince dudaklı ve dar omuzlu bir oğlan vardı, profilinin bir kısmını görebil-

sem de gözlerini kenarlarındaki çizgilerde soluk benizli yanakları tıraşsız bir adam görülüyordu. Tam onunla konuşacaktım ki avuçları yukarı dönük bir şekilde kollarını kaldırdı ve bir dizi seri hareketin ardından takla atarak karanlıkta kayboldu. Kaybolmuş gibiydi, aslında seslenip "Sen kimsin?" dediğimde de cevap vermedi, sadece belki de nazikçe kapanan bir kapıya ait olabilecek bir klik sesi geldi.

Belki bu şekilde bırakmalıydım ama merakım üstün geldi ve sahanlıkta yürümeye başladım. En uçta bir kapı buldum. Kulağımı tahtaya dayaymca tanıdık sesler duydum. Daha önceki ile aynı ritme sahipti. İlk üç donk birbirine yakındı. Sonra bir ara. Sonra da nihai donk, aynı bir nokta gibi etkiliydi. Oda kapısının yüksek sesle gıcırdayan kolunu denedim. Merdivenler gibi onlar da pek kullanılmışa benzemiyorlardı.

"Hayır, hayır," dedi aksi bir ses. "Şimdi değil."

Artık çok geçti. Çoktan kapıyı birazcık açmış ve içeri süzülmüştüm bile. Adam baş hizasında dönüp çıktı. Donk! Kapıyı daha fazla açtım ve eşikte durdum.

"Ne dediğimi duymadın mı?" Sesi tiz ve aksiydi. Bu Cuif idi, tanımıştım. Uykusuzluk hastası.

"Özür dilerim. Beni uyandırdınız."

"Pratik yapıyordum."

"Ama gecenin bir yarısı oldu."

Cuif omuzlarını silkti.

"Siz akrobat mısınız?" diye sordum.

Kaşları kalktı ve ağzı aşağı doğru büküldü. "Ben bir soytarıyım," dedi. "Bir soytarı. Yani, eskiden öyleydim."

Çıplak ayaklarıyla odayı geçti ve dışarıdaki paslanmış demir ızgaranın kapattığı pencereden dışarı baktı. O kadar yüksekteydik ki sadece gökyüzü görülebiliyordu. Tüm kabalığı geçmişti ve tekrar konuşmaya başladığında dalgın, özlem dolu gibiydi.

"Bir zamanlar," dedi, "Yüzden fazla kostümüm vardı. Sadece kostümlerim için bir odaya ihtiyacım vardı. Bunu hayal edebiliyor musun? Ama şu anda tasarruf çağında yaşıyoruz ve benim gibi insanlara orada yer yok. Soytarıların aklı havadadır. Gereksizdirler."

"Ama ben onları gördüm," dedim, "Pazar yerinde..."

Cuif burnundan soludu. "Bu sersemler bunun bittiğini fark etmediler. Sen ne yapıyorsun?"

"Heykeltıraşım."

"O halde sen de muhtemelen gereksizsin." Bunun doğru olmasını umuyor gibiydi.

"Hayır, pek değil."

"Neden? İşin popüler değil mi?" Son kelimeye kırıcı bir ton verdi.

"Ben çürüme ve bozulmalarla ilgileniyorum."

"Ah, tamam o zaman," dedi acı acı, "Büyük ihtimalle uzaklara gideceksin."

Etrafıma bakındım. Dar, fare grisi renkli kabuk bağlamış duvarları olan iki odası vardı. İçinde bulunduğum oda küçük bir hasır dışında çıplaktı. Pencerenin yanındaki rafta, hani uzun zamandır içen ve sonra da çok yorulan adamlar gibi, rastgele birbirine yaslanmış olan bir düzine kitap vardı.

Hiçbir uyarıda bulunmadan, ufak tefek ve anlaşılan yaşsız olan Fransız, odanın ortasına atladı. "Bir takla görmek ister misin?"

"Muhakkak."

Ayaklarını birleştirip arkamda durdu, elleri kalçalarının yanındaydı. Yüzünde hiçbir ifade yoktu. Çabucak bir nefes aldı, kuş kafesi göğsü genişliyordu. Birden, kafası yerden birkaç santim yüksekte, bacakları dizlerinden kırılmış bir vaziyette suratımla aynı hizaya geldi. Bu, o kadar beklenmedik bir şeydi ki koca bir kahkaha attım. Bir şekilde o po-

zisyonu muhafaza etti. Tepetaklak. Havada. İndiği zaman, sanki denizde performans sergiler gibi, deniz dibindeki tortuların kalkması gibi, ayak bileklerinin etrafında tozlar uçuştu. Kollarını iki yana açıp, ağzını eşeğinkilere benzeyen uzun dişlerini gösterecek teatral bir sırıtışla yaydı.

Ben hâlâ alkışlarken, onun sırıtışı kayboldu. "Pek düzgün yapamadım," diye mırıldandı.

"Harikaydı."

Başını salladı, sonra da ürktü. "Sanırım bir yerimi incittim." Yere oturup sağ dizini ovdu. Pencerenin dışında, gökyüzü renk değiştirmeye başlıyordu.

"Gitmem gerek," dedim.

Yavaşça ayağa kalktı. "Burada olduğunu hiç kimseye söyleme."

"Olur, söylemem."

Odadan çıktım. Kapıdan geri döndüm. "Sen Cuif'sin," dedim.

"Doğru."

"Ben Zummo."

"Burada mı yaşıyorsun?"

"Şimdilik."

"Tekrar ziyaretime gelebilirsin."

Kapıyı arkamdan kapattım. Sahanlığın bittiği yerden sızan ışıkta yapışkan, gri bir örümcek ağı duruyordu. Merdivenlerin başına yürüdüğüm sırada, Fransız'ın ettiği lafların ve altında yatan savunmanın ihtişamı ile sarsıldım.

Grand Dük'e karşı tamamen dürüst olmamıştım. Aslında, hiç de dürüst değildim. Siracusa cennet gibi olduğu halde, çocukluk ve gençliğim harcanmıştı ve yirminci doğum günümden birkaç hafta önce kaçmıştım. Kat ettiğim her milde kalbim hiç kanı ya da kası kalmamışçasına zayıflamış, çözülen mor bir yün yumağına benzemişti. Sevdiğim yerden, en çok sevdiğim insanların yanından kovulmuştum. Sürekli

arkamdan ayak sesleri geldiğini düşündüm. Sesler duyuyor gibiydim. Omzumun üstünden bakmaktan boynum ağrımıştı. Korkmuştum ama aynı zamanda öfkeliydim de. Öfkeliydim çünkü hayatım sonsuza dek değişmek üzereydi. Öfkeliydim çünkü hiç kimse beni savunmamıştı. Her şeyin ötesinde masum olduğum için öfkeliydim.

Kardeşim Jacopo en başından beri bana karşıydı. Benden yedi yaş büyüktü, uzun boylu, açık renk saçlı ve atletikti. Kardeşten çok ters bir görüntüm gibiydi. Bense koyu renkli tenim ve koyu kahverengi kıvırcık saçlarımla her zaman babama benzetilirdim; babam İspanya'nın güneyinde kumaş tüccarlığı yapardı, Z ile başlayan soyadlarının birçoğunda olduğu gibi Zummo da muhtemelen Arapça kökenliydi. Jacopo ise anneme benzemişti. Annemin ebeveynlerinin her ikisi de açık tenliydi ve Piedmont'ta doğmuşlardı.

Gecenin bir yarısında Jacopo ile olan çok eski anılarımdan biri aklıma geldi. O zamanlar en fazla dört yaşındaydım. "Gelsene, Gaetano," demişti. "Yürüyüşe gidiyoruz." Bir macera havası yaratmıştı. Evden uzaklaşır uzaklaşmaz bana isim takmaya başladı. Karides ve buğdaybiti olmuştum. Ben esmerdim, hizmetçinin birinin piçiydim ve Jacopo'nun ailesi de ah o aptal, yufka yürekli ana babası, beni evlatlık alıp bana soyadlarını vermişlerdi. Denize inen kaya sütununun en yüksek olduğu yer alan Maniace Kalesi'ne geldiğimizde, beni korkuluğu üzerine çekti, sonra ayak bileklerimden yakalayıp uç taraftan sallandırdı. Tepetaklaktım, altımdaki gri dalgaları sayamıyordum. Bacaklarımın arasındaki bulutlar, dişli metaller gibi sallanıyordu. "Ah, hayır," dedi. "Galiba seni düşüreceğim." Çiş vücuduma, oradan da saçlarıma fışkırdı. Jacopo sadece güldü. "Üzerine işemen seni kurtardı galiba," dedi.

İki yıl sonra babamız aniden öldü. Bize tersanede kaza olduğu söylendi. Ondan sonra Jacopo'nun sesi kısıldı, üst

dudağı tüylendi; neredeyse bir adam olmuştu, en azından benim için öyleydi. Onunla yalnız kaldığımızda bana, "Babamı sen öldürdün," derdi. Kafama battaniye fırlatıp bana vururdu ve yumrukları bir atın çiftesi kadar sertti. Bir keresinde beni boğazıma kadar kuma gömmüş ve bütün gün öyle bırakmıştı. Kazıp beni çıkardığı zaman yüzüm yanmıştı. Esmer, demişti. O kadar hissizleşmiştim ki dayanamadım. Vücudum yeniden bir şeyler hissetmeye başlayana kadar ağlamamı izledi. "Onu sen öldürdün," dedi. "O sendin." Annem fark etmedi. Yas tutmakla çok meşguldü.

Bir Aralık akşamı, on beşinci doğum günümden hemen sonra, Jacopo gelip yatağımın yanına oturdu, başını eğdi, elleri kalçalarının arasında sallanıyordu. Aziz efendimiz Lucia'nın boynunun vurulmasıyla anılan yıllık festival sırasındaydı. O zaman hasta olduğum için şehirde kapıların ardındaki mezara kadar sessizlik içinde dolaşan tören alayına katılmamıştım. O gece Jacopo'ya baktıysam, onu daha önce hiç bu kadar kolay incinebilir bir halde görmediğim içindi. Hakkında tek söyleyebildiği öldürülen azizin heykelinin yanına kadar yürüyen kızın sarı saçlarının nasıl da parladığı, dudaklarının bir öpücük beklermişçesine nasıl da aralandığı idi. Kızın adı Ornella Camilleri idi ve babası Vallettalı bir berber-cerrahtı. O cildi! Ay ışığı gibiydi. Hayır, ay ışığı yeterince olağanüstü değildi. Ellerini yumruk yaptı. Her şekilde kızla göz göze gelmeyi ummuştu. Jacopo olduğundan, istediği her şeyi elde etmeye alışıktı. Ornella duygularına karşılık vermeyince yaşadığı şaşkınlığı, öfkesini tahmin edin. Sövüp sayma başladı. Bu kız kendisini ne zannediyordu acaba?

O yıl, Embarcadero'nun sığı sularında kürek çeker, sonra da antik kireçtaşından tepelere tırmanıp, kendimi Vesalius veya Baltasar Gracian ya da o zamanlar kimi okuyorsam onun yerine koyduğum serin mağaranın ağzında oturup, kendimi kaybederdim. Bir öğleden sonra, limana geri dö-

nerken, arkamda bir şey hissettim. Arkamı döndüm. Paçavralar içinde, gözleri kanlı, yumruğu havada bir adam. Beynimde ışıklar çaktı, ardmdan bir yanık kokusu geldi.

Karanlık gökyüzünde bir kadın yüzü belirdi yavaş yavaş. Sakin görünüyordu ve yetkin; onu tanımıyordum. Onun üzerinde daha küçük ve çok daha soluk bir yüz daha vardı, bir kızın yüzü. Aşağıya bakıyordu, saçları evdeki bahçemizde yetişen armutların rengindeydi ve ben de kendimi orada toplanmış olan yabancılardan biri gibi hissettim ve onun baktığı şey olmak istediğim için, içime bir kıskançlık saplandı. Ardından tüm sahne kaydı ya da değişti. Yerde yatanın ben olduğumu fark ettiğim anda, rahatlama ve minnetle doldum ve tek düşünebildiğim gözlerimi kapayıp uzaklaşmaktı.

"Hayır, sakın uyuma," dedi kadın.

Beni eve götürmelerinden hemen sonra armut-sarısı saçlı kızın Ornella olması gerektiği aklıma geldi.

O gece bana Jacopo baktı.

Neler olduğunu ona anlattığım zaman, "Bir berduş mu?" dedi. "Ben olsam onu dümdüz ederdim."

"Her zaman kahraman," diye mırıldandım.

Yüzünü benimkine o kadar yaklaştırdı ki nefesindeki grappa kokusunu alabiliyordum. Camillieri'nin kızı, ona bu adı vermişti. Onu reddettiğinden beri zamanını, Graziella'daki şelalenin önünde balıkçılarla bilek güreşi yaparak ya da hancının kızının kalçasındaki yağları cimciklemekle geçirmeye başlamıştı.

"Şu haline bak," dedi bir avuç dolusu buklemi eline alıp kıvırırken. "Sen bu aileye hile ile sokuldun: Seni lanet olasıca solucan..."

"Düzgün konuş Jacopo."

Annemiz kapıda belirmişti.

Jacopo ağır, pervasız kolunu annemin omuzlarına attı. "Haklısın, anne. Solucan biraz sert kaçtı."

Birkaç gün sonra, Ortiga'nın güneyinde bulunan uzun, gri beyaz bir bina olan ve kaleden pek uzakta bulunmayan Camilleri rezidansına gittim. Şans eseri kapıya Ornella baktı.

"Ah, sensin," dedi. "Nasıl oldun?"

"Çok daha iyiyim, teşekkür ederim."

"Berelenmişsin." Bana dokunurmuşçasına bir hareketle, kendi alnındaki yere parmaklarını koydu.

Görüşme salonunda, sıcağa karşı yarısı kapatılmış olan kepenklerin yanında duruyordu. Eğer bir yalnızlık izlenimi verdiyse bunun nedeni başını eğdiğinde oluşan açıyla üst dudağının kıvrımı olmalıydı. Diğer bir deyişle, onun tekrarladığı hiçbir şey yoktu ve bundan haberi bile olmayabilirdi. Ona teşekkür etmek istediğimi söyledim, hayatımı kurtardığı için.

"Ben bir şey yapmadım," dedi. "Hepsini Laura yaptı. Mürebbiyem. Ben acil durumlarda ümitsiz bir halde oluyorum, hiç pratik değilim." Pencereden uzaklaştı, gözleri denizin bir Ekim sabahında olduğu gibi griydi. "Tuhaf bir şey var. Sen sersemlemiş bir şekilde ve başın kanayarak yürüyüş yolunda yatıyordun, ama beni fark ettiğin zaman bana gülümsedin..."

Evet, tuhaftı. O minnettarlık, iyileşme hissi de. Unutulmak için hissedilen ani, karşı koyulamaz arzu. Sanki şimdi senin yüzünü gördüğüme göre tüm hayatım sona ermiş gibi.

"Belki de kurtarıldığım için mutlu olmuştum," dedim.

Başını salladı. "O türden bir gülümseme değildi."

Her ikimizin de düşünüyor olduğu kısa bir sessizlik yaşandı. Kısa bir süre sonra, gitmem gerektiğini söyledim.

Koridorun sonuna geldiğimde aklıma başka bir şey geldi, geri döndüm. Ornella arkamdan kapıyı kapatmaya hazır bir şekilde ileri doğru atılmış olmalıydı çünkü birden onunla o

kadar yakınlaştık ki sakin gri gözlerindeki altın desenleri görebildim. Eğer erkek kardeşime rastlayacak olursa ona evlerini ziyarete geldiğimi söylemese iyi olurdu. Aslında en iyisi benden hiç bahsetmemesiydi.

Korkmuş görünüyordu.

"Onu tanımazsın," diye devam ettim. "Eğer seninle konuştuğumuzu öğrenirse..."

"Onu biraz tanıyorum. Beni korkutuyor."

"Beni de korkutuyor ve ben onunla yaşamak zorundayım."

"Senden bahsetmem," dedi. "Söz veriyorum."

"Beni hiç görmedin. Benim adımı bile duymadın." Sersemlemeye başlamıştım, belki de bilmeden onu arkadaşım yapmanın bir yolunu bulduğum içindi. "Varlığımdan bile haberin yok."

Tekrar sokaklardaydım, nereye gittiğime bile bakmadan gidiyordum. Kendimi Porto Grande'nin üst tarafında buldum. O gün deniz çarşaf gibiydi ve rengi gökyüzünden de solgundu, sanki sudan daha hafif gibiydi. Kollarımı duvarın sıcak taşlarında dinlendirdim. Fark edilen tüm avantajlar, örneğin klasik orantıda bir yüz, bir savaşçının fiziği, Jacopo'da olsa da hiçbir kıskançlığa ya da nefrete mahal vermezdi, ama ben bütün hayatım boyunca bana savurduğu yumruklardan kaçtım durdum. Güneye, Egg Rock'a ve Plemmirio'nun yeşil burnuna doğru baktığımda, eğer Ornella ile görüştüğümü öğrense ihtiyacı olan tüm nedenlere sahip olurdu, diye düşündüm. Onunla yalnız kalmıştık. Kızın gözlerindeki altını görmüştüm. Bu yeterdi, yeterden de fazlaydı.

Bir gün bana gönderilecek olan balmumu gelmiş mi diye bakmak için Mass'dan döndüm. Paketi düzgün tutmak için kullanılan ipi kestim ve işte oradaydı, aşağı yukarı bir çocuğun göğsü ebadında, kahvemsi sarı bir blok. Ellerimi bazı

peynirler gibi çopur ve pürüzlü yüzeyinde gezdirdim, eğilip onu kokladım. Öyle hoş, karışık bir kokuydu ki...

Şöminede küçük bir ateş yaktım, sonra bloğu soydum ve bakır tabanlı bir tavada ısıtmaya başladım.

"Yemek mi pişiriyorsun?"

Öyle dalmıştım ki, Fiore'nin girdiğini fark etmedim bile. Alt dudağını çiğneyerek kapıda duruyordu.

"Bir tür." Tavayı yana eğdim ve ikimiz birlikte balmumunun sudan daha hızlı bir şekilde bakırın üzerinden dökülmesini izledik. "Bazı heykeltıraşlar tahta ya da mermerden bir şeyler yaparlar ama ben bunu kullanıyorum."

"Kilise gibi kokuyor."

Tavayı ateşten aldım ve metal nihalenin üzerine koydum. "Neden biliyor musun?"

Başını salladı.

"Mumlar bundan yapılır," dedim. "Daha pahalı mumlar, neyse. Ama sen de başka şeyler yapabilirsin. Kollar ve bacaklar. Kafalar. İnsanları bütün yapabilirsin. Balmumu, derimiz ve kemiklerimize en yakın şeydir. Bazen aradaki fark zor anlaşılır."

"Balmumundan bahsettiğin zaman," dedi Fiore, "Sesin tamamen değişiyor."

"Pek özlemiyorsun, değil mi?"

Kız içini çekti.

Annesi, biz en son beraberken de yanımızdaydı ve ben de ona günlerdir aklımda olan soruyu sorma fırsatı bulamamıştım. Eczanenin vitrininden gördüğüm kızı ve onun gülümser gibi yaparak dükkânın içine geri dönmesini unutamıyordum. Bunu hayal ettiğimi zannetmiyordum. Onu hafızamda canlandırmayı denemiş ve başarısız olmuştum. Ayrıca bütün öğleden sonramı da Fiore'nin beni geçirdiği yolu yeniden bulmak için elimden gelenin en iyisini yapmakla geçirmiştim. Kumanda onda olduğu için, sokakların diziliş-

lerine pek dikkat etmemiştim, isimleri bırakalım, ben bunun bu kadar önemli olacağını da düşünmemiştim ve ben bu duygular içindeyken ve bu birden fazla kez olmuştu, ön kapıda çelik direkler vardı, avluya çıplak bir ışık vuruyordu ve ben o yeri bulamamıştım.

"Şehir turumuzda," dedim, "Bir eczanenin önünde durmuştuk..."

Fiore'nin gözleri baktıkları yerden kaymış gibiydi.

"Dar bir sokaktaydı," dedim. "Epeyce karanlıktı."

"Sokakların çoğu öyle."

"Ama ben durmuştum, hatırladın mı? Vitrine bakmıştım."

"Sen bir sürü vitrine baktın."

Sabırlı olmaya çalıştım. "Ama bu camdandı. Küçük pencere camları."

Fiore omuzlarını silkti.

"Dükkân o gece kapalıydı," dedim, "Onun için tek yaptığım dışarıda dikilmekti ve oraya gittiğimde karahindibaları havada uçuşuyordu, binlerce karahindiba."

"Karahindiba mı?" İşaret parmağına bir tutam saç doladı.

Diğer insanların ona yaptıkları gibi onun beceriksiz, aptal hissetmesine neden oluyordum ama denemeye devam etmeliydim.

"Sen arkada kalmıştın," dedim. "Beni yakalaman için koşman gerekti. Hatırlamıyor musun?"

"Biraz."

Faydası yoktu. Ve eğer Fiore bana yardım edemezse, hiç kimse edemezdi. O kızı unutmam gerekecekti. İç geçirdim sonra da pencereden dışarı baktım. Unutmuşum, bunu yapmaya alışkındım.

Fiore gitmek için döndüğünde, ayağına bol gelen ayakkabısı eğri büğrü zemine takıldı ve kız az kalsın düşüyordu.

"Çok sakarım," diye sızlandı.

"Değilsin," dedim. "Sorun şu berbat ayakkabılar. Ne zamandır bunları giyiyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Neyi biliyorsun ki zaten? Yarın, sana bir çift yeni ayakkabı alacağım."

Yüzündeki heyecanı ve inançsızlığı gördüm ama dahası bir tür özlem vardı ve o an fark ettim ki ne kadar az şeyle idare ediyor ve ona ne kadar az şey verilmiş.

Grand Dük'ün çalışmam için önerdiği, kullanılmayan ahırlarla ilgili teklifini kabul etmiştim ama yıkılması gereken duvarlar ile takılması gereken pencereler vardı, ayrıca müştemilatta tadilat başlaymca ben de sarayda göründüm. Herkes kendisini dikkatle ayarlamış ve odada sembolik yerlerde konuşlandıkları için, beni çağırmadığı sürece ona yaklaşmam mümkün değildi ve o gün de son zamanlarda edindiği bir yadigârı göstermekle çok meşguldü. Onun için ben de kalabalığın kenarında biraz takılıp bütün bu deneyimi çok resmi ve tuhaf bir şekilde moral bozucu buldum. Ondan sonra Bassetti geldi.

"Mantarı nasıl buldunuz?"

Bir kez daha acıdan kıvranır ya da kıyafetlerinin içinde büzülmüş gibi göründü gözüme. Ani, kurnaz bir salınım neredeyse başlamadan bitmişti. Shells'in evindeki görüşme salonunda cereyan eden olaya ilk şahit olduğumda, kendi asabiyetim ya da uyumsuzluğumun, kendi hayalimin geçici olarak çarpılmasının bir sonucu olduğunu düşünmüştüm.

Ona mantarı çok beğendiğimi söyledim. "Tadı diğerlerine hiç benzemiyor," dedim. "Tarifi mümkün değil." Dolgun dudakları aralandı; dili uzandı ve dişlerinin arasından parladı. Bunun benim için bir ilk olup olmadığını sordu. "Hakikaten öyle," dedim. Görünüşe göre zararsız olan bu değiş tokuş sırasında, ben de bir parça eğlence, hatta fesat aramış ama hiçbir şey bulamamıştım.

Baseti, beni Grand Dük'ün hekimi Francesco Redi ile tanıştırdı. Grand Dük, Redi'yi zorba olarak anlatmıştı ama ben ondan daha az zalim biriyle hiç karşılaşmamıştım; hassas, uzun at suratlı, halim selim bir adamdı. Ona bir anatomist aradığımı söyledim; vücut parçalarına ihtiyacım olacaktı fakat diseksiyon sanatına dair çalışmalarımı da sürdürme hevesindeydim. Redi içtenlikle özür diledi. Benimle kendisi ilgilenemeyecekti. Atmış beş yaşına girmişti ve enerjisi azalıyordu. Ayrıca "gerçeğin maskesini düşürmek" adını verdiği araştırması ile çok meşguldü. Santa Maria Nuova hastanesinde çalışan Pampolini adında bir berber cerrah, tavsiye etti.

Kısa bir süre sonra, Lorenzo Borucher geldi.

"Kaldığın yer nasıl? Tahammül edilebilir mi? İyi, güzel."

Mesleği berberlik olan Borucher, neredeyse nefessiz kalacak şekilde, ellerini güçlü bileklerinden döndürerek hızlıca konuşmuştu. Bana davetiye mektubu göndermiş olan Grand Dük'ün vebalı figürlerime olan tutkusunu anlatıp, beni Nepal'e çağıran kendisiydi.

Bassetti'nin beni görmeye geldiğini belirttim.

"Ona bakmak aklına gelmezdi," dedi Borucher, "Ama Bassetti mütevazı bir soydan gelmiştir. Gerçi onun etkisi de küçümsenmemeliydi. Grand Dük'ün siyasi ve sosyal hayatını o düzenledi, ayrıca ahlak konularında da faaldi. Adab-ı Umumiye Ofisi'nin arkasındaki itici güç olduğu için, Grand Dük'ü ahlaksız davranışları cezalandırması hususunda cesaretlendirmişti. Bilhassa oğlancılık ve fahişelik mevzularında acımasızdı."

Borucher konuştukça, Bassetti'nin Shelller'in evindeki varlığının önemini anlamaya başladım. Ona verilmiş olan bu afilli konum beni şaşırttı. Elbette yazılı bir çağrı yeterli değildi ama belki de onun çalışma şekli hakkında bir şey öğrenmiştim. Diğerlerinin yargılarına hiç güvenmiyordu.

Olayları kendi gözüyle görmekte ısrar ediyordu. Onun dikkatini ya da ilgisini çekmeyen minicik bir şey bile yoktu.

Ve yanında birisi vardı, hatırladım şimdi, tuhaf, sıska suratlı bir adam... Grand Dük'ün büyük oğlu Ferdinand yanımda belirdiği sırada ben de Borucher'e onun kim olabileceğini bilip bilmediğin soracaktım. Ailesinin tanınmış özelliklerini almamıştı fakat kaşları arasındaki dikine derin çizgi, canı sıkkın, sabırsız bir tabiatı olduğunu gösteriyordu.

"Seni uyarmam gerek," dedi. "Sanat zevkim babamınkine benzemez."

"İnsanlar harika bir koleksiyonunuz olduğunu söylüyorlar."

"Bir Raphael ve des Sartom var. Genel olarak, gerçi, Venedikliler'i tercih ederim."

"Doğru. Edersiniz." Grand Prens'in dibinde dolanan adam, leylak rengi bir kıyafet ile pembe terlikler giyiyordu.

Ferdinand gözlerini devirdi. "Sanatçılardan bahsediyordum, Cecchino."

Cecchino'nun şarkıcı olduğunu anlattı bana. Bariz bir şekilde Venedikli idi.

Şarkıcı benimle yüzleşmek için döndü. Dudaklarını, dişlerini sarı gösterecek şekilde leylak rengine boyamıştı ve kaşları da iki adet şaşkın kavisten ibaretti. "Aslında, eserlerinize aşinayım."

Ferdinando ona baktı. "Kesinlikle çıplak göğüslü bir kadın hatırlıyorum. Ölüyordu sanırım ya da belki de çoktan ölmüştü." Elini salladı, önemli değildi. "Benim ilgimi çeken, onun ne kadar duygusal olduğu idi. Bu durum bende hep üstüne atlayıp onu mahvetme isteği uyandırdı." Bir an tereddüt etti. "Ya da yapsaydım," diye ekledi şakacı bir tavırla, "O kadar yetenekli olsaydım." Cecchino daha da sokuldu ve ben onun sanki yaprakları uçlarından kahverengileşmeye başlamış zambak gibi kokan, yoğun, bayıltıcı parfümü ile

sarıldım. "Beceriksiz iltifatlarım karşısında öylesine sabırlıydınız ki, sizi ödüllendirmem gerektiğini düşünüyorum. Şarkı söylememi ister misin?"

"Şeref duyarım," diye mırıldandım.

Bir takım seçkin konuk için dükün villasında, Pratolino ya da belki de Lappeggi'de, verilecek olan samimi bir resital hayal etmiştim ama Cecchino, leylak renkli dudakları aralanmış bir şekilde önümde dururken öylesine yoğun kuvvetli, tiz bir ses çıkardı ki sadece odadakileri değil tüm dünyadakileri yok edecek sandım. Notalar sona erdiğinde, bir boşluk oldu. Ardından dünya eskisinden daha solgun ve değişken bir halde geri döndü.

Cecchino, Grand Prens'e döndü. "Gözlerinde yaş var."

"Onu korkuttun."

"Gerçekten mi? İnsanlar Sicilya'da şarkı söylemez mi?"

"Böyle söylemezler," dedim.

Ferdinando gülmeye başladı ve bir kez başladı mı bir daha duramazdı. Venedikli de gülüyordu.

"Çok komiksin," dedi Ferdinando yeniden kontrolünü ele geçirdiğinde. "Senden biraz daha şarkı söylemeni isteriz."

Santa Maria Nuova'nın dışında insanlar gruplar halinde hastaneye girme izni almaya çalışıyorlardı. Yaklaştığımda, bir adam beni kolumdan yakaladı. Yanağında derin bir yara vardı ve gözleri bir çeşit sümük ya da yumurta akı gibi bir şeyin içinde yüzüyordu. "Ona yardım edemezdim," dedim ona. Hekim değildim. Papazların nasıl ayrıcalıklı tedavi gördükleri ile fakirlerin kendi başlarının çaresine nasıl baktıklarına dair içini dökmeye başladı. Haşin bir şekilde tokalaşmasına rağmen onu sarsmayı başardım ve hemen ardından elbisemin koluna kustu.

Pampolini'yi yüksek tavanlı, küçük, yeşil ve tek bir demirli penceresi olan bir odada buldum. Kafası şakaklarının

yerine çenesinde genişleyen, bodur bir adamdı, tahta bir masaya eğilmiş, hızlı hızlı notlar alıyordu. Arkasındaki duvara iğnelediği sayısız anatomik çizim vardı.

Varlığımı hissedince yazmayı bıraktı ve bana baktı. "Canın yandı mı?"

"Efendim?" Elbisemin koluna baktım. "Ah, hayır. Dışarıdakilerden biri beni yanlışlıkla cerrah sandı da. Beni bırakmadı."

"Sende cerrah eli var. Ya da aşçı da olabilir."

Yaralarıma ve yanıklarıma atıfta bulunuyordu. Onlar benim balmumu ile yirmi yıllık çalışmamın mirasıydı.

"Beni Francesco Redi gönderdi," dedim.

Pampolini başını salladı. "İyi adamdır, özellikle solucanlara ilgi duyuyorsan."

"Duyuyorum."

Kendimi tanıttım. "Yakın zamanda Grand Dük tarafından kabul edilmiştim," dedim. Pampolini ne yaptığımı sordu. Grafiklerle dolu küçük tiyatromdan, ölülerin ve ölmekte olanların işkence görmüş vücutlarından bahsederken, gözlerinin parladığını gördüm.

"Bazı insanlar yaptıklarımın biraz..." Bir an tereddüt ettim, "Aşırı olduğunu düşünüyor..."

Birden koca bir kahkaha patlattı. "O konuda bayım, birbirimize benziyoruz. Ve evet, gerçi sen konuyu açmayacak kadar naziksin ama doğru yere geldin. Neyin peşinde olduğunu biliyorum, görürsün. Kadavra!" Ayağa kalkmıştı, ellerini ovuşturuyordu. Bu, açıkçası, işini seven bir adamdı. "Burada, Santa Maria Nuova'da oldukça fazla tedarikimiz var ve ben de seve seve sana yardım ederim."

Tam o sırada, kapıda bir çocuk kafası belirdi. Kusturulmak için üç kişinin dışarıda beklediğini söyledi. Çekilmeden önce kulaklarından bir tanesinin olmadığını fark ettim. Bu Nuto'ydu, Pampolini öyle dedi. Nuto'nun annesi Via Fru-

sa'da bir domuz kesim evinde çalışıyordu. Kadın, korkunç bir sarhoştu. Nuto'ya ticaretin eksik yanlarını öğretiyordu. Biraz da dilbilgisi çalışıyordu.

"Ben ona Earhole diyorum," dedi, "Bariz nedenlerden dolayı, gerçi o da tesadüfen harika bir bilgi ve dedikodu kaynağıydı."

Bir saat daha konuştuk ve ben hastaneden çıktıktan sonra güvenebileceğim bir berber-cerrah bulduğumu hissettim. Yalnızca o da değil, sır dolu coşkularımı paylaşan biriyle tanışmıştım.

Temmuz ayı sonunda, ahır hakkındaki konuşmalar tamamlandı. Napoli'de sessizlik pek bulunmazdı, şehir, içi arı dolu bir kavanoz gibi yankılanırdı, ama Via Romana kapısına gelip adı Toldo olan muhafızlardan biri tarafından temiz bulunduğum zaman, kendimi bir yanında taş bir duvar, bir yanında mersin ağaçları olan yeşil bir patikada buldum ve tek duyabildiğim şey, arada sırada canlı hayvan koleksiyonundan gelen domuzların homurtuları ya da acı feryatları ile bana Fiore'nin öldürülen kontesi ve onun hayalet kolyesinin zıplayan incilerini hatırlatan çeşmenin hayal meyal tık tık sesleriydi. Birkaç adım sonra patika, üç yanında müştemilat olan bir avluya ayrıldı. Eskisinden de fazla yerim olmuştu. Kuzeye ve arka taraftaki toprak yığınına bakan eski oda, sıcak havalarda bile serin oluyordu. Sanki yer altı gibiydi, ayrıca diseksiyon yapmak için uygun olduğundan güneye bakan ahırlar balmumu eritip şekil verebileceğim bir açık hava stüdyosuna dönüştürülmüştü.

Yazın geri kalanında çok çalıştım. Tekniklerimin sıradan bilgi olmasını engelleme arzusuyla, müstakbel yardımcı ya da çırak tekliflerini geri çevirdim. Yardıma ihtiyacım yoktu ve her tür müdahaleden alınıyordum. Balmumunda özel, neredeyse kutsal bir şey vardı. Dikkat, bağlılık ve dalavere gerektiriyordu. Mahremiyet, bir ceza ya da dert gibi empoze

edilebilir, hatta işlenebilir ya da istenebilirdi. Cesaretlendirilebilirdi. Sığınılacak yer sağlayabilirdi. Herodot'a göre Persliler ölülerini mezara koymadan önce balmumuyla kaplarlardı. Balmumunun kendisi bir çeşit koruma, bir örtüydü.

Sonbahar geldi. Ahırların civarı dökülen yapraklarla doldu ve havayı Casentino'dan gelen sert, metalik bir koku kapladı. Dağlara ilk kar düşmüştü. Bir sabah Grand Dük açık kapının önünde belirdiğinde, ben de erimiş balmumu şeritlerini fırçayla kalıplara döküyordum. Yalnızdı. Koyu yeşil ipek ve altın renkli brokarının içinde, Redi'nin laboratuvarında incelediğim böceği aklıma getirdi. Duraksadım.

"Lütfen durma," dedi.

Bir süre izledikten sonra, ellerimin hızı hakkında düşüncelerini söyledi.

"Hızlı olmalısınız Majesteleri," dedim, "Yoksa balmumu fırçanın üzerinde kurur."

Ilıyan balmumunu muhafaza etmek için tülbentle kapatırken Grand Dük de ışık gelsin diye güney duvarına taktığım büyük, yuvarlak pencereyi inceledi.

"Çok farklı görünüyorlar," diye mırıldandı.

Beğenip beğenmediğini sordum.

Başıyla onayladı. "Tercih ederim."

Daha rahat olsun diye, onu bahçeden ofisime geçirdim.

"Genellikle yılın bu zamanı dışarı çıkmam." Sanki bulutlar şiddet uygulayabilirlermiş gibi onlara hızla, korku dolu bir bakış attı ve ağzıyla burnunu mendille kapattı.

Ofise gelince şöminede parlayan közlerin üzerine bir odun attım.

Grand Dük öksürdü. "Karım atlarını burada tutardı."

Dikkatle onu izledim. Tek bildiğim onun 14. Louis'nin kuzeni Orleanslı Marguerite-Louise ile evli olduğu ve evliliklerinin sona erdiği idi, fakat onun atlar hakkında söylediklerini ve artık o atları tutmaktan hoşlanmadığını hatırladım.

Bunun, o zaman için bile, tuhaf bir yorum olduğunu düşünmüştüm.

"Elbette Fransız'dılar," diye devam etti, "Aynı kendisini çevrelediği her şey gibi." Havayı kokladı. "Onların kokusunu alamayacağımdan emin değilim. Sen onların kokusunu alabiliyor musun Zummo?"

Nefes aldım. Odun kokusu. Alçı.

"Muhtemelen," dedim.

"Evliliğimiz başmdan sonuna kadar bir işkenceydi."

Kelimeler ağzından dökülüverdi, sanki daha fazla içinde tutamamış gibiydi ama beni neden seyirci olarak seçtiğini de anlamış değildim. Keşke seçmeseydi. Yanlış bilgi türü tehlikeli olabilirdi. İnsanlar her zaman bildikleri şeyler yüzünden acı çekmişlerdir.

Sandalyenin birine çöktü. "Bana söylediği bazı şeylere inanmazsın."

Arkasında, iki binanın arasında, tepede kavislenen bahçeler, ağaçların tepesinde altın renkli yumuşak yapraklar vardı. "Bu güzel çevreyi beğenmiyor muydu?"

Ağırlaşan göz kapaklarının altındaki gözlerini bana dikip o kadar uzun süre baktı ki, kendimi zamansız konuşmuşum gibi hissettim. "Bilmiyor musun? Herkes biliyor sanıyordum."

Babasının ölümünden sonra Marguerite-Louise, medeniyetin beşiği, dünyanın merkezi olduğunu düşündüğü Paris'te yaşamıştı. Evliliği, onu buradan uzaklaştırmıştı. Tuscany'ye geldiği zaman, daha on beş yaşmdaydı, fakat çoktan kuvvetli fikirlere sahip olmuştu. Kendisini kasvetli bir ilgisizliğe sürgün edilmiş gibi hissediyordu ve bunu kocasına anlatmaktan da asla yorulmuyordu.

Bir kez ondan bir mektup aldım. Ne dediğimi biliyor musun? Kelimesi kelimesine hatırlıyorum. *En çok sizden nefret ettiğime yemin ederim, sizsiniz o, sizi çıldırtmak için şeytanla an-*

laşma yaptım. El yazısı iriydi ve sayfa üzerinde yağmur yağıyormuş gibi eğri görünüyordu. Şiddetli yağmur. *Nefret* kelimesi bir satırı kaplamıştı. Yutkundu, sonra başını salladı. Gözleri yaşarmıştı.

"Bana sanki," dedim, iki kadeh kırmızı şarap doldururken, "Karısı aklını kaçırmış gibi geldi."

Grand Dük tekrar gözyaşlarını tutmaya çalıştı. "Onun aklını kaçırdığını düşünenler oldu. Hekimim Redi de. Ve artık onun evi olan Montmartre'deki manastırdan bana gelen raporlar da bu görüşü destekler gibiydi. Versailles'a boyanıp sarışın bir peruk takıp giden, şansı da fazla zorlayan bir kumarbazdır. Tek bir gecede koca bir servet kaybedebilir. Benden para istemesine şaşırmamak gerek. Aile mücevherlerimi çalmaya çalıştığını biliyor muydun?"

Başımı salladım.

"Kısa bir süre önce, saygıdeğer Rahibe'yi avluda bir elinde silah, bir elinde nacakla kovaladı. Onu zapt etmeye çalıştıklarında ise manastırı yakıp yıkmakla tehdit etti." Güldü ama mutluluktan ziyade korkudandı bu gülüşü.

Nazik bir biçimde, onsuz daha iyi olabileceğini söyledim.

"Öyle mi düşünüyorsun?" dedi. "Ama sana anlatmadığım bir şey daha var. Onu gördüğüm anda âşık oldum ve onu o günden beri seviyorum, her şeye rağmen."

Grand Dük'ün imkânsız aşktan söz etmesi bana Ornella Camilleri'yi hatırlattı. Siracusa'dan kovulmamdan yıllar sonra, onun da bana katılabileceği fikrine kapıldım. Bazen, sabaha karşı, onun yatakta yanımda olduğunu hayal ederdim. Dönersem orada olacaktı. Köprücük kemiğinin iki çukurluğu. Kalçasının çok güzel, parlak teni. Ve uyluklarındaki, sadece güneşte görülebilen, sarı tüyler. Hepsini hayal ettim. Uydurmuştum elbette. Jacopo ne düşünmüş olursa olsun, ben onunla hiç yatmadım. Hatta onu öpmedim bile. Aşkımız başlama şansı bulamadan yok edildi.

O gece geç saatlerde, on yedi yaşındayken, yatağımdan öyle sert bir şekilde çekildim ki, kafam yere çarptı. Kafamı kaldırdığımda Jacopo tepemde dikiliyordu, gözleri karanlıkta iki gümüş diske benziyordu, nefesi şaraptan ekşimişti.

"Ne oyunlar oynuyorsun sen?" dedi.

Şaşkın şaşkın ona baktım.

"Görülmüşsünüz."

"Nerede görülmüşüz?" dedim.

"Camilleriler'in evinde."

"Ornella'nın babasıyla çalışıyorum..."

"Onun adını söyleme!"

"Ama doğru. Babası bana anatomi öğretiyor!"

"Onunla görülmüşsün. Konuşurken."

"Onunla konuştum." Onu daha fazla kışkırtmayacak ne söyleyebilirdim? " Kitaplar hakkında konuştuk."

Kitaplarla alay etmek yerine ki bu benim almayı umduğum tepkiydi, Jacopo zekâmı kullandığımı anlamış gibiydi. "Kitaplar mı?" Elini boğazıma attı ve sıkmaya başladı. "Eğer siz ikiniz arasında bir şeyler olduğunu öğrenirsem..." Gözündeki gümüş gitti, yerine korkutucu bir şekilde opaklar geldi. "Gesu bambino merdoso, eğer bir haltlar karıştırdığını duyarsam..."

Beni kenara fırlattı ve sendeleyerek odadan çıktı ama ben saatler sonra bile uyuyamadım. O andan sonra, beni izleyeceğini biliyordum. Ayrıca benim suçlu olduğuma çoktan inandığını da biliyordum. Yine de onun bu kadar hin olabileceğini zannetmezdim. Tanıdığını sandığın insanları, hiç de tanımıyorsundur, bu durum da işte bunun ispatı...

Yukarı baktım, Grand Dük'ün brokar ve ipekler içinde görkemli bir biçimde karşımda oturduğunu gördüm. Bana anlattıklarından, onun da bir parça haksızlığa uğramış olduğu açıktı. İkimiz de mağduriyetin ne demek olduğunu anlamıştık.

"Ama buraya bir takım haberler getirdim." Alt dudağını çimdikledi. "Evet, hatırladım. Onurunuza bir yemek verilecekti."

Gece olunca, yanımda Grand Dük'le beraber, yemeğin yapılacağı salonun girişinde durdum. Atölyeme yapmış olduğu beklenmedik ziyaretten sonra geçen haftalar içinde, yapmış olduğumuz sohbeti birçok kereler aklımdan geçirdim. Onun bu samimi açıklaması beni şaşırtmış, aynı zamanda da göğsümü kabartmıştı ama beni sıkıntıya sokmuşlardı çünkü tesadüfen karşılaşmış olduğum tüm düşüncelerle alay etmişlerdi. Napoli'deyken Torquato Accetto'dan duygularını gizlemenin değerini okumuştum. Demişti ki şayet eksik yönlerini bir rahibin huzurunda anlatırsan, şayet, diğer bir deyişle özel hayatında dürüst olursan, kalbindekileri herkesten saklayabilirsin. Buna karşın, kendini korumak için genellikle yalan söylemen gerekir. Ya da yalan söylemeyeceksen, doğruyu da söyleme veyahut tüm gerçeği anlatma. Justus Lipsius'un İtalya'da dolaşan yabancılara verdiği öğüdü hatırla: "Açık bir yüzün olsun," demişti, "Az laf, erişilemez zihin." Erişilemez bir zihin! Fakat şu anda Grand Dük derinlere gömmüş olması gereken evliliğiyle ilgili detayları açıklıyordu ve bunları bana, hakiki bir yabancıya anlatıyordu! Sır tutamayacağımdan korktuğum için değildi tedirginliğim. Hayır, beni endişelendiren Grand Dük'ün ileride bir zaman bu kadar açık olduğu için pişmanlık hissetme olasılığı. Kendisini benim ondan bilgi sızdırdığıma inandırabilir. Üzerinde bir gücüm olduğunu düşünüp beni bir tehlike olarak algılayabilir. Bu açmazdan kurtulmak için bir tek yol vardı. Beni yok etmesi gerekecekti. İşte güvenin altında yatan çelişkili yapı buydu: Seni yakınına çekebilirdi ancak aforoz, sürgün ve hatta muhtemelen ortadan kaldırmanın da tohumları vardı onda.

Ancak Grand Dük, odanın ortasına doğru ilerliyordu. Orada bulunan birkaç İngiliz asilzadeye rağmen akşamın gayet İtalyan bir havası vardı, bana öyle dedi. Gelir gelmez göğsümüze iğnelenen ve bizleri Catania civarındaki lav zengini yerde büyümüş olanlara çok benzeten menekşelerin rengine kadar her detayla titizlikle ilgilenilmiş ve bu hazırlıklar haftalar sürmüştü. Garsonlar bile Sicilyalı'ydı ya da Sicilyalılar'a çok benziyorlardı. İçki dağıtan esmer, bodur adama el etti. "Ne içersin?"

"Bu kadarı bana memleket hasreti çektirmeye yetti," dedim.

"Eminim ki hemen gitmeyeceksin." Bu olay için özellikle getirilmiş olan patlayan Etna freskinin önünde durdu. "Benden daha büyük bir usta bulabilirsin ancak hiç kimse sana, benim sana verdiğimden daha fazla değer vermeyecektir."

Ben de daha büyük bir ustayı düşünemediğimi söyledim.

Odanın çeşitli yerlerine yerleştirilmiş olan çeşit çeşit kaktüs ile daha sonra tüketecekleri aşırı şarabın etkisiyle büyük ihtimalle ufak kazalar geçirecek olan bir grup İngiliz misafir vardı. İngilizler içmeyi nasıl da severlerdi! Onun için yerel dilde "sünger" olarak tanımlanırlardı.

Hâlâ ayık olan Hampton Court'tan bir elçi Grand Dük'ün egzotik şeylere olan doğuştan yeteneğine övgüler sundu. Grand Dük gülümsedi. İngiliz'e karşı gayet nazikti. Evliliğindeki şiddet ve kinden kaçmaya niyetlendiği zaman, 1670ler'de, ülkelerini ziyaret etmiş ve onlar tarafından sıcakkanlılıkla karşılanmıştı.

Düzgün, siyah sakallı bir adam yakınlarda duruyordu. "O da diplomat mı," diye sordum.

Başını salladı. "Senin gibi," dedi, "İlgi alanlarım başka yönde."

Adı Jack Towne idi, öyle söyledi bana, nadir resimlerin ticaretini yapıyormuş. Pek çok müşterisinin arasında Grand

Dük'ün olması bir şansmış. Görünüşe göre pek çok medeni ülkede onun tercihlerini paylaşan insanlar vardı... Lafını bitirmeden, havada bıraktı. Fark ettim, ima etmek ya da önermek, ama asla açıklamamak onun tarzıydı; bu odada kendisini töhmet altında bırakacak son kişiydi.

"Bunun gibi bir şehre nasıl olup da ayak uydurabildiğinizi şimdi anlamaya başlıyorum," dedim.

"Sen Cizvit'sin. Anladım."

"Cizvitler tarafından eğitildim. Bunu nasıl tahmin ettiniz?"

Omuzlarını silkti. "Kendini ifade ediş tarzından olabilir."

"Fark etmiş olmanız enteresan," dedim kaygısızca, "Ne de olsa bütün konuşmaları yapan sizsiniz."

"Ve işte ispatı." Towne gülümsedi. Sıkışık, çarpık dişleriyle itinayla taranmış olan sakalı birbirlerine tezat oluşturuyor gibiydi.

O sırada masaya buyur edildik ve o, daha fazla bir şey söyleyemedi, buna rağmen ayrılmadan önce gizlice bana kartını verdi.

O gece tepemizde bekleyen birçok *Sicilyalı'nın* arasında, bir zamanlar Palmarola Adası'ndan topladığım obsidyenler gibi parlayan bir kız vardı. Cildi, güneşte hemen esmerleşecek koyu altın rengindeydi. Öylesine bir ten rengine sahip olan birisinin gözlerinin de kahverengi olması beklenir ama yeşil ile mavinin berrak, yarı saydam bir karışımıydı, aynı gün ortasında güneş ışınlarının en kuvvetli olduğu anda denizin suyunun rengi gibiydi. Dirseklerine kadar çıplak olan kolları narindi; baş ve işaret parmaklarımda bileğini sarabilirdim. Nefesim boğazımda tıkandı. Bu benim eczanenin camında gördüğüm kız değil miydi?

Etrafıma baktım ama kız kaybolmuştu, muhtemelen mutfağa gitmişti ve ben dünyayı umursamadığım o bir anda onu takip etmeyi düşünmüştüm. Aynı zamanda onuruma

verilen bu gece boyunca insanların da beni izleyeceklerini biliyordum. Bir tür şaşkınlık içinde yerime oturdum.

Karşımda Grand Dük'ün küçük oğlu Gian Gastone vardı, gözleri sulanmış ve pembeleşmiş, alt çene çizgisi yağ kıvrımlarının arasında kaybolmuştu. Daha yirmi yaşında olduğunu düşünmek hayret vericiydi. Şarabına uzanmasını seyrettim. O kadar sarhoştu ki, eliyle havada bir yarım daire çizdi ve sonra da eli boş döndü. Sanki şarap ona oyun oynamış gibi, iyi görmeyen gözleriyle şişeye baktı. Gözlerimi kaçıramadan ben fark etti ve ileri doğru yalpalayarak masaya yürüdü.

"Sen casus musun?"

Sonra, aniden, kız yanımda durmuş, eğiliyordu. Başımı yana çevirdim, burnum saçlarının dibindeydi ve onu koklamaya çalıştım. Tarçın ya da muskat koktuğunu düşündüm. Bir kez daha Fiore'yle öğlen turunu hatırladım. Acaba bu aynı kız mıydı? Elim masa örtüsünün üstüne duruyordu ve masadaki tabağı almak üzere uzandığında, kolunun iç tarafı elimin üstüne değdi, bir anda içimi bir şok dalgası kapladı, o dalga tüm bedenimden geçip sol topuğumdaki küçük, tuhaf yere gitti ama o hiçbir şey söylemeden, hatta sanki hiçbir şeyi fark etmemiş gibi devam edip gitti. Yemek arasındaki bir boşlukta Basetti'nin yanına gittim. Grand Dük'ün kütüphanecisi Magliabechi ile konuşuyordu, adam öğrenmesi, hijyen eksikliği ve katı pişmiş yumurta sevdası ile meşhurdu.

Bassetti beni de aralarına katmak için döndü. "Eminim artık yerleşmişsindir?" İlk karşılamamızda kullanmış olduğum kelimeleri kullanarak benimle kibar bir şekilde alay ediyordu.

Gülümsedim. "Herkes çok nazik davranıyor."

Magliabechi bana onur kırıcı bir bakış attı. "Politica'da ne yazdığını unutma. *Dost canlısı ve güvenilir mi görünüyorlar Dikkat et!*"

Cevap vermek üzereydim ki yakınlarda oturan Gian Gastone başındaki peruğu kaptı ve o ani, güçlü kusma anında kap olarak kullandı.

"İngilizlerle sidik yarıştırmaya çalışmak," diye mırıldandı Bassetti, "Hiçbir zaman iyi bir fikir olmadı."

Burnunu tıkadı ve iki adam oradan uzaklaştılar.

Şölenin sonlarına doğru Grand Dük teatrinimin, küçük tiyatromun, üzerlerinde bıraktığı derin etkiden bahsettiği bir konuşma yaptı. Kalabalığa benim sadece önsezili olmadığımı söyledi. Ben bir ahlakçıydım. Ben, zamanın ruhunu yakalamıştım.

İlerleyen saatlerde İngilizler bile yalpalamaya başladı, gözleri şaraptan kaymış olarak aptal aptal bakıyorlardı, ben müsaade istedim ama beni ön kapıya çıkaracak olan koridoru takip etmektense, daha önceden görüp de takip etmeyi kafama koyduğum garson kızı bulmak için mutfakların olduğu yere yöneldim. Belki de tek abartan İngilizler değildi, ben de kendimi bir şekilde sarayın bu bilmediğim köşesinde bulmuştum ve ayrıca şölene geri dönme çabasıyla geniş merdivenlerden tökezleyerek indiğim sırada sesler duydum.

Korkuluğa doğru sürünüp üzerinden baktım. Otuz feet kadar aşağıda tek bir gümüş şamdanla aydınlatılan, büyük çıplak bir hol vardı. İki adam yüz yüze duruyorlardı. Onların öyle yukarısındaydım ki yalnızca omuzlarıyla başlarındaki taçları görebiliyordum fakat bir tanesinin Bassetti olduğunu biliyordum. Hiç kimse bu kadar şehvetli bir tonda konuşmazdı. İkinci adam Bassetti'den daha uzun boyluydu; kel kafasının yanları siyah saçlarla çevriliydi. Birbirlerine hitap ediş şekillerinden Bassetti'nin daha güçlü olduğunu söyleyebilirdim ama yine de kel adamın pek de ona boyun eğer bir hali yoktu.

"...belgeler yarın," dedi sessizce ama sanki bağırıp duruyormuş da sonradan biraz kısılmış gibi bir sesle.

"Başka bir şey var mı?" dedi Bassetti.

"Sicilyalı'dan ne haber?"

Sicilyalı mı? Onu doğru mu duymuştum?

Bassetti döndü ve duvarın üzerine doğru baktı. "Ne olmuş ona?"

"Geçen gün ondan bahsetmiştin?"

"Öyle mi? Ne bağlamda?"

"Yaşlandıkça unutkan oluyorsun."

"Ve sen, Stufa, gittikçe küstah oluyorsun."

Kel adam güldü. "Bakmamı ister misin?"

"Daha değil. Uğraşacak bir sürü şeyimiz var."

Bassetti iyi geceler diledi ve yandaki odasına gitti.

Tam olarak anlamadığım bir dürtüden yola çıkarak, yakamdaki menekşeyi çıkardım ve korkuluğun üzerinden attım. Kalbim sıkışarak gölgelerin arasına doğru yürürken bir adamın şaşkınlık dolu hırıltısını duydum. Belki de menekşe düşerken yüzünü çizmişti. Adamın çiçeğe, sonra da omzunun üzerinden arkaya baktığını hayal edebiliyordum. Gerçi yüzündeki ifadeyi hayal edemiyordum. Neye benzediğini bile bilmiyordum. Bir noktada menekşelerin davetteki insanlar tarafından takıldıklarını anlayacaktı ama o menekşeden de benim izimi süreceğine hiç ihtimal vermedim. Parmak uçlarımda merdivenlerden tekrar çıktım.

Adı Stufa idi.

Çiçekler kendi başlarına bir yerden düşmeyeceğinden, adam birisinin kendisini izlediğini anlayacaktı. Menekşenin bir sevgi göstergesi olduğunu ya da başka bir deyişle gizli bir hayranının bulunduğunu mu düşünürdü, yoksa bunu daha kötü bir niyetle mi değerlendirirdi? Adamı tanımamama ve ona karşı bir şeyim olmamasına karşı, kendimi düşen çiçeğin adamda bir ürpermeye neden olmasını dilerken buldum. Ya da en azından bir belirsizliğe. Veyahut daha da iyisi, korkuya.

Rüzgârın uğultusu, Fransız'ın taklalarının sesini bastırdı. Pencerelerin karşısında asılı olan yağlı kumaş parçaları odaya kadar uzanıyordu; yüzüme nemli havanın vurduğunu hissettim. Yan tarafa dönerken örtüleri kulaklarıma kadar çektim. Kuzeyden gelen bu sert, rahatsız edici esintiye bir isim vermişlerdi ama ne olduğunu unuttum. Bir kez daha kel adamın nahoş fısıltılarını duydum. "Sicilyalı'dan ne haber?" Bu ben olmalıydım, öyle değil mi? Başka neden bahsediyor olabilirdi ki? "Bakmamı ister misin?" Ardından Bassetti'nin sesi geliyor. "Daha değil." Bununla, zamanın geleceğini kastediyordu ve maalesef ortaya çıkacak çok şey vardı.

1675'in parlak bir ilkbahar sabahını hatırlıyorum. Güneş ışıkları evimizin ortasındaki avluya düşüyordu. Jacopo birden ortaya çıkana kadar annem ve onun kız kardeşi Flamina ile kahvaltı yapıyordum. Onun bir tabur İspanyol askeri ile Messina'da konakladığını düşünüyordum; aslında hepimiz öyle düşünüyorduk. Jacopo yalnız değildi. Arkasından, bizim evin karşısındaki Sant Andrea kilisesinden Peder Paone, bir gölge gibi sessizce geliyordu. Peder Paone beni vaftiz etmiş ve bana ilk komünyonumu vermişti. Onu çocukluğumdan beri tanırdım.

Oturması için yer göstermek amacıyla kalktım.

"Bu şartlar altında," dedi, "Ayakta dursam daha iyi olur sanırım." Benimle göz göze gelmiyordu.

"Nasıl başlayacağımı bilmiyorum." Jacopo'nun dili, sanki bozuk bir şey yemiş gibi ağzında kaydı, sonra başıyla olduğum tarafa doğru hamle yaptı. "Önce insan parçaları yapmaktaki takıntın, sonra da bu, bu uygulamaların..."

Neden söz ettiğine dair en ufak bir fikrim yoktu.

"Sana ne demiştim Peder?" dedi Jacopo. "Vicdanı sızlamadı bile."

Peder birkaç adım öne çıktı. Sessizce konuştu, yüzü güneşte kalmış süt gibi kesilmişti. *İğrenç* kelimesini kullandı.

Önce anneme, sonra teyzeme bir baktım. Tamamen hareketsiz görünüyorlardı, sanki transa geçmiş gibiydiler, belki de bunun sebebi tanıdık bir sesin, emreden bir sesin, vaaz verip affetmesinin kanıksanmış olmasıydı.

Sözü Jacopo devraldı. "Yargılanacak, suçlu bulunacak ve hapse atılacak ve bu ailenin, bu asil ailenin saygın adı, kirlenecek. Bir daha bu kasabada başımız dik gezemeyeceğiz."

"Peki, ama ne oldu?" diye patladı sonunda Flamina Teyze. "Ne yapmış?"

Jacopo, suratında korku ve ricayla karışık bir ifade olan kadına döndü, sanki çok fena bir şeyler biliyormuş da onları korumak için bu bilgiyi kendine saklıyormuş gibiydi.

"Babam?" dedi çatlak bir sesle.

O zamanlarda, hakikaten de Jacopo'nun yeteneğini kaybettiğini düşünürdüm. Boş ver askerliği, onun sahnede kariyer yapması lâzımdı.

Rahip bir kez daha, mırıldanmaya başladı. Bu sefer daha anlaşılırdı. Bu sefer ölülerin dünyevî bilgilerinden bahsediyordu.

"Jacopo," dedi annem, "Bir hata olmalı..."

Jacopo ona doğru eğildi. "Şahitlerimiz var." Bana doğru döndü, çenesindeki kasları seğiriyordu. "Biliyorsun, seni bunun için öldürebilirim, seni hemen öldürebilirim..." Tam kılıcını çekecekken Peder Paone, Jacopo'yu kolundan yakaladı.

Ben hâlâ kendimi savunmak için bir kelime bile etmemiştim. Belki de işlerin benim dışımda bir noktada geliştiğini hissetmiştim. Ayrıca Jacopo'nun performansı da beni çok şaşırtmıştı. Öylesine ikna edici konuşmuştu ki ben bile kendimden şüphe etmeye başlamıştım. Korkunç bir şey mi yapmıştım? Alnıma dokundum; parmaklarım ıslandı. Ve

neyse, masumiyetim kanıtlanamadı. Bir şeyin olmadığını nasıl ispatlarsınız? Jacopo'nun yanında Peder Paone'yi getirmesi çok kurnazcaydı. Gerçekten de bir zekâ işiydi. Yıllarca Cizvitler ile çalıştıktan sonra, kiliseyi yalanla zor itham ederdim. Tek yapabileceğim dilimi tutmaktı.

İçinde kaybolabileceğim bir çatlağa benzemeye başlayana kadar, ayağımın dibine vuran güneş ışığına baktım. Eğer Jacopo benimle uğraşırsa, o zaman suçum gerçek olurdu, çünkü hikâyeyi benim açımdan anlatacak kimse olmazdı. O da bu eksikliği ya beni suçlamak ya da kanıt toplamak için ortadan kaldırırdı. Ailenin onurunu kurtaran olurdu. Toplumun önemli bir üyesi haline gelirdi. Gözlerimi yerden kaldırdım ve bir kaç uzun an boyunca tek görebildiğim morla yeşilin üçgen şeklindeki vuruşlarıydı. Aklımdaki tek düşünce kaçmaktı.

Sırtımın üzerinde yuvarlandım. Jacopo'dan kurtulmuştum ama şimdi de Bassetti'nin zevkleri ile uğraşmam gerekiyordu. Bassetti ise, üç asırdan fazla bir zamandır yönetimde olan aileye olan hizmetleri, devletçiliği, üçkâğıtçılığı ve direnci ile kanıtlanmış olan birisiydi. Bassetti ile karşılaştığımda memnun olmuştum ama onunla ilk karşılaşmamız süresince bile onda başka bir şeyler, güvenilmez, aşağılık bir şeyler olduğunu hissetmiştim. Sonra, şölen akşamında, maskesi düştü. Babacan Bassetti gitmişti. Ve onun yerine? Sabırsız bir adam. Huysuz bir adam. Bir parça acımasızlıktan fazlası vardı. Uğraşacak bir sürü şeyimiz var. Kariyerinin, başkalarının başına gelen, bizzat kendisinin yaratmış olduğu talihsizlikleri üzerine kurulduğundan ve aynı zamanda tüm bilgileri yalanlayacağından şüpheleniyordum. Dikkatleri üzerime çekmekten kaçınmam gerekmişti, sessizce yaşamalı, çok çalışmalıydım, ama Ornella gibi insanları kışkırtıyor gibiydim; genellikle yanlış anlaşılıyor, yanlış değerlendiriliyordum. Hile hurda ve entrikanın âdet olduğu bu şehirde

hayatta kalmam için maharetli olmam gerektiğini fark ettim. Maharet yeterli olmayabilirdi. Şanslı da olmalıydım.

Tekrar rüzgâr çıktı. Ağaçlar gümbürdedi, çatı kiremitleri takırdadı. Soğuğa karşı sarınıp bürünüp yataktan çıktım ve lâzımlığıma son bir çiş yaptım.

Tramontana.

Rüzgârın adı buydu.

Ertesi hafta, kaldığım yerden ayrılırken birisinin bana seslendiğini duydum. Cuif, yukarıdaki pencereden bakıyordu, yüzü soğuk, solgundu. Eski gücüne kavuşmaya çalışıyordu, bana öyle demişti, sonra bütün gün hiç kimseyi görmemiş olan birisi gibi isterik bir kahkaha patlattı. Yeni bir numara yapacaktı. Fikrimi sordu. Daha sonra uğrayacağıma söz verdim.

Akşam döndüğümde onu bir tabureye tünemiş vaziyette, bir deftere karalamalar yaparken buldum. Odası rutubetliydi ve üzerinde vermin derisinden kabaca dikilmiş bir mont vardı.

"Seninle fazla kalamayacağım," dedi, gözleri sayfaya kilitlenmiş, sanki Galileo gibi, tarihi önemi büyük olan bir işle meşguldü.

Bu gönüllü tutukluluğu beni önceleri şaşırtmıştı. Şimdiyse, anlamaya başladığımı düşündüm. Kendine ait bu küçük krallıkta, kendi kendisini yeniden yaratabiliyordu. Dünyanın dönüşünü izliyordu. Giriş yapmak için en uygun zamanı bekliyordu.

Pencerenin kenarındaki rafa yaklaştım. Fransız'ın kütüphanesi iyi kötü yalnızca sanatıyla ilgiliydi. Asıl soytarı Tristano Martinelli'nin *Rhetorical Exercises*'inin bir nüshası vardı. Ayrıca *A Choice Banquet of Thumbling and Tricks, The Anatomie of Legerdemain,* and Wit and Mirth: *an Antidote to Melancholy* de bulunuyordu. Martinelli'nin sayfalarını karıştırmaya başladım. Bu kısa kitabında mesleğin sırlarını ifşa ettiğini iddia

ediyordu. Kitabını dört sayfalık muziplik ve yedi sayfalık çizimle, yalaka bir şekilde, hayali patronuna ithaf ediyordu. Geriye kalan elli yedi sayfayı boş bırakmıştı. Bu bir istihza ve şaşırtma çalışmasıydı. Buna rağmen daha ciddi bir düzeyde, "Bunu size anlatmayacağım," ya da hatta "Bu anlatılamaz," dediğini düşündüm.

"Martinelli'nin büyük etkisi." Cuif başını yana eğmiş, dibimde duruyordu.

"Odadan geçtiğinizi duymadım."

Cuif gülümsedi, ardından dolabı açıp iki tane uzun saplı bardak aldı, işaret parmağını içlerine sokarak ölü böcek kalıntılarını temizledi.

"İçki?" dedi.

Cuif'e Stufa adında biri hakkında bir şey bilip bilmediğini sorduğumda bir testi dolusu sert şarabı yarılamıştık.

Gözlerini bardağına dikti. "Neden soruyorsun?"

"Bir sebebi yok," dedim. "Sadece bu adı bir yerde duydum da."

Cuif, Stufa'nın Grand Dük'ün annesi Vittoria della Rovere'nin ruhani danışmanı olduğunu söyledi. Ürkütücü bir kadınmış, hep siyahlar giyermiş tabii ki. Gözleri birbirine çok yakınmış. Acımasızmış.

Stufa'nın bu pozisyona nasıl geldiğini sorarak onu yeniden konuya döndürdüm.

Cuif'in dediğine göre Vittoria, Stufa'yı dört yaşındayken evlat edinmişti. Aynı Grand Dük'ü eğittiği gibi bu çocuğu da kendisi eğitmiş, beynini kefaret ve şehitlik hikâyeleriyle doldurmuştu, dolayısıyla onun da on dört ya da on beş yaşında takdis merasimlerine girmek istemesi sürpriz olmamıştı. Kadın, çocuğu daha sonraları yirmili yaşlarındayken, rüşvetle ve ricayla mastır yaptığı Bologna'daki Dominik Manastırı'na yerleştirmişti, Cuif böyle düşünüyordu. Her hafta Grand Dük'ün annesine, ya da şimdiki aklıyla kabul ettiği

şekilde kendi annesine, mektup yazdı ve otuz yaşına da gelince ona hizmet etmek için Florence'ye geri döndü. Kütüphaneci olarak Santa Maria Novella Manastırı'na girdi ama Vittoria'ya dini metinler gönderdi, aşai rabbani ayini yaptı ve onu da duaya kattı. Aslında denildiğine göre Vittoria ile baş edebilen tek kişi oydu.

"O halde o bir Dominikli," dedim.

Cuif başıyla onayladı.

O zaman kel değil. Kafasının tepesini tıraş etmiş.

"Bazen onun neden bu kadar huysuz olduğunu bunun açıklayabileceğini düşünüyorum," dedi Cuif.

"Savonarola Medici ailesini düşman bellediğinden beri," diye devam etti, Dominik düzeninin Florence'ye bir yararı olmamıştır. Hâkim ya da engizisyoncuya ihtiyaç olduğunda Fransiskanlar çağrılmıştı. Dominikli olmak bir nevi azınlık olmaktır, ne kadar çok etkili arkadaşınız olursa olsun, bir dereceye kadar kırılgan olmak olmaktır.

"Odasından hiç çıkmayan birine göre," dedim, "Çok şey biliyorsun."

"Benim tek ziyaretçim olduğunu mu düşünüyorsun?"

Gülümsedim. "Gitmeden önce, yeni numaranı gösterir misin bana?"

"Gösterdim bile."

"Öyle mi? Ne zaman?"

"Kaçırdın. Dikkatini vermiyordun."

"Tekrar göster."

"Gösteremem," dedi. "Şu anda içtiğim için olmaz artık." Bardağının kenarından bana göz attı. "Tekrar gelmen gerekecek, olmaz mı?"

Bir sabah Bayan de la Mar'ı, elinde bana gelmiş bir paketle merdivenlerin başında buldum. "Gerizekâlının biri paketi arka kapının dışına bırakmıştı," dedi. Dışarı çıkarken az kalmış takılıyormuş. Paketi elimde çevirirken bir ay falan

kadar önce Fiore'ye aldığım fıstık rengi, bileğe kadar ancak gelen botları ve onun botları giyince yüzünün nasıl aydınlandığını düşünüyordum.

"Fiore botlarını sevdi mi?" diye sordum.

Bayan gözlerini devirdi. "Neredeyse onlarla yatıyor."

Atölyeme girip de yalnız kalana kadar paketi açmadım. İçinde, basit tahtadan bir kutunun içinde taneleri yukarı bakar şekilde duran yarım bir nar vardı. Yanında ince camdan bir şişe duruyordu. Gönderenin kimliğini ifşa eden ne bir kart de başka bir şey vardı. Bir Cizvit için narın sembolik bir manası vardır, buna göre tanelerinin, dikenli tacı taktıktan sonra İsa'nın döktüğü kanın damlaları olduğuna inanılır, fakat daha seküler bağlamda bu, mahremiyet ile ifşaat arasında var olan gerilimi hatırlatmaktaydı ve ben de görür görmez iç güdüsel bir şekilde, paketin eczanedeki kızdan geldiğini sezdim. Peki ama şişenin içinde ne vardı? Tıkacı çıkardım, gül kokusu alacağımı düşündüm ama acı, bir tür biber gibi, neredeyse kıpkırmızı bir element vardı. O akşam kaldığım yere döndüğümde bayana bunun ne olduğunu bana anlatabilir mi, diye sordum. Kadın burnunu şişeye soktu, sonra doğruldu. Hiçbir fikri yoktu. Daha önce bunun gibi bir şey koklamamıştı.

Bir ya da iki gün sonra, Ponte Vecchio'nun güneyindeki sefil çarşıda bulunan eczaneye uğradım. Camekânın önünde oturan üç adam ben girince sustu.

"Fasulye sırığı?" diye bağırdı bir tanesi.

Mekânı işleten kadın o kadar kısa boyluydu ki kafasının tepesi tezgâhın kenarıyla aynı seviyedeydi. Şişeyi önüne koyduğumda, beni görmek için etrafından bakması gerekti. Kadından içindekileri tanımlamasını rica ettim.

"Bu senin mi?" Gözleri kanlanmış, yıkanmamış erikler gibi mavi-siyahtı.

"Evet," dedim. "Hediyeydi."

Getirdiğim şeyi bakabilmek için arkamdan boynunu uzatmış olan adamı hissettim.

Kadın tıkacı çıkardı ve birkaç kez kokladı. Kendi kendine mırıldandı; kırışmış yüzünden bir gülümseme geçti. Bir kaşığa birkaç damla döktü, kontrol etmek için parmağıyla dokundu, yağlı bir sıvıydı ve tadına baktı.

"Bunu sana kim verdi?" diye sordu.

Durakladım.

"Bir kadın mıydı?"

"Öyle sanıyorum."

Kadın başıyla onayladı. "Bu tarifi bildiğimi söyleyemem ama ben kendi karışımlarımı, bilhassa da belirli bir yaşa gelmiş erkeklerden çok rağbet görenleri hazırlarken," derken tezgâhın üzerinden tilkinin karşısında gurklayıp dolaşan tavuklar gibi görünen üç müşterisine bir göz attı, "Isırgan tohumu kullanmayı severim. Misk de, sadece bir çimdik. Ve..."

"Evet," dedim, "Peki ne işe yarar?"

Elinin yan tarafıyla tıpayı şişeye taktı. "Bence, iktidarını arttırman için bu."

Bu o kadar beklenmedik olmuştu ki bir an için nasıl cevap vereceğimi bilemedim.

"Uzuvlarını bununla yağlarsın," dedi.

"Uzuvlarımı," dedim hafifçe.

"Kökünü. Avlunu." Duraksadı. "Pego'nu."

"Tamam, Fasulye sırığı," dedi adamlardan biri gülerek. "Sanırım anladı."

"Şişeyi cebime attım ve kapıya doğru yürüdüm.

Dükkândan çıktığım sırada "Senden hoşlandı, artık o her kimse," diye ekledi adam.

"Dikkatli ol," dedi diğeri.

Karanlık bir şubat öğleninde, Grand Dük'ün kış evine çağrıldım. Yine sert rüzgârlar esiyordu, soğuk, yeşil nehrin

küf kokusunu tekrar alabileceğimi düşünerek, sarayın arkasındaki avludan hızla geçtim. İlk kat merdivenlerinden çıktım. Orası da cereyanlıydı; ağır olmalarına rağmen duvarlardaki halılar bile oynuyordu. Grand Dük'ün huzuruna çıkarıldığımda o, elleri arkasında camın önünde duruyordu. Ayaklarının dibinde, deri bir kayışla bacağından en yakındaki sandalyeye bağlı olan yavru bir horoz vardı. İbiği gölgelerin içinde küçük bir alev gibi titriyordu.

"Seni sarayda göremedim," dedi şehri tepeden seyretmekte olan Grand Dük. "En azından son zamanlarda."

Ona üzgün olduğumu söyledim. İşimi ve çalışırken nasıl işe dalıp kendimi kaybettiğimi anlattım.

"Anlıyorum." İçini çekti. "Ben de bazen bütün bu işleri şahsen çok yorucu buluyorum."

Daha birkaç gün önce, Pampolini atölyemi ziyaret ettiğinde, Grand Dük hakkında, onun Avusturyalı dudakları, cinsel eğilimleri hakkında bir sürü çirkin espri yapmıştı. Daha sonra daha da ciddileşmişti. Pampolini'ye göre, Cosimo'dan şahane bir kardinal olurdu ama o dükalık idare etmek için yeterli değildi. "Bu onun hatası değildi," dedi Pampolini. Büyürken annesi onu, Volunnio gibi seküler dünyayı küçümsemeyi öğreten bağnaz rahiplerle çevrelemişti.

"Otur," dedi Grand Dük.

Elini pencerenin yanında duran varile sokup yere biraz tahıl serpti ve yavru horoz bir tür mekanik gaddarlıkla yemin üzerine atladı. Hayvanın odada ne aradığını merak ediyordum fakat bunu nasıl soracağımı bilemedim. Tekrar Grand Dük'e baktığımda, bana daima onu hayal kırıklığına uğratmışım hissi veren o her zamanki suratsız ifadesi ile beni incelediğini gördüm.

"Ben de az önce şapelden geldim," dedi.

Devam etmesi için bekledim.

"Bir kaide olarak orada biraz huzur, biraz teselli bulurum, ama bu günlerde..." Bocaladı, sonra alt dudağını öne çıkardı. "Çok kötü kâbuslar görüyorum."

Belli belirsiz anlayışlı bir şeyler mırıldandım.

"Her gece uykularım bölünüyor. Hayır, bölünmekten de fazlası. Darmadağın oluyor. Yıkılıyor. Tuzla buz oluyor. Sürekli yorgunum." Yanımdaki sandalyeye çöktü ve sarkık gözkapaklarının altından bana uzun bir bakış daha attı. "Rüyamda karımı görüyorum."

"Rüyamın birinde," dedi, "Bir katafalka yatırılmış. Ölmüş olduğu halde etrafında olup biten her şeyin farkındaymış. Sanki sarayın bahçelerindeki mağaralardan birinin içinde yatıyormuş gibi üzerinde sivri uçlu kahverengi kayalardan bir çember varmış. Ayrıca gelinçiçekleri ile bir parça mavi gökyüzü görebiliyormuş." Sonra karısının yüzü belirmiş. "Nihayet" diye fısıldadığını duymuş kadının. Sonra tekrar: "Nihayet!"

"Bu ne zalimlik." Grand Dük'ün tüyleri ürperdi.

Benden bir yorum yapmamı beklediğini düşünmüyordum. Tek istediği, yani görünüşe göre, dinlememdi.

"Uyandığımda," diye devam etti, "Ter içindeydim. Redi'yi çağırmam gerekti..."

Yavru horoz ötüp beni yerimden sıçrattı; onun orada olduğunu unutmuştum. Cilalı tik ağacı gibi parlak irisli, kapkara gözüyle bana baktı.

"Uyandığımda, hep aynı şey oluyor," dedi Grand Dük. "Onun sarayda olduğunu hissediyorum, o bu sarayda ve bana başka bir saldırı planlıyor." Yavru horoz gibi o da bana yandan yandan baktı. "Bana saldırmıştı, anlıyor musun? Fiziksel olarak. Bir keresinde bana vurdu, tam buraya, kaval kemiğime. Yarası hâlâ duruyor. Başka bir zamanda da vazo fırlattı. Saçma geliyor, biliyorum, ama kendimi karımdan korumak için yatak odamın dışına nöbetçi koymak zorunda

kaldım!" Tüyler ürpertici, şaşkın bir kahkaha attı. "O zaman bile uyuyamadım. O kadar akıllıydı ki; herkesi kandırıp içeri girebilirdi. İnsanın kendi karısından korkmasının nasıl bir şey olduğunu düşünebiliyor musun? Ölmeni isteyen birini sevmek nasıl bir şeydir hayal edebiliyor musun?" Ayağa kalktı ve pencereye doğru gitti. Yağmur damlaları camdan aşağıya süzülüyordu. "Sonunda, elbette onun artık burada olmadığını, on beş yıldan uzun bir süre önce Paris'e gitmek üzere buradan ayrıldığını, aslında sonsuza kadar gittiğini anladım ama bu da beni rahatlatmadı. Kendimi çok yalnız hissediyorum, tahmin bile edemeyeceğin kadar çok..."

Pencerenin yanına gidip ona katıldım. İkimiz birlikte aşağıdaki rüzgârlı, ıslak meydana baktık.

"Bana en çok acı veren ne biliyor musun Zummo? Çocuklarımın hiç birisini burada göremiyorum. İki oğlum ve iki kızım var ama hiç birisi onun güzelliğini ya da ruhunu almamış. Fernando çekicidir, yani ben öyle sanıyorum, en azından çocukken çekiciydi, ama şimdi o barbar, günahkâr, zina düşkünü, Lappegi'deki asil aile evimizi ahlâksızlığın her türden pisliğin yuvasına çeviren kardeşim Francesco Maria'nın izinden gitmeye hevesli, Tanrı onu affetsin."

Grand Dük cümlelerini nefes almadan bitirdi; yüzü kızarmış, ağzının kenarları tükürükten bembeyaz olmuştu. Sessiz kalmamın daha iyi olacağını düşündüm, özellikle de kardeşi ile hiç tanışmamışken.

"Gian Gianstone," diyen Grand Dük başını salladı. "Biraz kurnaz olması ve belki de zaman zaman zekâ pırıltıları göstermesinin dışında annesine hiç benzememiş. Ama vaktinden önce yaşlanıp paytak paytak yürüyen bir ördeğe döndü. Kasım ayındaki şölende yaptıklarına şahit oldun mu?"

Başımla onayladım.

"Utanç kaynağı. Onu Almanya'ya yollamayı düşünüyorum. Tanrı bilir ondan ne olur. Ve bir de Anna Maria var.

Ona tapıyorum elbette ama, yani, o da bir tuhaf. Erkek gibi gülmeler, kıvır kıvır saçlar. Neyse, en azından ona bir koca bulabildim..."

Horoz tekrar öttü.

Grand Dük iç geçirdi, sonra varile uzandı ve iple bağlanmış olan hayvana bir avuç daha yem attı.

"Hayır, Marguerite-Louise o kıymetli kendinden geriye bir parça bıraktı," dedi "Ve eğer çok mantıksız gelmezse, ben onun bencillik ettiğini düşünüyorum. Neredeyse yokluğunda çocuklarında zuhur ettiğini düşüneceğim. Bu sence mümkün mü?"

Ona, rahimdeki bebeklerin de balmumu kadar kolay işlenebildiğini düşünen insanlar olduğunu ve bu bebeklerin annelerinin hayal güçleriyle şekillenebildiklerini anlattım.

"Emin olmasam da ben de buna inanıyorum," diye ekledim.

"Yine de bunu yapabilecek olan birisi varsa, odur," dedi Grand Dük. "Onları öldürmeyi denedi, biliyorsun, daha doğmadan önce."

Ona bakakaldım.

"Ben bunu daha sonra öğrendim. Eline geçen, düşük yaptıracak her türlü şeyi kullandı: filiskin, şeytan düleği, baklava şeklinde mir. Safkan atına bindi durdu. Tüm gece dans etti. Bulabildiği tüm tepelere tırmandı. Geriye dönüp bakınca, çocukların hepsinin yaşaması bir mucizeymiş."

"Ve giderken onları bırakıp da gitti. Ne tür bir kadın çocuklarını bırakıp gider? Hiç normal değil. Belki de onlarda beni çok fazla gördü. Belki de korkunç evliliğinin kendisine hatırlatılmasına dayanamadı..."

Bir kez daha, Ornelle Camilleri'yi düşündüm. Napoli'de, Siracusa'dan geldikten iki yıl sonra, ona yazmaya başlamıştım. Biz düzine mektup göndermiş olmalıyım ama tek bir kısacık cevap geldi. Onu düşündüğüm için bana teşekkür

ediyor ve arkadaşlığımız bittiği için pişman olduğunu söylüyordu. Bana arka çıkamadığını itiraf etti; çoğunluğa karşı çıkacak kadar güçlü değilmiş, öyle söyledi. Ardından bekliyor olmam gereken haber geldi: Ağabeyim Jacopo ile evleniyordu. Mektubu parçaladım. Yere attım. Jacopo ile evlenecekti. Verandama yürüdüm. Yazdı. Deniz, tuz izli iki bina arasından gökyüzüne uzanan mavi bir şerit gibiydi. İleride doğuya doğru, Vesuvius'un tozlu yamaçları, sabahın sıcak, beyaz göğünde yükseliyordu. Arkamda, mektubun açılırken hışırdadığını duydum; benimle daha işi bitmemişti. İçeride, onu masanın üzerine yaydım. Satır aralarında bir zamanlar benim için hissetmiş olabileceklerini ararken, onun da etrafta yayılan hikâyeye inanmış olduğunu fark ettim. O hikâyeye herkes inanmıştı. Başımı onun soğuk, kısa cümlelerine dayadım. En fazla bu kadar yakın olabiliyordum.

Başımı kaldırınca, Grand Dük'ün de kendi içine kapandığını gördüm ve riski girmeye karar verdim.

"Bana öyle geliyor ki Majesteleri," dedim, "Birbirimizden pek de farklı değiliz, siz ve ben. Bize pekiyi davranılmadı."

Derin bir uykudan uyanır gibi göründü. "Hakikaten mi Zummo? Sen de mi?" Omzumu yakaladı. "Şu veya bu şekilde hepsinden haberim var."

Yağmur durmuştu. Meydanı pembe bir ışık doldurmuştu.

"Bir teklifim var," dedi Grand Dük. "Aslında bu daha çok bir rica."

Ona emrinde olduğumu söyledim. İstemesi yeterdi.

"Bu çok gizli," dedi. "Aramızda kalmalı."

"Söz veriyorum."

"Senden bir kadın yapmanı istiyorum."

"Bir kadın mı?"

"Balmumundan."

Şehirdeki ilk gecemde gördüğüm bir rüya geldi aklıma. Bahçelerin arasında yapılan o uzun yürüyüş, birden suçlamalar, gizemli bir biçimde kapalı olan el... Grand Dük'ün yüzüne baktım, sonra da gözlerimi kendi ayakkabılarıma kaydırdım. Neden böyle bir şey istesin ki?

"Ne düşündüğünü biliyorum," dedi. "Marifetin kendini burada göstermeyecek. Bu seni aşar."

Yüzümü ifadesiz bir biçimde tutmaya çalışıyordum. Hiçbir şey belli etme. Bırak konuşsun.

"Beni affet," diye devam etti, hâlâ meydana bakıyordu. "Senden bunu istememeliydim. Sen büyük bir sanatçısın. Sana yetecek kadar çok fikrin var."

"Bir kadın," diye mırıldandım.

"Evet." Konuşmuş olmamdan cesaret alarak bana döndü. "Ömürlük. Arkaya yatabilen. Kendi doğal..." Sağ eli havayı kucaklar gibi oldu. "Bir çeşit hayvan. Anlamıyor musun? Bu senin için olağanüstü güzellikte bir şey yaratman için bir fırsat."

Söyleyecek bir şey bulamadım. Düşüncelerim, gök gürlemesinden korkmuş koyun gibi darmadağın olmuştu.

"Kim bilir, belki bunu merak uyandırıcı bile bulursun. Çok basit görünüyor, yani bir kadın, ve hal böyleyken..."

Pencereden uzaklaşan Grand Dük daha hızlı ve daha inandırıcı konuşmaya başladı. Dediğine göre dayanağım olarak düşündüklerimi ihmal etmeyi bile gerektirse, bir sanatçı olarak yeteneğimin sınırlarını zorlamak görevimdi. Hayal bile etmediğim alanlara girme cesareti göstermeliydim. Bilinmeyenle yüzleşmeliydim. Hem benim karşı çıkamayacağım, hem de onu rahatlıkla münasebetsizlik ve utançtan kurtaracak türden, beklediği bir tartışmaya girmişti. En hafif dokunuşlarla tüm sorumluluk ve baskıyı bana yüklemeyi başarmıştı ve bunun farkındaydı. Geri dönüp bana doğru gelirken ağzının köşesi bir parça kıvrılıp, ardından

yumuşak avurtlarında kayboldu. Elini tekrar omzuma koydu ama şimdi daha sinsiydi.

"Yap onu," diye mırıldadı. "Pişman olmayacaksın."

Ona elimden geleni yapacağımı söyledim.

Gitmek için döndüğüm sırada, tekrar konuştu. "İstediğin kadar vaktin var. Ama unutma..." Dolgun, mücevherli parmağını dudaklarına götürdü.

Saraydan çıkıp bayır aşağı yürürken birden aklıma yavru horozu sormadığım geldi.

Bir kaç gece sonra, kaldığım yerden ayrılıp nehre doğru gittim. Isı aniden düşmüştü. Soğuk hava ciğerlerimi yakmıştı. Piazza del Gran Duca'dan geçerken botlarımın altında, mor yaprakları donmuş olan binlerce zambak çıtırdadı. Lung'Arno'ya çıktım. Toprak setin tepesi buza gömülmüştü. Nehir durgun, karanlık ve sakindi.

Batıya döndüm. Aklım Grand Dük'le yaptığımız sohbete takıldı. İlk başta içimden bir ses onun bu teklifini bir deneme ya da tuzak olarak algılamamı söylemişti ve şimdi üzerinden günler geçmiş olsa bile, hâlâ ona hayır dememekle hata yapmış olabileceğimi düşünüyordum. Grand Dük'ün kendisi bile bana çok güzel bir mazeret bulmuştu. Tek yapmam gereken onunla anlaşmaktı: Kendimi bu işe uygun görmüyorum. Ya da daha kurnazca ve daha az zorluk çıkarıcı bir şekilde: Bu bana yakışmıyor değil, Majesteleri, anlayamadığımdan da değil. Ondan sonra da işi benim yerime yapacak birini bulabilirdim. Grand Dük'ü hayal kırıklığına uğratırsa, neticelerine katlanmak gerekirdi.

Çok hassas bir durumdu.

Grand Dük arzusuna bir gerekçe göstermeye ya da buna bir açıklama getirmeye ihtiyaç duymamıştı ama evliliği hakkında bildiklerimden sonra onu anladığımı düşündüm. Kendisine, onu hakir görmeyecek ya da ona eziyet etmeyecek veya ölmesini dilemeyecek bir kadın tedarik etmemi is-

temişti. Alay edilme ya da reddedilme korkusu olmadan tapabileceği bir kadın. Buna karşın, bu fikir caiz olmayanın kıyısında dolaşıyordu ve günde altı yedi defa kiliseye giden bu adamdan, dedikodular doğruysa sürekli dua etmekten parmak izleri silinmiş olan bu adamdan çıkmıştı... Oysa sonunda bunu reddedebileceğimi düşünmemiştim. Onun özel daveti üzerine Floransa'ya gelmiştim. Bana daha önce kazandığımdan daha fazla para ödüyordu. Hatta bana bir de ücretsiz atölye vermişti. Her açıdan ona borçluydum. Benimle açıkça konuşmuş, ben de onu dinlemiştim. Sonuç olarak, beni mahrem dünyasına daha da fazla sokuyordu. Hal böyle iken...

Artık onun beni kuşkulu ve yasadışı işlerine çekmeye çalıştığından şüphem kalmamışken, o rüyayı hatırlayıp duruyordum. Grand Dük elinde ne tutuyordu? Ne tutuyor olabilirdi? Resmin tamamını göremiyordum. Belki de bu yüzden olayın hâlâ tehlikeyle dolu olmasından korkuyordum. Eğer onun için bu kadını yaparsam, onun deyişiyle Havva'yı, kendimi savunmasız bir duruma sokmaz mıyım? Kesinlikle ağzımı sıkı tutmam gerektiğini belirtmişti ama ya her şey ortaya çıkarsa? Onun yerinde olsam ne yapacağımı biliyordum: Masumu oynardım. Zummo'nun fikriydi. Ne yapmaya çalıştığından emin değilim. Sanırım beni mahvetmeye çalışıyor. Bilmeliydim. Şu Sicilyalılar, onlar bizim gibi değil. Sorumlu ben olacaktım ve şu anki baskılayıcı, çabucak yargılayan durumda hayatımı kurtarmam şans olurdu.

Aynı zamanda, karnımdaki heyecan vızıltısını göz ardı da edemezdim. Olayın belirgin basitliği çok yanıltıcıydı. Tamamen saf bir yüzeyden bir şey yaratmak. Bunu canlı kılmak. Genellikle yaptığım işlere tamamen zıt bir şey. Çürüme ya da hastalığın esamisi okunmaz. Sadece gençlik ve sağlık. Yeteneklerim, daha önce hiç olmadıkları gibi, tam da Grand Dük'ün önerdiği şekilde sınanacaklardı.

Dönüp duruyorum, bir o tarafa, bir bu tarafa...

Sanki kafamın içinde bir fırtına kopuyormuşçasına uyuma fikrim uçtu gitti, nehrin güneyindeki ağaçlıklı yollara saptım ve gördüğüm ilk meyhanede durdum, burası dış duvarına derisi çakılmış, küt, kıllı kafası ve tuhaf bir şekilde şirin paçaları hâlâ üzerinde olan bir domuzun olduğu, karanlık bir yerdi. Kapıyı iterek açtım. Mekânın duvarları kahverengi, zemini aşınmış topraktandı. Bara yürüyüp şarap istedim. Hâlâ Grand Dük'ün bana işlemiş olduğu rahatlık ve becerikliliği üzerimden atamamıştım. O, düşündüğümün de ötesinde bir siyasetçiydi ve bu belirsiz, asık suratlı haliyle kontrpiyede kalan ilk kişinin ben olduğumdan şüphelenmiştim.

"Zummo?"

Çevreme bakmdım. Köşedeki masada geçen kasım ayında sarayda tanıştığım İngiliz adam oturuyordu.

"Towne," dedim. "Burada ne arıyorsun?"

"Aynı şeyi ben de sana soracaktım."

"Kusura bakma. Kabalık etmek istemedim. Sadece tanıdık birisini görmeyi beklemiyordum da. "

"Ben de."

İkimiz de güldük.

Beni kendisine katılmam için davet etti.

Oturduğum zaman ona 3. Casimo'yu müşterileri arasında kaçıncı sıraya koyduğunu sordum. Yıllar önce tanışmışlar, öyle anlattı bana, Majesteleri İngiltere'ye giderken. Wilton'daki Pembroke Kontu'nun evinde verilen bir davette. Wilton'u tanıyor muydum?

"İngiltere'ye hiç gitmedim," dedim.

"Enfes bir ev."

"Tüm doğru ziyafetlere gitmiş gibisiniz."

"İnsan hayatın kendisine sunduklarını kucaklamalı," dedi, "Öyle değil mi?"

Gülümsedim ve içtim.

"Grand Dük sıradan bir koleksiyonerdi," diye devam etti, "Ayrıca, Jack Towne sıradan bir satıcı değildi."

"O karmaşık bir adam," dedim, "Göründüğünden daha karmaşık bir adam."

Towne doğrudan bana baktı. "O bir tilkidir."

Birden aklıma bu işin uzun bir zamandır Grand Dük'ün aklında olduğu geldi. Acaba beni Floransa'ya davet etmesinin asıl sebebi bu olabilir miydi?

"Bir sorun mu var?" diye sordu Towne.

"Hayır, bir şey yok." Omzumun üzerinden baktım. Meyhanede bizden başka kimse yoktu. Sarayda ilk kez karşılaştığımızda, her türden insanın senin zevklerini paylaştığını söylemişti. Bu zevki tam olarak nasıl tanımlayabilirsin?"

Towne, alıp sattığı pek çok eserin sınırda olduğundan bahsetti. Dediğine göre insanın tutkusunun doğasına ve yaklaşım tarzına göre anlamları değişirmiş. Bir örnek verdi. Floransa'nın doğusunda bir köyde, Marvuglia adında, hayvanların kilden birebir kopyalarını yapan bir adam varmış. Bir gün, zaman ayırabilirsem, Marvuglia'yı ziyaret etmeliymişim. Vebalılarımdan da övgü dolu bir şekilde bahsetti ama ben yine de hatırlayamadım, sanki beni dâhil olduğumu söylemediğim bir kulübe katıyor gibiydi ve bu da bana sanki onunla konuştuğum için hiç tanımadığım, bambaşka birine dönmüşüm gibi, cesaret kırıcı bir biçimde uzak bir hisse kapılmama neden oldu. Buna rağmen konuyu hiç tartışmadım, söylediklerine müdahale bile etmedim, ta ki bir değişiklik yapıp beni çalışırken izlerse çok mutlu olacağını söyleyene kadar.

"Hayır," dedim.

Laf ağzımdan düşündüğümden de yüksek bir sesle çıktı.

"Hayır mı?" Öne doğru eğildi; elleri, önündeki masanın üzerinde kenetlenmişti.

"Üzgünüm."

Çalışma yöntemlerimin özel olduğunu açıklama ihtiyacı duymadım. Eminim mahremiyete verdiğim önemi, bunun çekiciliğini, taleplerini anlamıştı ve sakin, hafiften çok bilmiş gülümsemesinden anladığım kadarıyla da tepkim onu kesinlikle şaşırtmamıştı.

Daha sonra, Vie de'Bardi'ye giderken, düşüncelerim şaşırtıcı olmaya başladı. Yapmam gereken şeyin, Towne'nin, "sınırda" dediği siparişi için bir şey yapmaktı. En azından iki seviyede hareket kabiliyeti olan bir çalışma yapmalıydım. Ama nasıl?

Saatlerce sokaklarda dolaştım, aklıma hiç bir şey gelmedi, sadece bir ihtimal, bir bilmece, bir açmaz. Tüm hanlar ve tavernalar çoktan kapanmıştı. Ponte Rubaconte'ye yaklaştığım zaman, hayalet gibi parlak taşlarla dolu çekçeğini iten bir adamla karşılaştım. Nehrin bir kısmının donduğunu söyledi. Daha da yukarıda, Pescaia'nın ötesinde. Yükünü San Frediano'daki buzhaneye satmayı umuyordu. Duomo yakınlarında, kılıçları ve gri ceketlerinden tanıdığım iki polis memuru ile karşılaştım. Saray kapılarının karşısında birden yığılıp kalmış olan bir adamı kaldırıyorlardı. Sokaklarda uyumanın yasak olduğunu söylediler adama. Albergo dei Poveri'ye, Pauper's Hotel'e gitmeliydi, orada ona yatacak bir yer verirlerdi. San Lorenzo'u geçer geçmez, duvara yaslanmış bir kadm gördüm, bir eli kalçasındaydı ve saçında gösterişli sarı bir kurdele vardı.

"Ne tatlısın sen," dedi kadın, nefesi duman gibi kokuyordu. "Yahudi değilsin, değil mi?"

Bir fahişe, bir Yahudi ile yattığı için sopa yiyebilirdi. Bu da Grand Dük'ün son girişimlerinden biriydi.

"Ben Sicilyalıyım," dedim.

"Cristo santo, hangisi daha kötü emin değilim."

Gülüşündeki tuhaf çatlaklık mı yoksa sesindeki bir tür kısıklık mıydı çekici olan bilmiyorum ama sokakta onu takip ettim ve çarpık çurpuk merdivenlerden inip içinde dağınık bir yatakla köşede sıcak kömür dolu bir mangal olan, küçük bir odaya geldik.

"Burası rahat ve sıcaktır," dedi kız.

Üzerindekileri çıkarıp yatağa uzandı ve ben onun pürüzsüz, belli belirsiz kavisli karnından kızın genç, en fazla on yedi yaşında olduğunu görebiliyordum. Uzanıp koltukaltlarının yosun tutmuş karanlığını öptüm.

"Daha önce hiç kimse bunu yapmamıştı," dedi.

Geri çekildim. Kolları başının arkasında, çarşaf bacaklarının arasına dolanmış bu pozuyla bana Poussin'in *Uyuyan* Venüsü'nü hatırlatmıştı, bu kızda da aynı cesaret ve hassaslık vardı ve ben orada kararımı verdim, siparişe başlamadan önce kendime Fransız resmini yeniden hatırlatacaktım.

Genç kadın, tembel tembel neye baktığımı sordu.

"Bana ilham veriyorsun," dedim.

Güldü.

Eğildim, dilimi göbek deliği ve klitorisi arasında gezdirdim, bu ikisini birleştirmek için acele etmiyordum. Cildi gül tadındaydı ve aklıma güherçile ile saçma bir şekilde Guazzi ikizlerini getirmişti.

"Bunu da daha önce kimse bana yapmadı," diye mırıldandı.

"Belki de bunun için sen bana ödeme yapmalısın?"

"Seni küstah hergele."

Kız şöyle bir döndü ve beni ağzına aldı. Tanıdığım diğer kadmların tersine, acele etmedi. Bu bir ritimden çok bir keşif gibiydi, dudakları hareketsizdi, sadece dili oynuyordu. Zevkin nasıl uzun süreceğini biliyordu ve benden çıkan her şeyi yutmuştu.

"Benimle yapacak mısın?" dedi. "Yapmanı çok isterim."

Bir saat kadar sonra, kaldığım yere doğru yürürken, kadının biri birinci kattaki odalardan birinin camını açtı ve dışarı eğildi. Ben de lâzımlık boşaltacak sanıp geri sıçradım. Kadın güldü ve beni nasıl şaşırttığını görünce düşük bir fiyat söyledi.

"Çok geç kaldın," dedim. "Az önce biriyle birlikte oldum."

Kadın geldiğim tarafa baktı. "Umarım Cristofana değildir. Onda bütün hastalıklar var."

Ben oradan ayrılırken kıkırdamaları da peşimden geldi.

Şafak, kahverengi semada boydan boya gül renkli bir yarık gibiydi. Sokaklar soğukta çıtırdıyordu. Kendimi soktuğum açmazdan kurtulamamıştım ama hem İngiliz'den hem de fahişenden bir şeyler öğrenmiştim ve yatağıma tırmanırken kendimi Grand Dük'ün sözleri ile teselli ettim: İstediğin kadar vaktin var.

Günlük çalışmam bitince, genellikle sarayda dolanırdım. Bazen San Giorgio Manastırı'nın arkasında kalan, içinden pek çok egzotik çiçek kokusu yayılan mütevazı bahçeden geçerdim. Vasari Corridor gibi, o da Grand Dük ile birinci dereceden akrabaları için ayrılmıştı, benim girmeme izin yoktu. Diğer zamanlarda maymunların kafeslerinin tepesindeki yerlerden kayar gibi sallandığı, yaşlı adamlar gibi kaşlarını çattığı, tüyleri karadul otları gibi sık akbabaların tıkınıp somurttuğu canlı hayvan koleksiyonunu gezerdim. Hayvanlarla ilgilenen adam, Crevalcuore, ben ne zaman gelsem ortalarda pek fazla görünmezdi. Benim gibi, o da mahremiyetini çatır çatır savunuyordu. Ya da sadece utangaçtı.

Mart ayında bir akşam, kendimi defne ağaçları ve servilerle çevrili büyük, ağaçlı bir cadde olan Viottolone'de buldum. Tepeden inerken, sağdaki duvarın oradaki daire biçimindeki labirente gitmek için sola döndüm. Şölende beni bekleyen kızı düşünüyordum. Kolunun elimin üstüne nasıl

değdiğini, sol topuğumdaki o gizli yeri nasıl da tutuşturduğunu unutamıyordum. Görünüşe göre bana bakmamayı seçmişti ama aramızdaki atmosfer fırtınadan önceki hava gibi kalınlaşıp çatırdamıştı. Onu son gördüğümden beri aylar geçmişti ve iki karşılaşma arasında geçen süre o kadar uzamıştı ki yanılmış olabileceğimi düşünmeye başlamıştım. Birbirlerinden tamamen farklı iki ayrı kız olabilirdi. Eğer durum buysa, Shelller'in Evi'ne paketi hangisi bırakmıştı? Kör ara sokakları ve karanlık çıkmazları ile bu labirent, hayal kırıklığımı da barındırıyordu.

Güneş ağaçların arkasından battı; bahçelerden bir ışık süzüldü. Yalnız olmadığımı hissettiğimde, Via Romana kapısına giden patikayı takip ediyordum. Durdum. Etrafa baktım. Bir adam, saklı yürüyüş yolunun girişinde duruyordu, pırıltılı gözleri yerlerinden fırlamış, cildi solgun ve nemli görünüyordu. Ciddi ciddi benim için orada olduğunu düşünüyordum. İçimden bir şey onu çağırmıştı.

"Seni korkuttum mu?" Sesi kısık ancak cızırtılı ve haşindi.

Görüşüm karardı ve siyah bir çiçeğin yapraklarını yavaşça açıp kapaması gibi titredi.

"Hayır," dedim.

"Yalan söylüyorsun."

Adama baktım. Tanıdık geliyordu ama nasıl olduğunu anlayamıyordum.

"Sendeki kokusunu alabiliyorum," dedi.

Şu kulak tırmalayıcı fısıltı, bunu daha önce de, şölen gecesi merdivenlerde saklanırken duymuştum.

"Kim olduğunu biliyorum," dedim.

Karanlık çökmüştü, yüzü yaprakların arasında bir maske gibi asılıydı, köşeli omuzları çökmüştü, vücudunun geri kalanıysa görünmüyordu. "Peki, ben kimim, o halde?"

"Sen Peder Stufa'sın."

"Ve sen de?"

Benim kim olduğumu bildiğinden kesinlikle emindim ama bunu yine de ona söyledim. İnce dudaklı ağzı yayıldı. Tacitus'u ve onun kendisinden hiç korkulmayan imparator Domitian hakkındaki meşhur tanımını ve sonra da gülümsemesini düşündüm.

"Sen sanatçısın," dedi Stufa. "O heykelleri sen yapıyorsun."

Bir adım öne geldi ve sanki yarı karanlıktaymışım gibi dikkatle bana baktı. Beyaz bir skapuler ile siyah kapişonlu bir cübbe giyiyordu. Sol elindeki zümrüt kalan son ışıkları toplamıştı.

"Bunun gibi bir şey için zamanım olmadığından değil," diye ekledi.

Siması cılız, neredeyse zafiyet geçirmiş gibi olmasına rağmen, vücudu büyük ve kof gibi görünüyordu. Göğüs kafesi varil kadar olmalıydı.

Uzaklardan Grand Dük'ün tavuş kuşlarından birinin sesi geldi.

"Demek istiyorum ki, bana gösterebileceğin şey," diye devam etti, "Nasıl benim her gün sokaklarda görmediğim bir şey olabilir ki?"

"Belki de size kendinizi gösterebilirim."

Adam tekrar konuşamadan ben yürüyüp gittim. Belki de daha diplomatik olmalıydım ama onda bu misillemeyi provoke eden yıpratıcılık vardı ve ben Bassetti'nin şölen gecesi ona neden çıkıştığını anlamaya başlamıştım. Servi ve defne ağaçlarıyla çevrili meydana geldiğimde gözünü dikip bana baktığını hissedebiliyordum. Gözlerinin iç ve dış köşeleri aynı üzüm toplamada kullanılan bıçaklar gibi, sıra dışı bir biçimde keskin ve kıvrıktı. Ancak ondan sonra Bassetti'nin Shells Evi'ne geldiği sabah beni sıyırıp geçen adam olduğunu fark ettim.

Bahar, yağmur ve gri bulutlar getirdi, gelinciklerin kızıllığı ise tarlaları sarmıştı. Ambrose Cuif'i bir kez daha ziyaret ettim. İkimize de birer kadar şarap doldurduktan sonra, ona nihayet Stufa ile karşılaştığımı söyledim.

Cuif'in ağzı seğirdi. "Ne düşündün?"

Saray bahçelerindeki sahneyi anlattım.

"Ben bunu üzerime almazdım," dedi Cuif. "O da herkes gibidir." Duraksadı. "Sanki tüm dünyaya garezi var gibi."

Takip etmedim.

Cuif bana, Grand Dük'ün annesinin onu Pisa'ya giderken yolda bulduğunu söyledi. 6 Ocak yortusu civarındaydı ve oğlan yol kenarında duruyordu. Yüzü soğuktan grileşmişti; gözleri siyah ve opaktı. Tek bir kelime söyledi, *Stufa* ya da *soba.* Acaba kollarındaki ve bacaklarındaki yanıklardan mı söz ediyordu, yoksa sıcaklık mı arıyordu? Hiç kimse bilemedi. Her halükârda, Stufa, onun cevap olarak kullandığı sözcük oldu. Başka bir şey yoktu.

Cuif şarabını yudumladı."O, muhtemelen her şeyi uydurdu. Kendini daha ilginç kılmak için."

"Ya da insanların kendisi için üzülmelerini sağlamaya çalışıyordu."

"Kesinlikle."

Ama yine de anlıyordum, kış manzarası, yol kenarında boş gözlerle bakan oğlan. Araba yaklaşıyor...

"Ona *flesh*[1] diyorlar," dedi Cuif aniden. "Bunu biliyor muydun?"

"Flesh mi? Neden?"

"Sence neden?"

Bu takma adı bahçede karşılaştırdığım adamla bağdaştıramadım. "Elinizde delil var mı?"

"Elbette yok. Onun gibi insanlara karşı asla delil olmaz."

---

[1] Et (ç.n.)

"O halde bunların hepsi dedikodu."

"Sen de sanki onun tarafını tutuyor gibi konuşuyorsun."

"Benim hakkımda da dedikodular yayıldı. Nasıl olduğunu bilirim."

"Tamam. Al sana bir örnek. Bu özelliklerle itiraflarını duymaya hak kazandı çünkü Cuif bunun gibi bir aşağılanmaya dayanamadı. Öyle oldu. Fakat görünüşe göre sık sık genç kadınların günahlarını, bir takım iyilikler karşılığı affetmiştir.

"Anlaşıldı," dedim.

"Yani, bana inanmaya niyetin yoksa..." Cuif, tavana doğru ters ters baktı.

"Ben her zaman Stufa'nın kendisine dil uzatılamayacağını düşündüğünü düşündüm. Onun savunmaya geçme tarzına bakarsak, adam belki de haklıdır."

Geriye yaslanıp bardağımla oynamaya başladım.

"Görürsün," dedi Cuif.

Haziran sonunda sıcaklık düştü, benim çocukluğumdaki gibi sıcak ve sert değildi hava ama ağır, bıktırıcı ve bunaltıcı idi. Yazın en sıcak günleri. Aynı zamanda en sıcak geceleri de. Grand Dük'ün örneğini anladım ve havanın daha da tahammül edilebilir olduğu Pisa'ya doğru yola çıktım. Yeniden saraya girdim, niyetim bir an için de olsa Stufa'yı görmek ve onun Vittoria ile birlikte Floransa'da kalmış olduklarını ortaya çıkarmaktı. Onun yerine kolsuz bir Alman'ın tuhaf, irticalen sergilediği gösterisi ile karşılaştım. Grand Dük ve mahiyetindekilerin huzurunda Alman, şapkasını çıkarmak, iğneye iplik geçirmek, ana dilinde mektup yazmak ve nihayet en önemlisi usturayı bileyip kendi kendisini tıraş etmek için ayaklarını kullandı. Bu arada sahilde, ben de kilden gerçek boyda bir kadın modeli yapmaya çalışıyordum ama sonuç hayal kırıklığı oluyordu, ben de onun için hepsini bozdum.

Ağustos ayında, Borucher'e ait bir evde kaldığım Fiesole'ye taşındım. Kararımı verdiğim şu yeşil tepelerin üzerinde bir evdi. Gerçekten de sahici kalıplar yapacaksam, doğrudan bir kadın vücudundan örnek almalıydım. Ölülerle çalışırsam risk alırdım, Jacopo ile Peder Paone'nin hayaletleri önümde dikilirdi, ama diğer yöntem de, bence, hâlâ daha tehlikeliydi. Grand Dük gizliliğin önemini vurgulamıştı. Eğer canlı bir kadın kullanırsam, o kadının konuşmayacağından nasıl emin olabilirdim?

Eylül ayının sonunda Floransa'ya döndüm. Aynı hafta Pampolini'yi aradım. Onu hastanenin köşesindeki kalabalık bir tavernada buldum. Tek gözlü, tıknaz, sarışın bir kadın tarafından yönetilen kubbe tavanlı, uzun, alçak bir yerdi. Pampolini duvarın üstünde oturuyordu. Önünde, roventini diye bilinen domuz kanlı bir çeşit börek ile birkaç parça ekmek ve bir karaf dolusu şarap vardı.

Beni görünce elindeki ekmekle işaret etti. "İşte, sonunda birileri medenileşmiş!"

Sırıtarak oturdum.

Masaya doğru eğildi. "Grand Dük meraktan hastalanmış olmalı."

"Ferdinando ile Bavyera Prensesi Valentina evleneli üç yıl oldu," dedi bana ve hâlâ bir mirasçıları yoktu. Anna Maria da evlenmişti elbette, ki bu başlı başına bir başarıydı! Ama insanlar onun kocasından frengi kaptığını ve bu nedenle kısır kaldığını söylüyorlardı. Geriye Gian Gastone kalıyordu.

"Aman Tanrım," dedim.

Pampolini o kocaman kahkahalarından birini patlattı. "Bu bir felaket, öyle değil mi?"

Bana bir içki doldururken, ben de ona açmazlarımı anlatıp yüzündeki tüm arsızlık ve kötülüğün kaybolmasını seyrettim.

"Neden buna ihtiyaç duyuyorsun?" dedi.

"Söyleyemem."

"Peki, yasal olduğunu ben nereden bileceğim?"

Sesimi alçalttım. "Peki ya bunun çok yüksek makamlarda birisi için olduğunu söylersem?"

"Bassetti?"

Şarap neredeyse genzime kaçıp beni boğuyordu.

"Şaka yaptım," dedi.

Ne yapabileceğine bir bakacağını söyledi, buna rağmen sabırlı olmak için de beni uyardı. İstediğim şey çok nadiren bulunan, türünün kusursuz bir örneğiydi.

Sıkıntılı bir şekilde başımla onayladım. "Biliyorum."

Şarap bitmişti. Pampolini grappa istedi. Ben de bir tane alacağımı söyledim. Ondan sonra, gitmem gerekecekti. Ancak ilk grappadan sonrasını ikincisi izledi, sonra mekân sahibi bize iki tane de ikram etti. Pampolini'nin kadının mutfağa gidişini, masaların arasından geçerken kalın belli gövdesinin kıvrılmasını nasıl izlediğini gördüm.

"Fena değil," dedi, "Eksik olan gözünü görmezden gelebilirsen."

Bunun duyduğum en komik şeylerden biri olduğunu düşündüm. Biraz incinmişti ama yüzündeki yarı gülümser bakışla, berber-cerrah ben gülmemi kesene kadar bekledi. Sonra da belki acısını çıkarmak ister gibi, birisiyle görüşüp görüşmediğimi sordu. "Hayır," dedim. "Çok meşguldüm, çalışıyordum."

"Şu İspanyol kadınla küçük bir eğlenceye bile de mi hayır?"

"Hayır- ve neyse, kadın İspanyol değil. Kocası İspanyol'du."

"Ama kadın dul..."

"Yani?"

"Ne istediğini biliyorsun, değil mi?" Masadan bana göz kırptı. "Kart tavuğun çorbası güzel olur."

Gözlerimi kaçırdım, gülümsedim. Başımı salladım.

"İstemediğine emin misin?" dedi. "Orada yeterince uzun zamandır yaşıyorsun."

İki grappa daha geldi.

"Bu kızı bir kere gördüm," dedim, "Bir dükkânın camında..."

Ama Pampolini İspanyol davasının peşini bırakmayacak gibiydi. "Kocasına ne olduğunu duydun mu?"

Bassetti'nin bana anlattıklarını ona da tekrarladım.

"Bu sadece yarısı," dedi Pampolini.

Bayan de la Mar keyifsiz ve tersti. Adam karısını dövdüğü için götürülmüştü. Kadın ön dişini böyle kaybetmişti. Sonra adam öldü. Kaza sonucu öldüğü düşünüldü, talihsiz bir kazaydı, ancak onlar da, Florentineler de zehircilikleri ile tanınırlardı...

Pampolini'ye baktım. "Yani kadın mı kocasını öldürdü?"

"Ben öyle demedim."

Sohbet sallanmaya, sağa sola yön değiştirmeye başlamıştı ki anatomiden bahsetmeye girişti. Aralarında Francesco Redi'nin de bulunduğu, ki onunla böyle tanışmışlardı, bir topluluk önünde yaptığı otopsiyi ve bunun Dr. Pieter Pauw'un 1615 yılında Leiden'de vermiş olduğu anatomi derslerine hürmeten olduğunu düşündüğünü anlattı. Gheyn'in ameliyat masasının etrafına dizilmiş olan kafataslarını ve iki köpeğin sabırla artıkları bekledikleri gravürünü görmüş müydüm? Bu ikimizin de bitmek tükenmek bilmeyen bir iştah duyduğu bir konuydu ve ben ancak saat beşte kendimi oradan çıkarabildim.

Dışarı çıkınca, kendimi gettoların güneyindeki labirent şeklindeki sokaklarda dolanırken buldum. Ara sıra, iki bina arasında kalan boşlukta ya da karanlık bir ara sokakta, bir an

için Santa Maria del Fiore'nin pas renginde boyalı kubbesini gördüm. Merak ettim, Pampolini'ye anlattığım kız, hayatımda sadece iki defa görmüş olduğum kız, varlığı çok canlı ama aynı zamanda belli belirsiz olan ve bazen onu uydurduğumu düşündüğüm kız neredeydi?

Köşeyi döndüm ve ödüm koptu, çünkü kız oradaydı, yirmi metre ötemdeydi. Bilekleri ince, siyah saçları parlaktı. Hareketlerinde bir telaş vardı. Kolay anlaşılır bir şeydi. Tanımlanmış. Etrafında o kadar insan varken onu sokakta görmek, bir çekmece dolusu kaşığın arasında bıçak görmek gibiydi. Uzunca bir süre kalakalmışım ve gülümsüyordum, hem de sadece ona değil, böylesi bir tesadüfün güzelliğine. Şansın bize tam olarak ihtiyacımız olanı verdiğini yazan kimdi?

Beni fark ettiğinde, elindeki sepeti düzelterek yavaşladı. Korkmuş, hatta bir parça hayrete düşmüş gibiydi, sanki ortaya çıkma ihtimalim hiç aklına gelmemişti.

"Böyle olmasını ummamıştım," dedim.

"Efendim?"

İlk defa duyduğum sesi, kısık ve pusluydu. Acaba adımı söylese sesi nasıl çıkardı? Ya da beni, sevdiğini söylese? Fakat ben neler düşünüyordum? Sarhoş muydum? Şey, evet. Bariz bir şekilde.

"Dürüst olmak gerekirse, ben bütün bunların olmasını beklemiyordum," dedim. "Her yerde seni arıyordum ama neredeyse pes edecektim."

"Peki, beni nasıl buldun?"

"Tamamen şans—gerçi baya da tuhaf bir şekilde, sen ortaya çıktığında ben seni düşünüyordum."

"Belki de sen bir şeyleri hayal ediyorsun. Belki de ben gerçekten burada değilim." Söylediği şey gerçekten de doğru olabilirmiş gibi düşünceliydi.

"Adın ne?"

"Faustina."

Cadde boyunca yürüdük, kızarmış balıklarıyla ünlü bir yerin önünden geçtik. Mercato Vecchio'yu geçtik. Batan güneş gölgelerimizi önümüze uzatıyordu, onunki benimkine dokunuyordu ama gene de biz hâlâ birbirimize yabancıydık.

"Bana bir hediye gönderdin," dedim.

"Daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştım." Yüzünü benden öteye çevirdi, gözleri tezgâhlardaydı. Enginar yığınları. Bir dizi parlak patlıcan.

"Adını yazmamışsın."

"Yazmadım."

"Bu gizemi sevdim."

"Yazmama gerek yoktu. Kimden geldiğini anlayacağını biliyordum."

"Nasıl emin olabildin?"

"Oldum işte."

Yandan ona baktım.

"Gizemden hoşlandığını söyledin." Meydanın kıyısında durdu. Pazar yerinden gelen uğultular, tangırtılar, fiyat kırmalarla, düzinelerce son dakika pazarlığı yapıldı. "Bende daha çok gizem var," dedi ve geri döndü. Tam arkasına dönerek "Bütün bu insanların hepsini toplasan hepsininkinden daha çok hem de," dedi.

"Hepimizin sırları var," dedim nazikçe, "Öyle değil mi?"

Yüzü gerildi ve sesini neredeyse duyamayacağım kadar alçalttı. "Bir şey olur ve o anda yeni bir kişi yaratırsın, bir başka sen, yani birden senden iki tane olur ve sen o yeni kişiye her zerrenle inanırsın ve sen, o kişi, ardında bıraktığın o kişi yokmuş gibi davranırsın, hatta bazen paçandan çekiştirse, geceleri seninle konuşsa ve sürpriz bir şekilde rüyalarına girse bile..."

Ona doğru yürüdüm. "Beni anlatıyorsun. Burada. Şimdi. Ve on beş yılda."

Anlamadı. Nasıl anlayabilirdi ki?

"Ata binebilir misin?" dedim.

Yere baktı ve güldü. "Komik bir şey mi dedim," diye sordum. Başını salladı, sonra özür diledi.

"Floransa dışında yaşayan bir çömlekçiyi ziyaret etmeyi düşünüyordum," dedim ona. Çalışmalarını görmek istiyordum. İki at kiralarsam o da benimle gelebilirdi.

"Hayvan yapıyor." Jack Towne'nin bana anlattıklarını hatırlamaya çalıştım. "Kurtlar," dedim tam emin olmayarak.

"Kurtlar mı?"

"Domuzlar da, sanırım."

Yine gülüyordu, bu sefer daha da açık bir şekilde. "Cuma günü büyük ihtimalle müsait olacağım," dedi. Ben de onun için geleceğimi söyledim. Erken gelecektim, hemen şafaktan sonra. Pervasız, hatta tehlikeli olmasına rağmen elini tuttum ve bileğinin içini öptüm. Sonra, fikrini değiştiremeden, sokağa fırladım.

"Bekle!"

Arkamı döndüm.

Onu bıraktığım yerde duruyordu ama alçalan güneş yüzünü altın rengine boyuyordu, dolayısıyla onu görmem zor oluyordu.

"Nerede yaşadığımı bilmiyorsun," dedi. "Nerede yaşadığımı bilmiyorsan beni almaya nasıl gelebileceksin?"

Haziran ayında, Via de Servi'deki balmumu atölyelerini keşfederken adak figürleri yapan bir adamla tanışmıştım. Sohbetimiz sırasında, Volterra civarındaki tepelerde çıkan bir çeşit alçıtaşından bahsetmişti. Diğerlerinden daha esnek ve hassas bir alçı ürettiğini iddia etmişti. Grand Dük'ün siparişini düşününce ben de elli kilo sipariş vermiştim.

Faustina ile tesadüfen karşılaşmamızın ertesi günü, atölyeme çuvallar dolusu alçıtaşı geldi. Ben de haftayı nasıl geçireceğimi merak ediyordum. Şimdi, birden bire, beni meşgul

edecek bir şey bulmuştum. Alçıtaşını birkaç saat kaynatıp kayaları iyice ısıttım. Tüm nemini aldıktan sonra taşları soğumaya bıraktım, sonra da onları toza buladım. Alçıtaşı hazır olduğunda, Fiore'yi çağırttım. Ona bir deney için ihtiyacım olduğunu söyledim. Geldiğinde ayağında geçen sene ona aldığım ayakkabılar, üzerinde belli belirsiz martı tüyleri, küçük bir kemirgenin kafatası ve yarım düzine hasırotu olan bir kıyafet vardı.

"Modanın yüceliği," dedim, "Her zamanki gibi."

Kız sırıttı.

Islak alçının ellerine yapışmasını önlemek için ellerine kendir yağı sürdüm, sonra da bezden iki kısa şeridi domuz yağına buladım ve elindeki en uzun parçaları tek tek aldım, sonra bunları yanlamasına çekip alçıyı peynir dilimler gibi ince ince kestim. Ardından, alçı donduktan sonra kalıbı ikiye kesip çıkardım.

Ilık suyu alçıtaşı ile karıştırdım. Uygun yoğunluğa ulaşınca, kızın ellerine uygulamaya başladım.

"Ilıkmış," dedi.

"Öyle olması gerekiyor," dedim. "Eğer ısıtmasaydım, sertleşmezdi."

Çalışırken aklıma Faustina geldi. Arkasında, batmakta olan güneşin son ışıkları olan Faustina, parlak alevlerin arasından düşen bir melek olan Faustina. Seni buldum, diye düşündüm. Nihayet seni buldum.

Beni süzmekte olan Fiore'ye baktım.

"Neden gülümsüyorsun?" dedi.

Cuma günü oldu. Şafaktan hemen sonra şehirden ayrıldık ve kısa bir süre sonra kendimizi batıya giden batık bir yolda bulduk. Önümüzde tepeleri bulutların arasında gizli, güneşten ağarmış dağlar uzanırken, her iki yanımızda da gümüş grisi bodur ve yassı dalları otlarla kaplı yollara uzanmış zeytin ağaçları vardı. Eylül ayının sonuydu ve hava

nemliydi; arada bir ciğerlerimin dibindeki havayı değiştirmek için derin nefes almam gerekiyordu. Terk edilmiş bir çiftlik evinden geçtik. Ortada tek başına, dallarında Grand Dük'ün armalarının komik bir benzeri gibi görünen birkaç kızılımsı-turuncu küreyle bir şeftali ağacı duruyordu.

Hava henüz kararmamışken kaldığım yerden ayrıldım, eczaneyi bulamamaktan korkuyordum, ama atları Via Lontanmorti'nin dar sokaklarına sürdüğümde, içimi yalnızca Fiore'nin turuyla değil de, sanki oraya daha önceden gitmişim gibi bir his kapladı. Kararmış kemerlerinin altından yürüdüğümden, ülserli duvarlarından hatta düz olmayan, çukurlarla dolu kaldırımlarından geçtiğimden emindim. Peki bu nasıl olabilirdi? Eczacının kapısını çaldım. Heyecanlı, koyu renk saçlı bir adam beni içeri buyur etti. "Faustina hâlâ yukarıda," dedi, ama hemen aşağı inecekti. Ona mekânlarını bulmanın neredeyse imkânsız olduğunu söylediğimde, sanki ona iltifat etmişim gibi, meraklı, mütevazı bir tavırla başını sallayarak onayladı. "İsim yoktu," dedim. "Tabela bile yoktu."

"Müsaadenizle düzelteyim." Adam beni dışarı çıkardı ve kapının biraz yukarısındaki taştan numarayı gösterdi. "İşte bizim işaretimiz. Yıllar geçtikçe, adımız da oldu bu." Oradaki sekiz taşın nasıl olup da kaba bir soru işareti şekli oluşturduğunu görene kadar beni bekledi, sonra izin isteyip hızlı parmak hareketleriyle tohumları karıştırdığı arkadaki loş odaya çekildi.

Doğuya doğru giderken, Faustina'ya dönüp adamın kim olduğunu sordum.

"Amcam," dedi. "Giuseppe."

"Ben de akraba olmalısınız diye düşünmüştüm. Sen de kendin hakkında aynı çevikliğe sahipsin."

Sanki ben bir yanlışını arıyormuşum gibi yüzüme baktı.

"Bu iyi bir özellik," dedim. "Seni diğer insanlardan daha canlı gösterir."

"Tuhaf bir konuşma biçimin var."

"Aksanımı mı kastediyorsun?"

"Hayır, söylediğin şeyler." Duraksadı. "Gerçi aksanın da daha önce duyduklarımın hiç birine benzemiyor."

Gülümsedim. "Şu bana gönderdiğin hediye..."

"Yağ mı meyve mi?"

"Yağ."

"Daha kullanmadın mı?"

Ona baktım. "Henüz kullanmadım."

"Gerçekten de ellerini yumuşatır- sadece cildini değil, eklemlerini de."

"Ellerimi mi?"

Faustina'ya Fasülye Sırığı'nın söylediklerini anlatınca, elleriyle ağzını kapattı.

Sonra, belki de utancı geçince, bana bir mil kadar uzaktaki servilere kadar yarışmayı teklif etti. Cevabımı bile duymadan topuklarını atının yanlarına dokundurdu. Ardından dörtnala gittim ama o, uzaklarda neredeyse kayboluyordu. Ben onu yakalayana kadar o attan inmişti, hayvan da yakınlardaki bir nehirden su içiyordu

"Çok iyi at biniyorsun," dedim ona. "Hiç şansım yoktu."

"Hile yaptım. Ama neyse ya, en hızlı hayvanı aldım."

Onunla sokakta ilk karşılaştığımız zaman da aynı bu eğilimi hissetmiştim. Ona muzır gelen yarı gerçekleri icat ediyordu. Diğerleri perişan olurken o şükrediyordu.

Ona bunu nasıl öğrendiğini sordum.

"Sebatino Vespi adında biri öğretti bana," dedi. "Aslında babam da atlarla çalışırdı, belki de ırsidir."

Bana, babasının at binerken eyerden uçacakmış gibi göründüğünü, ata sadece manevi bağlarla bağlı olduğunu anlattı. Elleri dizginlerde, ayakları üzengideymiş ama hafifçe,

hem de çok hafifçe. Aynı yöne giden, aynı süratte seyreden, iki yabancı gibilermiş. Uyumun görünür olması muhteşem bir anlaşmaydı.

Başını salladı. "Ben asla öyle süremeyeceğim."

Gün ortasına doğru köyün yakınlarındaki handa durduk. Çamurlu bahçede beyaz bir öküz yatıyordu. Kollarını çaprazlamış, bacakları ayrık yaşlı bir kadın civarda dikiliyordu. Bizi görünce dönüp içeri girdi. Onu takip ettik. Yerler kirliydi, havada soğuk yağ kokusu vardı. Ben şarap söyledim. Kadında hiç şarap yoktu, bunu ekşi bir suratla söyledi. Elindeki tek şey su ve ezilmiş üzüm tortusundan yapılan bir içecek olan acquerello idi. Hayatta kalmak için bizim gibi insanlara muhtaç olmasına rağmen gelişimize bozulmuş gibiydi.

Kapının yanında bir masaya geçtik.

"Sanırım sana ne soracağımı biliyorsun," dedim.

Faustina bana baktı ve bekledi.

"Eczanede çalışıyorsun ama şölen gecesi saraydaydın..."

"Sorun bu mu?"

Başımı salladım.

"Bir sebebi var," dedi, "Ama sana söyleyemem, en azından, daha değil." Acquerello'sunu yudumladı. "Seninle bir ilgisi yoktu."

Yaşlı kadın bize sulu bir pirinç çorbası, bir tabak beyaz fasulye ve biraz soğuk lahana getirdi. Ekmek istedim. Hiç yokmuş. Yemeğimizi yerken, Faustina, Siena'nın güney doğusundaki bir tepenin üzerinde kurulu Torremagne'de geçen çocukluğundan bahsetti. Babasının kız kardeşi Ginevra Ferralis ile arka duvarı eski temel taşlarından yapılmış bir evde yaşamış. Ginevra'yı annesi zannederek büyümüş. Ginevra'nın keskin dirsekleri ile uzun, hafiften çarpık bacakları varmış, ayrıca sol yanağında sanki böğürtlen toplamaya gitmiş de dönerken yanağını silmeyi unutmuş gibi bir leke

bulunuyormuş. Hiç evlenmemişti ama kendisini düğünden birkaç hafta önce daha zengin bir kadın için terk eden yerel bir yargıcın oğluyla nişanlanmıştı. Terk edilmişliğin acısını öğrenmişti ve on yıl boyunca kendisine kur yapmasına rağmen eşikten içeri birkaç defadan fazla girmemiş olan Sabatino Vespi'nin dışında hiçbir erkek eve kabul edilmemişti.

"Vespi, Ginevrede'den daha yaşlıydı," dedi Faustine. Ve adam Torremagna dışında bir sırtta yaşamasına rağmen, günlerinin büyük bir kısmını hemen Ginevra'nın evinin aşağısındaki köy duvarlarının eteklerindeki bir arsada geçirmiş. Oradaydı, batıya bakan bir yamaçta meyve sebze yetiştirmiş ve yakınlardaki kasaba pazarında satmıştı. Faustina da sık sık onunla gidermiş. O kadar erken yola çıkarlarmış ki gökyüzü hâlâ yıldız dolu olurmuş ve kız, yüzü arkaya bakar şekilde arka kapağın üzerine oturur, çıplak ayaklarını tozlu yolda sallarmış. Toprak kokan bir battaniyeye sarılır ve cüce meşelerin, çamların ve servilerin karanlık şekillerini izlermiş.

Bir salı sabahı, dokuz ya da on yaşındayken, adam uzun zamandır devam eden sessizliği bozup, onu savunmasız bir şekilde yakalayarak, bir çocuğun yanıtını acayip, değişken bir kesinlikle bildiği, yıllardır zihnini kurcalayan o soruyu sordu.

"Sence annen benimle evlenir mi?"

"Annemle evlenmek mi istiyorsun?"

"Aslında evet."

Kelimelere döktüğü güçle kafası karışmış olan adam soğan ve sarımsak yığınları arasında sıçradı ve bir banka tırmandı.

"Yani onu seviyorsun?"

Vespi, karanlık çökerken solan ve şimdi yavaş yavaş ısınmakta olan semanın maviliğinde bir tebeşir izi gibi görünen aya doğru baktı.

"O nişanlanmadan önce onu seviyordum," dedi. "O daha aşkın ne olduğunu bilmeden ona âşıktım. Onu önce ben sevdim."

Kız, onun daha önceleri hislerinden bahsettiğini hiç duymamıştı, belki de adamda bir takım hisler olduğu aklına gelmemişti ve kız onun bitap, tıraşsız yüzüne, korkuyla karışık bir şaşkınlık içinde baktı.

"O bunu biliyor mu?"

"Hayır."

"Hiç söylemedin mi?"

"Söylemem gerekirdi. Ama çok utangaçtım." Kıza baktı. "Sence çok mu geç kaldım?"

Kız eğer Ginevra'nın kalbini hayal etmeyi deneseydi, içinde odun yongaları, pastırma kabukları ve ince, bot derisi kıvrımları görürdü. Bu sanki bir kulübe ya da kırk yılda bir kullanılan bir evin içine bakmak gibiydi. O, kendi kalbinin asla böyle görünmemesini diledi.

Vespi, kızın kendisine verecek bir cevabı olmadığını gördü. "Öyle düşünüyorsun, değil mi? Zavallı yaşlı Vespi için çok geç olduğunu düşünüyorsun."

Vespi elinde kendi meyve sebzelerinin dolu olduğu bir sepetle eve geliverdiğinde, kız kapıdaki bir çatlaktan bakmıştı. "Neden beni sürekli rahatsız ediyorsun?" dediğini duydu Ginevra'nın. "Neden beni yalnız bırakamıyorsun?" Vespi sesini çıkarmadan bekledi, çenesi neredeyse göğüs kemiğine değiyordu. "Çünkü elde edebileceğin tek şey benim, değil mi?" dedi Ginevra. "Ben bu muyum? Elde edebileceğin tek şey?" Vespi hâlâ susuyordu. Ginevra ona yaklaştı ve yüzünü öyle bir açıyla adama çevirdi ki, doğum lekesi Vespi'nin görüş alanını kapattı. "Benim için üzgünsün, değil mi? Neden itiraf etmiyorsun?" Sonra birden bire yana dönüp yere kustu. Kız eğilirken adamın eli sırtına doğru uzandı. Yine de kıza dokunmaya cesaret edemedi. Bir şeyler mı-

rıldandı- Faustina güzel kelimesini duyduğunu sandı ama Faustina elleri ve dizleri üzerinde yere kapaklanmış, etraftaki pisliği temizlemeye çalıştığı için bunu fark etmedi.

Vespi'nin dizginleri tutan elleri gevşedi. "Çok geç."

"Bilmiyorum." Kız bankta onun yanına geçti. "Beklenmedik bir şey yapman gerekecek."

"Ne gibi? "

"Onu da sen düşün."

Bir tepenin zirvesine geldiklerinde mola verdiler. Önlerinde dik, tozlu bir yol uzanıyordu, aşağıda kalan vadi ise yoğun bir sis içinde kalmıştı.

"Hiçbir fikrin yok mu?" dedi sonunda Vespi.

"Sen bulsan daha iyi olur."

Omuzları düşmüş, yanakları sinirden pıt pıt atan Vespi önündeki gizli manzaraya daldı gitti. "Kahretsin, haklısın galiba."

Bir yıl kadar sonra, kız nalburun dışında beklerken yanına gitti. Bir kış günüydü, gri bulutlar güneşi kapatıyordu ama adamın yüzünden sanki bir ışık yansıyordu. Kıza son zamanlarda camdan bakıp bakmadığını sordu. Kız onu inceledi. Bu bir bilmece miydi? Şaka mıydı?

"Evet?" dedi, "Baktın mı?"

"Her gün camdan bakarım," dedi kız.

"Evet, ama hiç aşağıya baktın mı?"

Kız kaşlarını çattı. "Emin değilim."

"Peki ya annen?"

"Annem ne?"

"Dio cane!" Vespi başını öyle bir geriye attı ki âdemelması sanki yanlışlıkla yuttuğu bir şey gibi göründü.

Kız şaşkınlık içinde adamı izlerken bembeyaz kar taneleri düşmeye başladı.

"Kar!" diye haykırdı kız.

Vespi inledi. Kız, kolundan yakalayıp, her şey berbat olmadan önce, annesini aşağı bakması için ikna edeceğine söz verdirdi.

Ginevra nalburdan dışarı çıktı, yeni bilenmiş bıçakları bir patiskaya sarılmıştı. "Siz ikiniz neler kaynatıyorsunuz?"

Yine eve geldiler, Ginevra bıçakları çekmecedeki yerlerine koyarken Faustina pencerenin eşiğinden dışarı baktı. Vespi tahsis işini tamamlamıştı. Yukarından bakınca sebzelerle yazılmış olan *benimle evlenir misin* yazısı okunuyordu. Faustina gülümsedi. Neyse, bir şey düşünmüştü işte. Kar hızlanmaya başlamıştı ve eğer tutarsa kelimelerin üstü kapanır, hatta okunmaz olurdu. İş yaparken rahatsız edilmekten nefret eden Ginevra'nın sinirlenmesini göze alan Faustina ona camdan dışarı bakıp bakmadığını sordu.

"Biliyorum," dedi Ginevra. "Kar yağıyor."

"Hayır, o değil."

"O zaman ne? "

"Dışarı bak. Lütfen."

Ginevra çekmeceyi çarparak kapattı ve odadan çıktı. Pencereye yaklaştığında dikkatle dışarı baktı. Hava o kadar soğuktu ki yere düşen kar taneleri erimeden duruyordu.

Pencerenin yanından ayrılmadan bile Ginevra'nın ne söyleyeceğini biliyordu, ne de olsa bunca yıldan sonra onun neden bu kadar ihtimam gösterdiğini merak etmişti. Elbette Sebatino Vespi'yi baba olarak istediği için değildi, yoksa öyle miydi? Bir baba için o kadar yanıp tutuşuyordu ki bu baba acaba herhangi birisi de olabilir miydi? Ya da Ginevra'nın şaşırdığını, değiştiğini, hatta mutlu olduğunu mu görmek istemişti? Yoksa bundan daha mı soyuttu? Acaba sadece aşkın her şeyin üstesinden gelmesini mi ummuştu? Vespi, yaşlı ve yıkılmış olabilir, hatta elli yaşını geçene kadar annesiyle birlikte yaşamış olabilirdi, ama en azından bir şeyler hissetmişti. Bir şeyler istemişti. Ve kalbi güm güm atarak böylece

bekledi, o sırada Ginevra, aynı tavuğun boynunu bükerken ya da tavşanın işkembesini çıkarırken olduğu gibi hızlı ve acımasız hareketlerle saçlarına ve omuzlarına düşen karları temizliyordu.

"Pekâlâ, anlaşıldı," dedi. "Adam salağın teki."

Ne evlilik, ne de mutluluk olacaktı.

Onun da korktuğu gibi aşk kaybetmişti. Her zamanki gibi aşk kaybetmişti.

Gözlerimi masadan kaldırdım. "Her zamanki gibi?"

Faustina hiç bir şey demedi.

"Vespi hâlâ hayatta mı?"

"Galiba."

"Faustina on dört yaşındayken Ginevra ateşlenip öldü," dedi. "Ondan sonra Floransa'ya taşınmış ve amcası Giuseppe için çalışmaya başlamış. Eğer amcası onu almamış olsaydı, ona ne olacağını kendisi de bilmiyordu."

Acquerollo'mu bitirdim. "Geçen gün seninle karşılaştığımızda, başka birini icat etmekten bahsediyordun..."

"Neden öyle söylediğimi bilmiyorum. Söylememem gerekirdi."

"Peki, neden başka birini icat etmek istiyorsun? Bunu gerekli kılan nedir?"

Sanki bir oyun oynuyormuşuz gibi, dikkatlice beni izledi. Yardım almadan gerçeğe ne kadar yaklaşabilirdim?

Başka bir taktik denedim. "Eğer senden iki tane olsa, bugün benimle gelmeye hangisi ikna olurdu?"

İçkisini içti, dudaklarını sildi.

"Hangisi sana hediye gönderdi? "

Gözleri açık ve sabit bir şekilde hâlâ üzerimdeydi.

Yanından geçip kapı aralığına geldim. Han sola bakıyordu. Yukarıda olduğumuza göre uzaktan Floransa'yı, Bayan'ın ya da Santa Maria del Fiore'nin ciğer renklin tonozlu, ince, eski, tuhaf boğumlu kulesini görmem gerekirdi ama o

gün hava çok kapalı olduğundan, yerdeki tüm delikler ve tümsekler kalın sis perdesinin altında belli belirsiz görünüyordu.

"Benden de iki tane var," dedi, "Ama benim durumumda bu farklı. Bir tanesi doğru, diğer yalan."

"Şu anda burada olan hangisi?" Benim dilimi kullanıyordu.

"Sen zaten bunun cevabını biliyorsun."

Başıyla onayladı, sonra masaya baktı ve parmağıyla bir tahılı takip etmeye başladı.

"Benim böyle olduğumu fark etmedin mi?" dedim, "Beni ilk gördüğün zaman?"

"Fark etmek mi?" İçini çekti. "Doğru kelime bu mu bilmiyorum. Bir şeyler hissettim. Ne olduğundan emin değilim ama." Hâlâ parmağını masanın pütürlü yüzümde gezdiriyordu. "Sarayda seni görmeyi beklemiyordum. Ben oraya farklı bir nedenden dolayı gitmiştim."

"Biliyorum. Bana anlattın."

Omzunun üzerinden manzaraya baktı. Kısık bir sesle "Ben gayrı meşruyum," dedi.

Tahtanın üzerindeki tanelerle oynayan elini tuttum. Karşı koymadı ama yüzünü de dönmedi.

"Ben bir piçim," dedi.

Boğazının ve çenesinin kıvrımları manzaranın alüvyonlu mavi ve grisine karşı bir kavis yapıyordu. Koyu renk saçları omuzlarına dökülüyordu. Dudaklarında yumuşak bir parlaklık vardı. Hatırasını hafızama kazımak istercesine ona baktım. Sanki onu bir daha görmeyecekmişim gibi.

"Sen bir harikasın," dedim. "Kıyas kabul etmezsin."

Sıçrayacak gibi oldu. Bedenini bir titreme sardı ya da sanki birisi mezarını çiğnemiş gibi oldu. Tekrar benimle yüz yüze geldi, sonra elini çekti ve yanaklarından görünmez bir şeyi silkeledi.

"Beni tanımıyorsun bile," dedi.

Çömlekçinin yaşadığı söylenen köye girdiğimizde, alçak bir duvarın üzerine çömelmiş, sepet onaran bir adam gördüm. Atımdan indim. Gür, gri saçları omuzlarına dökülmüş, elleri kocamandı ve ağır hareket ediyordu, ayrıca tırnakları da bozuk paralar gibi yuvarlaktı. Marvuglia'yı nerede bulabileceğimi sordum.

"Kim arıyor?" dedi.

Adımı söyledim.

Küfretti. "Haftaya geleceğini sanıyordum."

"Marvuglia siz misiniz?"

Ayağa kalktı. Birbirine yakın gözlerinin kenarları nemli ve pembeydi. "Burada olduğuna göre," dedi, bakışları Faustina'ya kaydı, "Sanırım içeri girsen iyi olur."

Atlarımızı bağladığımız zaman bizi bir kapıdan geçirdi ve bahçeye çıkardı. Mutfağında kendisinin yapmış olması gereken bardaklara biraz kırmızı şarap doldurdu. Şifonyerin üzerinde yaptıklarından bir sürü örnekler vardı. Tabağın birinde yeşil gölette kayarmış gibi görünen bir yılan balığı vardı, köpeklerse hamile kadının karnı gibi şiş bir kâsede boğuşuyorlardı. Bana bunların hatalı olduklarını söyledi. Hataları seviyordu. Aslında bazen bunları parça parça ele alıp başarıya kavuşmak adına değerlendirmeyi tercih ettiğini düşünmüştü. Ona, bu kadar yoğun rengi nasıl elde ettiğini sordum. Dediğine göre bir gün bütün kapılar ve pencereler açık vaziyette çalışıyormuş ve odada ani bir rüzgâr esmiş. Şömineden kalkan küller vazoya uygulamakta olduğu mavi cilaya yapışmış. Vazonun bozulacağını tahmin etmiş olsa da yine de ısıtmış ve inanılmaz derecede parlak bir şey ortaya çıkmış. Kazalara çok büyük bir inancı vardı. Eğer her şey yolunda gitse, nasıl bir şey öğrenilirdi ki?

"Ama sen de benim düzgün işlerimi görmek isteyeceksin..."

Peşine takılıp alçak bir girişten geçtik ve büyük, serin bir odaya girdik. Kubbeli tavandan aşağı, her birinin üzerinde Eski Ahit'ten dizeler kazınmış olan birçok kalas sarkıyordu.

Odanın ortasındaki uzun tezgâhın üzerinde Marvuglia'nın hayvanları diziliydi. Yakına geldim. Bana hem ilkel hem pagan gibi geldi, yani kısmen, öyle düşündüm. Çünkü asıllarıyla aynı ebattaydılar ama kısmen çünkü doğal hallerinin tersine bir parlaklıkları vardı. Örneğin bütün kurtlar maviydi, öyle gökyüzü gibi sıradan sıcak bir mavi de değil, mora çalan, iç karartıcı, içinde bir parça çivit mavisi, çakmaktaşı ve kirli buz olan kırmızımsı bir maviydi. Keçileri eski yaralar ya da kurumuş kan gibi siyahımsı kırmızıydı. Koyunları yağmur altında bırakılan metal gibi pas turuncusu rengindeydi. Mavuglia'nın yapmış olduğu her bir parça yanlış kullanım ya da terk edilmişlik nedeniyle yaralı ya da bakımsızdı.

Faustina'ya ne düşündüğünü sordu.

"Beni korkutuyorlar," dedi.

Adam başını salladı ama bir şey demedi.

"Bizdeki en kötü, en yabani taraflar gibiler, utandığımız parçalarımız gibiler." Faustina, soğuk mavi renkli kurdun önünde durdu. "Kâbus gibiler."

Adam yine bir şey söylemedi.

Kız onun renkleri nasıl seçtiğini öğrenmek istedi.

"Ben seçmiyorum," dedi. "Öylesine geliveriyorlar."

"Ama yanlışlar."

Marvuglia'nın gülüşü bir anlık ve tuhaf bir biçimde şehvet vericiydi. "Bana göre değiller."

Mutfakta, biraz daha şarap koydu. Oturduğumuz zaman, ne hakkında çalıştığımı sordu. Vebayla ilgilendiğimi söyledim.

"Sende marazi bir şey gördüğümü sandım." Dizlerini ayırarak yere çömeldi ve genital bölgesini çekiştirdi. "Siz ikiniz ne zamandır birliktesiniz?"

"Biz birlikte değiliz."

"İyi ki."

"Neden?" dedim. "Neden iyi ki?"

"Birbirinize ait değilsiniz. Hiç de uygun görünmüyorsunuz."

İçimde yükselen öfkeyi hissedebiliyordum ama ona meydan okuma ya da onunla zıtlaşma arzumla savaştım. Onun yerine, gülümsemekte olan Faustina'ya baktım.

Marvuglia fark etti. "Bu kadar komik olan nedir?"

"Eğer renklerinize güveneceksek," dedi, "O zaman söylediklerinize inanmalı muyız emin değilim."

Birkaç dakika hareketsiz kaldı, sonra kahkahalara boğuldu. "Kesinlikle sende bir şey var. Madonna rotta in culo, on beş yaş daha genç olsaydım..."

Yeniden kızın bardağını doldurmaya gitti ama kız ona bu kadarının yeterli olacağını söyledi. Az sonra da gitmek için ayaklandık.

Dışarıda, bahçede, ılık bir rüzgâr esiyordu ve palmiye ağacının dağınık yaprakları çatırtılarla savruluyordu. Atım kendi kamının üzerine düşecekmiş gibi yana sıçrayarak sendeledi.

Marvuglia kaşlarını çatarak gökyüzüne doğru baktı. "Kötü hava geliyor."

Fırtına kuzeyden estikçe ileride toprak bulanıklaşmaya başlıyordu. Marvuglia'yı düşünüyor ve Towne'nin benim onunla tanışmamı neden istediğini, ayrıca onunla ortak bir noktamızın da olup olmadığını merak ediyordum. Tüm bu tahmin edilemeyen durumlara rağmen, eserleri topraktan ve toprağın içinde olandan meydana geliyordu. Dargınlık ve intikam arzusu gibi görünebilirdi; bir üstünlüğü yok gibiydi.

Ve ben de adamın kendisini alaycı ve üçkâğıtçı bulmuştum. Kasten provokatifti. Faustina ve benim birlikte kötü göründüğümüzü iddia etmesinin acısını hâlâ unutmamıştım ve sonunda kıza dönüp bu yorum hakkında ne düşündüğünü sormak zorunda kalmıştım.

"Kıskandı," dedi sadece.

"Öyle mi düşünüyorsun?"

"Neden? Sen ne düşünüyorsun?"

Omuzlarımı silktim.

Bulutlar toplandıkları halde, nehrin kıyısında durduk. Atlar su içerken ben de suyun akışını seyrettim. Kayıtsız, gerçek. Traverten gibi görülmemiş bir sarı-gri. Faustina bir yaprak kopardı ve bir kol boyu havaya kaldırıp bıraktı. Yaprak uçtu ve o pürüzsüz, engin suya değdiğinde sanki bir mesaj taşırmışçasına hareketlendi. Hızla yaklaşan fırtına ve fırıl fırıl dönen yaprağı görünce birden içimi vaktin azaldığına dair bir his kapladı. Faustina'nın eline uzandım. Damarlarında dolaşan hayatı hissedebildiğimi düşündüm. Nasıl bir iyimserlik, nasıl bir kırılganlıktır bu. Her an sona erebileceğine şüphe yoktu. Elini çevirdim. Tek tek parmak uçlarına dokundum.

"Çok güzeller, parmakların."

"Öyle mi?"

Ellerine sanki bir çift eldiven olabilirlermiş gibi tarafsızca baktı. Kendi eldivenleri de değil. Başka birinin eldiveni gibi. Tanımadığı birinin. Tüm kelimelerimin geç kaldığını hissettim. Ona söyleyebileceğim hiçbir şey en ufak bir değişiklik yaratmayacaktı. İçimde bir şeyler burkuldu ve ağaçlara dalıp gittim.

Arkamı döndüğüm zaman yanağından bir damla yaş süzüldü. Gözyaşının izlediği yola, cildindeki parlaklığa dokundum, sonra parmağı dudaklarıma götürdüm ve dudak-

larımın onun dudaklarının üzerinde olduğunu anlayana kadar onu öpmeye başladım.

"Seni ilk gördüğüm anda," dedim.

"Ne?" diye mırıldandı. "Beni ilk gördüğün anda, ne?"

Rüzgâr arkamızdaki ağaçlara sarıldı; yapraklar tıkırdadı.

"Bilmiyorum." Titriyordum, ama çok da üşümemiştim. "Bunun için söylenecek bir kelime yok."

"Daha evvel kelime sıkıntısı çekmezdin."

"Çok mu konuştum?" Onu çekip yüzüne baktım. "Söylediğim her şeyde ciddiyim. Sen çok tatlısın."

"Öyle miyim?" Sesi daha önceki gibi kısıktı ama kaderci bir melankoli vardı.

Onu tekrar öptüm.

"Sen ne düşündün?" dedi, "Beni ilk gördüğünde?"

"Sonsuza kadar sana bakabileceğimi hissettim ve görmeye ihtiyacım olan tek şey de bu."

"Bu çok fazla."

"Doğru," dedim. "Daha azını hissetmemi mi tercih ederdin?"

"Belki. Bilmiyorum."

Kuzeyde bir yerde bir şimşek çaktı. Saniyeler sonra, vadinin yukarısında gürültülü ve hoyrat bir fırtına koptu. Atlarımız titredi, beyaz gözleri ışıl ışıldı.

Eyerlerimize tırmandık ve rüzgâr bizi savurdu. Birbirimizin söylediğini zar zor duyuyorduk. Sonra koca koca damlalar halinde yağmur yağmaya başladı. Bir anda sırılsıklam olmuştuk ve şehre daha çok yol vardı.

Atlarımızı yan yana sürüp onların sıcak, ıslak boyunlarına doğru sindik.

Faustina'yı odasına bıraktıktan hemen sonra vücudum ağrımaya başladı. Bir sokakla öbürünün arasında bütün uzuvlarım zayıflamıştı; hepsi Faustina'nın atını dizginlemekten olmuştu. Kaldığım yere varınca, bayan beni zemin

kattaki ot mindere yatırıp battaniyelerle üstümü örttü. O kadar hızlı ter attım ki, cildim sırılsıklam oldu. Sürekli yatak örtülerini değiştirmek zorunda kaldı ve bu arada her zamanki kuru esprileriyle düşüncesizliğim ve talepkâr tavırlarımdan şikâyet etti durdu. Fiore belli belirsiz üzerime eğildi, tavanla suratı arasında hiç mesafe yoktu. O da kâğıt fener gibi katlanmıştı. Minderdeki serin bir yere dokundum ve tüm vücudum ürperdi. Hemen ardından alev alev yandığımı hissettim. Ne gece ne gündüz vardı, sadece sıcak ve soğuk.

Geri dönüş yolumuzdaki ölüm tarlasını gördüm. Geç olmuştu, gece ilerliyordu ve bizim de en yakın kapıdan girmekten başka şansımız yoktu. Porta alla Croce'nin dışında, halka açık infazların yapıldığı bir yer vardı. Ve ben yine, atımın boynuna sarılmış, gözlerime yağmur dolmuş bir halde oradaydım. Sırılsıklam bir darağacı. Cesedin biri bir ipten sarkıyordu, diğeri ise ortasından yarılmıştı. Bir karga, ölü adamın kafatasının üzerinde oturuyordu. Her taraf çamur içindeydi. Kirli su birikintileri. Kan. Faustina neredeydi? Onu gözden kaybetmiştim. Tabut taşıyan dört kişinin yanından geçtim, yerlere kadar uzun siyah pelerinler giymişlerdi, omuzlarında bir tabut vardı. Bir cüce ayak ayak üstüne atmış, küf tutmuş kapağın üstünde oturuyordu. Kafası tıraşlanmıştı; ağzı sımsıkı kapalıydı. Kör bir rahip davul çaldı.

Evime doğru yürüyüp bahçeye çıktım. Annemin sırtı bana dönüktü. Başını mindere dayamış olan babamla konuşuyordu. Babam onu dinlemiyor gibiydi; dudakları dua edermişçesine kıpırdıyordu. Zanaatkâr olarak bilinen babam kimseden aşağı kalmazdı. Babam, gemi üreticisiydi. Annem elini onu koluna koydu. Babam geri çekildi.

"Nasıl yaparsın?" dedi.

Arkasında birisi olduğunu hissedince geri dönüp omzunun üzerinden baktı. Beni gördüğü zaman yüzü iki tane ol-

du, bir tanesi benden yana, bir tanesi bana karşıydı. İlkini anladım. Ama neden ikinci?

"Şimdi olmaz, Gaetano," dedi annem. Ve sonra, daha da güçlü bir şekilde, "Şimdi olmaz," dedi.

Katilim göründü, ne yapacağını anlamıştım. Eşikte aylak aylak dolaştı, bir bileğini diğerinin üzerine koyup tırnaklarını inceledi. Ayak bileklerine kadar gelen botları ve gümüş fitilli, geriye katlanmış kocaman yarım kollu, yeşil kadife mantosuyla pek bir şıktı.

"Kimi gönderdin?" dedim.

Cevap vermedi. Onun yerine camdan küçük bir şişe alıp tıpasını çıkardı. Ona ne kadar ödediklerini sordum. Yirmi beş scudi? Elli? Bir kez daha beni görmezden geldi. Üzerime eğilerek başımı tuttu ve dudaklarımın arasına bir kaşık soktu. Parmakları seks kokuyordu, sanki az önce bir kadını mutlu etmiş gibiydi. Bu biraz fazla oldu diye düşündüm. Elbette daha sonrasını bekleyebilirdi. Buna karşın, zehri içtim. Ve neredeyse anında sanki içimi burkan bir el yutmuşum gibi berbat bir kramp hissettim. Sonra şaşırtıcı bir şey açığa çıktı. Mide bulandırıcı bir şey karanlıkta yavaş yavaş damladı. Ne panik ne de acı vardı. Hayır, bütün hepsi düşündüğümden de az gaddarcaydı. Bir tür çıt sesi duydum. Yumuşak bir darbe. Sanki paslanmış bir dalın üzerinde giden arabada olmak gibiydi. Bir şeyler kopmuş gibiydi. Bir kopuştu. Ama belli belirsiz, gizli. Marifetli. Uzaklaşırsın. Yerleşirsin. Güneşteki tozlar, şaraptaki çökelti...

Suikastçı şişesini tekrar cebine soktu. Üç adımda, sırtı bana dönük olarak durduğu pencereye gitti. Paltosunda sağ kolunun tam omuzla birleştiği yerde ökse vardı. Bunun ne manaya geldiğini hatırlamaya çalıştım. Talih kuşu mu? Çöküş mü? Bilemedim. Her halükârda, adam fark etmemişti. Benim ölü olmam ve her şeyi bilmem ile onun hayatta olması ve her ikimizin de birbirimizden daha akıllı olmamamız

tuhaftı. Sağ omzu havaya kalktı, dirseği yana kaydı. Testislerini düzelttiğini yattığım yerden bile görebiliyordum. Belki de öldürmek onu heyecanlandırmıştı. Sonra, düşüncelerim dağılıp parçalara ayrıldığı sırada, ilk defa konuştu.

"Budur efendim. Gidelim."

Bu, işini bilen bir adamdı. Bir profesyonel göndermişlerdi. Aslında bu, soluk borunu kesmeden önce bir düzine bıçak sallayan beceriksiz bir hödük olmasından iyi bir şeydi.

Oda kararda.

Beş gün sonra, ateş nihayet şiddetini azalttığında, bayan nasıl bir çile çektiğimi anlattı.

"Avaz avaz bağırıyordun," dedi.

"Çok fena şeyler söyledim mi?"

"Seni öldürmeye çalıştığımızı söyledin." Bana dikkatle baktı. Kocasının şüpheli ölümü hakkında bir şeyler duyup duymadığımı merak ediyordu.

Ona suikasttan bahsettim. Küçük cam şişesi, abartılı yenleri olan paltosu. Kadının bana inandığından emin değildim.

Fiore geldi ve yatağın yanına oturdu. Dudaklarını ağzının içine almıştı, gözleri o kadar yaş içindeydi ki sanki titriyor gibi görünüyorlardı. "Öleceğini sandım."

"Ölmediğine sevindim," dedi bayan. "İş açısından pek de iyi olmazdı."

"Anne," diye bağırdı Fiore. "Yapma."

İyileşmem neredeyse üç hafta sürdü. Gücümü toplar toplamaz, eczaneye gittim. Arka odada numuneleri öğüten Giuseppe, Fauistina'nın iş için bir yere gittiğini söyledi. Bir kalıp zambak sabunuyla bir parça Venedik terebentini alıp sokakta bekledim. Kapının üzerindeki soru işaretine uzun uzun baktım. Sekiz adet gömülü taş kendilerini çevreleyen kargir yapıdan çok az daha soğuktu ve eğer Giuseppe göstermemiş olsaydı bunları fark edeceğimden emin değildim.

Gün geceye döndü. Tepemizdeki saçaktaki dar boşluktan yağmur sızıyordu.

"İşte buradasın..."

Etrafıma baktım. Faustina birkaç metre ötemde duruyordu. Üzerindeki elbise koyu sarı ile yeşilin, bir parça gümüş rengi ile hafifçe karışmasından meydana gelen bir renkteydi. Bana zeytin dalını anımsattı. Her zaman gördüğünüz gibi değil. Alt tarafını.

"Bu harika bir renk," dedim.

Bana teşekkür etti.

Tabelayı işaret ettim. "Neden soru işareti var? İnsanlar hiç bulamadıkları ve sürekli nerede olduğunu sordukları için mi?"

Gülümsedi. "Çok güzel. Ama hayır, nedenin bu olduğunu sanmıyorum."

Çeşitli hikâyeler olduğunu söyledi. Tabelanın, müşterilerin sık sık beni tedavi edebilir misiniz diye sormalarına atıfta bulunduğunu iddia etti, ama amcası başka türlü düşünüyordu. "Tarihsel açıdan eczaneler, zor ve tehlikeli soruların sorulduğu yerlerdi," dedi kıza, ona göre bu tabela şehrin nüfuzlu kimseleri tarafından eczanenin askeri bir darbe teşebbüsünde karargâh olarak kullanıldığı on altıncı yüzyıldan daha eski bir zamandan kalmıştı. Görünüşe göre Machiavelli bile işin içindeydi. Devam etmek ister gibiydi, sonra kendini bir kontrol etti ve konuyu değiştirdi.

"Ortadan kayboldun," dedi. "Senin için çok endişelendim."

"Çok ateşlendim. Daha önce hiç bu kadar hasta olmamıştım." Durdum. "Neredeyse ölüyordum."

Yine gülümsedi, sonra bakışları benden öteye kaydı. Sokakta bir yerlerde bir kapı çarptı. Güvercin kanatlarından çıkan bir ses gibiydi.

"Senden ne haber?" dedim. "Hastalığın herhangi bir etkisi var mı?"

"Hiç yok, sadece tuhaf renkli hayvanlar hakkındaki bir takım rüyaları saymazsak."

"Onlar benim de aklıma takılıyor."

Benimle yürüyüşe çıkmak ister mi, diye sordum. Çıkamayacağını söyledi, amcasına yardım etmesi gerekiyormuş, ama eğer istersem öbür Cuma, Mercato Vecchio'nun altındaki sütunun altında benimle buluşabilirmiş.

Ondan hemen sonra bir akşam, bayan ve Fiore için aldığım hediyelerle gittim. Ateşlendiğim zaman bana baktıkları için onlara teşekkür etmek istedim. Bayana eczaneden aldığım sabunu verdim, ayrıca Fiore için de, bahçeden kopardığı yaprağa sardığı balmumundan bir bebek yapmıştım. Bayan, yemeğe kalmam için ısrar etti.

Yemeğimizi bitirmiştik, kapı sertçe çalınana kadar, ben de onlara Pampolini'nin tavernasını işleten tek gözlü kadına duyduğu aşkı anlatıyordum. Nefesim ciğerlerimde sıkıştı kaldı. Neredeyse yirmi yıldır Jacopo'dan kurtulmuş yaşarken, onun ortaya çıkıp hayatımı mahvetmesini az da olsa bekledim. Fiore kapıya bakarken ben hareketsiz bekledim. Geri döndüğünde Grand Dük'ün beni görmek istediğini ve bir araba gönderildiğini söyledi. Nefesimi bıraktım ve masadan kalktım.

"Geç kalır mısın? " diye sordu.

Ona bilmediğimi söyledim.

Ön girişin orada, tuhaf, kutu gibi, pencereleri demirli bir araç vardı. Bir deri bir kemik kalmış çiçek bozuğu suratlı, elleri tavukpençesi gibi olan şoför, sanki son gördüğüm hayallerin birinden fırlamış gibiydi. "Beni mi bekliyorsun," diye sordum. Homurdandı. Kapıyı açıp karanlık olan iç tarafa tırmandım. Önce yalnız olduğunu sandım, ama sonra köşeden bir hışırtı sesi geldi ve bir el uzanıp tavanı tıklattı. Be-

yaz bir şerit, ardından çökük yanaklar, dudaksız bir ağız göründü.

Stufa.

"İyi akşamlar," diye mırıldandım. Selâmımı almadı, hatta bana hiç bir şey demedi. Araba sarsılarak ilerledi.

Piazza del Gran Duca'yı geçtiğimiz sırada, zayıf ay ışığı parmaklıklara vurdu ve arabanın içindeki derme çatma halkalarla yerdeki koyu lekeleri fark ettim.

"Biz bunları ahlâksızlık ve namussuzluk yapanları taşırken kullanıyoruz," dedi Stufa.

Bir şey söylemedim.

Ağzı daha da yayıldı ve inceldi. "Elbette bu gece uygulanamaz."

Cuif bana insanların Stufa'ya *Et* dediklerini anlatmıştı, ama ona baktığım zaman içkiden uzak durma ve kendini inkâr etme haliyle hareket eden bir adam görüyordum. Acaba bu lakap onun fiziksel görüntüsüyle alay eden bir tepki miydi? Yoksa ayrıcalıklı olmasından kaynaklanan kıskançlık ve dargınlıkların bir yansıması mıydı? Bu durumda, onun ününü lekelemek için bir girişim miydi acaba? Torquato Acceto'nun, "Kişi kendisini dürüst gölgeler ve şiddetli savunmalar ardına gizlemeli," diyen tavsiyesini hatırladım. Bu başka bir ihtimaldi. Peki ya Stufa'nın lakabı gizli benliğini tarif ediyorsa?

Araba sallana sallana Ponte Vecchio'dan geçti ve Via Guicciardini'ye geldi.

"Grand Dük için özel bir şeyler yaptığını duydum," dedi Stufa.

Yüzümde hiçbir ifade yoktu. Neden bahsediyor olabilirdi? Gerçi Fiore'nin ellerinin kalıbını başarıyla almıştı, Volterra'nın alçısı her bir yenmiş tırnağı, her küçük yarayı yakalamıştı ve ben de henüz sipariş üzerinde çalışmaya başlamamıştım. Pampolini ile konuşalı bir hafta falan olmuştu.

İstediklerimi yerine getirmesi aylar sürebilirdi. Neyse, hâlâ bu belirsizlik ögesini nasıl halledeceğimiz sorunu vardı.

"Yaptığım her şey Grand Dük için," dedim, "Ya da oğlu Ferdinando için."

Stufa bana bir bakış attı sonra gözlerini yeniden uzaklara dikti.

"Şu senin kutular," dedi. "Onları gördüm. Bana Hz. İsa'nın doğum sahnesini hatırlattı.

Vebalı figürlerimin doğum sahnesine benzeyeceğini hiç düşünmemiştim. Zor, hatta yıkıcı bir yorumdu; Stufa'nın gözünde ben insanı kutsal olanla, ölümü doğumla değiştirmiştim. Pencereye dönünce saraya yaklaşmakta olduğumuzu görüp rahatladım.

"Ben bunları yersiz buluyorum. Aşırı duygusal." Stufa duraksadı. "Bu gerçekten de sanat değil, değil mi? Şovmenlik."

Arabanın kapısını açtım ve dışarı çıktım.

"Bıraktığınız için teşekkür ederim," dedim.

Grand Dük'ün evine varınca, baş kâhyası Vespasiano Scwarz bana Majestelerinin banyo yapmakta olduğunu ve benim içeriye girmemi söyledi. Banyo kapısında tereddüt ettim. Grand Dük'ün sesi, olağan dışı bir şekilde buhar girdabının içinden geldi.

"Zummo? Sen misin?" Saatin bu kadar geç olmasından dolayı özür diledikten sonra siparişin nasıl gittiğini sordu.

"Biraz yavaş, korkarım," dedim.

Grand Dük, beklediği cevap buymuş gibi başını salladı. "Ben de karımı düşünüp duruyordum. Ve aşkı, onu da düşünüyordum." Buharın içinden kaşlarının kalktığını gördüm; kelimeler ona ait olsa da, onu habersiz yakalamış gibiydiler.

Marguerite-Louise'yi ilk gördüğü günü anlatmaya başladı. Kadın Livorno'ya geldiği zaman onunla tanışmayı kafa-

sına koymuş. Kadın bilinmeyen bölgelere adım attığında ona olan desteğini göstermek istemiş. Sadece Tuscany değilmiş kast ettiği, evlilik de varmış. O sırada kızamık geçiriyormuş ve annesi onun Empoli yakınlarındaki Villa Ambrogiana'da beklemesinin daha iyi olacağını düşünmüş. İşler başından beri ters gitmiş. Saraydan ayrılırken bileğini burkmuş. Köpeklerinden biri hamileliği sırasında hastalanmış. Sonra yağmur başlamış. Villaya vardığında kendi kendine ne yapacağını bilemeden, iki defa öğle yemeği yemiş. Anında midesi ağrımış. Yatağına yatmış, dünyevi, kendi düzenlediği, kaçırılmış randevular ve kayıp eşyalarla dolu rüyalar görmüş. Müstakbel gelininin bitişik odada bir aşağı, bir yukarı dolandığından emin bir şekilde, soğuk terler içinde uyanmış. Oysa öyle değilmiş. Gelini kıyıda gecikmiş. Çevresindeki bazı kişilerin sağlık kâğıtlarında bir takım uygunsuzluklar varmış. Kadını etkileyebilmek umuduyla Paris'ten sipariş ettiği son moda kıyafetlerini giymiş. Uçuşan kuş tüyleri ve kurdeleleri olan geniş kenarlı bir kunduz şapkası ve yüksek topuklu dans ayakkabıları varmış üzerinde.

"Ne salaklık! Ama daha on dokuz yaşındaydım..."

Marguerite-Louise ondan da gençmiş, on beş buçuk yaşındaymış, ve onun bilinmediği bir şey de kızın bir başkasına, kuzeni Charles'ye çoktan âşık olduğu imiş. Charles kızın evlenecek olduğunu duyunca, Marsilya'ya gelmiş ama kralın kararına karşı çıkacak, onu bozacak gücü yokmuş. Kaderlerine küsmüş olmalılar. Öpüşmüş olmalılar. Ağlamış olmalılar. Sonra kız, kadifeden bir sandala binip onun hayatından çıkmış, öyle bir sandalmış ki üstelik kendine özel menekşe bahçesi varmış. Bu tatlı kokulu çiçekler kızın midesini nasıl da bulandırmışlardı! Ayrıca onu haşmetli Livorno'ya yetiştirmek istermişçesine seyahatinin son gününe kadar sakin olan Tiren Denizi de kızı çelişkili bir biçimde hasta etmişti.

"Ben de dans ayakkabılarım ayağımda bekliyordum," dedi Grand Dük, "Bunların hiç birisini bilmiyordum. Daha sonraları anlattı bana, elbette hiçbir hususta tereddüde mahal vermeden.

Ben de zalimlikle ilgili bir şeyler mırıldandım.

"Zummo, bunu bilmem mümkün değil," dedi. "Bana bir kez baktı ve sonra döndü gitti. Yanındakilere ne dediğini bilmiyorum, Fransızcam hiçbir zaman iyi olmadı, İngilizcemin eline su dökemezdi, ama yüzünün az önce bir ağız dolusu sirke yutmuş gibi büzüldüğünü gördüm. O kadar endişeli, o kadar incinmiştim ki onu öpemedim. Elini bile tutamadım. Göstermemek için ellerinden geleni yapmaya çalışsalar da herkes hayal kırıklığına uğramıştı. Hayal etsene: iki asil aile, prens ve prenses, bir peri masalı nikâhı ama hepsi numara.

"Aynı arabayla Floransa'ya gittik. O bir tarafta oturdu, camdan dışarı baktı. Ben de öbür tarafta oturup kendi camımdan dışarı baktım. Sadece bir kez benimkine dikkat etti. Yukarıdan aşağıya bir bakıp kıyafetlerimi nereden bulduğumu sordu. Paris'te bir erkek giyim mağazasının adını mırıldandım. Ben de öyle düşündüm, dedi ve tekrar sırtını bana döndü. Tuhaf olan benim ona çoktan âşık olmuş olmamdı ve bu da tüm olup biteni eziyetli bir hale getiriyordu."

Uşaklar, ellerinde sıcak su dolu sürahilerle yanımdan geçip suları küvete doldurdular. Buhar yoğunlaştı.

"Birkaç gün sonra şenlikler başladı," diye devam etti Grand Dük. "En azından bir yüzyıldır Floransa'da bunun gibi bir şey olmamıştı. Nikâh günümüzde sekiz tane beyaz katırın çektiği bir arabayla Santa Croce'ye gitti. Beyaz katırlar! Nereden bulduk Tanrı bilir. İşlemeli gümüş kıyafeti elmaslar ve incilerle bezeliydi ve onu güneşten koruması için tepeden altın renkli bir örtü sarkıyordu. Kilisede on iki koro bizim için söyledi, ama o gülümseyemedi bile. Ben onun bü-

tün gün daha da bir kere bile gülümsediğini sanmıyorum. Sonra her şey kötüye gitti."

"Kötüye mi?"

Hüzünlü bir şekilde başını salladı. "Onun bu düşmanca tavırlarından yılmıştım ama aynı zamanda ona o kadar hayrandım ki, onunla yatamıyordum bile. Güzellik korkutucu olabiliyor, öyle değil mi?"

"Bazen seni güçsüz bırakır."

"Kesinlikle. Hatta onunla yatmayı becersem bile, bittikten sonra hemen yatağıma dönerdim. Bütün bu olanlardan dolayı çok üzgündüm. Sinir hastası olmuştum. Redi yatak odası ziyaretlerimi sınırlandırmamı tavsiye etti ama bir varis dünyaya getirmem konusunda da üzerimde çok baskı vardı." Kısa, acı bir kahkaha attı. "Onunla o kadar az zaman geçirdim ki, insanlar homoseksüel olduğumdan şüphelenmeye başladı. Ben!" Buhar azaldı ve ben onun yüzündeki korku dolu bakışı gördüm, gözleri fal taşı gibi açılmıştı, ağzı ise açık kalmıştı. "Ben," dedi tekrar, "Oğlancılığın kökünün kurutulması gerektiğine karar vermiş olan ben!"

Ah, dedim kendi kendime, ama bunu daha sonra söyledim.

"Benim ağzım sıkılaştıkça," diye devam etti, "O da o kadar muhalif olmaya başladı. Beni hizmetkârların önünde aşağılardı. Onlar da bunun eğlenceli olduğunu düşünürlerdi. Hepsi Fransız'dı tabii ki. Onun bir yatak odasından öbürüne geçmesine yardım ederlerdi ki ben onu bulamayayım. Bazen saatlerce koridorlarda yürürdüm, hem de pijamalarımla! Çok fena üşütmemiş olmam bir mucizedir." İçini çekti ve ardından bir bardak içki alıp içti. "Uşakların ne yaptığını biliyor musun? Benim geldiğimi anlasın diye tuzaklar kurdular. Kapı kollarına ziller taktılar, koridorların ortasına lâzımlık bıraktılar. Bunun gibi şeyler. Bir aralar bir köpeği vardı. Sevimli bir Fransız ırkı. İnsanı çileden çıkaran bir ya-

ratık. Ayak seslerimi ya da sesimi duyduğu anda havlamaya başlardı. Bir keresinde uşaklar bunun yatak odasının dışına tuzak teli döşemişler, ben de düştüm, iyi ki köprücük kemiğimi kırmadım..."

"Beni affedin Majesteleri," dedim, "Ama onun hamile kalması da başlı başına bir mucize."

"Onun da insafa geldiği geceler oldu. Onu böyle birden değiştiren şeyin ne olduğunu hiç anlamadım ve hiç bir zaman da soramadım. Eğer konuyu gündeme getirseydim bana bu kadar adi, bu kadar sevimsiz olmamamı söylerdi, neydim ben? Köylü mü? Ve bu da Floransa'ya, oranın ne kadar gelişmemiş bir yer olduğuna ve hayatının cehennem değilse bile arafta bir yerde bulunduğuna kadar uzanan ateşli bir tartışmaya neden olurdu. Ardından ne kadar iyi eğitimli ve medeni olduğunu göstermek için Dante'ye yaptığı alaycı, aşağılayıcı bir gönderme ile de tartışmayı bitirirdi."

"Ve siz hâlâ onu seviyordunuz..."

Küvetine yattı ve tavana o kadar uzun bir süre baktı ki, ben herhalde cevap vermeyecek dedim. Nihayet, "Onu görmeliydin Zummo," dedi. "Enfesti, öfkeliyken bile öyleydi. Bilhassa öfkeliyken. Koyu renk saçlar, kestane rengi bir ten. Muhteşem hatları vardı. Ve canı istediğinde çok da çekici olabiliyordu. Ama her zaman, sonunda, yüzünde sıkıntı ve iğrenmeyle karışık bir ifade belirirdi, hemen ardından kavgalar tekrarlanırdı ve bana bağırmaya başlardı. Evliliğimiz gülünçtü, o bir metresten daha fazlası değildi, çocuklarımız da piçti. Çığlıkları bütün sarayda duyulurdu, ben de Lappeggi ya da Poggio a Caiano'yu yanlarında geniş hizmetkâr ordusu ile ona yollamak zorunda kalırdım." Göğsünün üstünden bana bir bakış attı. "Ben, onun nefret ettiği her şeyin sembolü oldum."

Ona, bununla nasıl başa çıktığını sordum.

"Dua ettim," dedi. "Ondan da nefret etti. Dindarlığımla alay etti. Dizlerinin üzerine çöküp ellerini birleştirir, gözlerini göğe dikerdi ve bir sürü saçma sapan şey söylemeye başlardı, belki de Fransızca konuşurdu..."

Sessizce güldü, ben de onunla birlikte güldüm, ama sonra bir sessizlik çöktü. Birkaç dakika geçti. Nihayet burnundan soluduğunu ve ardından gelen gürültüyü duydum. Uyuyakalmıştı, yarı açık ağzı suyun yüzeyine tehlikeli bir biçimde yakındı. Çıktım ve Scwarz'ı uyardım.

Daha sonra Grand Dük'ün evinde, sarayın arka tarafındaki bahçeye bakan pencerenin önünde durdum. Doğu seması kömür gibiydi, şafağın sökmesine en az bir saat daha vardı. Alurlara gitmeye karar verdim. Eğer tuhaf zamanlarda, her zamanki gibi korunaksız bir şekilde, işimin başında olursam bazen hiç beklenmedik çözümler bulabiliyordum.

Bahçelerden geçtim. Ağaçlar, uyuşuk uyuşuk sallandı; havada ıslak odun kokusuyla, yabani böğürtlen gibi tatlı ama keskin bir koku vardı. Yüksek, yumuşak hatlı bir tepeyi dolaşırken bankta oturan, kıyafetleri darmadağın, başı geriye düşmüş bir adamla karşılaştım. Gian Gastone. Gözyaşları yüzünün yanından saçlarına doğru akıyordu. Geri dönüp aynı geldiğim yoldan geri gitmeyi düşündüm. Tam o esnada başını kaldırdı.

"Yine beni gözetliyorsun," dedi.

Gözlerini kuruladı, karanlıkta bankın altına uzanıp karıştırmaya başladı ve bir sürahi dolusu kırmızı şarap çıkardı. Dudaklarına götürüp içti.

"Vaktini boşa harcıyorsun. Benim hiç sırrım yok." Şarabı tekrar çimlere bıraktı, sonra akan burnunu güzelce koluna sildi, bu bana keman çalan birini hatırlattı. "Siz insanlar. Hiç vazgeçmiyorsunuz, değil mi?"

Esnedi, sonra da gözlerini kapadı.

Çıkmadan önce onun evlilik, çok çirkin bir Alman kadın ve bütün olanların nasıl bir şaka olduğu hakkında bir takım şeyler mırıldandığını duydum.

Via del Corno'daki meskenime vardığımda sabah oluyordu. Gözlerim neredeyse sıyrılmışçasına pütürlü gibiydi, bacaklarımdaki damarlar da ağrıyordu. Gece olana kadar uyumaktan başka bir şey istemiyordum ama odamın kapısına geldiğime bir yığın ıvır zıvırla karşılaştım. Yaklaştığım zaman, bir el çıkıp kulağını kaşıdı. Bu Fiore idi.

Ona orada ne yaptığını sordum.

Ayağa kalktı. "Arkadaşınla ilgili olan hikâyeyi bitirmedin."

Kapımın kilidini açtım. İçeri girince onu masama oturtup bir parça tahıllı çörekle acquerello verdim. Balmumundan bebeğini yanına yatırıp yemeğe başladı.

"Hani sana Pampolini'nin tek gözlü bir kadına âşık olduğunu anlatmıştım, hatırladın mı?" dedim.

Ağzı çörek dolu olan Fiore başını salladı.

"Nasıl bildiğimi biliyor musun?"

"Nasıl?"

"Adam kendisine bir peruk aldı."

Kopenhag'tan büyük paralara getirdiği peruk hafiften yeşil-sarıydı ve Pampolini ne zaman tek gözlü kadının tavernasına gitse onu takıyordu. Kesinlikle kadını etkilemeye çalışıyordu.

Fiore yemesini bitirdi. "İyi de sen neden bu kadar geciktin?"

"Grand Dük benimle konuşmak istedi."

"Konuşacak başka kimsesi yok mu?"

"Güzel soru." Durakladım. "Galiba benim dinleme tarzımı seviyor."

Fiore duvara döndü.

Yüzünde hiç bir ifade olmamasına alıştığım halde, ardında yatan şeyi hâlâ anlamamıştım. Belki de hoş olmayan ya da korkutucu bilgilerden kendisini uzak tutmaya çalışıyordu. Diğer zamanlarda melekelerini gönülsüz bir şekilde askıya alıyor gibiydi, sanki kapatıyordu.

Kız nihayet "Neden bahsetti?" diye sordu.

"Çoğunlukla karısından."

"Onu seviyor mu?"

"Evet, onu seviyor, ama kadın gitmiş."

Tekrar bana baktı. "Ölmüş mü yani?"

"Hayır. Fransa'ya geri dönmüş. Kadın zaten oralıymış."

"Galiba ben bu hikâyeyi duydum," dedi. "Bence üzülüyordur."

"Evet, üzülüyor. Ama kadın ona pek nazik davranmamış."

Fiore *acquerello* sunu yudumladı.

"Kadın, onun sevdiği kadar sevmedi Gran Dük'ü," diye devam ettim. "İnsanlar evli bile olsalar birbirlerini aynı oranda sevmiyorlar." O sırada, Faustina'yı onu son gördüğüm haliyle gördüm, üzerinde zeytin yaprağı renginde bir elbise vardı ve tüm kanın kalbime hücum ettiğini hissettim. Fiore'ye döndüm. "Bir gün evlenecek misin?" diye sordum.

Yüzünü yukarı, benimkine doğru kaldırdı ve bana tuhaf, inatçı bir şekilde baktı. "Ben seninle evleneceğim."

"Ben senin için biraz yaşlıyım," dedim nazikçe, "Öyle değil miyim?"

"Sorun değil. Ben de yakında yaşlanacağım."

Güldüğümde, önce onu korkuttum ama sonra akıllıca bir şey söylemiş olabileceğini fark etti ve o da gülmeye başladı.

Cuma günü erkenden Mercato Vecchio'ya gittim. Her zamanki gibi kalabalıktı ama sadece pazarcılarla alıcılar yoktu, her çeşit dolandırıcı, şarlatan ve insanları eğlendiren tip vardı. Bir tane sakatın maymununun cevizleri havada çe-

virmesini seyrettim. Onun yanında seyircileri sürekli çürük diş yerine sağlam diş çekerek eğlendiren, kanlı önlüklü bir dişçi duruyordu.

Faustina geldiğinde on beş dakikadır bekliyordum. Avlunun gölgesine çekildiğimde Faustina'nın tezgâhların arasında dolaşırken, zeytinlerin tadına bakarken ve bademleri tuzlarken resmini yaptım. Öyle sıradan bir havası vardı ki, hiç kimse birisiyle buluşacağından şüphelenmezdi.

Sonunda, daha fazla dayanamadım. Yukarı çıkıp omzuna dokundum. Yavaşça döndü.

"Geç kaldığım için özür dilerim," dedim.

"Sen geç kalmadın. Başından beri buradasın."

"Nereden bildin bunu?"

"Hissettim."

"Beklediğin kişinin ben olduğuma inanamıyorum. Kendimi gerçekten şanslı hissettim."

"Başta bana çok fazla iltifat edersen," dedi, "Söyleyecek bir şeyin kalmayabilir."

"Neyin başında?"

Birden bire vuran bir dalgayla sallanan tekne gibi, yüzü sanki biraz sarsıldı.

"Aman her neyse," dedim, "Sana katılmıyorum."

"Öyle mi?"

Çatıların tepelerinden dışarı baktım. Soluk altın renkli ekim ışığı yüzüme vurdu. Cildim bunu emdi, bununla yıkandı sanki. Işık sıvı gibi hissedilebilirdi.

"Evet," dedim. "Sana daha fazla muhalif olamazdım." Yüzüm hâlâ ışıl ışıldı, sadece gökyüzünden değil, bir çeşit açık yüreklilikten, doğruyu söylediğim gerçeğindendi. "Sana ne kadar güzel olduğunu anlatmak için kullanacağım laflarım asla tükenmez."

Kollarını benimkilere doladı ve Corso boyunca doğuya doğru yürüdük. Mutfakta otururken Marvuglia'nın söylemiş

olduklarını hatırladım. Siz birbirinize ait değilsiniz. Bu doğru gelmiyor. Ne biliyordu ki?

"Bu arada," dedim, "Seni çizdim."

Bakıp bakamayacağını sordu. Not defterimi çıkarıp açtım. Birkaç uzun dakika boyunca oradaki imgeye baktı.

"Ben buna mı benziyorum?"

"Benim için öyle."

"Çok güzel."

Piazza Santa Croce'de calcio oyunu için kalabalık toplanıyordu. Yaklaşınca müzik başladı. Udun üstüne eğilmiş, elinde leke olan bir adam vardı. Bir başka adam da flüt çalıyordu. Üçüncü adam uzun, varil şeklinde bir davul çalıyordu, yüzü neredeyse şeytani bir ifadeyle büyülenmişti. Faustina benim önümde durdu ve ben de onun omzunun üzerinden, yüzüm saçlarının yakınında izledim. Üç adam da, deri bir yelekle ayak bileklerine kadar uzanan bronz bir etek giymiş olan, koyu derili bir kadının etrafında yay şeklinde dizilmişlerdi. Gözkapaklarına siyah benekler yapılmıştı, dolayısıyla gözleri kafeslenmiş gibi görünüyor. Kısık, hüzünlü bir sesle şarkı söylüyor, başı yanlara düşüyordu, elleriyse daha önceden hiç duymadığım bir ritimle el çırpıyordu. Bana doğru yaslanan Faustina ağzını kulağıma yaklaştırdı. "Bunlar İspanyol," dedi. "Her sene şehre gelirlerdi."

Meydana ve oradan da Via dei Malcontenti'ye kadar peşinden gittim. Kiliseyi geçtiğimizde, birkaç yüz insan bize doğru gelmeye başladı, hepsi arkamıza bakıyordu ve ben de Faustina'yı yanımda tutup, omzumla yol açarak ilerlemeye çalışıyordum çünkü bu insanlar bizi meydana geri sürükleyebilirlerdi.

Sola döndük, sonra sağa, sokaklar daralıyordu. Müzikten geriye kalan tek şey davulun sesiydi. Faustina beni bükülmüş tahta çıtalardan yapılmış bir kapıdan yabani bir bahçeye çıkardı. Bir yığın palmiye ağacı ile kiremitli bir teras var-

dı. Onu merdivenlerden aşağıya, metal çerçevesi bir grup köhne incir ağacından ve burulmuş asmalardan oluşan çardağa kadar izledim. Yeşil bir hüznün üzerinde yürüdük, çürümüş çiçekler ayakkabılarımızın altında yumuşak bir şekilde patlıyorlardı.

"Başka kim bu yeri biliyor?" diye sordum.

"Emin değilim. Çocuklar, belki."

Bir keresinde kıvrılmış bir kurdele bulduğunu söylemişti. Bir başka zaman da ayağına tahtadan bir halka takılmıştı.

Ağaç altındaki çalı karmaşasının ötesinde, bahçenin en uzak ucunda, çam ağaçları ve pergola kalmtılarının gizlediği daha küçük, ikinci bir teras vardı. İki tane sütun, iki tane bank. Birkaç kırık çömlek. Solmuş pembe çiniler soluk yeşil, aynı bir gölete düşen çakıl taşının yarattığı dalgacıklar gibi, birbirine eş çemberlerle süslenmişti.

"Gençken, çok fazla yalnız kalırdım," diye anlattım ona. "Sık sık terk edilmiş evlere girerdim."

Birinci kat balkonlarından içeri nasıl girdiğimi ve aşağıda toplanan kalabalığa nasıl konuşma yaptığımı anlattım. Yüzlerden bir deniz olurdu oralar. Kulakları sağır eden alkışlar vardı...

Faustina taş bankın üzerindeki yapraklarla tozları temizliyordu. "O zaman sen her zaman ünlü olacağını biliyordun?"

"Hayır, hayır. Bu sadece bir oyundu. Neyse, ben ünlü değilim."

"Olacaksın," dedi.

Orada oturup onu izledim. Bana küçük bir kız gibi geliyordu-esmer, dikkatli, yılan balığı hızında. "Sen yalnız bir çocuk muydun?"

"Pek sayılmaz," dedi. "Mimmo adında bir arkadaşım vardı. Benim cadı olduğumu düşünürdü. "Sırıttı. Ama sonra

sırıtması öylesine hızla kayboldu ki, yüzü sanki ufalmış gibi oldu.

Bankta ona katıldım. "Nedir o?"

Başını salladı.

"Anlatsana."

Adı Mimmo Righetti imiş, öyle dedi, ve onun büyüdüğü, dar, kıvrımlı sokaktaki yeşil kapılı evde yaşarmış. Babası tahtalarla çalışırmış. Annesi ölmüş. Mimmo neden onun cadı olduğunu düşünmüştü? Belki de köydeki insanların yaptığı dedikoduları duymuştu ya da ani, istemli bir titreme gibi sadece ona malum olmuştu. "Annen senin annen değil," dedi monoton bir ses tonuyla ve kız da onun yüzü sanki bir pencereymiş de, o da buradan manzaraya bakıyormuş gibi davranırdı, sonra da Mimmo, "Bak! Görüyor musun? Sen kesinlikle bir cadısın!" diye bağırırdı çünkü kollarındaki tüm minik kıllar diken diken olurdu. Ama o kızın hayatındaki asıl gizemi öğrenmişti: annesi kendi annesi değildi. Daha sonraları, sekiz ya da dokuz yaşındayken, ikinci bir satır daha eklemişti: Ve baban da hiç burada değildi. Bu doğruydu. Babası, Romeo Ferralis, onun tanımadığı ve pek görmediği birisiydi. Bu da anlamadığı bir başka şeydi. Mimmo ona cadı dediğinde, sanki hayatının açıklayamadığı tüm yönlerine sesleniyor gibiydi. İsteyerek ya da istemeyerek, kızın kendisi hakkında düşünmesine neden olmuştu.

Kız da onun beklentilerine göre yaşamak için elinden geleni yapmıştı. Bitkiler, otlar toplayıp demetler halinde asar, güneşte kuruturdu. İçsinler de mideleri ağrısın, hıçkırık tutsunlar ya da ishal olsunlar diye, saatler boyunca iksirler hazırlardı. Yangınlar çıkarır, tekliflerde bulunurdu. Büyüler yapardı. Kendi kendisini değiştirmeyi denerdi. "Annen senin annen değildi, baban da hiç burada olmadı," derdi Mimmo ve o da siyah saçlarını uçura uçura yangınlar çıkarırdı. Mimmo da poposunun üstüne oturup dizlerine sarılır-

dı, bazen başka birisine dönüşmüş gibi yüzünün gerçekten de değiştiğini hissederdi ya da yo, hayır, sanki birisine, nihayet birisine dönüşürdü ve bu da onu korkuturdu, tadını kaçırırdı, kendisini farklı, özel ve güçlü hissetmesini sağlardı.

Bir ılık Eylül günü, keşiften ormana dönerken, beyaz tozlu yolun bir kenarında ağaçlar, bir kenarında dik bir iniş yolu vardı ve kız Mimmo'ya sıra dışı bir şeye girişeceklerini söyledi.

"Bugün," dedi, "Kuşlar gibi uçacağız."

"Kuşlar gibi!" Kafasını arkaya attı ve kollarını gerdi, sanki kız onu yakasından yakalamasa, aynı kaderin tek bir içkiyle kafası bulanan, danstan evine dönen köylünün başına birden fazla kez gelmesi gibi, ayakları yerden kesilecek ve kafa üstü dere yatağma uçacaktı.

"Dikkatli ol," dedi. "Daha iksiri içmedin."

İçini çekti. "Nereye gidiyoruz?"

"Hayalet eve."

"Biliyordum!"

Köyün etrafından dolandılar ve üzüm bağlarıyla zeytinlikleri geçip tozlu bir yola saparak alçak bir bayıra geldiler. Yukarıda, Sabatino Vespi'nin mülkünün girişini belirten iki uzun serviyi görebiliyordu. Kızın taşıdığı keçi derisinden çantayı ona veren Vespi idi. O sabah kız ihtiyaçları olabilecek her şeyi çantasına koydu: köyün aşağısındaki eski kaynaktan bir kavanoz su, Mimmo'nun topuğundan alınmış bir parça ölü deri, beş adet örümcek ayağı, güneşte kurutup toz haline getirdiği gülün başı, dövülmüş sarımsak, bir parça arı kovanı, sunağın yanında bulduğu gri bir saç teli, ki bunun Kutsal Bakire töreni sırasında pederden düştüğünü düşünüyordu, birkaç fesleğen ve sıçan kulağı filizi, mavi bir çiçek, kendi tırnaklarından birkaç parça, Mimmo'nun babasının

atölyesinden toz ve en önemlisi de bir kuzgun ya da kargaya ait olabilecek parlayan siyah-yeşil tüyler.

Vespi'nin evini geçtikten sonra, izler derinleşti ve sağa doğru kıvrıldı. Hayalet evin çatısı aşağıda göründü, ağaçlı vadiye bakan kuzeydeki dağlık burundaydı ve ardında kilden tepeler yükseliyordu. Oranın sahibi olan kadının Galileo ile aynı yıl doğduğu söyleniyordu, bu da onu kabaca yüz on yaşında yapıyordu, ama yıllardır hiç kimse onu görmemişti ve onu, yani tozlu izlerin içinde duran bir figürü, yukarıdaki pencerelerde beliren bir yüzü gördüklerini iddia edenler de, sıklıkla gördüklerinin bir hayalet olduğunu düşünmüşlerdi. Çok yaşlıydı, belki de hiç kimse aradaki farkı anlayamamıştı.

O sabah, iki arkadaş tepeden aşağıya eve doğru koştular, sağ taraflarında açık bir ahır vardı, güvercinliğin tuğladan yapılmış yüksek kulesi ise sol taraflarındaydı. Kuyunun etrafında döndüler ve arazinin köşesinde yer alan şeftali ağaçlarının altındaki sarı otlara diz çöküp oturdular. Uyanınca, Faustina iksirlerini ağaçların ötesinde deneyeceklerini hayal etti, orada toprak aşağıdaki tarladan yirmi feet daha aşağıdaydı ama evin arka duvarına yaslanmış olan merdiveni görünce fikrini değiştirdi. Merdiven hızır gibi yetişmişti, gerçek olamayacak kadar iyiydi, gerçi üzerinde bir uyarı vardı: en üstten iki basamağı yoktu, sanki insanların daha da yükseğe tırmanmalarını engellemek içindi.

Su kavanozunun kapağını açtı ve içine malzemeleri ekledi. En son Salı günü pazardaki tezgâhların arkasında bulduğu çiçek eklenecekti.

"Mavi, gökyüzünü temsil ediyor," dedi. "Yeni elementimiz."

Otların üzerinden evin arkasına doğru emeklediler. Duvarın karşısında, aniden gölgelerin içinde, kız titredi.

"Peki ya kadın gelirse?" dedi Mimmo.

"Gelmez," dedi Faustina. "O öldü." Sonra da bu kelimeyi söylememiş olmayı diledi.

Mimmo'nun peşinden merdivenden çıktı, kavanoz sol elindeydi. Kıvrılan kiremitlere geldiklerinde olabildiğince eğildiler. Çatının eğimi, onları yoldan geçebilecek olanlardan korurdu.

Mimmo'ya tüyü gösterdi. Yüzü aydınlandı; bunun öneminin bilincindeydi. Kız, tüyü kaşık olarak kullanarak iksiri karıştırırken, oğlanın uydurduğu ve sürekli ısrar ettiği bir efsunu mırıldandılar: Annen senin annen değil ve baban da hiç burada olmadı. Kafaları boşalana kadar bu lafları tekrar ettiler, büyünün meydana gelebilmesi için açık bir alana, bir çeşit arenaya ihtiyacı vardı, sonra kız kavanozu Mimmo'ya verdi. Oğlan bunu dudaklarına götürdü. Kenarından oğlanın gözlerini görebiliyordu, gözleri heyecan ve beklentiden fal taşı gibi açılmıştı.

"Kuşlar gibi," diye fısıldadı.

İki ya da üç yudum aldı, yutarken yüzü ekşidi. Tadı ilaç gibiydi, kız bir defasında ona böyle söylemişti. Tadı ne kadar kötü olursa, etkisi o kadar iyi olurdu. Kız, kavanozun içindekileri çalkaladı ve geri kalanı içti.

Nefes kesen bir erken sonbahar günüydü. Güneş etkisini kaybetmiş, kuzey doğuya bakan dağlar tozlu, soluk mora dönmüştü. Kızın bedeni aniden seğirdi, sanki uyumak üzere gibiydi.

"Sanırım vakti geldi," dedi.

Ayağa kalktılar.

Mimmo kollarını yana açtı, yeni güçlerini deniyor gibiydi. "Bir şey hissedemiyorum."

"Hemen olmaz," dedi kız ona. "Hava kadar hafiftir."

Kızın birazcık midesi bulandı; örümceklerin bacaklarını ve pederin yağlı saçlarını düşünmemeye çalıştı.

"Önce ben gideyim mi?" dedi kız.

"Hayır, ben." Oğlan, yukarı aşağı zıpladı, gevşek tuğlalar çatırdadı. "Önce ben."

Kız, parmağını dudaklarına götürdü.

Oğlan çatının üstüne sıçradı. Elleri ve ayakları üzerinde yürüyerek sırtını çatıya döndü ve en uca doğru gitmeye başladı. Oradan yere atlayacaktı. Ayağa kalktı. Sırtı kıza dönük, kolları doğru bir açıyla gövdesine yakındı. Yerden yükselen ısının parlaklığına bakıyor gibiydi.

Sonra çatıdan atladı.

Bir an için hareketsiz kalmış gibiydi. Havada asılı kaldı, başının arka tarafı kusursuz gökyüzüne dönüktü, kız onun yana dönüp yolun üzerinden köye doğru fırlayacağını sandı.

Kız, neden onu durdurmamıştı?

Neden önce kız gitmemişti?

Aslında oğlan ısrar etmişti ve tuğlaların üzerinden seğirtmek için sabırsızlanmasında da bir yanlış yoktu. Oğlan iksire o kadar inanmıştı ki, kız da bunun gerçekten işe yarayabileceğini düşünmeye başlamıştı. Mimmo gibi, kız da işe yaramasını istemişti. O birkaç dakika boyunca, oğlanın inancı kızı da değiştirmişti.

Çok geçmeden hava, oğlanı sarıverdi ve çocuk gözden kayboldu, ardından sanki bir şey çöküyormuş gibi, duygusuz, çirkin bir ses geldi. Kız çatının köşesine koşturdu ve aşağı baktı. Mimmo sarı otların üzerinde kıvrılmış yatıyordu. Bacaklarından bir tanesi kendi çevresinde dönmüştü; derisi yırtılmıştı ve bir kemik parçası görülüyordu.

Kız iki defa öksürdü, neredeyse kusacaktı, ardından hemen tuğlaların üzerinden koşturdu. Merdivenden indi. Evi dolandı. Gölgeden güneşe çıktı. Mimmo hâlâ yerde yatıyordu. Gözleri kapalıydı, sol elinin parmakları yavaşça hareket ediyordu, böcek antenleri gibi neredeyse uyuşmuş gibiydi.

"İşe yaradı mı?" Gri yüzü, dudaklarının leylak renginde görünmesine neden olmuştu. Çatı, kızın hatırladığından da-

ha yüksekti. Mavi gökyüzü tuğlalı köşenin üzerinde yavaş yavaş hareket ediyor gibiydi. "Evet. Sadece bir an için."

Başı yana döndü ve otların üzerine kustu. Yapışkan sıvının içinde koyu renkli parçacıklar vardı. Örümcek ayakları. Gül tozu. Kızın arkasından bir hışırtı geldi. Etrafına bakınca, bir çığlık attı. Hemen yanında yaşlı bir kadın duruyordu. Siyah kıyafetleri o kadar soluk renkliydi ki kahverengileşmişlerdi ve yüzü de kırılmış tabak gibi çatlamıştı. Kel kafasına lahana yapraklarından yapılma bir şapka takmıştı. Konuşmaya başladı ama Faustina tek kelimesini bile anlayamadı. Sesler şekilsiz ve aksiydi. İnleme gibiydi. Mimmo'ya yardım getireceğini söyledi, sonra da döndü ve koşmaya başladı.

Vespi'nin evine gitti. O ne yapacağını bilirdi. Koştuğu süre boyunca Tanrı ile konuştu. Tuhaf gevezeliklere benzeyen dualar etti. Özür dilerim. "Özür dilerim." Sonra, "Bu doğru değil. Doğru olamaz. Düşünmeliydim." Ve ardından, "Uçmasına izin verebilirdim. Sadece bir kereliğine. Bu kadar zor olur muydu?" diye sordu. Ve nihayet, "O ölmeyecek, değil mi? Lütfen ölmeyeceğini söyle," diye yalvarmaya başladı. O kadar hızlı koştu ki ağzına kan tadı geldi.

Mimmo ölmedi ama bacağını kaybetti. Dizinin hemen altından kestiler.

Birkaç gün sonra kız Righettiler'in evine gitti. Mimmo'nn babası kapıya çıktı. Mimmo'nun hâlâ hastanede olduğunu söyledi ama atlatacağım düşünüyorlardı.

Kız gözyaşlarına boğuldu. "Hepsi benim hatam."

Mimmo'nun babası elini omzuna koydu. "Bana neler olduğunu anlattı. Sen çatıdaymışsın ve o da gösteriş yapıyormuş. Kıyıya çok yaklaşmış."

Mimmo onu korumak için yalan söylemişti.

"Sen her zaman onun için iyi bir arkadaş oldun," dedi Mimmo'nun babası. "Sana hayranlık duyuyor." Gözlerini

kıza çevirdi. Göz beyazlarına kan oturmuştu. Gözkapakları sarkmıştı. "Asla seni suçlamaz."

Kalbi güm güm attı. Biliyor muydu? Tahmin mi etmişti? Ortaya çıkarılmaktan daha kötü bir his yoktu.

Çıkmadan önce, berber cerrahın Mimmo'nun bacağını kesmeden önce dişlerinin arasına sıkıştırdığı kayışı gösterdi. Mimmo deriyi baya bir ısırmıştı.

Mimmo'nun babası ona her zaman evlerine gelebileceğimi söylemiş olsa da, kız tekrar ziyarete gidemezdi. O günden sonra, evden çıkınca, gideceği yön olmasa da, hep sağa döndü. Mimmo'yu uzaktan, babasının onun için yapmış olması gereken koltuk değnekleri ile topallarken gördüğünde, hemen yandaki sokağa sapar ya da geri dönerdi. Ve o da, kendini kendine sakladı. Kız üzgün olduğunu söyleyebileceğini düşünmüştü ama zaman geçtikçe bunu söylemesi daha da zorlaştı, ayrıca o da özür bekleyen türde bir insan değildi. Oğlanın kızı koruduğunu farz edersek, bu onu gücendirebilirdi.

"Aslında çok mantıksız," dedi Faustina. "Ben sadece bir ödlektim."

Gökyüzünde hâlâ çok az ışık olduğu halde, bahçedeki gölge derinleşmişti. Kolunu okşadım ve tüm minik tüyleri diken diken oldu. Suratıma baktı.

"Ben ödlektim," dedi tekrar.

Elim boynunun arkasındaki pürütsüz yive kaydı. Gözlerinin rengi aynı köze üflendiğinde olduğu gibi koyulaşmıştı, dudaklarım onunkilerle buluştu, dilim onunkine dokunuyordu, önceden yediği bademlerden tuz tadı aldığımı düşündüm.

Birden bir uğultu geldi. Santa Croce'deki futbol maçı.

Banktan yere kaydık. O sırt üstü uzandı, ben üzerine çıktım. Benimki onun kalçalarına değiyordu. Elimi eteğinin altına soktum. Nefesini dişlerinin arasından hissediyordum,

gözkapakları kapanıyordu, koyu renkli kirpikleri gözlerinin altındaki lavanta kokulu cildinde nazikçe duruyordu. Sanki büyüteçten bakar gibi, en küçük detaylarını bile görebiliyordum. Parmağımı apış arasından yavaşça klitorisine doğru kaydırdım. Ona hemen hemen hiç dokunmuyordum ama gülünün içindeki sıvı parmak uçlarıma değiyordu, kutusu ağzına kadar doluydu. Daha fazla bekleyemedim. Kulağımın dibinde inleyen çığlığı, çıplak gözle görülemeyen kuşların uçup giderken çıkardıkları sesler kadar zayıf ve uzak geldi. Ardmdan, yan yana yattık ve uçsuz bucaksız gibi görünen gökyüzüne baktık.

"Bu ilk seferin değildi, değil mi?" dedim.

"Evet. Yani, hayır..."

Ona baktım.

"Bir keresinde saldırıya uğradım," dedi. "On dört yaşındayken."

Bir kaç ayda bir, bir katırın çektiği arabası ve bileği taşıyla Torremagna'ya gelen, kurnaz görünüşlü bir adam varmış. Geldiğini insanlara duyurmak için, flütüyle hep aynı, akılda kalan, üç notayı çalarmış.

"Bıçak bileyici," dedim.

Faustina başıyla onayladı. "Bizim evde durmazdı. Ginevra ona güvenmezdi."

Bir gün köyün güneyinde, değirmenin olduğu çukurda iken, onun geldiğini duydu. Adam yaklaşırken, flütü dudaklarına götürdü ve kızın bilmediği bir takım notalar çalmaya başladı. Kız, ona şarkının neden değiştiğini sordu. Adam ona nedenini göstereceğini söyledi ve kızı kolundan yakaladı. Eğer göstermesine izin vermezse boğazını kesecekti. Adam sırıtıyordu. Dişleri kahverengiydi ama omuzlarına dökülen saçları tuhaf bir şekilde temiz ve parlaktı. Başı bileyi taşma gelecek şekilde kızı arabanın arkasına bağladı ve şeyini ona soktu. Ancak işini bitiremeden bir çığlık atarak

yere düştü. Arkasında duran Vespi'nin elinde bir balta vardı.

"Onun bunun yapabileceğini bilmiyordum," dedi kız.

"Özür dilerim," dedim. "Sormamalıydım."

"Çok üzülmüştü. Galiba benden daha çok o acı çekti."

Artık hava daha da kararmış, neredeyse simsiyah olmuştu, gökyüzü sanki üzerinde suya benzer bir yüzey varmış gibi görünüyordu. Ben de derinleşmiştim ve o baş döndürücü birkaç andan sonra sanki yukarı düşüyormuşum, ben geçerken yıldızlar zıplıyormuş gibi geliyordu. Dolu tanesinden daha ağır değillerdi ve ben sonsuza kadar bu şekilde düşebilirdim.

"O sana iyi babalık etmiş," dedim.

"Öyle mi düşünüyorsun? Ben hiç öyle düşünmemiştim." Bir dirseğinin üzerine ağırlığını verdi ve ani bir ciddiyetle bana baktı. "Eğer beni buradan götürmeni istesem, götürür müsün?"

"Floransa'dan mı?"

"Evet."

"Ama benim işim burada," dedim. "Ve iyi de para kazanıyorum."

"Peki ya tehlikede olduğunu söyleseydim?"

"Ne tür bir tehlike?"

Arkasına yaslandı. "Önemli değil. Sadece bir fikirdi."

"Hayır, gerçekten. Anlat bana."

"Konuyu açmamalıydım. Birbirimizi pek tanımıyoruz..."

Sesindeki kararlılıktan, ona bir şey kanıtlama şansımı kaybettiğimi anladım ve tam o anda, yüzüne bakarken, ona her şey için söz vermeliydim, hem de her şey.

"Nereye gidelim?"

Sadece saniyeler önce elime geçen fırsatı yeniden yakalamaya çalışıyordum. Aynen anlattığı hikâyedeki gibi, ak-

lında bir sürü saçma sapan dualarla, o yolda çıldırmış gibi koştuğu ana benziyordu. Ama geri dönüş yoktu. Zaten hiç olmadı ki. Onun "fikir" dediği şeyin onun için hesaplanamaz bir şey olduğunu fark etmiştim. Onun için bu soruyu sormak zor olmuştu ve aksini düşünmesine rağmen bunu yapmıştı. Benim gayretsiz çabam ise onu daha da çok hayal kırıklığına uğratmıştı çünkü o, çok derinlerde böyle olacağını tahmin etmişti. Artık onunla Cenova ya da Paris hakkında konuşmak için çok geçti.

"Seni seviyorum," dedim.

"Öyle mi?" Ürkmüş görünüyordu ve tevekkeli değil ben kendimi de şaşırtmıştım. Neredeyse ondan iki kat yaşlı da olsam, birden kendimi ondan daha genç hissettim.

"Bu doğru," dedim inatla. "Bir gün sen de fark edeceksin."

Saat başında gong çaldı. Havada tek bir hareket yoktu. Gökyüzü eskisinden daha alçak ve ağır görünüyordu.

Ayağa kalktı ve etrafına baktı. "Gitmem gerek."

Eve yürürken onunla tanıştığımdan bu yana geçen birkaç hafta boyunca bana anlattıklarını düşündüm. Mimmo'nun dostluğu, Vespi'nin kur yapması, her ikisi de boşa çıkmış ve bir işe yaramamıştı. Bunlar onun derinlerden rastgele bulup çıkardığı hikâyeler değildi. Hayır, bunlar çok daha önemli bir şeyi gösteriyorlardı, inandığı ya da korktuğu bir şeyi, ve doğru olabilirlerdi. Nasıl anlatmıştı? Aşk tükenince- her zamanki gibi... Hatalı olduğunu kanıtlarım umuduyla mı bana dönmüştü? Elime geçen tek fırsatı kaçırmış mıydım?

Kaldığım yere dönünce Ornella'dan o mektubu aldığım, Napoli'deki ilk günlerimdekine benzer bir hüzün sardı içimi. Söylemiş olduğu onca şeyden sonra nasıl olur da Jacopo'ya âşık olabilirdi? Üstelik aynı zamanda onun ne kadar ısrarcı ve gaddar olabileceğini de biliyordum. Yatağıma oturdum. Birden olayları yeniden ama kötü niyetli bir bi-

çimde yorumlamaya başladım. Ornella'nın babasıyla birlikte çalıştığım için, bana karşı yöneltilen suçlamalardan etkilenecekti. Ya eğer Jacopo Maltalı cerrahı suç ortağım rolüne sokup sonra da ona şantaj yaptıysa? "Kızınla evlenmeme izin ver yoksa seni mahvederim." Nikâh böyle mi olmuştu? Kalbime bir acı düştü, yana döndüm ve berbat bir uykuya daldım.

Durmadan gelen bir vurma sesiyle uyandım. Rüzgâr çıkmıştı ve karşı evin aralık kepenkleri sürekli duvara çarpıyordu. Odamda daha fazla kalamadım. San Frediano'daki köhne tavernaya bir ziyarette daha bulunmayı düşünürken paltomu sırtıma attım ve hızla merdivenlerden aşağı indim.

Via del Corno'ya geldiğimde, çocuğun biri kendini duvardan ayırıyor gibiydi.

"Bayım?"

Oğlanın yüzü solgun ve kararlıydı ama üzerindeki ince, yünlü kumaştan bir ceket ve bir çift sağlam deri pabuçla da yeterince saygın görünüyordu.

"Beni Dr. Pampolini gönderdi," dedi. "Sizi görmek istiyor."

"Şimdi mi?"

"Ah, evet. Acilen." Ellerini çekiştirdi. "Çok acil."

Oğlanın üzerinden, arkasındaki nehre baktım. Etrafta, sokağın ıslak rüzgâr süprüntüleri ve oraya buraya dağılmış yapraklarla haşarattan başka hiçbir şey yoktu.

"Neden kapıyı çalmadın?" dedim.

"Çalacaktım." Ona inanmadığımı hissetti. "Çalacaktım. Gerçekten."

Eğer biri beni temize havale edecek olsa, bu elbette ki aynen şu anki gibi bir his olurdu, masum bir yüz, inandırıcı olmak adına birkaç kelime, karanlıkta kısa bir yürüyüş...

"Beni tanımadınız mı bayım?" Çocuk gidip sokağın köşesinde, Bakire'nin loş ışıklı heykelinin altında durdu. "Dr.

Pampolini ile çalışıyorum. Adım Earhole." Acıklı bir şekilde içini çekti. "Yani o beni böyle çağırıyor."

Bir zamanlar sağ kulağın olduğu yerdeki mosmor, yırtık deri parçasını gördüm. Earhole. Yavaşça başımı salladım.

"Hatırlıyorum."

Birden bire uykuya dalmak beni sersemletmişti; etrafımla olan bağımı sadece genel hatlarıyla hatırlıyordum.

"Lütfen acele edin," dedi oğlan. "Doktor bunun bekleyemeyeceğini söyledi."

Beni yüksek duvarlar arasında sıkışmış sokaklardan kuzeye götürdü. Söylediğine göre hastaneye kestirme yoldu.

Kaç yaşında olduğunu sordum.

"Annem büyük ihtimalle on iki olduğumu düşünüyor," dedi.

Uzun boylu olmamasına rağmen uzun adımlarla yürüyor, gövdesinin üst tarafı, ona yetişebiliyor muyum diye kontrol etmek için sürekli arkaya dönüyordu.

"Kadın tam olarak emin değil," dedi. "İçki içiyor, göreceksiniz."

Mum fabrikasının yanından geçtik, bir gün önceden kalmış olan kaynayan inek yağı çok kötü kokuyordu. Batıya doğru, çatıların tepesinde baş aşağı edilmiş kazanlar gibi görünen Duomo'ya bir göz attım. Uzaklarda birkaç parlak çan birlikte çalıyor ama sesleri, artan rüzgârla dağılıyordu.

Oğlan bir şeyler yapmak için sabırsızlanır gibi ileri atıldı. "Umarım Dr. Pampolini kızgın değildir. Dedim ki..."

Cümlesi bir çığlıkla kesildi ve kemerin altında karanlık şekiller sıçradılar. Ben daha ne olduğunu anlamadan bıçağım çıkmıştı. Hamle yaptım ve bıçağın saplandığını hissettim. Bir çeşit uluma gibi bir ses çıktı. Elim titredi; kemiğe vurmuş olmalıydım. En yakın gölge çöktü. Diğerleri kaçtı.

Dizimi katilimin göğsüne koyup bıçağı boğazına dayadım. Berbat bir koku çıktı. Bayat ter, çiğ sarımsak. Kuru

sperm. Otuzlu yaşlarında, kafasından daha çok yanaklarında kıl olan bir adama benziyordu.

"Sen kimsin?" Kokunun içine diz çöktüm, ama bıçağımı da boğazından ayırmadım. "Seni kim gönderdi?"

Başını sağa sola oynattı, sanki kendini uyutmaya çalışıyor gibiydi. Yaptığı şey, sorumun cevabıyla alakalı görünmüyordu, ama bazı özel nedenlerden dolayı bunu çok daha ağır ve daha acil buluyor gibiydi. Rüzgâr durdu. Bedeninden kan süzüldüğünü duyduğumu sandım.

"Beni duydun mu? Seni kim gönderdi?"

"Karnım aç..." Adamın çatlamış dudakları dişlerinin üzerine doğru çekildi.

"Ölüyor," dedi oğlan.

Omzumun üzerinden baktım. "Bunun hakkında ne biliyorsun?"

Solgun yüzü gözümün önündeydi. Yüzünde bir acı ifadesi vardı. "Herkesin başına gelebilir, saldırıya uğramak. Bu..."

"Soruma cevap vermiyorsun."

"Bana güvendiğinizi sanmıştım." Caddeye doğru baktı. "Ben sanmıştım ki, anlaşıyoruz..."

"Dio ladro!" diye bağırdım. "Anlaşmakla ilgili değil bu."

Geri çekildi.

Altımda yatan kokulu javele döndüm ve bıçağımın ucunu kulağının altındaki ince deriye batırdım. Dişleri kirli mozaikler gibiydi. Mırıldanmaya başladı. Su hakkında bir şeyler söyledi. Siyah bir cüppe giyiyordu. Sonra çıplak kelimesi. Hiç birinin bir manası yoktu.

"Sana güveniyorum Earhole," dedim. "Sana güvenmekten başka çarem yok."

"Bu cümleler iki farklı anlama geliyor."

"Her bir lanet olası şeyi tartışmanı sana Pampolini mi öğretti?" Tekrar ona baktım. Kolları yanlarında sallanıyordu,

elleriyse sabit duruyordu. "Tamam. Sana güveniyorum. Şimdi mutlu musun?"

Başını salladı ama kelimelerimi anlamış göründükten hemen sonra ve pek de isteksiz görünmüyordu.

Başımı kahverengi gökyüzüne çevirdim, rüzgâr yeniden başlıyor ve beraberinde yağmur da getiriyordu. "Gesu maaile," dedim "Saldırıya uğrayan bendim. "

"Beni de öldürebilirlerdi, hem de sırf simetri olsun diye." Bir kez daha, sanki ıslakmış da kurutmak istiyormuş gibi ellerini havada sallamaya başladı. "Gerçi o bıçakla baya hızlıydın. Geri döneceklerini sanmıyorum."

Rengi kandan koyulaşmış olan metal parçasına baktım, hastalıklı kokusu bıçağın kendisinden daha da metalikti. Bıçağı yabancının kıyafetine silip temizledim, sonra da ayağa kalktım.

"Yine de," dedim, "Bence daha kalabalık sokaklardan gitsek iyi olur."

Pampolini masasında uyuyakalmıştı, yüzü koluna doğru yana dönmüş, ağzından akan su yenlerini koyulaştırmıştı. Sarı renkli peruğu egzotik bir hayvanın postuymuş gibi arkasındaki duvara asılmıştı.

Earhole efendisinin üzerine eğilip onunla nazikçe konuştu. Pampolini kafasını kaldırdı. Gözlerinde imalı, uysal bir bakış vardı ve yenlerinin kıvrımlarıyla buruşukluklarının izi, alnı ve çenesine gayet güzel bir şekilde çıkmıştı.

"Zummo," dedi.

"Nasılsın?"

"Kolum uyuştu," diye Earhole'yi azarladı. "Vaktini geçirdin."

"Onun suçu değildi," dedim. "Saldırıya uğradık."

Mum fabrikasının yanındaki karanlık ve soğuk sokakta olanları ona anlattım.

"O piç kurularından birini neredeyse şişledi," dedi ellerini çılgınlar gibi çekiştiren Earhole. "Her taraf kan oldu."

Pampolini bana baktı. "Titriyorsun."

"Evet, yani. Daha önce hiç birisini öldürmemiştim."

"Ama iyisin, değil mi?"

Başımı salladım.

Esnedi, sonra da ayağa kalktı ve beni loş bir koridora soktu. "Yoğun bir geceydi," dedi, kolunu ovalayıp yeniden canlandırırken. "O futbol maçında on altı kişi yaralandı." Metal bir kapının önünde durdu; üst dudağı parladı. "Sanırım burada ilgini çekecek bir şey var."

Peşinden uzun, soğuk odaya girdim. Mermer tablalı bir masanın üzerinde çıplak bir kız cesedi yatıyordu, cildi morbeyazdı ve nemli görünüyordu. Kalçaları ve kaburgaları çamurdan yol yol olmuş, bacaklarına otlar sarılmıştı. Saçları sonbahar rengindeydi, ne kahve ne kızıl, ne de sarı, ama bunların arası bir renkteydi ve birkaç lüle tabladan aşağı, neredeyse yere kadar sarkıyordu. Altında küçük siyah bir su birikintisi oluşmuştu.

"Çok güzel, değil mi?" dedi Pampolini.

Earhole yanımdan geçip odanın en uzak köşesinde kendine bir yer buldu.

"Onun hakkında ne biliyorsun?" dedim.

"Fazla bir şey değil."

Kızı bir tarayıcı getirmiş. Nehir kıyısında kum toplarken bulmuşlar onu. Karanlık çökmeye başladığı için Sardignia'ya doğru sürüklenmiş. Çürümüş cesetlerin kokusu o kadar kötüymüş ki ağzına ve burnuna bir bez bağlamak zorunda kalmış. Belki de bu nedenden suyun üstünde yalnızmış. Kızın cesedi ölü katırın kalıntılarının yanındaymış. Yanına çömeldiğinde kız hâlâ sıcakmış. Bu onu korkutmuş. Bunu yapan kişinin yakınlarda olabileceğini ve izleyebileceğini hissetmiş. Gerçi bir şey de demedi. Cesedi doğrudan

hastaneye götürmüş ve Pampolini de ona zahmetlerinden dolayı birkaç bozukluk vermiş. Pampolini, adama, o akşam olan biten her şeyi unutmasını söylemiş. Tarayıcı omuzlarını silkmiş; nehirde çalışınca her türden şeye alışılıyordu. Ayrılırken, kızın vücudundaki sıyrıkların onu tekneye koyarken olduğunu itiraf etmiş. "Sakarlığından dolayı pişmandı," dedi, sonra da gecenin içinde kaybolmuş.

"Ne çabuk düşünmüşsün," dedim, "Adamı parayla susturmayı."

Pampolini kıkırdadı. "Bazen ben de kendime şaşırıyorum."

"Sardigne, ama. Ölmek için ne berbat bir yer."

"Biliyor musun?"

"Evet."

Yuvarlak masaya yürüdü. "Onun kim olduğu ya da nasıl öldüğüne dair hiçbir fikrimiz yok. Öldürülmüş olabilir, yani tarayıcı böyle düşünüyordu, ama herhangi bir şiddet belirtisi yok. Kendi kendini öldürmüş olabilir. Hatta kaza bile olabilir, gerçi bir de kayıp kıyafet meselesi var..."

"Kıyafet konusunda da çok yazık olmuş. Bize çok şey anlatabilirlerdi."

"Belki de biz bu yüzden çağırdık," dedim.

"Her halükârda hâlâ kızı arayan yok." Eğildi ve kızın sağ elinin parmaklarını incelemeye başladı. "İçimden bir ses kızın yabancı olduğunu söylüyor. Neden olduğundan emin değilim."

"Ama sıyrıklardan başka, onda da herhangi bir iz yok."

"Hazır bundan bahsetmişken..." Pampolini kızın cesedini diğer tarafa çevirdi ve kalçalarıyla sırtının küçük bir kısmında, kanın toplandığı yerdeki çivit renkli lekeleri gördüm. "Saçlarını boynundan kaldır."

İstediğini yaptım. Saçları inanılmaz derecede ağırdı, belki de hâlâ ıslak oldukları içindi. Parmaklarımda tuhaf bir şey hissettim.

"Gördün mü?" diye sordu Pampolini.

Kızın omurgasının üst kısmına, boyun bölgesindeki derisine bir köpek kafası işlenmişti. Sivri çenesi ve kertikli dişlere bakınca insanın aklına belli bir cins geliyordu.

"Bu bir yara değil, değil mi?" dedim. "Yani bu kazara olmuş bir şeye benzemiyor."

"Hayır," dedi Pampolini.

"Ne kadar bir zamandır orada olduğunu bana söyleyebilir misin?"

"Yara hâlâ kanıyor ve iltihap belirtisi de yok. Yeni görünüyor."

"Yani kız öldükten sonra yapılmış olabilir."

Pampolini bana baktı. "Ya da ölmeden hemen önce."

O anda, birden aklıma bir şey geldi. Jack Towne ile birlikte içmemizden beri, sipariş olarak ne olduğu belli olmayan bir şey yapma ihtiyacı duyuyordum. Fakat nasıl bir şey olacağını bilmiyordum. Şimdi, ilk defa bir yol bulduğumu sandım. Eğer bir köpek kafası yapacak olsaydım, Towne'nin dediği gibi, "yaklaşma açısına bağlı" olarak en az iki farklı cepheden görülebilecek bir şey yapardım.

"Daha önce bunun gibi bir şey görmüş müydün?" Sesimdeki heyecanı gizlemeye çalışıyordum.

Pampolini başını salladı.

Kızın saçını bıraktım ve masadan uzaklaştım. "Köpek..."

Birden bir öğürme sesi geldi. Dönünce Earhole'nin odanın arka tarafında bulunan taş lavaboya eğildiğini gördüm. Pampolini'ye baktım. "Çabuk etkilenmiyor, değil mi?"

"Öyle değil," dedi Pampolini. "Bebekken bir köpeğin saldırısına uğramış. Kulağını da böyle kaybetmiş."

Cesedi tablaya yatırdı ve geri çekildi, bir elinin ayasını yavaşça diğerine sürterken bir şişe ile iki kadeh getirdi, bolca doldurdu ve kadehlerden birini bana uzattı. Bir dikişte muhteviyatı yuttum. Karın kısmıma yağlı bir ateş yayıldı.

"İyi durdu, gerçekten," dedi Pampolini. "Vebanın işaretiydi, değil mi, köpek takım yıldızı?"

"Bu doğru," dedim. "Ama bir hastalık belirtisi yoktu, değil mi?"

"Yoktu." Boş bardağına baktı. "Peki, ilgilendin mi?"

"Kız ne zamandır ölü?"

"Sana tarayıcının söylediklerini anlattım. Onu bulduğunda sıcakmış. Göz kapaklarında ya da parmaklarında sertleşme yokmuş daha. Ben de onun üç saatten fazla ölü olmadığına inanıyorum."

"Yine de kaybedecek vaktimiz yok."

Cesedi hemen atölyeme gönderebileceğini söyledi.

"Bu olayda, gerçi," diye ekledi, "Bunlar senin de dediğin gibi normal durumlar olmadığından, bir parça masraf ödemesine ihtiyacım olabilir."

Sabit bir şekilde ona baktım. "Ne kadar?"

Fiyatı söyledi.

"Bu biraz çok oldu," dedim.

Esnedi, çene kemiği ayrıldı. "Ama yine de, o kesinlikle senin aradığın şey, değil mi? Müşterinin ne kadar heyecanlanacağı düşünüyorum da."

Başımı salladım. "Tam bir Floransalısın."

"Aslmda," dedi, aynı elindeki kazanan kartı açmak üzere olan bir kumarbazın kendini beğenmişliği ile "Ben Padualıyım."

Hademeler sarılı olduğu eski örtüyü lekeleyen kızın cesedinin olduğu sedyeyi kamyona taşırken, atölyemin dışına ektiğim siyah ıtırlar da rüzgârda eğiliyorlardı. Üzerimizde servi ağaçlarının koyu renkli figürleri sallanıyor, gece gök-

yüzünün siyah eti, ayın beyaz kemiği görünsün diye sıyrılıyordu.

Santa Maria, Nuova'dan ayrılmadan önce, Pampolini ile bir anlaşma yapmıştık: ona istediğini ödemeyi kabul etmiştim ama asistanını da ödünç alma şartım vardı. Beden ölümden sonra katılaştığı için hızlı çalışmam gerekecekti ve ben de bunu kendi başıma yapabileceğimi sanmıyordum. Earhole sadece ölüme alışık değildi, benim cesedi satın almam gibi tuhaf durumlara da alışıktı. Onu kiralayarak gizlilik çemberini de daraltmış olacaktım. O gece erken saatlerde ona güvenmemi istemişti. Bu da onun için bu güvene layık olduğunu kanıtlama fırsatı olmuştu.

Hademeler kızın cesedini otopsi masasına yatırdıklarında, Earhole'den kapıya kadar onlara eşlik etmesini istedim. Onlar gider gitmez örtüyü kaldırdım. Pampolini, kızın gözleri kayıp da açılmasın diye üzerlerine bozuk paralar koymuştu. Ayrıca çenesini tutsun diye başının etrafında bir de bez bağlamıştı. Kızın yanına yaklaştım ve şehirden gelirken, yol boyunca ağzından akmış olan mukusu nazikçe temizledim.

Earhole yeniden göründü. Ona, otopsi masasına yapmış olduğum metal hatlı çekmeceleri gösterdim. İçlerine buz doldurulduğu zaman bozulma sürecini yavaşlatıyordu. Grand Dük'ün buzhanesinin anahtarını duvardan alıp ona verdim.

"El arabasını al," dedim. "Getirebildiğin kadar getir. Ve acele et. Her saniye önemli."

Oğlan gittikten sonra kızın saçını kesip tahta tepsiye koydum, sonra kafasını tıraş ettim ve koltukaltlarıyla kasıklarındaki tüyleri temizledim. Bu bitince vücudunu ince bir kat kendir yağı ile kapladım. Mum ışığının altında, sanki terden sırılsıklam olmuş gibi görünüyordu ama asıl terleyen

bendim. Parmaklarını kontrol ettim. Hâlâ bir sertleşme belirtisi yoktu.

On beş dakika sonra, Earhole döndü. Sertleşme, ısıya da bağlı olarak dört ile altı saat arasında gerçekleşirdi. Pampolini'nin düşüncesine göre kız saat yedi ila sekiz arasında ölmüştü. Şimdi gece yarısı olmuştu. Kapılar ardına kadar açık, çekmeceler ağzına kadar buzla dolu olmasına rağmen, cesedi kalıp almaya hazırlamak için bir saatten az vaktim kaldığını düşünüyordum. Ondan sonra manipülasyon mümkün olmayacaktı.

Not defterimde uygun sayfayı açtım. Yaz boyunca yapmış olduğum çizimlerin ışığında, kızın sol kolunu dirseğinden kıvırdım, elini karnının üzerine koydum. Kolu ile belinin arasında kalan o karo şeklindeki açıklıktaki zerafet hoşuma gitti ve elinde bir tür şefkat vardı. Bir de hemen göze çarpmayan bir hassasiyet. Kolun hareket etmesini engellemek için, içi kumla dolu dik açılı bir yastığı dirseğin dışına yerleştirdim. Masanın çevresinden dolaşıp kızın sağ kolunu düzelttim ki vücudunun yanında dursun, avuç içleri ve dirseğinin iç kısmı yukarı baksın. Büyük bir özenle kıvrılmış olan parmakların kalıbını çıkarmak kolay olmayacaktı ama onlar da aklımdaki imgenin önemli kısımlarıydı. Eli, istenilen pozisyonda kilitlenebilen tahtadan bir kutuya yerleştirdim. Bacaklarına gelince, onların da kollarla aynı olması ya da onları tamamlaması gerekiyordu. Sol bacağını uzatıp sağ dizini dışa doğru kırdım, sonra ayağını öyle bir geriye yerleştirdim ki, tabanı sol dizine dokunur gibi oldu. Bacakları düzgün dursun diye altlarına daha fazla kum torbası yerleştirdim, sonra da geri çekildim. Kız doğal, rahat ve tuhaf ama yalnız görünüyordu. Ancak başının açısı yanlıştı. Yüzünü sol omzuna doğru çevirdim, diğer bir deyişle eğer seyircilerin bakışlarından kaçınıyor gibi görünürse, bu onu alçak gönüllülük ile davetkârlık arasında tutacaktı ve ben de Pous-

sin'in *Galatea* sının hülyalı nezaketi ile *Uyuyan Venüs*'ünün cesaretini birleştiriyor olacaktım. Sonuçta, niyetim buydu. Earhole'nin gölgelerin arasından izlediğinin farkındaydım.

"Yoruldun mu?" dedim.

"Biraz."

"Neden uyumuyorsun?"

İki tane sicimi domuz yağıyla kaplayıp kızın sol bacağına her biri bir tarafta olacak şekilde sabitledim, dolayısıyla kalçasından bileğine kadar gerildiler, sonra alçıtaşı çuvalına uzanıp bir kâseye birkaç kepçe bu tozdan koydum. Fiore'nin ellerinin kalıbını çıkarırken ılık su kullanmıştım ve alçı hemen donmuştu. Bu sefer soğuk suyla birlikte bir parça tuğla kırıntısı yani toz halinde yanmış kil kullanacaktım, bu da kimyasal reaksiyonu yavaşlatıp bana biraz daha fazla kontrol sağlayacaktı. Karışımı krem haline gelene kadar karıştırdım, sonra sol bacağa tatbik etmeye başladım ve sicim parçalarının yerinden çıkmamasına dikkat ettim. Hızlı ve düzenli çalıştım. Aklım, istikrarsızdı. Özgürce dolaşıyordu.

"Grand Dük için özel bir şey yaptığını duyuyorum..."

Stufa'nın sözleri.

O gece arabada giderken, başta onun ilgilendiğini düşünmüştüm. Ne safmışım! Açıkça hakir görmese de, birden kibirli olmuştu. Çalışmama ne demişti? Aşırı duygusal. Gereksiz. Beni üzüp üzmediğini de hiç umursamamıştı. Hem de hiç Aslında, beni üzmek ister gibiydi.

Seni korkuttum mu?

Elmacık kemikleri boğum boğumdu, ağzında dilinde bir sertlik vardı. Yine o siyah çiçeğin yaprakları açılıp kapanıyordu...

Gözkapaklarım ağırlaştı. Başımı koluma koydum ve kendimi Siracusa'ya dönerken buldum. At sırtındaydım, arkamda volkan vardı, eğimleri güvercinin kanadının renginde deydi. Manastırın beyaz duvarlarını geçtim, havada yabani

adaçayı ve olgun limon kokusu vardı. Uzaklarda, aşağılarda, dalgalar kıyıya vuruyordu. Deniz oradaydı.

Yolda bir dönemece geldim ve ardından kasaba belirdi, eski kolejin pembe kubbesi kümelenmiş binaların üzerinden yükseliyordu, arkasında geniş Porto Granda limanı parlıyordu.

Boğazım düğümlendi.

Sığ limana doğru ilerledim, sonra bir grup balıkçıyı geçtim ve gölgelerin arasına gömülmüş olan, yüksek duvarlı Via Dione'ye geldim. Evimizin dışında durdum. Birileri bir kavun düşürmüş, o da patlamıştı, koyu yeşil kabuğun içinden kızıl bir yarık görünüyordu. Basamaklardan tırmandım ve içeri girdim. Kuru güllerin, arı kovanlarının, pul pul olan alçının kokusu kaplamıştı her yanı. Karolar toprak kahvesi, damar mavisiydi. Kapılar yarı açık, odalar huzurlu, serindi.

Ve o anda anılarımdan fırlamış gibi bir şey gördüm. Babam çalışma odasındaydı, yerde sarı ışık çubukları vardı. Emrinde çalıştığı asilzade Gargallo yanında duruyor ve onunla kısık ama etkileyici bir ses tonuyla konuşuyordu. Üzerinde pahalı kıyafetleri, koyu kahverengi bukleleriyle Gargallo...

Babamın ağzının büküldüğünü gördüm. Sırtını işverenine döndü ve pek de olduğum yere bakmayarak benimle konuştu.

"Git ve anneni bul."

Odadan çıkarken, Gargallo çevresine baktı ve yüzündeki hakarete uğramış gibi olan ifade, yumuşayarak ne anladığım ne de güvendiğim bir gülümseme oldu.

"Bir dakika buraya gel," dedi.

Hemen koştum.

Sonra alt katta, armut ağacının altındaydım. Uzaktan annem aynı göründü ama güneşe doğru adım attığımda, onun nasıl değiştiğini gördüm, kaybetmiş olduğum, başka şekil-

lerde harcamış olduğum bütün zamanları düşününce göz yaşlarına boğulmamak zordu. Ayrıca ben de yaşlanmıştım. Alnında ve ağzımın kenarlarında çizgiler vardı. Daha beyaz saçım yoktu ama gözlerimin beyazları bulanmıştı, artık bir çocuğun yumurta beyazı saflığındaki gözleri yoktu. Jacopo'nun söylemiş olduklarını ona anlattım. Sinsice aileye girmeye çalışmıştım. Ben bir sülüktüm, uyumsuzdum. Aileye ait değildim. "Bütün bunları mı söyledi?" diye mırıldandı annem. "Ben aileye aittim, değil mi?" diye sordu. "Elbette aitsin," dedi. "O zaman o hatalı mı?" "Evet, hatalı." Ama onu hemen harekete geçirmeli, yönlendirmeliydim ve onun bana anlatmadığı, söyleyemediği bir şeyler olduğu duygusunu içimden atamıyordum. Ona sıkıca sarıldım ve birbirimizi son gördüğümüzden beri geçen yıllar, kırılan bir dalga gibi önüme serildi, yıllar durmadan geçti, alıştığımı sandığım acı, nereye gidersem gideyim taşıdığım yara...

Dalgalar gittikçe büyüdü ve ben başımı kaldırıp etrafıma baktım. Earhole divanda uyuyordu, dizlerini göğsüne doğru çekmişti, elinin biri çenesinin altındaydı. Gece sessizdi, yalnızca nefes alıp verişi duyuluyordu; rüyamda duymuş olduğum da onun bu solumasıydı. Ayağa kalktım ve odadan çıktım. Aksi yüzü, kulağına dair zavallı, eski bir hatıra. Bir battaniye getirdim. Üzerine örttüm.

Mumların alevleri soluklaştı ve ardından tepemdeki pencere aydınlandıkça görünmez olmaya başladı. Bacakların ve ayakların kalıpları hazırdı, ben de kızın sağ kolu üzerinde çalışıyordum. Sadece sağ elinin kalıbını almam bir saatten fazla sürmüştü ve yedi tane birbiriyle kesişen parçalı-kalıp yapmam gerekmişti. Güçlendirip esnetirken, Earhole'nin arkamda yer değiştirdiğini duydum.

"Uyumuşum."

Sesinde şaşkınlık vardı, sanki uyumak her zaman yapmaya niyetlendiği ama hiç başaramadığı bir şeydi.

Ona buzun eridiğini söyledim. Biraz daha getirebilir miydi?

Bir parti alçı daha karıştırmaya başladım.

Genellikle adaklık bir imge yaptığınızda, vücudun yaralı ya da hastalıklı bölgesi seçilir. Tedavi olmasını istediğiniz yeri yeniden yaparsınız. Aslında bu durumda, onun tüm vücudu adaklık imge oluyordu. Ölümü kazara, kendi kendine ya da bir saldırı sonucu da olsa, acı çekeceği neredeyse kesindi. Tedavi peşinde değildim, açıkçası bunun için de artık çok geçti, ama onu eski haline getiriyordum, daha önce her ne olduysa olmuştu. Köpek kafasını muhafaza edecektim, böylelikle saldırı anını da muhafaza etmiş olacaktım. Karanlık bir geleceğin gizli iması da vardı. Sıra boynunun arkasının kalıbını almaya geldiğinde, ıslak alçıyı her detayı alacak şekilde döktüm, ne kadar süreceği hiç önemli değildi. Daha sonra, büyük bir titizlikle hazırlamış olduğum parlak kırmızı balmumunu kesiklere ve çiziklere döktüm. Kız sırtüstü yatacağından, başı sır olarak kalacaktı. En azından, onun adsız varlığına bir bağlılık olacaktı. En iyi ihtimalle, delil olacaktı. Kız gençti, ama aynı zamanda da ölüydü. Belki de bu parçayla diğer çalışmamın, Grand Dük'ün tahmininden daha fazla ortak yönü vardı. Hatta bakınca tam tersi gibi görünse de, neler olabileceğini işaret ediyordu. Beni korumak için yeterli olacak mıydı? Gerçekten yeterli olacak mıydı? Öyle olmasını ümit etmek zorundaydım.

Gece yarısı olmadan uzuvların kalıplarını çıkarmıştım. Kendime gelmek için ahırların orada kafamı bir kova suya soktum, sonra da bahçelerde yürüyüşe çıktım.

Ekim. Soğuk, mavi bir sema, yakınlarda içten içe yanan bir yığın yaprak. Geçen geceki rüzgârdan sonra yaşanan böylesine bir dinginlik. Bir kez daha öldürdüğüm adamı düşündüm. Burun deliklerimdeki kokusu, yaradan sızan kan.

Titremeye başladım.

Dar sokak, bastıran gölgeler. Sonra bıçak. Her şey çok çabuk olmuştu. Daha başka ne yapmış olabilirdim ki? Başımı salladım ve istavroz çıkardım.

Babam öldükten sonra ona baktığımı hatırladım. Jacopo ısrar etmişti. Babamın cesedi evimizin arka odasına yatırılmıştı. Üzeri açıktı, belki de daha yeni yıkandığı içindi. Dönüp gitmeyi denedim ama Jacopo izin vermedi. "Hayır, bak." Beni zorla daha da yakına getirdi. "Kokla." Sıcak bir gündü ve babamın karnı şişmeye başlamıştı. Bir sinek sol gözünün beyazının üzerinde duruyordu. Gözünü kırpmadı. Sineğin mızmızca, acele etmeden, bir ayağını diğerine sürtmesini izledim. Babam ona, tavana doğru, sadece kendisinin görebileceği bir şeye baktı. Jacopo yanımda sesli sesli nefes alıp veriyordu. "Sen yaptın," diye fısıldadı. "O sendin."

Havadaki mavi bir şal gibi, bir duman geçip gitti.

Midem kaldırmasa bile kızı parçalamaya karar vermiştim. Bunun ne kadar zor olabileceğini hayal bile edemiyordum. Dahası, onun daha fazla doğranmayı da hak ettiğini düşünmüyordum. Genel olarak suçluların cesetleriyle çalışmıştım ve bu parçalamanın cezanın bir kısmı olduğuna inanmıştım. Ama bu kız masumdu, onu görmeden önce bile bir kurbandı. Ve neyse, onu parçalarına ayırmak çok mu gerekliydi ki? Uzuvlarını ayırmadan göğsünün kalıbını alabilir miydim? Bunu etraflıca düşünmeye vaktim olmamıştı. Son on beş saattir ölüydü. Yirmi bir saat ya da daha kısa bir süre içinde, cesedi çürümeye başlayacaktı. Bir karar vermeli ve ona uymalıydım. En küçük bir tereddüt bile ölümcül olabilirdi.

Çimenlikte dururken bir çığlık duydum. Dönünce Crevalcuore adlı hayvan bakıcısının peşinden koşturduğu bir akbabanın aceleyle havalandığını gördüm. Yaratık kanatlarını açmış tam havalanmak üzereyken o da eldivenli elini kapatmak üzereydi ki, kuş bahçelerin üzerinden uçup gitti.

Crevalcuore beni fark edince, sanki ne yapabilirsin, demek istercesine kollarını iki yana açtı. Bu arada, akbaba da ileri-deki bir çoban püskülü ağacına konmuştu. Bir önceki akşam çıkan rüzgârda dalların arasına fırlatılmış olan, kırık, siyah bir şemsiyeye benziyordu.

Faustina'nın arkamdan geçtiğini, soğuk parmaklarıyla enseme dokunduğunu hissettim. Nasıl olduğumu sordu.

"İyiyim," dedim.

"Bitkin olmalısın. Yatağa gelmek istemez misin?"

Gülümsedim.

Sonra Earhole beni çağırdı. Su kaynamıştı ve o da bütün alet edevatı hazır etmişti.

Kemik bıçağını aldım ve kalçasının üst tarafından kestim. Doku yumuşak olmasına rağmen inanılmaz derecede kalındı. Kesmeye devam ettim, yağ katmanına kadar. Şaşırtıcı bir sarı-turuncuydu. Vücutlarımızın içinde bu kadar canlı renkler saklanmış olabileceğini kim düşünürdü ki? Ana damarlardan bir tanesini kestim. İçinden şeffaf, serum gibi bir sıvı aktı. Ardından otopsi masasının soğuk mermerinin üzerine koyu renkli bir jel aktı. Kalça eklemleri her zaman hem teknik, hem de dayanıklılık açısından bir testti. Kaslar ve tendonlarla sarılmış, en esnek zarla çevrilmiş bir kapsülde mühürlenmiş olan kemikler, sıkı bir şekilde bilyeli mafsal formundadır. Kapsüle girdiğime göre, iki birleşik parçayı ayırmak için bana bir tokmakla keski gerekecekti. Geri çekilirken, alnımı kolumun iç kısmına sildim, içimi birden bire bir neşe kapladı. O anda bir şekilde, tüm kapasitemi aşacak bir eser yaratacağımı biliyordum. Belki de terimlerde bir aykırılık vardı. Ama ben böyle hissediyordum.

Üç saat kadar sonra, öğleden sonra, kestiğim uzuvları el arabasına yükledim, sonra Earhole'den bunları hasta ve terk edilmişlerin cesetlerinin yakıldığı cüzam hastanesine götürmesini istedim. Veba yıllarından kalan bina, Porta Roma-

na'nın yarım mil kadar uzağında, şehrin batı duvarlarının güneyindeydi. Son gittiğimde, tanıdığım ama nereden olduğunu bilemediğim bir adam tarafından karşılanmıştım. Bana geçen baharda tavernada tanıştığımızı söyledi. Ona şarap ısmarlamıştım. O zamanlar hayatını Campo della Morte'de kazanıyordu. Adı Belbo idi. Earhole'den Belbo'yu aramasını ve ona nazik davranmasını istedim. İyi huylu bir adamdı ve kocaman bir gülümsemesi vardı. Gerçi o da vaktinde cellatlık yapmıştı.

O akşam, kalıbı kızın boynundan çıkarırken, bir kez daha köpek şekliyle karşılaştım, kesik yerler artık alçıdan bembeyaz olmuştu, alev alan bir yığın çam yaprağı gibi, içimi de hiddetli bir ateş sarmıştı. Birdenbire evimize, kuledeki odama geri dönmüştüm. Annem sırtı bana dönük duruyor, uzaklarda limana, Monte Climiti'nin uçsuz bucaksız mavi bayırlarına doğru bakıyordu.

"Yıllardır senden haber almadım," dedi.

Üç kat aşağıdan bir çarpma sesi geldi. Botlar salondaki karolarda kıvılcımlar çıkardı, sonra da merdivenlerin pürüzsüz taşlarında kaydı. Jacopo, koridoru uzun adımlarla aşarak geldi Cildi çopurlaşmış, saçları azalmıştı ama o eski husumeti yerli yerinde duruyordu.

"Burada olduğunu duydum." Tırmandığı için soluyordu. "Buna cüret ettiğine inanamıyorum."

"Nedenmiş? Burası benim evim."

Kahkahası aniydi ve havayı şiddetle sarstı, sanki patlama sesi gibiydi. Gidip pencerenin yanında durdu ve annemizle konuşurken sırtını döndü, sesi sert ve soğuktu. "Onu içeri almamalıydın."

"O benim oğlum," dedi annem.

"Öyle mi? Gerçekten mi?"

"Evet."

"Çünkü bazı hikâyeler var..."

"Jacopo..." Annem tekrar ona doğru gidiyordu.

"Herkesin nesi var bugün?" Hâlâ çatıların tepelerine bakıyordu. "Senin oğlun, madem ona ısrarla böyle diyorsun, bu aileye utançtan başka bir şey getirmedi."

"Bu uzun zaman önceydi," dedi annem. "Ve ayrıca, biz de olanlardan tam olarak emin değiliz."

"Hiçbir şey," dedim. "Hiçbir şey olmadı."

Jacopo döndü. "Sessiz ol sen."

"Hiç değişmedin, değil mi?" dedim. "Hâlâ şeylerini atıp duruyorsun..."

Beni tek eliyle yakamdan yakaladı, koridor boyunca ve merdivenlerden aşağıya kadar sarstı. Mücadele etmeme rağmen kurtulma şansım olmadığını biliyordum; onu güçlü kılanın öfkesi olduğunu düşündüm. Beni öndeki basamaklara öylesine bir kuvvetle fırlattı ki sırtımın üstüne düşüp dilimi ısırdım.

"Defol evimden," dedi "Ve buradan da uzak dur."

"Senin evinden mi? Ağzıma dolan kan yüzünden konuşmam zordu. Senin evin değil, annemizin evi ve senin de burada bir hakkın yok..."

"Benim her hakkım var," dedi. "Ben bu ailenin reisiyim ve neyin en iyisi olduğunu bilirim. En iyi senin burada olmaman, hiçbir zaman. En iyisi senin uzaklarda ya da tercihen ölü olman."

"Ornella yüzünden mi?"

Yüzü kıpkırmızı oldu. "Karımı buna bulaştırma."

"Onu önce ben tanıdım diye."

Omuzlarını düşürdü, merdivenlerden aşağı inip dolanmaya başladı, askeri okulda mükemmelleştirdiği o kasılarak yürüyüşüyle. Geriye doğru, atıma koştum. Yanına gelince uzun namlulu tüfeği kılıfından çıkardım. Onun orada olduğunu yeni fark etmiştim. Ya da belki de rüyada olduğu gibi, gerekli olduğu anda orada belirmişti.

Jacopo durdu ve gülümsedi- kısmen, şokun dışında şüphelendim, ama kısmen Jacopo sanki bir tür keyif alıyordu. Sanki az evvel onun kazanacağından emin olduğu bir oyunu başlatmış gibiydim. "Bırak o şeyi," dedi.

Bacaklarına nişan aldım ve ateş ettim.

Jacopo'nun başı geriye gitti ve yere o kadar sert düştü ki, kaldırım taşları sarsıldı. Sağ bacağının arkasından kan fışkırdı.

"Ödlek!" diye bağırdı.

"Hayır, Jacopo," dedim sakince. "Ödlek olan sensin."

Yüzünün rengi soldu. "Oğlancı," diye mırıldandı. "Soysuz." Sonra da neredeyse sonradan aklına gelmiş gibi, "Nekrofili," dedi.

Bunlar artık suçlama değildi. Bunlar gerçeklerdi.

Silahı kılıfına soktum ve atıma atladım. Annem ön kapıda, merdivenlerin başında duruyordu. Ağzı açıldı, sonra yine kapandı. Ona olanlar için üzgün olduğumu ve onu sevdiğimi söyledim ama annem kafasını sallıyordu. İyi ki baban burada değildi de bunları görmedi.

Beni korur muydu? Sesimdeki kin beni de şaşırttı. Peki, korur muydu?

Annem uzaklara baktı.

Güneşten ısınmış olan dizginlere asıldım ve Via Dione'ye doğru yola koyuldum. Sonra da kuzeye, Catania'ya.

Elbette bu bir fanteziydi.

Hepsi fanteziydi.

Alçıdan beyazlaşan ellerime baktım. Kanın tadını alabiliyordum ve titriyordum. En azından neden bu kadar öfkeli olduğumu biliyordum. Jacopo bana aslında kendisinin ne olduğunu anlatabilir miydi? Bundan bir şekilde şüphe duydum. Muhtemelen doğuştan öyleydi. Muhtemelen doğarken çekiştirile çekiştirile çıkarılmış, kırmızı suratlı ve öfkeliydi.

Kapı açıldı ve yerimden fırladım.

"Benim," dedi Earhole.

Nerede olduğumu bildiğim halde, sokağın sonunda mavi denizin olduğunu binaların arasmdan hissedebiliyordum, ayrıca parmağımın altında, sahip olduğumu bile fark etmemiş olduğum silahımın tetiğini de hissedebiliyordum, sonra Jacopu'nun hayatının sonuna kadar topallayacağını, hatta Faustina'nın arkadaşı gibi bir bacağını kaybedeceğini hayal ettim. Daha zor bir adam olurdu, karısıyla annesine zorbalık eder, çocukları için öcü olurdu. Hiç kimseye bir iyilik yapmamıştım. Onu suratının ortasından vurup kafasını sokağa yapıştırmalıydım. Buna bir son vermeliydim, hem de temelli.

Bir öksürme sesi duydum. Etrafıma bakmca, Earhole'yi elinde buz dolu bir başka el arabasıyla gördüm.

"Özür dilerim," dedim. "Çok uzaklardaydım."

Kızın cesedi cuma gece yarısından hemen önce getirildi. Pazar günü şafak vaktinde ve ne olduğunu da tam olarak anlayamadan, üzerine köpek resmi nakşedilmiş olan deriyi cerrahi bir müdahale ile çıkardım. Düz bir parça mantarın üzerine iliştirip alkol dolu kavanozun içine koydum. Cesede döndüğüm sırada karnın sağ yanında yeşil bir boya ya da leke gördüm, çürümenin başladığının kesin bir göstergesiydi. Tam vaktinde bitirmiştim.

O zamandan sonra, Earhole, Belbo'nun cesetlerin yakıldığını gördüğü yer olan cüzzam hastanesine iki kere daha gitmişti. Geriye bir iz kalmamıştı. Mermer tezgâhın üzerinde, kesintisiz otuz saatlik çalışmanın ürünü duruyordu. Her zamanki gibi kalıpların ham, kirli şekilsizliği ile içlerinde olduğunu bildiğim özel, ilk başta fark edilmeyen sırların arasındaki farktan etkilendim. Dışarıdan bakınca kızın görünüşü hakkında bir tahminde bulunamazdınız, belki sadece boyu olabilirdi ama bir de şu ürkütücü, sihirli gerçek vardı: içindeki boşluk aynı ona benziyordu. Tüm fiziksel özel-

likleri alınmış, depolanmış, ölümsüzleştirilmişti. Ölmüş gibi görünmesine rağmen, aslında hâlâ oradaydı, havadan meydana gelen, iki farklı var oluş arasında kalmıştı.

Cebine bir avuç çeyreklik koyduğum Earhole'yi evine mutlu gönderdim, sonra ben de kaldığım yere döndüm. Omuzlarıma vuran güneşi hissedebiliyordum ama rüyalarıma karanlıklar dolmaya devam ediyor, sanki erimiş camdan üflenmiş ama henüz katılaşmamış gibi olan dünya etrafımda dönüp duruyordu. Öğleden sonra iki olmasına rağmen, yatağıma çıktım ve hemen uykuya daldım.

Acayip bir sessizlikle uyandım. Bileklerim ağrıyor, bütün vücudum beceriksiz bir biçimde sızlıyordu. Sessizce uzandım. Sanki bütün şehir boğularak öldürülmüştü. Gözlerim kapalıyken bile, havanın aydınlık olduğunu söyleyebilirdim. Acaba pazartesi olmuş muydu?

Daha sonra, pencerenin önünde dururken, sisin alçaldığını gördüm, o kadar yoğun bir sisti ki karşı apartmanın panjurları hayal meyal seçilebiliyordu. Atölyemin dolabında duran kalıpları düşündüm ve o parçalama anlarında hissettiğim hafifliği, bir anda içimi kaplayan neşeyi hatırladıkça kalbim daha da hızlı atmaya başladı. Masama oturdum ve Faustina'ya her zamanki gibi benimle Mercato Vecchio'daki sütunun önünde buluşmasını yazdım.

O öğleden sonra geldiğimde, meydanın köşesindeki mangalda kömür yakan bir adam gördüm. Kararmış bir maşayla ateşi çevirmesini, mavi dumanın sise karışmasını izledim. Adam kestane kızartıyordu. "San Simone festivali," dedi bana.

"Hava muhteşem kokmuyor mu?" Faustina dibimde duruyordu. Omzunda, her hareket ettiğinde şıngırdayan bir çanta vardı. "Yine kayboldun," dedi. "Yine mi ateşlendin? Az kalsın ölüyor muydun?"

Gülümsedim. "Sadece üç gün oldu," dedim.

"Bana daha uzun geldi."

"Bana da."

Yürümeye başladık.

"Beni rahatsız eden bir şey var." Durakladım. "En son seni gördüğüm zaman söylemiş olduğum bir şey yüzünden kendimi berbat hissediyorum. Seni hayal kırıklığına uğrattığımı düşünüyorum."

"Böyle düşünmene gerek yok."

"Ama..."

"Hayır." Birileri izliyor mu diye görmek için etrafına bakındı, sonra bir adım yaklaştı. "Henüz beni öpmedin. Merhaba bile demedin."

O akşam Faustina beni gettoya götürdü. Daha önce oraya sadece bir kez Fiore ile gitmiştim. Ve sokakların nasıl da sıkışık, terk edilmiş ve koridor kadar dar olduklarını, genellikle de çer çöp ve molozla tıkandıklarını unutmuşum. Tepemde yükselen binaların gri cepheleri berelenmiş, alacalı bulacalı olmuş, saçakları siste kaybolmuştu. Getto yanlara doğru genişleyemediği için, yukarı, göğe doğru uzanmıştı. Tüm bunlar yasa dışı bir şekilde yapılmıştı, hiçbir kontrol yoktu. Bazı binalar on bir katlıydı.

Piazza della Fonte'deki kuyuyu geçtik. Tüm bölge duman, yağ, idrar ve rutubet kokuyordu. Yine de bunun altında, bana kül ya da cürufu hatırlatan, diğer kokulardan daha hafif ama daha keskin başka kokular aldığımı sandım. Faustina'ya hayal kurup kurmadığımı sordum. Başını salladı. "Yirmi yıl önce bir yangın çıkmış," dedi ve gettonun bir kısmı yanmış. Mekân hâlâ yeniden yapılmaktaydı.

Daha sonra, elinde iki tane donyağı lambasıyla dükkândan çıktığında, gece yarısı olduğunu bildiren çan çalmaya başladı.

"Dikkatli olmazsak," dedim, "Başımıza..."

Lafım kapanan bahçe kapısıyla, oyuklarına oturan demirden sürgülerin metalik çarpma sesiyle bölündü. Pencerelere bakınca, her bir katın yatay olarak bölündüğünü gördüm. Bu şekilde daha fazla aile sığdırılabilirdi. Bazı evlerin tavanları o kadar alçaktı ki," dedi, "Sadece küçük çocuklar ayakta durabilirdi."

Beşinci kata ulaşana kadar mırıltılar da kaybolmuştu. "Yukarı katlarda oturmak mümkün değildi," dedi bana. Daha da üst katlara çıktıkça, bastığım yere dikkat etmemi söyledi. Oralarda çürümüş basamaklar vardı.

En sonunda çizim odası ya da salon gibi bir yere geldik. Pencereye yaklaştık. Sokak o kadar dardı ki, bir adımda karşı evin çatısına geçebilirdim. Tekrar odaya döndüm. Camın karşısında bir sedir vardı, yayları ve süngerleri görünüyordu, odanın ortasında ise demirden bir şamdan duruyordu. Bu türden şatafat izleri beni şaşırtmadı; bina, Grand Dük'ün ailesi tarafından el konulmadan önce, Floransa'nın en ünlü isimlerinden olan Pecori Brunelleschi Della Tosca'ya aitti.

"Hiç kimse bizi burada bulamaz," dedim.

"Ve eğer bulacak olurlarsa, onlar da muhtemelen suçlular olacaktır," dedi Faustina, "Bizim gibi." Lambasını yukarı kaldırdı. "Freskleri gördün mü? "

Uçtaki duvarda, perilerle keçi çobanlarının çam ağaçları, dereler ve tepelerin önünde toplanmış oldukları pastoral bir sahne vardı. Başlarının üzerindeki bulutlar pembe ve altın rengindeydi. İlk bakışta, diğer bütün freskelere benziyordu ama sonra bütün figürlerin sol taraflarına baktıklarını ve yüzlerinde de öfkeden takdire kadar değişik ifadeler olduğunu fark ettim. Buna rağmen nedenini bilmek mümkün değildi. Eskiden bir noktada odanın ortasına bir duvar çekilmiş ve freskin yarısı kaybolmuştu.

Faustina'ya bunların nelerden korktuklarını sordum.

"Bence vahşi bir hayvandan olabilir." Yaklaşmakta olan bir şeyi defetmek istercesine kollarını ileri doğru uzatmış olan leylak renkli elbiseli kızı inceledi. "Ama bilmemek hoşuma gidiyor aslında. Bu şekilde daha güçlü oluyor." Bana baktı, yüzü koyu turuncu renkli lamba ışığında parlıyordu.

"Çok güzelsin, " dedim.

Onu zar zor görüyor olmamla ilgili bir espri yaptı.

Gidip pencerenin yanında durdum. Faustina ile birlikteyken, içimde bunun bir daha olmayacak bir şey olduğuna yani olup olacağın bu kadar olduğuna dair bir his hep vardı. Her karşılaşmanın son karşılaşma olabileceğini düşünmekten yorulmuştum. Bu elbette hepimizi, onun da demiş olduğu gibi, suçlu yapan, içinde yaşadığımız zaman diliminden de kaynaklanıyordu ama aynı zamanda ona mahsustu, onun karakterinden kaynaklanıyordu ve eğer ona çok fazla iltifat edersem, ki bunu fark etmiş ve ikirciklenmiş gibiydi, bu belki de onu daha da yakına çekmek, biraz daha az dengesiz bir duruma getirmeye çalışmak içindi.

"Bence sen diğer kadını benim için mahvettin," dedim sisin içine bakarak. "Ben her zaman kadınlara bakardım. Ama seninle tanıştıktan sonra hiç bakmadım. Bunun anlamı nedir? Daha da yakınlaşacak birisinin olmadığını biliyorum."

Arkama geldi. "Sesin üzgün gibi."

Gülümsedim. "Üzgün değilim."

"Sana daha önce de söyledim. Böyle devam edersen, söyleyecek bir şeyin kalmayacak."

Yüzüne doğru döndüm. "Ben asla tükenmem."

Sedirde oturduk ve Faustina, Vespi'nin vermiş olduğu, içinde büyüleriyle iksirlerini taşıdığı keçi derisinden çantasının ipini çözdü. San Simone'de gelenek olan şaraptan bir miktar, bir somun ekmek, kâğıdın içine sarılı yeşil zeytinler ve yarım düzine porchette dilimi getirmişti. Şişeyi açtı ve

ikimize de birer bardak doldurdu. Şarap o kadar tazeydi ki ağzıma üzüm tadı geliyordu.

"Babam bundan içiyordu," dedi, "Onu son gördüğümde."

On üçüncü yaş günü zamanlarıymış ve Remo tam üç gün kalmış. Bir gün köydeki bir adamla ava çıkmış. Geri döndüğünde ona karşı münasebetsizliği ve abartılı hareketlerinden kız onun içtiğini anlamış. O akşam, babası bir şişe şarapla mutfak masasına kurulmuş. O da elleri arkasında duvara yaslanıp onu izlemiş, babasına o kadar yakından bakıyormuş ki neredeyse kalp atışlarını boyunun arkasından görebiliyormuş."Tuscany'ye yasadışı yollardan, Chiusi yakınlarındaki tepelerden girdim," demiş babası. Onu görmek için her şeyi göze almış. Eğer yetkililer sınırdan geçtiğini öğrenirlerse onu hapse atarlar hatta asarlarmış. Geçmişte kız hep babasının konuşmasına müsaade etmiş ama bu sefer sözünü kesmiş. "Anlamadım," demiş. "Neden sınırı geçmesine izin verilmemiş ki?"

Adam bardağını bitirip yeniden doldurmuş ve sonra da kızı korkutacak bir şey söylemiş.

"Bilmiyorsun ama nasıl doğduğunu soruyorsun."

Yirmili yaşlarındayken, demiş, dukalığın mülklerinden birinde seyis olarak çalışmış. Grand Dük'ün fırtınalı evliliği sırasmda olmuş bu.

"Muhteşem bir villaydı," diye devam etti, "Özel tiyatrosu, şekilli bahçeleri ve yakınında bir nehir vardı, ama kör itin öldüğü yerdeydi, yani en azından dükün karısına göre öyleydi. Kadın Floransa'da gittikçe histerikleşti ve Grand Dük de eğer onu sayfiyeye gönderirsem belki sakinleşir diye düşündü ama kadın kendisini yalnız ve korkmuş hissetti. Güzelliğinin zirvesindeydi ve gömülüyordu. Ya ışığı sönerse, onu her kimse o yapan ışığı sönerse ne olacaktı? O zamanlarda siyah giymeye başladı; hayatı boyunca yas tuttu. Her

gün ahırlara gelirdi, at binmek tek tesellisiydi ve konuşurduk. Ona *Majesteleri* dememi istemedi. Ona sıradan birisi gibi davranmamı istedi."

Faustina ona nelerden konuştuklarını sordu.

Remo güldü. "Yani, aslında hep o konuştu. Ben yalnızca dinledim."

Ona Fontainableau'daki sarayı ziyareti ve kuzeni Charles'e nasıl âşık olduğunu anlattı. Charles'ın verdiği yüzüğü ona gösterdi. "Opaldi," dedi, tutku ve içtenliğin taşı. "Nikâh yüzüğümü evlendiğimiz hafta kaybettim ama bunu hâlâ saklıyorum. Bu sana neyi ifade ediyor? Fontainable'yi ne kadar sevdiğini! Gece mumların aydınlattığı, gül yapraklarından bir halıya dönen kanalda sandal gezisi vardı. Gün batımından gün doğumuna kadar süren ziyafetler verilmişti. Buz gibi şaraplar içildi, tavus kuşu dili yendi, çamur ördeği çorbası içildi, yanında baharatlı şaraplar içilirken içinde bülbül olduğu için şarkı söyleyen turtalar tadıldı. Biftekse altın yapraklı sos içinde sunuldu."

"Altın mı yediniz?" "Evet. Bizi güçlendirsin diye. Yaşlıların gençlik günlerinden bahsetmesi gibi, o da bunları anlattı ve daha yirmi bir yaşındaydı! Ama mutlu, çılgıncasına mutlu olduğu bir zamandaydı ve bunların bir daha geri gelmeyeceğini bilir gibiydi."

Yağmurlu bir günde, alet odasında eyerleri cilalarken, kapıdaki yağmur örtüsü, başın üzerine leylak rengi bir şemsiye tutan, altında gözleri parlayan Grand Dük'ün karısını görebileceği şekilde açılmıştı.

"Malvezzi'yi ektim," dedi.

Malvezzi, onun kâhyasıydı, gittiği her yere onunla birlikte gidip yaptıklarını rapor etmesi emredilmişti. O villaya geldiğinden beri, saatlerce süren yürüyüşlere çıkarak zavallı adama eziyet etmekten zevk almıştı çünkü fazla kilosu olan adamın kendisine ayak uydurmaktan başka çaresi yoktu.

Şemsiyesini indirdi. "Birbirimizi ne zamandır tanıyoruz, Remo?"

Adama göre, birbirlerini pek tanımıyorlardı, ama bunu söyleyecek konumda değildi.

"Neredeyse iki aydır."

"Peki, benim hakkımda ne düşünüyorsun?" dedi. "Beni sıkıcı buluyor musun? Ne de olsa durmadan konuşuyorum, konuşup başını şişiriyorum." Ahır kapısının içinde küçük bir daire çizdi, şemsiyesinin ucundan su damlıyordu. "Biliyorsun, birlikte geçirdiğimiz süre boyunca bir şeyler söylemen için sana hiç müsaade etmedim. Şu haline bak. Sadece orada duruyorsun. Konuşmaya fırsat bile bulamıyorsun."

Remo gülümsedi. "Sizi sıkıcı bulmuyorum."

"Hayır mı?"

"Tam tersi."

"Ne demek istiyorsun, Remo? Söyle ki anlayabileyim." Emirlerini öylesine hafif bir dokunuşla belli etti ki, sanki davet eder gibiydi ve adama daha da yaklaştı, o kadar yaklaştı ki Remo siyah elbisesi üzerine düşen yağmur damlalarını görebiliyor ve altındaki cildinin sıcaklığını hissedebiliyordu.

"Sen..."

Kadın hâlâ yaklaşıyordu. Hiçbir kadın, görünüşe göre, ona bu kadar yaklaşmamıştı.

"Sesin..."

"Ne olmuş sesime?"

Nefesinde öylesine bir tatlılık vardı ki, bahçeden geçerken kayısı ya da şeftali yemiş olmalı diye düşündü. Gerçi ne kayısı ne de şeftali mevsimiydi.

"Sesime ne olmuş?" dedi tekrar.

"Konuşma tarzın. Sanırım Fransız olman yüzünden."

"Sence komik miyim?"

"Hayır ama hoşuma gidiyor."

Arkasında bir at heyecanlandı. Kuyruğunu hızla salladı. Toynakları samanların içinde acemice oynuyordu.

"Senin kadar güzel birini hiç görmedim," dedi. "Bazen buna inanmak mümkün olmuyor. Hayal görüyor olmalıyım, diye düşünüyorum. Bir şeyler kuruyorum. Sonra uyanık olduğumu ve senin de gerçek olduğunu fark ediyorum."

"Gerçek olduğumu nereden biliyorsun?"

Kadın adamdan daha zekiydi. Sohbeti nasıl yönlendireceğini, nasıl farklı bir şekil, bir yön vereceğini biliyordu. Hepsi altı kelimeydi.

"Nereden biliyorsun?"

Gözbebekleri aniden büyüdü ve adam, kadına doğru, adeta kadının içine doğru düşeceğini hissetti.

Nefesi yüzüne vurdu.

"Dokun bana," dedi kadın.

Adam geri çekildi.

"Sorun nedir?" dedi kadın. "Senin için yeterince iyi değil miyim?"

Yine o hafiflik.

Kadının arkasından öyle bir yağmur bastırdı ki, onu görmek, bir tülün arkasından bakıp görmeye çalışmak kadar zor oldu. Dünya geride kaldı, erişilemez, uzak. Ya da tam orada yanlarındaydı, oldukları yerdeydi.

Onun istediğini yapmıştı.

Ertesi sabah erkenden, ahırdaki en iyi iki atı eyerledi ve batıya, Pisa'ya gittiler. Hava açık, güneş soluk bakır rengiydi. Sis toprağa o kadar inmişti ki çiftlik evi sanki üzerinde yüzen bir gemi gibi görünüyordu. Sahile ulaştıklarında ne yapacaklarını henüz kararlaştırmamışlardı. Kadının bir planı olduğunu düşündü. Kadın da, hepsi kumar içerikli olsa bile, fikri olmayanları sevmezmiş gibi görünüyordu. Belki bir tekne kiralayacak ve Fransa'nın güneyine yelken açacaklardı. Adam, kadının asıl niyetinin bu olduğunu düşündü: evli-

liğinin hapishanesininden kaçmak. Şu an için onunla birlikte olmaktan mutluydu ama daha ilerisini düşünmeye cesaret edemedi.

İyi ki.

Yetkililer Fucecchio Gölü'nden pek de uzak olmayan ağaçlı tepelerde onlara yetişti.

"Pekâlâ," diye hırıldadı Malvezzi. "Eğlence bitti."

Grand Dük'ün karısına villaya kadar eşlik ettiler. Birden bire yalnız kalan Remo, cezalandırılmayı bekledi. En azından dayak yemeği. Hatta, idam edilmesi bile mümkündü. Bunun yerine, bir daha asla Tuscany'ye adım atmaması uyarısıyla sürgüne gönderildi. Belki de bundan Grand Dük'ün karısının sorumlu olduğunu ve onun kadının pek çok oyunundan birinde sadece bir piyon olduğunu biliyorlardı.

"Bilmedikleri şeyse," dedi Remo ağzı açık dinleyen Faustina'ya, "Hiç kimsenin bilmediği, hatta benim bile haberim olmayan şey, senin çoktan onun içinde olduğundu... Büyüyen ufacık bir tohum..."

Faustina ona baktı. "Grand Dük'ün karısı benim annem mi?"

Adam doğrudan kıza baktı ve geçmişi hatırladı. Kendi kendine inanmakta güçlük çekiyor gibiydi. Sanki hikâyeyi anlatan için bile bir hikâye gibiydi.

"Annem," dedi kız tekrar.

"Sana at üstüne hamile kaldı!" Remo memnuniyet içinde güldü, sonra da ona tuhaf bir bakış attı. "Belki de bunu sana anlatmamalıydım." Kafasının yan tarafına vurdu ve inledi. "Sana hiçbir şey anlatmamalıydım. Ben bir salağım." Tekrar vurdu kendine.

"Vurma." Kız masanın etrafından dolaştı ve adamın başını göğsüne koydu. Üzerine sinmiş olan odun, kurumuş ter ve on beş yirmi bardak taze şarap kokusunu içine çekti. Ve

uzaktan, çok uzaklardan atların kokusunu alabildiğini düşündü.

"Unutman gerek," dedi, gözleri bir tür acıyla kapalı olan adam. "Sarhoşum ben. Heyecanlandım. Saçma sapan konuşuyorum işte."

"Sarhoşsun tamam."

Adam kıza baktı ve yanağına dokundu. "Bazen, biliyorsun, aynı ona benziyorsun. Ondaki aynı kıvılcım sende de var..."

Tam o anda, bir kadın sesi Faustina'nın hikâyesini böldü. Pencereden geliyordu. Emekleyerek odadan çıktı ve gizlice gecenin karanlığına baktı. Karşıdaki binanın düz çatısında bir kadın volta atıyordu, yüzünü göğe doğru kaldırmış, elleri önünde sıkı sıkıya kenetlenmişti. İbranice'ye benzettiğim bir dilde kendi kendine konuşuyordu. Bir adam çatıya çıktı, donmuş bir göletin üzerinde yürüyormuş gibi dikkatli hareket ediyordu. Siyah kıyafetlerinin üzerinde tek dikkatimi çeken tüm Yahudiler'in takması gereken o sarı rozetti. Kadın, adama bağırmaya başladı, sonra da sanki saçlarını kökünden yolup yere attı. Bir an için gördüklerime inanamadım. Sonra anladım. Peruk olmalıydı. Adam kadını ikna etmeye çalışıyor gibiydi ama kadın adamı itip tekrar binaya girdi. Adam başı önünde, olduğu yerde kaldı.

Sedire döndük. Faustina bana bazı Yahudi kadınlardan, diğer erkekleri baştan çıkarmasınlar diye, evlendikleri zaman kafalarını tıraş etmelerinin istendiğini anlattı. Bu kadınlar peruk takarlardı. Bu çok sert bir gelenekti. Floransa'da böyle bir şeye rastlamak zordu.

"Neden bana kim olduğunu anlatmaya karar verdin?" dedim. "Yani, neden bu gece?"

"Emin değilim," dedi ve duraksadı. "Belki de daha evvelden söylemiş olduğun güzel şeylerle ilgisi vardır. Baba-

mın anneme o ahırda, o yağmurda söylediklerini anımsattı bana..."

Kelimelerim, onu var eden kelimeleri, sanki o yokmuş gibi davranmayı gerekli hale getiren kelimeleri yansıtmıştı.

Lapa gibi olan aşkım, tatlı tatlı zehirden akıtıyordu.

"Aslında doğmuş olmam başlı başına bir mucize," dedi. "Bazen burada olduğuma inanamıyorum. Tabii ki tüm bunları uyduruyor olmalıydım. Onlar. Bu. Sen bile."

"Babası ikinci şişeyi açtığında," diye devam etti, "Hikâyenin diğer tarafına geçmek için dokuz ay birden atladı. Tuscany'den kovulunca, kurşun madeninde iş bulduğu Piombino kıyılarına geldi. Zor bir işti ve o, kendisini bütün bu zamanlar boyunca, çocuğuna hamile olduğunu bilmediği Grand Dük'ün karısının hatıralarıyla avutmuştu. Sonra, kışın ortasında, nedime ona bir mektup getirdi. Mektupta kadının doğum yaptığı ve onun da gidip bebeği görmesi gerektiği yazıyordu. Beş gün sonra villaya vardı, aklı karışmıştı. Nedime ona Grand Dük'ün karısının rahatsızlandığını ve onu göremeyeceğini bildirdi. Ona ne yapmak istediğini sordu. Nedimeye, bebeği kız kardeşinin alacağını söyledi. Kadın bu fikri onaylamışa benziyordu. Kız kardeşinin dukalığın güney doğusundaki evine doğru yola çıktı. Ona bir süt anne, Vanna, eşlik etti. Çocuğu beslemek için tenha yerlerde, genellikle de dağ geçitlerinde, orman içlerindeki alanlarda, durduklarında Vanna ona hamilelikten ve en güvenilir hizmetkârla dışında herkesten nasıl saklandığından bahsetti. Şans eseri Grand Dük yılın çoğunda sanki bir yanıltma yaratmak ister gibi, yurt dışında, Almanya'da olurdu ama onun bu uzun gidişleri, karısını çocuğun ondan olduğunu iddia etmek zorunda bırakmadı. Aslında bu birçok kişiyi büyük bir dertten kurtarırdı ama Vanna sanki onun çocuğunun Grand Dük'ün ailesinin bir üyesi olarak büyümesini

istemediğine dair bir fikre kapılmıştı. Aslında tam tersineydi."

Remo ve Vanna'nın Torremagna'ya varmaları bir haftadan uzun sürmüştü çünkü onlar yoldayken kar yağmıştı. Kızının üşütmesinden korkmuştu. Onun öleceğinden korkmuştu. Fincan tabağı kadar küçük bir suratı olan kızına bakıp durmuştu. Kızın gözleri buğulu, ebruli maviydi. Neredeyse hiç sesi çıkmadı kızın hatta açken bile gıkını çıkarmadı. Bebek sanki durumunu anlamış ve bunun kim olduğunun anlaşılmasından daha iyi olduğunu bilmiş gibiydi.

Onlar Ginevra'nın evine varana kadar, kar da durmuştu. Yolculuk sırasında Remo kızına ihtimam göstermeye alışmıştı ve kıvrılan dar sokakta dururken, onunla kalamayacağı gerçeği içini kavurmuştu. Birlikte geçirdikleri son anlarında ona, kararını güçlendirecek her türden şeyi fısıldamıştı. "Seni sevmediğim için değil. Bunların hiç birini hatırlamayacaksın. Üzgünüm, küçüğüm." Kapıyı çaldı ve bir kez daha ona baktı. Gülmeyi bilmeyen ağzına. Hâlâ daha gözyaşı dökememiş olan gözlerine. Alnına tanrının bir lütfu gibi küçücük bir kar tanesi konmuştu. Bebek göz kırptı. Ağlamadı. Kızının daha büyük olmadığına sevindi.

Kapı açıldı.

Ginevra kardeşini kapıda dikilirken gördüğü zaman, kendisinden çok büyük bir iyilik isteyeceğinden emin oldu ve başını öfkeyle salladı, ama onu reddedeceğinden değil, kardeşi hakkındaki sığ düşüncelerinin teyit edilmiş olmasındandı. Amaçsızdı, şınarıktı. İmkânsızdı. Ama ona hayır demek de imkânsızdı. Cazibesi her zaman başını derde sokmuştu ve onu tekrar tekrar beladan kurtarmıştı.

Bebeği kız kardeşine uzattı.

Kardeşi anne oldu.

"Erkek mi kız mı?" diye sordu.

"Kız."

"Adı ne?"

"Bilmiyorum." Vanna'ya baktı, süt annesine. "Henüz bir adı yok."

"Ona bir isim koymadınız mı?"

Remo yerlere baktı. Kollarının nasıl da boş kaldığına inanamıyordu. Nasıl da hafifti.

"Ona Faustina diyeceğim," dedi Ginevra.

"Faustina mı?" dedi. "Neden Faustina?"

"Şanslı anlamına geliyor."

Acaba bu bir iğneleme ya da karakterinin kırıcı bir özelliği miydi yoksa içinde bir merhamet duygusu mu yeşermişti? Derinlerde bir yerlerde, kız kardeşinin bu çocuğu kendisininmiş gibi kabullenebileceğini hissetmekten kendisini alıkoyamadı. Ne de olsa, o da bir defasında reddedilmişti.

Ön kapı açılıp, Ginevra içeri girdiğinde, Remo hikâyesine devam etmek üzereydi. İçini çekti. "Ben de şimdi senden bahsediyordum."

"Muhtemelen bir sürü saçma sapan şeydir," dedi, "İçtiğin şu şaraplara bakacak olursak."

Remo, Faustina'ya döndü. "Görüyor musun? Sana saçma sapan şeylerden bahsettiğimi söylemiştim."

Ertesi gün, gitmeye hazırlandığı sırada, kıza Ginevra'nın hiçbir zaman onaylamamış olduğunu anlattı. Onun tarzı böyleydi.

"Biliyorum," dedi Faustina. "Ama onunla yaşamayı da pek kolaylaştırmıyor." Bu açık kalplilik onu ürküttü. "O çok nazikti, biliyorsun, yani seni kabul etmesi..."

O sırada Faustina babasma karşı Ginevra'nın tarafını tuttu, birden babasının ne kadar zayıf ve kaypak olabileceğini anladı, ama onu o kadar az görmüştü ki içinde biriken dokunaklı sözleri söyleyemedi. Birlikte geçirdikleri o çok nadir ve kıymetli anları mahvedemedi, ona geri dönmeyi düşünmesine neden olacak bir söz söyleme tehlikesini de göze al-

madı. Babasını o kadar çok seviyordu ki asla kendisi gibi olamadı.

Bu, çok önemli olmadığından değildi, çünkü her şey ortaya çıkmıştı. Yakalanmamak için Maremma di Siena'dan geçen Remo ateşlendi ve yılın sonlarında öldü.

"Pekâlâ," dedi Faustina, "Artık tüm hikâyeyi biliyorsun."

Elimi sedirin pejmürde kadifesi üzerinde gezdirdim.

"Sana anlattıklarına inanıyor musun?"

"Neden? Sen inanmıyor musun?"

"Sadece soruyorum."

"Kendimle ilgili bildiklerim yalnızca bunlar. Sahip olduğum tek şey bu." Lambalarımızın birindeki alev titredi ve söndü. O loş ışıkta Faustina bana omzunun üzerinden baktı, fresklerdeki figürlerden biri gibi hassastı. "Bunu benden almayacaksın, değil mi? "

"Elbette hayır."

Ayağa kalktı ve pencereye yürüdü. "Kendimden şüphe ettiğim zamanlar olmuştu. Bütün her şey, ahır, yağmur, şemsiye, babamın hayallerinden biri olabilirdi... Sorun şu ki, bende bunun yerine koyacak bir şey yok." Benden uzaklara bakıyor, sis, arkasından, odaya doğru dağılıyordu. "Bunu mümkün kılan şey Marguerite-Louise'nin bir çok ilişki yaşamış olmasıdır. Hâlâ burada bahsederler. Ayrıca içimde başka bir yerlere aitmişim, uzaklardan gelmişim gibi bir his var..."

"Amcan biliyor mu?"

Başını salladı. "Babam ona anlatmadı. Böyle daha güvenli olduğunu düşündü. Ginevra'ya bile söylemedi."

"Muhtemelen haklıydı," dedim.

İkinci lamba da titredi ve söndü.

Faustina tekrar söze başlayınca, karanlıktan sadece sesi geldi.

"Bir keresinde bana ziyafet akşamı ne yaptığımı sormuştun," dedi. "Oradaydım çünkü Grand Dük'ü yakından görmek istemiştim. Annemin nefret ettiği, terk ettiği, babam olabilecek ama asla olmamış adamı görmek istemiştim."

Pencerenin yanında ona katıldım.

"*Paste con le sarde* ikram ederken," diye devam etti, "Grand Dük'ü kendisine bakarken yakalamış ve onunla göz göze geldiklerinde adam sanki birisi iğne batırmış gibi sandalyesinden sıçramış. Kendisini ya da tam olarak kendisini olmasa bile kendisinde olan bir şeyi tanıdığını düşünmüş ancak adam yanlışının olduğuna ya da kandırıldığına inanmış çünkü hemen kafasını sallamış ve çatal bıçaklarının yerlerini değiştirmiş, sonra da sol tarafında oturan mücevherlerle süslü kadına dönüp onunla İngiltere'deki kadınların keyfini sürdürdükleri inanılmaz özgürlüklerden bahsetmeye başlamış.

"Sence sen ona Marguerite-Louise'yi mi hatırlattın?" dedim.

"Bilmiyorum. Ben öyle hissettim. Tuhaftı, sanki aynı anda iki insan birden olmak gibiydi."

"Sürekli ondan bahsediyor, en azından bana. Hâlâ onu sevdiğini iddia ediyor. Biliyor musun bana ne anlattı? Çocuklarında kadının hiçbir izini göremiyormuş. Kadının bunu bilerek yaptığını düşünüyor. Çünkü çocuklar onunmuş." Durakladım. Nefes aldığım zaman, ciğerlerimde toplanan sisi hissedebiliyordum. "Çocukları doğmadan önce kadının onları öldürmeye çalıştığını da biliyor muydun?"

Artık bana bakıyordu. Gözlerinin olduğu yerlerdeki gümüş parçacıklarını görebiliyordum. "İçinde filiskin vardı," dedim. "Ve acı kavun özü de ayrıca geceler boyunca içkiler içilip danslar edildi. Yılan kökü. Artemis. En hızlı atların sırtında uzun süren gezintiler. Hiç biri işe yaramadı. Daha sonraları, Marguerite-Louise, Grand Dük'e evliliklerinin tam bir

rezalet olduğunu ve zina yaptıklarını, ayrıca tüm çocuklarının piç olduğunu söyleyerek ona işkence etmişti."

"Sonra da gerçekten bir piçi oldu," diye mırıldandı Faustina. "Ben."

Karanlıkta uzanıp elini buldum. "Sen gerçekten de onun istediği tek çocuk olabilirsin."

Gece, erkeklerin fısır fısır, heyecanlı konuşma sesleriyle uyandım. Faustina'nın başını omzuma koyup oyun kâğıtlarının karıştırılma sesleriyle bozuk paraların hoş, parlak şıkırtılarını dinledim. Bayan de la Mar bana karanlıktan çöktükten sonra gettoda oynanan yasa dışı kumardan bahsetmişti. Bu da kocasının zaaflarından bir tanesiydi.

Şafak vakti demir sürgülerin sesleriyle uyandım. Gettonun kapıları açılıyordu. Kolumu Faustina'nın sırtından çektim. Gözleri açıldı ve kalkıp oturdu.

"Sana anlatmayı unuttuğum bir şey var," dedi.

Her sene, amcası tedarikçileri ziyaret etmek için kuzeye giderdi. Eski ilişkilerini pekiştirir, yenilerini oluştururdu. Eskiden, o yokken eczaneyi kendisi idare edermiş ama bu sefer amcası onun da gelmesini istemiş. Onun da işi öğrenmeye başlaması gerekiyordu, demiş amcası, yoksa o öldüğünde kız işi devralamazdı. Kız birkaç aylığına oralarda olmayacaktı.

"Ne zaman gidiyorsun?"

"Yıl sonundan önce."

Pencereye doğru yürüdüm. Sis kalkmış, gökyüzü balık derisi gibi alacalı gümüş grisi renge bürünmüştü. Belki de benim nesnelerin geçici olduklarına dair hislerim hedefe pek de yakın değildi.

"Ne kadar çok iş yapabileceğini bir düşün," dedi neşeyle.

Onunla konuştuğumuzdan beri ortaya çıkan sırları hissetmiştim; aslında, ben sık sık bunların diğerlerinden sakladığımız, bizi bir araya getiren parçalar olduğunu düşünmüş-

tüm. Durup gettonun gizli, alt üst olmuş çatılarının tepesinden bakarken, onun gitmeyi kafasına koyduğu için köklerini dosdoğru bir şekilde bana anlatmış olduğu aklıma geldi. Bana, onun güvenini kazanmış olduğumu göstermek istemişti. Ayrıca bu bilginin beni ona çok daha sıkı bağlayacağını düşünmüş olabilirdi.

"Bana dün gece anlattıkların," diye sordum, "Gerçekten doğru mu?"

"Sanırım öyle." Sedirde kıpırdandı. "Yoksa babam bana anlatmış olduklarından başka neyi unutmamı isterdi ki?"

Dönüp ona baktım ve birden korktum.

Yarım saat sonra hava aydınlanmış da olsa, dar sokaklar mallarını satmak için yollara dökülen Yahudiler ve kumaş, örtü, ince renkli patiska satan Almanlar ile çoktan tıkanmıştı, biz de bu itiş kakış arasmda kapıdan çıkıp Mercato Vecchio'ya geldik. Ferravecchi ve Pellicceria kavşağına geldiğimiz zaman, köşeden siyah bir araba döndü. Kapıda Bassetti'nin hanedan armasını gördüm. Faustina'ya gitmesi gerektiğini söyledim.

"Hemen git, " dedim. "Çabuk."

Araba yanaşana kadar, kız kalabalığa karışmıştı bile ve ben de saçımı düzeltip kılık kıyafetime çeki düzen vermek için elimden geleni yaptım. Bassetti'nin yüzü göründü, sanki benim orada olduğumu biliyor gibiydi. Saraya gideceğini söyledi. Beni de bırakabilirler miydi? Teşekkür edip arabaya bindim.

Yerime oturunca, bana gizli, meraklı bir bakış attı. "Erkencisin." Sesi her zamanki gibi aşırı duygusal ve asap bozucuydu.

"Yürüyüşe çıkmıştım, Don Bassetti," dedim. "Şehrin uyanışını seyretmek hoşuma gidiyor."

"Floransa sana ilhamı veriyor?"

"Evet."

Bir türlü atölyemi ziyaret edemediği için utandığım söyledi. Bana bir özür borcu varmış. Ona, beni ziyaret etmeyi düşünmesinin bile benim için büyük bir onur olduğunu söyledim. Çok önemli işlerle meşgul olduğunu bildiğimden, eğer vakit bulabilirse bir mucize olacaktı. Ama Bassetti yumuşamayacak hatta caymayacaktı. Balmumundan yapılan eserlerin güzelliklerinden ve tehlikelerinden bahsetmeye başladı. "Nizamsız hayal gücü" dediği şey hakkındaki fikirlerimi öğrenmek istiyordu. Balmumundan figürlerin, örneğin aşk büyülerinde kullanıldığını duymuştu. Ölüm tehditlerinde de. Hatta kralı öldürmek için bile bir şekil kullanılmıştı. İnsanın balmumuna olan yaklaşımı, o insanın hayatın kendisine olan yaklaşımıyla aynıdır dedim. Tamamen senin ahlaki değerlerine dayanıyordu. Balmumu seni günaha sokabilirdi. Balmumu seni şeytandan kurtarabilirdi. Bassetti, işaret parmağı sakalında, başparmağı çenesinin altında, düşünceli bir sessizliğe gömüldü.

Sanki konuyu pek bilmeden endişeleniyor gibiydi. Sanki gizli siparişin varlığından haberdardı ama buna bir ad ya da şekil bulamıyor gibi bir hali vardı. Buna rağmen, ben onun iyi bir arkadaş olduğunu düşünüyordum, güler yüzlüydü ve sezgileri kuvvetliydi. Ponte Santa Trinita üzerinden sallana sallana geçtiğimiz o sabah, onun dışarıdan görüldüğü gibi güler yüzlü olduğunu kabul etmeye karar verdim. Ziyafetten sonra Stufa ile yapmış olduğu sohbet, her şehre yeni gelenle yapacağı türden bir sohbetti. Zaruri bir ihtiyattı. Standart uygulamaydı. Kendi önemimi küçümsememeliydim. Ve şu rahatsız eden, yılan gibi ileri geri salınanlara gelirsek, onları pek de fark etmemiştim.

Yine de beni Faustina ile birlikte görmediğine sevinmiştim. Son aylarda Adabı Umumiye Bürosu daha az tolerans göstermiş ve en masum suçlarda bile cezalar sürekli çok ağır olmuştu. Bekâr kadınların evlerine girdikleri tespit edilen

erkekler hapse atılmıştı, hatta gencin biri sadece yolda durup üst katlardaki bir kızla konuştu diye Livorno'daki kadırgalara gönderilmişti. Eğer bir meyhanedeysen ve uygunsuz davranışlar içine girmişsen, insanlar birbirlerinin ellerini tutar ve tekinsiz kürek çekme hareketleri yaparlardı, sonra da halkın kırbaca ya da diğer zalimliklere iştahı kabarırdı. Faustina ile tenha yerlerde gizlice buluştuğum halde, göze aldığımız tehlikelerin farkındaydım. Bizi ne kadar az insan bilirse, o kadar iyiydi.

Dahası, onun son anlattıkları da bir dizi yeni endişeye neden olmuştu. Grand Dük ve danışmanları, onun gerçek kimliğini öğrenseler ne yaparlardı? Saraya çöktüğü söylenen yazgıcı hava silsilesinden sonra, kızı bir tehlike olarak görecekleri kesindi. Bu zor günlerde Grand Dük'ün isteyeceği son şey, karısının ihanetinin ortaya çıkmasıydı. En azından Faustina onun onursuzluğunun canlı bir kanıtı, zayıflığının bir anısı olurdu, bu da bir utanç kaynağıydı. Bütün bunlar göz önüne alınınca, kızın bir süreliğine kaybolması hiç de fena bir fikir gibi gelmiyordu.

Faustina ve amcası aralık ayı sonuna doğru, şehri terk ettikten sonra, ben de kendimi Grand Dük'ün siparişini bitirmeye verdim, onlar dönene kadar bunu bitirmeyi hedefledim. O yıl kış soğuk ve yağmurlu geçti, saray bahçesindeki amfi tiyatroyu sel aldı, Arno neredeyse yatağından taştı ve ben de tüm vaktimi atölyemde geçirdim.

İşin en zor kısmındaydım. Sayısız denemeden sonra, sarı arının balmumuyla, Brezilya'dan getirilen daha esnek bir balmumunu karıştırmaya karar verdim. Bilinen adıyla Carnauba, sert ama kırılgandı ve diğer balmumlarından çok daha yüksek bir ısıda eriyordu. Bu çok önemliydi. Eğer kalıplara döktüğüm ilk katın erime noktası çok düşük olursa, yoğunluğu da azalır hatta daha sonra uygulanan kat yüzünden bozulurdu. Balmumu ile carnauba'yı karıştırmak için, Cor-

reggio'nun resimlerinde imrendiğim inci kalitesini garantilemeyi umarak, biraz beyaz ekledim. Yarı saydam olması kendi içinde istenen bir şeydi ama bu aynı zamanda daha sonradan eklenen ağır pigmentli katmanların alttan görünmesine de izin verirdi. Bazı yerlere gölgeler, bazılarına kırmızılıklar yapabilecektim.

Çok tuhaf, Faustina gitmişti. Kim olduğu ya da nerede yaşadığına dair bir bilgimin olmadığı, onu bir daha göreceğime dair bir umut taşımadığım o günleri hatırlar gibi oldum. Yapmış olduğum resmine baktım. Çok benzediği halde, onu daha da yakınlaştırmadı. Aslında, böyle bir şey olsaydı, statik olan imgeyle daha yeni tanımaya başladığım karmaşık, akışkan olan kişi arasındaki uçurum büyümeye başlardı. Bana uzak, imkânsız gelmeye başlamıştı ve aramızdaki ilişkinin yalnızca bir hayal olduğunu ve bana anlatmış olduğu tüm hikâyelerin, o zamanlarda da göründükleri gibi, uyduruk olduklarını düşündüğüm anlar oldu.

Fakat tüm bunların çok daha tuhaf bir yanı daha vardı. Sapıkça bir şekilde, Faustina gittikçe daha da gerçek dışı olmaya başladıkça ve ona inanması güçleştikçe, üzerinde çalışmakta olduğum kız da şekillendi. Şekil alan ilk kalıbı çıkarıp kızın kolunu havaya kaldırdığım gün, kendi deneyimim ve Grand Dük'ün deneyimi arasında ürkütücü, meçhul bir bağlamda bizi daha da yakınlaştırmaya mecbur bir bağlantı olduğunu fark ettim: aynı onun Marguerite-Louis'i özlediği gibi, ben de Faustina'yı özlüyordum ve eğer Faustina'nın kökleriyle ilgili anlattıkları doğruysa o zaman benim ona duyduğum bu özlem de, Grand Dük'ün özleminin ürünü oluyordu.

Köpek başı resmini hem kalıp hem de numune şeklinde alkolün içinde muhafaza ettiğim halde, bazen bunun beni korumayacağından endişe duydum. Eserin kendisinde bir

eksik, yapmayı unuttuğun bir bağlantı olduğunu düşünüp durdum.

Çok geçmeden buz gibi bir ocak sabahında, Grand Dük'ün baş bahçıvanı Navacchio kapıda belirdi. Azalmış saçları ve anormal derecede büyük kulakları ile düşünceli bir adamdı; ne zaman o etli loblarını görsem gidip asılasım gelirdi. Beni rahatsız ettiği için özür diledi, ancak kendi dizayn ettiği bir serada turfanda meyve yetiştiriyormuş ve benim de fikrimi almak istemiş. Elindeki sepetten bana bir şeftali verdi.

Şeftaliyi ikiye böldüm ve meyvenin göbeğindeki her bir koyu kırmızı taşa bakarken içimden bir şeylerin geçtiğini hissettim. Bir kez daha kendimi Faustina'nın skandallarla dolu dünyaya geliş öyküsünü düşünürken buldum. Babası ne demişti? Küçük bir tohum büyüyor... Geriye çekildim, yarım şeftali masada duruyordu. Tabii ya. Evet. Buydu. Kızın karnına bir bebek koyacaktım. Dışarıdan, Grand Dük'ün olmasını istediği her şeydi, bir arketip, bir güzel, bir tür Havva. İçeridense, tam manasıyla büyümüş ve doğmaya hazır bir çocuktu.

Navacchio sepetinin koluyla oynuyordu. "Tadına bakmayacak mısın?"

Bir ısırık aldım. Meyve düşündüğümden daha sert ve mayhoştu.

"İlginç," dedim.

"Sevmedin mi?"

"Sevdim. Ama bana elmayı hatırlattı."

Navacchio verdiğim cevaptan hayal kırıklığına uğradıysa bile hiç belli etmedi. Sadece usulca başını salladı, bana teşekkür etti ve dönüp gitti.

Ona teşekkür etmeliydim. İki hafta boyunca bu yeni fikir üzerinde çalışmış ve Napoli'den getirttiğim kalıp üzerinde uygulamıştım. Çocuk gizli ve hiç kimse tarafından görüle-

meyecek şekilde olduğu halde, onu taşıyan kız kadar da güzel olacaktı. Ona pürüzsüz bir cilt ve pırıl pırıl siyah saçlar yaptım. Elleri çenesinin altında, dizlerini göğsüne doğru çekmişti. Kan damarları turkuaz-portakal renkli olan ve görülebilen göbek bağı sol bileğinin altından kolunun üstüne dolanmış ve arkada kaybolmuştu. Cinsiyeti gizli kalacak, belli olmayacaktı. Navacchio'nun tozlu mor-kırmızı şeftalisinden esinlenerek uterusun alt kısmının modelini çıkardım, sonra da çocuğu içine yerleştirdim. Yapmakta olduğum şeyde beni en çok heyecanlandıran, kızın düz karnıyla içindeki tam manasıyla büyümüş bebek arasmdaki tezattı. Anatomik olarak bu mümkün değildi. Doğaya aykırıydı. Tamamen yanlıştı. Belki de her şeye rağmen Marvuglia'dan bir şeyler öğrenmiştim! Hal böyle iken, çalışmam kendi kendisiyle çelişir gibi olduğu halde hem bebeğin büyüklüğü, hem de kızın karnının şekli aslıyla aynıydı. Kızın hayatının farklı evrelerinden alınmışlardı. Hem bugünü, hem yarını aynı anda gösteriyordum. Zaman geçiriyordu.

Çok mu endişeleniyordum? Koruma ve savunmama çok fazla mı kat ekliyordum? Hiç sanmıyordum. Bir keresinde Cuif'e de söylediğim gibi, ki bu onu çok güldürmüştü, paranoyanın hiç bu kadar mazur görüldüğü bir yerde yaşamamıştım. Dahası, bu yalnızca kendimi korumamla alakalı da değildi. Grand Dük için bebek, ailesini, ölümsüzlüğünü, neslinin devamını sembolize edecekti. Benim içinse, karısının gizlice doğurmuş olduğu çocuğu. Hiç kimsenin haberinin olamayacağı çocuğu. Benim için o bebek, Faustina idi. Nihayet burada, aradığım belirsizlik vardı.

Bir martta şafak vakti yola koyuldum. Nemli, durgun bir sabahtı ve ben içki içmediğime memnundum. Uffizzi'yi geçtim, Ponte Vecchio'ya doğru devam ettim. Bir kez daha birkaç sat önce bitirmiş olduğum siparişe bakmak için can atıyordum. Bir önceki günü, kusurları, akan yerleri ve değişen

ek yerlerini düzeltmekle, ayrıca bir kat daha cila yapmakla geçirmiştim. Gece yarısı modelimi arka odada, üzerine bir tülbent örterek bıraktım. Batıya doğru baktım, Sardigna üzerindeki puslu havada spiraller çizen kuşları gördüm. Şu yaban topraklardan Grand Dük'ün sarayına yaptığım bu yolculuk ne alışılmadık bir şeydi... Karın boşluğumda ani bir genişleme hissettim. Bir tür vertigoydu.

Bahçe kapısında pinekleyen Toldo'nun yanından geçtim. Patikadan yürürken çiyden botlarım kararmıştı. Yaşlı servi ağaçları, uzaktaki çeşmeler, havanın temizliği, her zaman duyulan, bir mabede, kutsal bir yere giriyormuşsun hissi... Ahırların olduğu yerde durdum ve dinledim. Hiç kimse yoktu. Navacchio için bile erken bir saatti.

Atölyeme girince, arkamdan kapıyı kapadım, sonra da tozlu örtüyü kaldırıp attım. Kız çok eksiksiz, çok insan görünüyordu. Tabii ki bir çocuk taşıyordu ama diğer boşluklarını doldurmuştum, çuval bezlerini şeritler halinde kesip balmumunda ıslatmış ve uyluklarına, göğsüne, kafatasına doldurmuştum. İnce bez, bilindiği gibi denge sağlamıştı: kıza bir direnç, bir bütünlük sağlamıştı. Beyaz sabah ışığında, o hareketsiz hali sinir bozucuydu. Çocukken oynadığımız, ölü numarası yaptığımız bir oyunu hatırlatmıştı bana.

Yaklaştım.

Koyu kahve gözleri opak ve hâlâ cin gibiydi. Muranolu bir cam üfleyici tarafından imal edilmişti. Dudaklarına iki kat Parizyen ruj sürülmüş ve boynuna bir sıra imitasyon inci takılmıştı. Kolye fikri aslında Fiore'nin öldürülen kontes hikâyesinden alınmış olsa da, başın bedenle birleşme yerini saklamak gibi pratik bir işe de yaramıştı. Saçları kendisinindi. Gözlerinden bir ton daha açık renkti, bronz bakır dalgalarla ışık saçan bir sicim gibi, cilalı sağ omzuna düşüyor, görünmeyen kaburgalarının üzerinden, baş ve işaret parmaklarının oluşturduğu kapıya, oradan da ters dönmüş avucuna

doğru kıvrılıyordu. Aslında en çok hoşuma giden cildi olmuştu. Beyaz, pembe ya da krem rengi değildi, altın veya koyu sarı da değildi ama bütün bu renklerden oluşmuştu. Renk tonları, alnının soğuk fildişiyle koltuk altlarının süt mavisi renklerinin, sanki içlerinde gerçekten kan dolaşıyormuşçasma, gerçek kan varmış da bazen yüzeye yaklaşıyor, bazen çekilip derinlerde kalıyormuşçasına görünen meme uçlarının koyu mercanına kadar, en hassas, en nadir biçimde değişiyordu. En gizli ve görünürde belli olmayan detaylara dikkat etmiştim, bilhassa göz kapağı ya da tırnağının tonuna, pek güneş görmeyen yerlerindeki cildin sarılığına. Onun çok fazla afrodizyak olmasından endişe etmiştim ve endişelenmekte de haklıydım. Bir tarafa bakışı, kendisininkini bertaraf ederken benim bakmam için davet ediyordu. Dudaklarının arasından dişleri görünüyordu. Sol bacağını kaldırış şekli yumuşak uyluklarının bir an için görülebilmesine neden oluyordu. Çıplak bahar ışığında bile, şehvetli bir güzelliği vardı. Çok mu ileri gitmiştim?

Bir gece önce zar zor uyumuş olduğumdan, divanıma uzanıp gözlerimi kapadım. Sanki birkaç dakika geçmişti ki kapının çalınmasıyla uyandım. Kendimi kapıya sürükledim. Gelen yerli bir hazır keresteciydi, sipariş ettiğim kütükleri getirmişti. Eğer en iyi şekilde göstermek istiyorsam kızın bir desteğe ya da platforma ihtiyacı olacaktı.

Kütüklerin parasını ödedim, arkamda onun olduğunun farkındaydım ve midem memnuniyet duygusuyla burulmaktaydı, ancak yaptığım şey yüzünden bana meydan okunacağını ya da saldırıya uğrayacağımı da biliyordum. Nihayet buna izin vermiştim. Karnındaki kapağı açacaktım. Çocuğu gösterecektim. Grand Düke, başarının üzerine sürekli acı vermesinden esinlendiğimi anlatacaktım. Ona vereceğim şeyin, her anlamda kaybetmiş olduğu bir şey olduğunu söyleyecektim. Sadece bir kadını değil, aynı zamanda bir bebeği

de. Bazen ne dilediğini düşünmen gerekir. Onu gerçekleştirirsin. Benim yaptığımsa ricada bulunmaktı. Bu sanat olabilirdi ama aynı zamanda bir duaydı da.

Ertesi gün Bassetti'ye yazıp Grand Dük'ün yanına seyirci istedim ama bu onun beni çağırmasından bir hafta kadar önceydi. Eve yaklaşınca, kapılar ardına kadar açıldı ve içeriden Vittoria della Rovere çıktı. Onu yakından ilk görüşümdü. Kocaman bir İspanyol gemisine benzeyen kadının en az üç çenesi vardı ve iki yanında yürümesine yardımcı olan hizmetkârları bulunuyordu. Borucher'e bakılırsa kadın sarayda nadiren görülüyor, bacakları bu ağırlığı taşıyamıyordu. Yanıma yaklaştıkça beni incelemeye başladı, gözleri soğuk, neredeyse tunç gibiydi ve ardından, benimle konuşmadan yürüdü gitti.

Maglibechi de Stufa gibi, o sabah Grand Dük'ün yanındaydı, sonra onlara Cizvitli bir âlim olan Paolo Segneri ile Montelupo'lu bir grup Alcantarine keşişi de katıldı. İlk ayrılan, geçerken "engerek yuvası" kelimelerini mırıldanan ve sonra da elinde sakladığı haşlanmış yumurtayı büyük bir aç gözlülükle ısıran sarayın kütüphanecisi oldu. Hemen ardından onu diğerleri takip etti. Büyük, sıska gövdesi ve tuhaf bir biçimde yukarı kalkık olan omuzlarıyla ışığı kesen Stufa önümde duraksadı. Adımı söyledi, sonra gülümsedi. Daha önceden de olduğu gibi gülümsemesi içimi huzursuzlukla doldurdu, belki de gelecekte bir gün yıldızımın düştüğünü görebileceğindendi. Bunda eğlenceli bir şey ya da bir yardım yoktu. Tam tersine. Bir felaket beklentisinin tadına varılmıştı.

Her zamanki sert fısıltısıyla "Ne zamandır Floransa'dasın?" dedi.

"İki yıldır."

"Peki, sence ne zaman gidersin?"

Dikkatlice ona baktım ama bir cevap vermedim. Arabadaki o son, münasebetsiz görüşmemizde, onunla konuşmaktan pek bir şey elde edilmeyeceğine karar vermiştim. Ona sahip olduklarından daha fazla güç ve koz vermek istemedim. Salvator Rosa'nın kendisini anlattığı şu şiirinde dediği gibi: Ya sessiz kal ya da sessizlikten daha iyi konuş.

"Dedikodulara göre," dedi Stufa, "Hiçbir yerde fazla uzun kalmıyormuşsun."

"Hakkımda pek çok dedikodu var," dedim. "Daha geçen gün, ev sahibim ile yattığımı duydum."

Stufa kafasını eğdi. "Doğru değil, değil mi?"

"Bizim gibi insanlar dedikoduyu çekerler," dedim, "Anlamadınız mı?"

"Bizim gibi insanlar derken?" dedi Stufa.

Omzumu silktim.

Odadan çıktı, kuru sesi hâlâ havada çınlıyor, siyah mantosu ayak bileklerinde dalgalanıyordu.

Nihayet Grand Dük ile yalnız kalmıştım. Eğer sinirli değilse, dikkati dağınık gibi görünüyordu ve siparişini tamamladığımı haber vermem de havasını değiştirmeye yetmedi. Roma'dan ayrılmak üzere olduğunu söyledi. Teslimatı dönüş tarihine göre ayarlamalıydım.

Faustina beklediğimden uzun kaldı ama mart ayı ortalarında içinde nar taneleri olan bir paket aldım. Bu onun geri döndüğünü bildirme şekliydi. Bir pazar günü Porta al Prato'nun dışında buluşmaya karar verdik. O sabah hafif bir meltem vardı, beyaz bulutlar Empoli semalarını sarmıştı ve ben de şehrin batısındaki yemyeşil, sık ağaçlıklı bölgede yürüyüşe çıkan tek kişi değildim. Bayram günü değildi ama havada bir telaş vardı, bahar geliyordu, ılık havaların eli kulağındaydı ve her türden işportacı ve seyyar satıcı sokaklara sıralanmıştı. Bir tanesinde bir yığın küçük kafes ve üzerinde

İYİ SATIŞLAR yazısı olan bir tabela vardı. Geç kalmak istemediğim için durup inceleyemedim.

Kalabalığa kapılıp sürüklendim, insanlar bağırıyor, çağırıyor, dürtüyorlardı ve kalbim sanki bedenimde demirliymiş gibi hızla atmaya başladı. Faustina'yı görmeyeli neredeyse üç ay olmuştu ve sık sık çizdiğim resme bakmış olsam da ona da fazla güvenmedim. Bu sadece küçük bir parçaydı. Bana hiçbir şey vermemişti. Bu, aynı bir damla su gösterip de koca bir dalgayı tahmin etmeni istemeleri gibi bir şeydi. Geri dönmüştü. İçimi öyle bir endişe kaplamıştı ki az kalsın dönüp kaçacaktım.

Batı kapısından geçmiş, ağaçların arasındaki yola sapacakken, birisi kolumu tuttu, hiç bakmadan o olduğunu anladım.

"Yürümeye devam et," dedi bana, "Böylece dikkat çekmeyiz."

O kadar uzun bir zamandır yoktu ki, şehrin üzerimizdeki sıkı baskısını unutmuş olabileceğini düşündüm.

"İşler kötü mü gitti?" diye sordu.

Başımı salladım. "İyice kötüleşti."

Güneşin önüne bulut gelince etraf karardı.

"Bir süre önce," dedi Faustina, "Bana eczanenin dışındaki tabelayı sormuştun. Hatırlıyor musun?"

"Anlatmıştın ya bana, değil mi?"

"Hepsini değil."

O sanki hiç gitmemiş gibi birlikte yürüdük. Ona baktım. Alnının kavisine, hüzünlü gözlerine. Cildinin parıltısına. Tam şüphelendiğim gibiydi, bizzat kendisi onunla alakalı her türlü anımı gölgede bırakıyordu.

"Kapının üzerindeki duvarda yer alan taşlar, aslında bir tür haritaydı," dedi. Bir zamanlar suikastçıların kullandıkları bir geçidi tarif ediyorlardı. Eczaneyi geçip kuzeye yöneldiğin zaman, sol tarafında çıkmaz bir sokağa denk geliyordun.

O sokağı yarıladığında geçidin girişine varırdın. İçeri girince taşların aralarında kalan boşlukların yankı yaptığı boşluklara ulaşırdın. Derin bir hendek ya da oluktu bu ve karanlık bir geçidin içinde yer alan bir boşluk olduğu için de çok geç olana kadar onu göremezdin. Üyeliğe kabul edilmiş olanların haricindekiler için ölümcül olduğu ispatlanmıştı. Üzerinden atladıktan sonra, soru işaretinin gövdesinin gösterdiği yola giriyorsun, sağa, sola, sonra tekrar sola dönüp eczanenin arka kapısından çıkıyorsun. Arka kapının anahtarı duvarın karşısında telin ucunda asılı.

"Bir gün lâzım olursa diye bunu sana anlatıyorum," dedi.

"Amcan bunu bilmemden rahatsız olmaz mı?"

"Sanmıyorum. Ama unutma, bunu bilen tek insan sensin."

Kol kola, sessiz sedasız yürüdük. Dokunuyor olmak bile yetmiş gibiydi.

"Yılın bu zamanlarında bir gelenek vardır," dedi, Faustina nihayet. "Âşıkların yaptığı bir şey."

"Neymiş o?"

"Kaybolurlar, kasten."

Patikadan çıkıp ağaçların arasına daldık. Yol yukarı doğru, inişli çıkışlı gidiyordu. Ok gibi güneş ışınları, Faustina ile ikinci karşılaşmamızda onun tabağa uzanmak için yanımdan geçmesini hatırlatırmışçasına, yaprak yığınlarının arasından geçiyordu. Etrafta kırık dallar, tırtıklı yapraklarıyla eğrelti otları vardı. Yumuşak yosun yatakları. Faustina kolunu benimkinden çekti ve onun yerine el ele tutuştuk.

On beş dakika kadar sonra ağaçlar seyrekleşti ve Mugnone adında, geniş, kanala benzer bir nehre geldik. Uzaktan, tarlaların arasından, bodur, gri-yeşil tepeleri görebiliyordum. Faustina'nın tohumlarının, at sırtında, atıldığı yer buralarda bir yerdeydi...

Nihayet kaybolup, yabancı gözlerden uzaklaşınca öpüştük. Saçlarının kokusunu alıyor, ellerimin altında kürekkemikleri hissedebiliyordum.

"Hâlâ buradasın," diye mırıldandı. "Gideceğinden korkmuştum. Döndüğüm zaman gittiğini öğrenmekten korkmuştum."

O kadar uzun öpüştük ki, ağzımda tadı kaldı.

"Zayıflamışsın," dedim.

"Çok mu zayıfım?"

"Hayır."

Yere uzanıp hızla seviştik, gerçekten orada olduğumuzdan emin olmak istermiş gibi birbirimize kenetlendik. Benim titremelerim onunkilere karıştı. Bedenlerimizin sınırları birbiriyle örtüştü; nerede bittiğimi ve onun nerede başladığını hiç anlamadım.

Daha sonra, yolculuğundan konuştuk. Trieste, Ferrara, Milan gibi bir çok yerlere gitmiş ama onu en çok heyecanlandıran yer Venedik olmuş. Altın bir gondolla dolaşmış. "Denizin şeytanları" diye bilinen küçük bir su kuşundan yapılan, lezzetli ördek yahnisi yemiş. Boğa avına, kumarhaneye gitmiş. Çocuk kıyafetleri giyen bir at görmüş. Falcının biri uzun, tahtadan bir borudan ona fısıldamış. Ona sevildiğini söylemiş ve Faustina'nın gülümsediğini görünce de tahmininin doğru çıktığını belirtmek için bir zil çalmış.

"Bir gece," dedi, "Senin kılığında maskeli baloya gittim."

Suratımdaki ifade onu güldürdü. Koyu renkli, sade kıyafetler almış, bir de maske yaptırmış. Kahverengi gözler, sivri bir çene. Hafiften endişeli bir ifade. Saçlarını koyu kahve, lüleli bir peruğun altına gizlemiş. Karnavallarda bu normaldir. Fakirler zenginler gibi, gençler yaşlı gibi olurlar... Her şey karışır, birbirine girer. Ama bir şekilde de doğrudur.

"Seni dans ederken hiç görmemiş olsam da," dedi, "Senin gibi dans ettim."

"Berbatım."

"İnsanlar yalnızca karnavallarda değil, sürekli maske takarlar. Tiyatrolarda, kafelerde, her yerde. Hiç kimse seni yargılayamaz. Herkes eşittir. Özgürdür."

Sırt üstü uzanıp yaprakların gölgesine baktı, gözleri ciddiydi, saçları ağacın dışarı çıkmış olan köküne bakıyordu.

"Vedenik'te de," dedi, "Bunun gibi bir özgürlük var."

Ağaçlıktan çıkmadan önce, hava kararmaya başlamıştı. Via al Proto'dan yürürken kafesleri ve tabelası olan adamı gördüm. Bu sefer ne sattığını merak edip yanına gittim. Her bir kafes süpürge darısı sapından yapılmıştı ve içinde bir cırcır böceği ile dut yaprağı vardı. Adam şans getirdiklerini ve çocukların pek sevdiğini söyledi. Fiore'yi düşünüp bir tane aldım.

Porta Rossa'da Faustina'ya veda ettim ve onun iki pis bina arasındaki dar, karanlık boşlukta kaybolmasını izlerken bir kez daha onun parmaklarımın arasından kayıp gittiği hissine kapıldım. Geri döndüğü ve günün en iyi zamanını birlikte geçirdiğimiz halde, ona doyamamıştım, arkasmdan koşmaya niyetlendim ama aynı zamanda bunun hiçbir şeyi değiştirmeyeceğinin de farkındaydım.

Shelller'in evine döndüğümde Fiore'yi küçük salonda, yerde oturmuş, bulduğu birkaç metal parçasını düzenlerken buldum. Dizginin halkasına benzeyen paslı bir çatal. Makasın tek tarafı. Kendisine şans getireceğini anlatarak cırcır böceğini ona uzattım. Teşekkür etti, sonra da bunu Ambrose Cuif'e vermemizi önerdi.

Bayan, başını dikişinden kaldırıp bize baktı. Fransız'ın geceye özgü maskaralıklarının beni rahatsız edip etmediğini bilmek istedi. Onun bu dünyadan gönüllü olarak neden çekildiğini hâlâ merak ediyor olmama rağmen, bunlara alıştığımı söyledim. Bunun tamamen gönüllü olduğunu sanmadığını söyledi. Cuif yerlere kadar inen siyah kıyafetler için-

de, omuzlarında bir değnekle akrobat ayakları üzerinde durarak sarayda ortaya çıkmıştı. Suratına kendisini kadavra gibi gösteren bir maske takmıştı, ikiyüzlülüğün değeri ve oğlancılığın faydaları hakkında bir vaaz vermişti. Grand Dük'ün yakın çevresinden biriyle dalga geçtiği aşikârdı. Çizgiyi aştığı da aşikârdı ve Grand Dük'ün annesi bunu fark etmiş, onun bir daha sarayda gösteri yapmasına asla izin verilmemişti. Yavaşça başımı salladım. Cuif'in Stufa'ya karşı tavırları bir anlam içermeye başlıyordu. Aynı şekilde ben de Stufa hakkında bir şeyler öğrenmiştim. Vittoria'nın onu yol kenarında bulması ve ona acıması doğru muydu bilmiyorum ama onu kendi öz çocuğuymuş gibi koruduğu doğruydu.

Fiore elbisemin kolunu çekiştirdi. "Ona hâlâ cırcırböceğini verebiliriz, değil mi?"

"Fena fikir değil," dedi bayan yüzünü ekşiterek. "Gerçekten de geri döndüyse, çok fazla şansa ihtiyacı olacak."

Fiore ile birlikte merdivenlerden çıkarken Cuif'in inzivaya çekilmesinin asıl nedenini bilmiyormuşum gibi yapmaya karar verdim. En son istediğim şey onu aşağılamaktı.

Kapıyı açtığında, tıraşsızdı ve saçları aynı yağmurda yere yapışan çimler gibi, kafasına yapışmıştı. Her ne kadar tersini iddia etse de uyuyor olduğundan şüphelendim.

Fiore kafesi uzattı ve o da dikkatli bir biçimde, baş ve işaret parmakları arasında tutarak kafesi aldı.

"Şans getirsin diye," dedim.

Fiore'nin bakışları Fransız'dan böceğe, sonra tekrar Fransız'a kaydı. "Aynı sana benziyor değil mi, o da bu küçük odaya tıkılmış?"

Kaşlarını çattı. "Çok teşekkür ederim."

Kafesi köşeye koydu ve beni aylardır görmediğini belirtti. Ona beni hiç kimsenin görmediğini söyledim. Çalışıyordum.

Kaşları alnına kadar kalktı. "Aslında ben de meşguldüm."

Provasını yapmakta olduğu yeni oyunu anlattı ama kullandığı dil öyle çetrefilli, öyle soyuttu ki ne dediğini anlamam mümkün değildi. Rahatsız edici bir sessizliğe gömüldü ve parmaklarını yemeğe bağışladı.

Havayı dağıtmak için ona geçen yaz sarayda gördüğüm Alman'ı anlattım. Fiore gülüyordu ama Cuif sadece dişlerini gıcırdatıyordu.

"İşte ben de tam şu anda bununla mücadele ediyorum, değil mi?" dedi. "Kolsuz Almanlarla?"

Grand Dük'ün İtalya dönüşünde, ondan siparişi sarayın batı kanadındaki bir odaya getirmemi bildiren özel bir mesaj aldım. Bu girişimin ne kadar gizli olduğu hatırlatmaktan acı duyuyordu. En güvendiği hizmetkârlarını göndereceğini, ancak onların da ne taşıdıklarını bilmeyeceklerini söylüyordu.

Kızı atölyemden saraya nakletmek için, onu kat kat tülbent ve çuval bezine sardım. Sonra da Toldo'nun yardımıyla kızı dikkatli bir biçimde, uzun, dikdörtgen bir taşıma çantasına kaydırdım.

O gün geldi.

Grand Dük'ün hizmetkârlarının peşinden bahçeye girerken birden, kapalı bir tabut, tabutu taşıyan iki kişi, tenhada ağlayan birisiyle, tıpkı cenaze kortejine benzediğimizi fark ettim ve bir kez daha ölü kızı onurlandırdığımızı hissettim.

Hizmetkârların *Göz* dedikleri birçok odayı geçtikten sonra, büyük ve yuvarlak olmalarından dolayı sakin bir biçimde şehri gören pencerelerin yanından geçip kilitli bir odaya geldik. Arkasında kullanılmayan bir geçit vardı, karo döşeli zemin öylesine tozluydu ki, sanki karda yürüyormuşuz gibi, yerlerde ayak izlerimiz kalıyordu. Dik merdivenlerden çıkmaya başladık. Hizmetkârların çantayı yatay taşıdıklarından

emin oldum, bir tanesi taşıma çantasının ucunu başının üzerine kaldırmış, diğeri ise elleri neredeyse ayaklarına değecek bir şekilde eğilmiş, geri geri yürüyordu. Sade, mobilyasız bir daireye geldik. Yarı açık bir kapıdan, içerisinin kaba, gri, kabarık zeminli, tuhaf, boş bir yer olduğunu gördüm, dahası Grand Dük'ün saray halkını topladığı, kubbeli tavanı olan şatafatlı odaların üstünde olduğumuzu fark ettim. Gizli, bakımsız olan bu daire, Faustina ile buluşacağımız yer gibi geldi bana. İki defa hapşırdım. Burada da zemin tozdan görünmüyordu.

Sonunda, notta belirtilen odaya geldik. Kapıyı açtım ve yuvarlak, kubbeli odaya girdik. Duvarlar cam göbeği mavisine boyanmıştı, yerler vanilya rengi, kahverengi gri damarlı mermerdendi. Pencereler kubbenin en sivri noktasına doğru tepede ve dardı. Odanın ortasında meşeden bir masa duruyordu. Yanında altın yaldızlı kolları aslan pençesi şeklinde sandalyeler vardı. Talimat bekleyen hizmetkârlar bana bakıyordu.

"Masanın üstüne, lütfen," dedim.

Gittiklerinde, sesleri de koridorda azalmaya başladı, bir fısıltı, bastırılmaya çalışılan bir kahkaha... Kayan paneli kaldırdım. Yavaşça, dikkatli bir biçimde, kefenlenmiş olan kızı muhafazasından çıkardım. Çuval bezini çıkardım, ama çıplak bedenine tül gibi sarılmış olan örtüyü çıkarmadım. Öğleden sonra olmuştu. Grand Dük her an gelebilirdi. Orada otururken bir çeşit hayale daldım. Dışarıdaydım, yeşil, yalçın bir tepenin üzerinde. Hangi ülkede olduğumu bilmiyordum. Belki İngiltere'deydim. Yakınlarda vahşi hayvanlar vardı ama ben kendimi tehlikede hissetmiyordum. Hava ılık, toprak yumuşak ve esnekti. Hayatta kalmak öylesine bir lütuf, öylesine...

"Zummo?"

Sersemlemiş bir şekilde ayağa fırladım. Grand Dük kapıda duruyordu. Krem rengi bir peruk takmış, kırmızı bir kıyafet giymişti, kumaş kıymetli taşlarla pırıl pırıldı, ayrıca küçük kürk parçaları ile işlenmişti. Doğrudan önemli bir buluşmadan gelir gibi bir hali vardı. İçim geçtiği için özür diledim.

"Sen hepimizden daha çok çalışıyorsun," dedi. "Bizleri gölgede bırakıyorsun."

"Bundan şüpheliyim, Majesteleri."

Çok yorgun olduğunu söyledi bana. Bütün öğleden sonrasını 1. Leopold'ün danışmanlarından biri olan, kendisini hiç de ilgisini çekmeyen siyasi bir harekete dâhil etmeye çalışan Avusturyalı bir diplomat ile geçirmiş.

"Ama bunları bir kenara bırakalım." Sandalyenin tekine çökmüş olan Grand Dük, ağırlaşan göz kapaklarının altından bana işaret etti.

Örtüyü tutup kızın yavaş yavaş ortaya çıkacağı şekilde çektim. Grand Dük'ün dolgun dudakları aralandı ve bayılmak korkarmış gibi sandalyesinin kollarına sıkıca tutundu. Aslan pençelerinin üzerindeki parmaklarının boğumları beyazlaştı. Büyüyü bozmak istemediğimden, hiç sesimi çıkarmadım.

Nihayet Grand Dük ayağa kalktı. Parmak uçlarında geriye yaslanmış olan figüre yaklaştı. Kız sanki onu çocuğa çevirmiş gibiydi. Tek eli ağzıyla çenesini kapatır şekilde kızın arkasında durdu.

"Fakat bu mükemmel," diye mırıldandı.

Tam o sırada içimdeki nefes dışarı çıkarken, ne zamandır nefesimi tutmakta olduğumu fark ettim. Ona ihanet etmemiş ya da onu utandırmamıştım. Kendimi savunmama gerek olmayacaktı.

"Bu, beklediğimden de iyi olmuş." Arkasını döndü ve odanın en uzak köşesine gittiğinde bana öyle bir baktı ki,

sanki acır gibi baktığını sanıp yanılacaktım. "Sen bir ustasın."

"Haftalardır, Majesteleri," dedim, "Sadece teninin rengi üzerinde çalıştım."

"Tahmin edebiliyorum."

Ona, bazıları organik, bazıları insan yapısı, çok çeşitli pigmentler kullandığımı anlattım. Yüzü için kurşun beyazı kullanmıştım. Altın varak da. Ayrıca şampanya rengi tebeşir Fransa'dan gelmişti. Koltukaltları için koyu mavi ile bakırtaşı, uylukları içinse ejder kanı ile küf kullandım.

"Ancak doku da en az bunlar kadar önemliydi," diye devam ettim.

Canlı bir turuncu-kırmızı rengi olan Türk parafini ile çekici bir aroması olan kum kahvesi renginde, Madagaskar'dan gelen parafini kullanmıştım. Senegal'den de parafin sipariş etmiştim ama o kadar keskin bir kokusu vardı ki irkilmiştim. Hatta lahana ve erikten yapılan parafinlerle de çalışmıştım. Parafinlerimi en iyi reçineleri, hayvan yağları, kaolin, aşı boyası, mermer tozu ve donyağı ile karıştırmıştım. Yüzlerce saatlik deneme ve yanılmalardan sonra, daha önceden hiç görülmemiş olan bir parafin üretmiştim; bu parafin olabildiğince etli olmasının yanı sıra hem dokunsal hem de elastikiydi.

Grand Dük başını sallıyordu. "O kadar gerçek gibi ki. Yani bir şekilde otursa, ya da dönse, hatta konuşsa hiç şaşırmam." Kendi söylediklerine inanmaz bir şekilde güldü, sonra da sanki titredi. Acaba bir çeşit günah işlemekte olduğunun farkında mıydı? "Bana bunun ne kadar sürdüğünü hatırlat."

"Bir yıldan fazla."

"Beklemeye değdi."

Ona teşekkür ettim.

"Bir şey daha var." Yüzünde düşünceli bir ifade ile kıza doğru gitti. Bir anda daha cesur, daha kayıtsız oldu, sanki odanın uzak ucunda geçirdiği o kısacık anda kızın varlığına alışmış gibiydi. Sanki, oradan oraya gidince mülkiyetini de almıştı. Bu değişimin hızı beni ürkütmüş ama belki de onun ayrıcalık anlayışını ortaya çıkarmıştı. Çünkü Grand Dük sıra dışı hediyeler almaya alışıktı. Üst koldaki kas boşluğunu, çenenin yumuşak kavisini incelemesini seyrettim. "Ona biraz kıl ekleyemez misin?"

"Zaten kılları var," dedim. Sonra da, kendimi aptal gibi hissederek ekledim, "Kafasında yani."

"Ama şeyde yok," dedi, "Başka yerlerinde..."

Kendimi ona bakarken yakaladım ama gözlerini kubbeli tavana dikmişti.

"Gençken burada oynardım," dedi. "Bandinelli'den saklanırdım."

"Sizin öğretmeninizdi, değil mi? "

"Annem onu beni ben yapan kişi olduğunu söylemekten hoşlanıyor." Grand Dük sevimsizce gülümsedi ve sonra benden öteye, kıza baktı ve gayet objektif, farklı bir ses tonuyla "Bir kadından alınmış gerçek kıl olmalı," dedi.

"Elbette," diye durakladım. "Ama bunun dışında, sizi tatmin etti mi?"

Sesi titriyordu, gözleri yaşla dolmuştu. Şimdi uzaklara bakma sırası bendeydi.

En kısa zamanda gerekli değişiklikleri yapacağımı söyledim

Grand Dük başını salladı. "Cömertçe ödüllendirilmenizi sağlayacağım."

İhtiyacım olan tek şeyin onun onayı olduğunu mırıldandım, sonra da selâm verip odadan çıktım.

Faustina'nm yatak odasındaki kepenkleri azcık serin hava girsin diye açtım. Öğleden sonra güneşi uçurumun üzeri-

ne düşüyor ve yerlerde ince, parlak pirinç şeritler gibi görünüyordu. Normalde gündüz Faustina'yı ziyaret edip tehlikeye girmezdim ama amcası gemiyle güney İspanya'dan gelen baharatları almak için Livorno'ya gitmişti. Ayrıca, Grand Dük'ün gizli siparişini başarıyla teslim ettiğim için de, kendimi daha güvende hissetmeye başlamıştım. Onun iyi niyetinin, Faustina ile aramızdaki Ortadoks olmayan ilişki de dâhil olmak üzere, hayatımı her açıdan kapsamaması için bir neden göremiyordum. Çok geçmeden tam manasıyla dokunulmazlık olmasa da, ayrıcalıklı bir statüye kavuşabilirdik. Floransa'da her şey yasaklanmış olsa bile, her şey mümkündü.

Pencereden geri çekilip yatağın kenarına oturdum. Çıplak bir vaziyette sırt üstü yatıyordu, iç çamaşırları nemli ve buruşuktu.

"Kaç para verdi sana?" diye sordu.

Ona söyledim ve gözlerinin kocaman açıldığını gördüm.

"Bir kısmını da harcadım," dedim, "Sana."

İlk geldiğimde öpüşmüş, sonra da birbirimizi soymuştuk ve getirdiğim hediye unutulmuştu. Hemen çantamdan kocaman, düz bir kutu çıkardım ve ona verdim.

Yatakta oturdu ve kapağı kaldırdı. İçinde, hışır hışır kâğıtların altında, üzerinde leylak rengi pötikareler olan krem renkli ipekten bir gecelik vardı. Hemen bir nefes aldı ve sessizce oturdu, yüzü kıyafetten yansıyan ışıkla doldu. "Hiç bu kadar güzel bir şey görmemiştim." Uzanıp tekrar beni öptü. "Ama şimdi bunu denemesem, çok terliyim. Sakıncası var mı?"

"Elbette yok. Aslında, bu şekilde kalsan daha iyi." İkinci kez çantama uzandım ve bir makas çıkardım. "Senden istediğim iyiliği hatırlıyor musun?"

Faustina arkasına yaslandı ve dirseğinin iç kısmını görebileceğim şekilde bir elini kafasının altına yastık yaparak uyuşuk bir şekilde bana baktı. "Ne iyiliği?"

"Senden bir parça kıl alabilir miyim," diye sormuştum.

"Doğru. Bazı mahrem yerlerden."

Başımı salladım. "Evet."

"Sanırım ne için olduğunu bana söylemeyeceksin."

"Söyleyemem."

"Ya tahmin etmeye çalışırsam?"

"Edemezsin"

Yan yattı, elinin birinin altında kalan yanağı pırtlamıştı ve her birinin üzerine KOLTUKALTI KILI (SOL), KOLTUKALTI KILI (SAĞ), KASIK KILI yazdığım etiketleri yapıştırmış olduğum poşetleri hazırlamamı izledi.

"Çok iyi hazırlanmışsın," dedi.

"Nereden başlasam?"

Sol koltukaltına dokundu. "Buradan başla," dedi, sonra da elini bacaklarının arasına götürdü. "Ve burada da bitir."

Ona doğru eğildim ve makasın bacaklarını cildi üzerinde gezdirdim.

Dişlerinin arasından soludu. "Soğukmuş."

"Bana güveniyor musun?"

Başını salladı.

Düz ve koyu renkli kılları kesmeye başladım, gerçi kafasındaki saç kadar koyu renkte değildi. Koltukaltından yükselen koku aynı radika gibi hoş ve acıydı.

"Gıdıklıyor," diye mırıldandı.

"Kıpırdamamaya çalış," dedim. "Canını yakmak istemiyorum."

Sol koltukaltından kılları temizledikten sonra paketi kıvırıp kapattım. Faustina yataktaki pozisyonunu değiştirdi. Sağ koltukaltında çalışırken beni eğlenceyle karışık bir merakla izlediğini hissedebiliyordum. Sanki benim bir takıntım var-

mış da o da beni hoş görüyormuş gibiydi. Belki pek de yanlış değildi bu.

Az sonra sağ koltukaltı da bitmişti. Vücudunun alt kısmına inip, bacaklarının arasına diz çöktüğümde, Faustina yüzünü bir yana döndü. Pubik tepeciğine doğru eğildim. Kan, kasıklarıma doğru hücum etti. Faustina gözlerini kapatmıştı, her derin, yavaş soluğunda göğsü inip kalkıyordu. Çömeldiğim yerden, yani dizlerinin arasından, sanki yalnızca bir dizi erotik yerden ibaretmiş gibi göründü. Klitoris, meme uçları, dudaklar. Ereksiyonumu hissedip hissetmediğini merak ettim. Durumumu görmezden gelerek, ters üçgene saldırmaya başladım.

"Tuhaf," diye mırıldandım, "Buradaki kıllar diğer tarafındaki kıllardan ne kadar da farklı."

"Sen hangisini tercih edersin?"

"Hepsini tercih ederim."

Gözleri hâlâ kapalıydı, gülümsedi.

"Tercih etmeyeceğim," dedim, "Hiçbir parçan yok."

"Saçmalıyorsun."

Helezon şekline gelmiş olan tutamları kesmek zordu ve bu sevişmenin tadıydı, onun suyuyla benimkinin yeni bir karışımı, ikimizin olgun karışımıydı. Kendime daha iyi bir açı sağlamak için, onun arkasına diz çökmeye karar verdim, makası ona bu denli zevk veren o minik doku düğümüne doğru aşağı tuttum. Yavaşça, üç paketten sonuncusunu da doldurdum.

Sırtım ona dönük olduğu halde nefesinin hızlandığını duydum ve omzumun üstünden ona baktığımda sol elinin ağzında olduğunu gördüm. Kasık kıllarına saldırmayı bıraktım ve derinin ayrıldığı o yere daha da yaklaştım. Paket dolduğundan makası bir tarafa bırakmıştım, sonra kızın sağ bacağına tırmandım ve çükümü kutusuna kaydırdım. Hâlâ

gözleri kapalı bir şekilde, serçe parmağının hemen altından elinin yanını dişliyordu.

Ben de gözlerimi kapadım ve içinde gelip gittim, damarlı etleri, yumuşak kas çemberlerini hayal ettim. Gözkapaklarımın altındaki boş alanı yaprakları gevşeyip pürüzsüz gri taşa doğru sürüklenen leylak rengi ve sarı çiçekler doldurdu. Koltukaltı boşluğundaki yumuşak kılları, sonra da köprücükkemiğinin daha küçük olan oyuğunu öptüm. Olgun bir kavun gibi kokan ağzına yaklaştım. Ama öyle kıpkırmızı Tuscan kavunu gibi değil de, Barbria'nın yabani kıyılarında yetiştiği söylenen soluk yeşil renklisi gibi kokuyordu. Nefesini teneffüs ettim, dudaklarını yaladım. Aşağılarına doğru inip kalçalarını kavradığımda titredi, sanki kutusu teknenin dibindeki balık gibi, az evvel o tekneye çekilen balık çırpınıyordu, sonra bana sarıldı ve ben geldim. Bu güçle yana devrildim ve başım yatağın üzerinden aşağıya doğru eğim yapan tavana çarptı. Çığlık atmış olmalıyım ki kız gözlerini açtı ve iyi miyim diye sordu.

"Sanırım," dedim. "Kafamı vurdum."

"Tavan burada biraz daha engin." Kendisine rağmen, gülmeye başladı. "Acıyor mu?"

Ben de gülüyordum. "Biraz."

Geri yattı.

"Çok çabuk geldim," dedim. "Özür dilerim. Kendimi tutamadım."

"Hayır, hayır. İyiydi. Hoşuma gitti."

"Çiçekler gördüm. Kocaman leylak rengi ve sarı çiçekler, hepsi bir araya toplanmışlar, yavaşça gökyüzünden aşağı dökülüyorlardı..."

"Kafanı ne zaman çarptın? "

Tekrar güldüm. "Hayır. Daha önce. İçindeyken."

"Çiçekler mi?" dedi. "Hiç böyle bir şey duymamıştım."

Mutlu bir andı, hayatımın en mutlu anıydı. Gerçi daha sonraları geriye bakınca, bir çeşit hayal âleminde yaşamış olduğumu görüyorum. Ama belki de mutluluk budur: Tıpkı, bir noktadan sonra tutulamayan nefes gibi, inançsızlık ya da kasti cehaletin askıya alınmasıdır.

Nisan ayının ilk haftasından önce siparişin son dokunuşlarını tamamlamıştım. Sonunda, üç poşetin içindekileri de kullanmadım. Makasla çalışmak hataydı belki de, çünkü Faustina'nın kılları başarıyla uygulama yapılamayacak kadar kısaydı. Onun yerine, Pampolini'nin bir cesetten kopardığı kılları kullandım. Her durumda Faustina'yı buna dâhil etme fikrinden pişmanlık duymaya başlamıştım, bilhassa da Grand Dük'ün karısının piçi olduğunu iddia etmeye başladıktan sonra. Yapmış olduğum değişiklikleri gören Grand Dük, bir kez daha beklentilerini karşıladığımı belirtti ve bana kol ağızlarıyla eteği gümüş sırmayla işlenmiş olan Londra'dan aldığı geyik derisi paltoyu verdi. Ayrıca en özel toplantılara da çağrılmaya başladım ve mikroskobu bulan Antoine van Leewenhoek, Livornolu Kabala âlimi Hayyim Pernicca, opera olarak bilinen müzikal bir eser yazmış olan anatomist Govert Bidloo gibi her yaştan pek çok aydınla tanıştım. Dahası, saraya girdiğim zaman, Grand Dük'ün birkaç adım yanına kadar yaklaşmama izin verildi, belki de bunun nedeni artık kocaman bir ortak alanımızın olmasıydı; ne de olsa, belli bir konuya gelindiğinde, dünyada bunu konuşabileceği tek insan bendim. İnsanların arasmdayken, hayatımdaki değişimin hakkını verememiştim. Baş başa olduğumuzda ise, bana hiç bu kadar değer verilmemişti.

Sonra, o ayın sonlarına doğru bunaltıcı bir sabah, varlıkların tekrarlanamaz olduklarına dair acı verici hislerimin haklı olduğunu, hatta bir noktada hani hayal ettiğim kadar olmasa da kâhince olduklarını, keşfettim. Vespasiano Schwarz geldiğinde ahırlara bakan kapılarım ardına kadar

açık bir vaziyette atölyemde çalışıyordum. Koltuk altları terden kararmıştı ve nefes nefeseydi. Grand Dük'ün beni, bir kez daha görmek istediğini söyledi. "Bir sorun mu var," dedim. Bilmiyordu.

Grand Dük'ün dairesinin panjurları kapalıydı ve dışarıdan çok daha serindi. Alman bir mühendise danıştıktan sonra, zeminde, içine buz konup demir kapakla kapatılabilecek bir çok dairesel zula yapmıştı. Bu onun maharetli girişimlerinden biriydi. Gözlerim doğru dürüst uyum sağlayana kadar ki gerçi o benim önümde duruyordu, iki eliyle birden sağ kolumu tuttu.

"Oh, bu müthiş, müthiş." Şaşkına dönen yüzüme baktı. "Duymadın mı?"

Bana Sicilya'da meydana gelen korkunç depremden bahsetti. Bilhassa güneydoğuda çok büyük hasar vardı; tüm kasabalar yerle bir olmuşlardı. Daha fazla detay bilmiyordu ancak çok fazla ölü olduğundan haberi vardı.

"Senin memleketin değil mi burası?" dedi. "Ailen orada."

O kasvetin içinde objeler yavaş yavaş belirmeye başladı. Ay şeklinde mermer bir masa, porselen bir vazo. Koşturan gri bir av köpeği.

"Evet," dedim.

Depremin yeni olmadığını söyledi bana. Bir süre önce olmuş; haberler filtrelenip verilmiş. İspanyol birlikleri Messina'dan Milan'a giderken şehre uğramışlar. Son bilgiler onlardaymış. Bu arada, şapele gidip onunla birlikte dua etmem için ısrarcı oldu.

O gün, İspanyollar'ın konakladıkları kışlaya gittim, ama bana Siracusa hakkında bilgi verebilecek bir asker bulana kadar akşam oldu. Nehir kıyısındaki bir meyhanede kendi başına içiyordu. Ailesinin Noto'dan geldiğini anlattı bana ve Grand Dük'ün söylediklerini teyit etti. Şehrimin büyük bir bölümü yıkılmış ve nüfusun en az üçte biri yok olmuştu.

Noto'ya gelince, dümdüz olmuştu. Silinip gitmişti. Hiç kurtulan olmamıştı. Augusta ve Catania da yok olmuştu. Bulunan ölülerden çoğu kazılan derin kuyulara atılmıştı. Salgın hastalık korkusundan insanlarda nezaket kalmamıştı. Toplu mezarlar mühürlendikten sonra duaları okunmuştu.

"Sanırım aileme ne olduğunu bilmiyorsundur," dedim.

Ona adımı verdim, sonra da nereli olduğumu söyledim.

Gözlerini masadan ayırmadan, Siracusa'nın büyümüş olduğum kısımlarının yer ile yeksan olduğunu söyledi.

"Annem orada yaşıyordu," dedim. "Teyzem de."

İspanyol, iki eliyle sakallı çenesini sıvazladı sonra da kafasını salladı. "Onlarla ilgili bir şey duymadım."

"Peki ya kardeşim Jacopo? Ondan bir haber var mı?"

Kardeşim asker miydi? Başımı salladım. Eğer düşündüğü Jacopo o ise, dedi İspanyol, kendisine şehir dışında, Plemmirio'da bir ev yapmıştı o. Deprem sırasında deniz kıyıları süpürmüş, yoluna çıkan her şeyi götürmüştü. Jacopo, karısı ve üç çocuğu kayıptı. Öldükleri düşünülüyordu.

"Üç çocuk," diye mırıldandım.

"Kardeşinin çocuğu var mıydı?"

"Bilmiyorum." Bir yudum şarap içtim. "Karısı sarışındı. Ornella."

İspanyol dik dik bana baktı. "Sormak istediğin başka birileri daha var mı?"

"Hayır," dedim. "Kimse yok."

Geri döndüğümü ne kadar sık hayal etmiş olsam da, gerçekte bunu pek istemedim. Gördüğüm her şeyde gümüşi, sıvı bir hudut vardı, sanki yükseltilmiş, neredeyse doğaüstü olan, böyle derinlerde, meydana gelmeyeceğini bildiğim bir sahneydi. Aynı zamanda meydana gelen şeye dâhil olmuşum ya da bulaşmışım gibi hissetmiştim: Bu benim ödemek zorunda bırakıldığım tuhaf, orantısız bir çeşit intikamın bedeliydi...

"Üzgünüm," dedi İspanyol askeri.

"Sen de birilerini kaybettin mi?"

Şarabına bakıyordu. "Herkesi. Senin gibi."

Geceyarısından sonraydı. Faustina'yı atölyeme gizlice soktuğumu hiç kimsenin görmemiş olmasına rağmen, muhafızların nöbetlerinin bitmesini bekledik, ben de en güvenlisinin karanlıkta oturmak olduğunu düşündüm. Faustina açık kapıya yüzü dönük bir şekilde oturuyordu, çıplak kolunu sandalyenin arkasına atmış, eli sallanıyordu.

Ona depremle ilgili bir not yazmıştım ve o da gelip bana eşlik etmeyi teklif etmişti. Ona ailemdeki herkesin öldüğünü söylediğim zamanki gibiydi sanki. Söylediklerim cafcaflı ve boş gibiydi; ona gerçeği anlattığım halde, içimde abarttığıma dair tuhaf bir his vardı. Aslında devam ettim, haberlerin benim için bir anlamı yoktu. Ailemi tekrar göremeyeceğim fikrine o kadar alışmıştım ki bir şeylerin değişmiş olduğuna inanmak zordu.

"Anlıyorum," dedi. Çocukken bütün zamanını babasını hayal ederek geçirirmiş. Babası karanlıkta gizlenerek şehrin duvarlarına tırmanacakmış. Acayip kıyafetler giyecekmiş. Ona egzotik yerlerden hediyeler getirecekmiş. Ziyaretleri büyülü ve tek kelimeyle merak uyandırıcı olacakmış. Çok çok nadiren insan kılığında ortaya çıktığında ise, hiç kimse onunla boy ölçüşemiyordu. Bütün bunlar çok tuhaf geliyordu. Hafife alınmış. Onun hikâyesinin farklı yönü ise kızın babasını görmek istemiş olmasıydı. Onu görmek için can atmıştı.

Ayağa kalktım ve kapıda durdum. Dışarıdaki hava tıpkı yatağında dönen bir insan gibi, yavaş ama kararlı bir biçimde dönüyordu. Gökyüzüne baktım. Yumuşak yazın karanlığı. Yıldızların tebeşir tozları.

"Ne tuhaf, değil mi?" dedim, "Diğer insanları akıllarına bile getirmedikleri şeylerle bizim hayatlarımızı geçirmiş olmamız?"

"Sana göstermek için bir şey getirdim." Faustina keçi derisinden çantasına uzandı ve içinden solgun kırmızı kapaklı bir defter çıkardı. Mimmo Righetti'nin arkadaşı olduğu zamanlardan başlayarak, bulduğu tüm büyülerle iksirlerin kayıtları vardı. Babasını hayalinde canlandırmak için kullandığı büyülerin olduğu sayfaları sırayla çevirdi. "Elbette hiç biri işe yaramadı."

"Ama geldi. Öyle demiştin bana."

"O sadece bir tesadüftü."

Tekrar sayfayı çevirdi ve uçma büyüsünü gördü. İçindekilerin şekillerini bile çizmişti, gül ve gümüş sarımsak dişleri, örümcek bacaklarının çarpık parçaları, sunakta bulunan gri saç teli. Kitabı, sanki bir gün eczacılık yapacağını bilirmiş gibi detaylı ve dikkatli hazırlamıştı.

Daha sonra, başı omzumda, divanda yarı yatar, yarı oturur bir haldeyken, ona Mimmo'yu bir daha görüp görmediğini sordum.

"İki sene önce," dedi.

Floransa'ya taşındıktan sonra köye yalnızca bir kere gitmiş, o da hâlâ Ginevra'nın evinin altındaki arazide çalışmakta olan Sabatino Vespi'yi görmek içinmiş. Bir sabah Faustina Ginevra'nın sürekli gittiği kilise olan La Cura'dan çıktığında karşıdan kendisine doğru gelmekte olan eski dostu ile karşılaşmış.

"Mimmo! Nasılsın?" Duyduğu mutluluk sığ, suni gelmişti ona ama sesindeki farkındalığı da anlamıştı.

"Oh," dedi, "Bilirsin..."

Koltuk değnekleri üzerinde kendisini dikleştirdi ve ona baktı, kızın onun yüzünde tek görebildiği, bir çeşit durgun memnuniyetti. Doğrudan ona bakıyor olması kıza kendini

değerli hissettirdi ve onunla birlikte olmanın tahmininden daha kolay olduğunu anladı, bunun için de yıllardır ondan kaçmış olmaktan pişmanlık duydu.

"Şu koltuk değnekleriyle gayet iyisin," dedi. " Neredeyse beni deviriyordun."

"Şansın varmış, kurtardın." Hafiften gülümsedi.

"Sanırım benden bile hızlısın."

"Artık alıştım bunlara. Yine de ağrı yapıyorlar. Kollarımın altında."

"Bacağın da ağrıyor mu?"

Bir zamanlar bacağının olduğu yere baktı. "Çok kötü değil. Bazen acır gibi oluyor."

"Seni hiç görmeye gelmediğim için özür dilerim."

"Şimdi görüyorsun ya."

"Ne demek istediğimi biliyorsun."

"Sen kendini üzmek istemedin. Ben de aynısını yapardım."

Kız ona inanmadı. O yatağının ucuna ilişir ve kız kasabada neler olduğuyla ilgili hikâyeler anlatırdı. Ona kayısılar, incirler getirirdi. Onun için endişelenirdi. Kız yere baktı.

"Ben hiç kimsenin şimdiye kadar yapmadığı bir şey yaptım," dedi Mimmo kısık bir sesle. "Uçtum." Sokağa doğru baktı ve diliyle ağzının bir kenarını ıslattı, çocukken de kendinden emin olmadığı zamanlarda bunu yapardı. "Yani bir an için, neyse."

"Biliyorum," dedi kız. "Ben de oradaydım, unuttun mu?"

"Evet," dedi, hâlâ kızdan ötelere, köye doğru bakıyordu, "Daha cadı olmadın mı?"

Gözleri buluştu ve gülmeye başladılar.

Kısa bir süre sonra kıza gitmesi gerektiğini söyledi ve kız onun kendisini bu utanç verici, nasıl çözeceğini bilmediği durumdan kurtarmak için böyle yaptığını anladı. Yine onun bencil olmayan, zarif karakterinin bir örneğine şahit oldu.

Küçük meydana doğru ilerleyip Castello'ya doğru gidişini izledi. Kızın iddia etmiş olduğu gibi koltuk değnekleri ile hiç de hızlı değildi hatta ehil bile sayılmazdı. Hantalca ilerliyordu ve sonunda kız arkasını dönmek zorunda kalmıştı.

Uzun yıllar boyunca kendisine onun neden çatıdan atladığını sormuştu. Elbette cevabı biliyordu. Çünkü çocuğun inancı vardı. Çünkü kıza güveniyordu. Çünkü onun için her şeyi yapardı. Ancak cevabını bilse bile soruyu sormaya devam etmesi önemli gibi geliyordu.

Kız sessizleşti.

"O seni sevdi," dedim. "Muhtemelen hâlâ da seviyor."

"Bacağını kaybetti."

"Daha çocuktunuz..."

"Hayatını mahvettim." Başını eğdi. Yanağından bir damla yaş süzüldü. "Mahvettim."

"Tamam, geçti," diye mırıldandım.

"Özür dilerim," dedi. "Bu çok saçma. Ağlaması gereken kişi sensin."

Onu kollarıma aldım ve saçlarını okşadım. Derin derin nefes aldı. Uykuya daldı. Büyüler ve iksirler kitabı açık vaziyette yerde duruyordu. Dışarıdan esen bir rüzgâr sayfanın birini çevirdi ve ortaya bir karga tüyü resmi çıktı. Onun üzerine tek bir kelime yazmıştı: tüykaşığı. Onu sarı otların içine çömelmiş, kavanozun içindekileri karıştırırken gördüm. Mimmo arkasmda, büyülenmişti. Annesi ondan ümidini kesmişti. Babası da öyle. Onun gerçek değerini bilmiyordu. Hatta onun gerçekten var olup olmadığından bile şüphelenmişti. Acaba ona inanacak birilerini aramış olmasına hayret etmemek mi gerekirdi? Acaba kendisini o inandığı şeyi denemek zorunda hissetmesi ve gideceği yere kadar sürdürmesine şaşırmamak mı gerekirdi?

Sanki dalganın altına dalacakmışçasına hızlı bir nefes aldı ve başını çevirip yanağını göğsüme koydu.

Çok güzeldi, ağırlığı ne hoştu.

"Beni seviyor musun?" dedi.

Rüyasında ya da rüyaya dalmak üzereyken konuşuyordu ama ben yine de cevap verdim.

"Evet," dedim. "Seni seviyorum."

Bir akşam Shellier'in evine döndüğümde Bayan de la Mar'ın odamın önünde neredeyse iki büklüm eğilmiş olduğunu gördüm. Ayak seslerimi duyunca kalktı. Bana bir mektup geldiğini söyledi; tam da kapımın altından atacakmış. Hevesle ona baktım. Leeuwenhoek ile mikroskobu hakkında yazışıyorduk, ayrıca Londra'da balmumu müzesi açmış olan Bay Salmon da vardı, her ikisinden de cevap bekliyordum ama mektubu elime aldığımda boyasının çıktığını gördüm, bazı yerleri sarı, bazı yerleri kahverengiydi, ayrıca kâğıdın bazı yerlerinde çaprazlamasına kesikler vardı, bütün bunlar bir hastalığın yayılmasına önlem olarak ısıtılıp tütsülendiğinin işaretiydi. Daha yakından bakınca, Grand Dük'ün sarayı himayesinde olan bana yazıldığını ve üzerinde hem Napoli hem de Palermo damgalarının olduğunu gördüm. Kalbim tekledi; yüzüme ateş bastı.

"Bir sorun mu var?" diye sordu bayan.

"Sanırım Sicilya'dan."

Mührü kırdım. Mektup yirmi yedi Mart tarihli idi, depremin üzerinden iki aydan fazla zaman geçmişti ve annemin imzasını taşıyordu.

Okumaya başladım.

Sicilya'yı vuran felaketi duymuş olduğumu düşünmüştü. Bir mucize eseri o ve kız kardeşi Flamina kurtulmuştu ancak Tanrı'nın iradesiyle Jacopo, Ornella ve üç güzel oğulları ölmüştü. Kendi eviyle Siracusa'nın büyük bir kısmı, çok büyük hasar görmüştü, dolayısıyla istese de orada kalamamıştı. Pek zarar görmemiş olan Palermo'ya sığınmıştı. Oradayken benim Floransa'da yaşadığımı ve durumumun iyi oldu-

ğunu duymuştu. Sicilya'nın kendisi için bittiğini ve benimle olmak üzere yola çıktığını bildirmek için yazıyordu. Onu tüm kalbimle kabul edeceğime güveniyordu. Fazla bir yük olmamayı umuyordu.

Sık sık geçmişten birilerini hayal etmiş olsam da, bunlar hikâyemi bilen ve bana zarar vermek isteyen, hayal meyal kişilerdi. Kendini üstün görme ve öfkeyle dolu olan Jacopo'yu da hayal etmiştim. Oysa bu kadar yıl boyunca bir kez bile annemi hayal etmemiştim.

Mektup uzadı gitti, el yazısı o kadar titrekti ki sanki deprem sırasında yazılmıştı. Annem beni doğurduğunda otuz üç yaşındaydı. Şimdi yetmiş olmuştu. Palermo'dan buraya o yolculuğa nasıl dayanacaktı? Geldiği zaman onunla ne yapacaktım? Sanki bana yardımcı olsun diye mektubu burnuma tuttum. Kül ve sirke kokuyordu.

"Evet?" Bayanın koyu renkli gözleri turuncu renkli şalının üzerinden belirdi.

"Annem geliyor," dedim. "Kendime ait bir yere ihtiyacım olacak."

Lorenzo Borucher'i aradım. Bir keresinde onun son maceralarıyla övünüşünü dinlemiştim, işte şunun saçını yapmış, bunun saçını yapmış; isimler bana nadiren bir şeyler ifade etmişti, ona tavsiyesine uyup kendime kiralık bir mülk arayacağımı söylemiştim. Zamanlamamın kusursuz olduğunu söyledi. Grand Dük'ün sarayına yürüme mesafesinde, Via de' Serragli yakınlarında dört katlı bir bina biliyordu.

"Senin gösterişli dediğin yerlerden değil," diye devam etti. "Aslında sade bir yer. Bence seveceksin." Yanaklarında gamzeler belirdi. "Peki, bayan ne olacak?"

Pampolini gibi Borucher de Bayan de le Mar ile aramda anlattığımdan fazla bir ilişki olduğunu düşünüyordu ve ben de onu bu yanlış düşüncesinden vazgeçirmek için hiçbir şey yapmamıştım. Floransa'ya geldiğimden beri Gracian'ın, ki-

şinin her zaman karşısındakinin kusurlarını kıymete çevirmeye çalışmasına dair yazmış olduklarına dikkat etmiştim. Hayatım boyunca dedikodular peşimi bırakmamıştı ama son zamanlarda bunlardan kurtulmak için inkâr etme ya da üstüne gitme değil üzerine ekleme yapma yoluna gitmeyi keşfetmiştim. Etrafımda ne kadar çok laf olursa buna itimat eden de o kadar az oluyordu. Hatta gerçeğin gizli kalmasına bile yardımı oluyordu.

"Ne olmuş ona?"

"Bitti mi?"

Gülümsedim ama yorum yapmadım.

Aslında mekâru seveceğimi söylerken haklıydı. Odaları tam da anlattığı gibi mütevazı ve sadeydi ve evin ortasında büyüdüğüm evi hatırlatan kaplanmış bir bahçe vardı. Siracusa'da "ronco" dediğimiz çıkmaz bir sokakta olan ev sessizdi de. İlk başta Cuif'in gece yarısı attığı taklalardan uyuyamasam da onlara o kadar alışmıştım ki, Shellller'in evini özlesem de bu yeni mahremiyet çok hoşuma gitmişti.

Taşındıktan hemen sonra, Fiore beni tekrar havai fişek fabrikasına götürdü. Yılın en büyük festivali olan San Giovanni başlıyordu ve Guazzi ikizleri de ayaklanmışlardı. Doffo güherçile ruhuyla çörekotu tohumu yağını nasıl karıştırdıklarını ve "sıvı barut" yaptıklarını anlattı. Yapmakta oldukları ejderha, görünmez yağlı kablolar üzerinden nehirden geçecekti. Alevler saçarak yüzeyin altına dalacak, işte burada sıvı barut işe koyuluyor, tekrar yukarılara çıkıp alevler çıkaracak ve patlayacaktı. "Çok istekliyiz," dedim. İki kardeş birbirlerine bakıp kahkahayı bastı. "Biz böyleyiz," dediler.

Şehre dönerken bir anda kasvetli, inatçı bir yağmur bastırdı, öyle Haziran yağmurları gibi değil de Ocak ya da Şubat yağmurları gibiydi ve atölyeme ulaşana dek hepimiz sırılsıklam olmuştuk. Odun yaktım ve ıslak kıyafetlerimizi

parmaklıkların üzerine serdim. Onlar kururken ben de Fiore'yi neşelendirmek için kalıp alırken giydiğim büzgülü gömlekle bir parça parafin ve birkaç eski alet edevat verdim. Biraz sonra ahırdan ayak sesleri geldi ve Stufa içeri girdi.

Ayağa kalktım. "Bu ne sürpriz."

Stufa yüzündeki yağmuru sildi ve duvarlarda dizili olan rafları incelemeye başladı.

"Sanata ayıracak vaktin olduğunu düşünmemiştim," dedim.

"Yok," dedi. "Ama takıntılar beni büyülüyor."

Pigmentlerimin önünde durdu ama gözüne çarpan şeyin merkürik sülfitle krizokol olduğundan şüpheliydim. Aynı rafta, baş hizasında, ölü kızın derisinin olduğu kalın camdan bir kavanoz vardı. Dikkatini dağıtmak adına umutsuz bir çabayla ona etrafı gezdirmemi isteyip istemediğini sordum. Ya beni duymadı, ya da teklifi duymazdan geldi.

"İnsanlar gece gündüz çalıştığını söylüyorlar," dedi, gözleri hâlâ yüzen deriye takılıydı.

Fiore odanın ucundan lafa karıştı. "Takıntı nedir?"

Stufa etrafa bakındı. Belki de yalnız olduğumuzu düşünmüştü. Ayrıca, en azından bir çocuk tarafından rahatsız edilmek istemediği açıkça görülüyordu.

"Bu, Fiore, Peder Stufa," dedim. "Kendisi çok önemli bir insandır."

Fiore, ağzı açık, ona baktı.

"Pek terbiyeli değil gibi," diye gözlemledi Stufa.

"Utangaçtır," dedim.

"Şöyle bir bakınca, akılsız da."

Midemin öfkeyle burulduğunu hissettim. "Yeterince gördüyseniz," dedim, "Bizi işimizle baş başa bıraksanız iyi olur."

Fiora daha da yakına gelmiş, sanki görüntüsündeki bir şey onu hayrete düşürmüş gibi, Stufa'ya bakıyordu. Aşağı-

layıcı ses tonumla onu şaşkınlığa düşürmüş olsam da, yine de bunu fark etmemişti.

"Çok önemli değilsin," dedi Faustina. "Hem de hiç önemli değilsin."

Stufa elinin tersiyle kıza bir tane çakıp yere düşürdü. O kadar şaşırmıştı ki ağlamayı unuttu. Onun yerine sanki Stufa kılıç yutmuş ya da az önce kol ağzından beyaz bir güvercin çıkarmışçasına gözlerini fal taşı gibi açıp ona bakmıştı. Ardından ağzı açıldı ve yürek parçalayıcı bir feryat duyuldu. Yere çömeldim. Kollarımı ona doladım.

"Bence bu ona bir şey yapmaz." Stufa sakin bir şekilde, takmakta olduğu mücevherini düzeltti. "Aslında ben daha ziyade yüzüğüm için endişeleniyorum. Grand Düşes'in hediyesiydi. Ziyadesiyle de kıymetli." Elini vücudundan uzaklaştırdı, taşa hayran olmak daha iyiydi, sonra geri dönüp çiseleyen yağmur altında yürüyüp gitti.

"Yüzüm çok farklı geliyor," dedi Fiore.

Sağ yanağında, gözünün altında keskin uçlu, koyu mavi bir iz belirdi.

"Bir tane çürüğün olacak," dedim.

"Hep mi?"

"Hayır. Yalnızca birkaç gün." Ayağa kalktım. "Burada bekle."

Ahırlara, oradan da bahçeye doğru koştum. Stufa, saraya giden patikada benim önümde yürüyordu. Sanki kilisedeymiş gibi yavaş, törensel bir biçimde ilerliyordu.

Arkasında olduğumu fark ettiği zaman birkaç metre uzaktaydım. İrkildi ve büyük bir defne ağacına yaslandı.

"Sence böyle bir şey yaptıktan sonra çekip gidebilir misin?" dedim.

Stufa güldü ama kahkahası nefesini verirken çıkan sesten daha fazlasını çıkarmadı. "Elbette."

"O daha çocuk..."

Tam onun geç kavradığını söyleyecektim ki, Stufa lafımı kesti.

"Onun bir anlamı yok," dedi.

Daha farkına bile varmadan bıçağımı çektim sivri ucu Stufa'nın çenesinin alt kısmına batıyordu. Zayıf deri pek de dayanmazdı. Yukarı doğru yapacağım güzel bir saplamayla damağın yumuşak dokusunu, üst çeneyi ya da nazal pasajları yarabilirdim. Hem faysal arteri hem de optik sinirleri keserek beynin süngerimsi ön kısmına nüfuz edebilirdim. Takip edeceği kesin yolu tahmin edebiliyordum. Vereceği hasarı da tahmin edebiliyordum. Benim için bir heykeltıraşa gerekenden çok daha detaylı bir şekilde anatomi çalıştığım söylenirdi.

"Sen beni tehdit etme cüretini mi gösteriyorsun?" Stufa, bıçağın ucunu kaydırmamak için güçlükle dudaklarını oynattı.

"Eğer yine böyle bir şey yaparsan," dedim, "Hâlâ hayattayken senin derini yüzer eski bir palto gibi kapının arkasına asarım."

Güçlükle soluk aldı. Ondan çıkan nefesin, gübre gibi, fermente edilmiş gibi bir kokusu vardı.

Geri çekilip bıçağımı kaldırdım.

Stufa çenesine dokundu, sonra da bir güzel kan olmuş parmaklarına baktı.

"Sadece bir çizik," dedim.

Koyu renkli gözleri benimkilerle buluşana kadar yukarı kalktı. "Ölü bir adama bakıyorum."

"O halde aynaya bakıyor olmalısın."

Atölyeme döndüğümde, sadece öfke ya da korkuyla değil, bir tür yabani neşeyle titrediğimi fark ettim. Muhtemelen Stufa'ya bıçak çekmek akıllıca bir davranış olmamıştı ama gereksiz provokasyonlarından da bana gına gelmişti.

San Giovanni'nin ertesi günüydü, hava cehennem gibi ve dumanlıydı. Doffo ve Simone Guazzi kendilerine izin vermişlerdi: Ejderhanın görüntüsü, "Şeytanın Yenilmesi" dedikleri bir ara verdikleri havai fişeklerin atılması en heyecanlı andı. O sabah kendimi uykusuz ve biraz da hasta hissediyordum. Saraya gitmek yerine nehir kıyısından doğuya yollandım. Havada barut ve bir de yanmış şeker kokusu vardı, ayrıca sanki beynime sinek kaçmış gibi sürekli incecik bir zırıltı duyuyordum. Ara sıra Stufa'nın yüzüğünün Fiore'nin yanağına yapışmasını görüyor ya da gırtlağına dayandığımda bıçağın kabzasının nasıl ısındığını hatırlıyordum ama ondan başka bir şey olmuyordu. Doğru dürüst tek bir şey bile düşünemiyordum.

Ponte Rubaconte'deki nehri geçtim, sonra da şehrin duvarlarının içinden geçen yolu takip ettim. Duvarların içlerinde zambaklar açmıştı, yaprakları leylak rengi ve mordu. Porta a Pinti yakınlarında durup atın birine kovayla su döken bir adamı izledim. Derisi yaz güneşinin altında cam gibi parlıyordu. Dahası, yolun kenarında, dut ağaçlarının altında sıra sıra yatan insanlar gördüm. Bunlar, bayram için memleketlerinden gelmiş olan köylü aileleriydi. Bir anneyle bebeğinin resmini yaptım. Uyuyorlardı ama pekâlâ ölü gibi görünebilirlerdi.

Via de Serragli'ye döndüğümüzde, gece yarısını geçmişti ve ayaklarım ağrıyordu. On kilometre yürümüş olmalıydım, ama en azından kafam netti. Birden arkamda sert tekerlekler olduğunu hissettim ve neden bu kadar huzursuz olduğumu anladım. Araba geçsin diye yana çekildim. Ben daha köşeye gelmeden, durdum ve alnımı duvara yasladım. Otuz yedi yaşındaydım ama bir çocuk gibi, onu bekletmek istedim. Hatta aklımdan dönüp gitmek bile geçti. Üzerinde manşetleri yıpranmış, yüksek yakalı, berbat siyah bir cüppeyle evimi gözetliyordu. Saçları eski fildişinin sarı beyaz lekelerini taşı-

yor, taktığı siyah gözlüğün kordonları orantılı bir şekilde kulaklarının üzerinden kıvrılıp zayıf boynunun her iki yanına düşüyordu. İşte buradaydı, annem, sık sık kafamın içinde ziyaret ettiğim kadının aceleyle toplanmış ve eksantrik bir versiyonuydu. Bir gün önce San Giovanni'deki yürüyüşlerde gördüğüm figürler gibi çerden çöpten bir araya getirilmiş olduğu anlaşıldı.

Hizmetçisi onunla konuştu ve dönüp benim olduğum yöne baktı.

"Gaetano..."

Adım kırılgan, yaralı çıktı.

Onu kollarıma aldım. Ellerini sırtımda hissedemedim ve birden biz çocukken bize, ne bana ne Jacopo'ya, asla sarılmadığını hatırladım. Yalnızca etrafımızdaki havayı kucaklardı.

"Güzel bir ev," dedi. "Biraz kasvetli, ama güzel. Yalnız mı yaşıyorsun?"

"Evet."

Sanki o kadarını tahmin etmiş gibi başını salladı.

"Gözlük takıyorsun," dedim.

"Işık gözlerimi acıtıyor. Şeyden beri, şeyden..."

Söyleyemediği kelime *deprem* idi.

"Bunları Çinli bir adamdan aldım," diye devam etti.

"Palermo'dan."

Bakmak için izin istedim.

Gözlüğün saplarını kulaklarından kaldırıp bana verdi. Bir zamanlar koyu kahverengi olduklarına yemin edebileceğim gözleri, göletin dibindeki ölü yapraklar gibi soluk bir renkteydi. Bakışları sorgulayıcıydı, afallamıştı.

"Çay taşından yapılmışlar," dedi. "Sanırım bir çeşit kuvartz."

Gözlüğü taktığım zaman her şey sessizleşti, neredeyse şiirselleşti. Kendimi uzak gelecekte bir noktadan bugüne ba-

kıyormuşum gibi hissettim. Tam da bugüne değil, ama geçmişe. Çoktan yok olmuş bir dünyaya. Bir anıya.

Gözlüğü tekrar ona verdim.

"Beni düşünmene sevindim," dedim. "Gelmene sevindim."

Gözleri bir kez daha korundu, ardından bana baktı.

"Gidecek başka yerimiz yoktu."

Daha sonra onlara etrafı gezdirdim, hizmetçisi Lapa benimle konuştu. "Deprem, ardından yolculuk... Aslında olduğu gibi davranmıyor."

Her ikimiz de odaya göz attık. Annem, insanın tepenin üzerinden bakması gibi, bir yığın kıyafetin üzerinden bakıyordu.

"Biliyor musun Lapa?" dedim. "Ben onun olduğu kadını hatırlayabileceğimden emin değilim."

Aynı hafta, güneş batmadan önce, sokakta yatan ölü bir atın yanından geçtim, hayvanın etrafı berduşlar ve dilencilerle sarılmıştı. Atın Ponte Santa Trinita üzerinde çalıştığını anlattı bir tanesi, sürücüsü yokmuş ve korkudan vahşileşen hayvanın yelesi dimdikmiş. Köprüden inerken yağlı kaldırım taşlarında kaymış ve bacağını kırmış. Artık işe yaramayacağını düşündüklerinden atı parçalayıp etini paylaşmaya karar vermişler.

Adamların cesedi parçalamasını izledim, sokağın ilerisinde bir kapı açılıp peder dışarı çıktığı sırada, ben de onların bu maharetinden etkileniyordum. Hava kararıyordu, yüzünü bir an için görmüştüm ama onun Peder Paone olduğundan emindim. Bir sersemlik dalgasıydı bu. Dünya yana kayıyor gibiydi. Önce annem, şimdi de Paone. Bu ne manaya gelebilirdi ki? Yapışkan kan gölünün etrafından dolanıp adamın arkasından fırladım.

Çabucak aramızdaki mesafeyi kapattım ve o sırada sola, Chiasso dell'Oro'ya döndü, sadece birkaç metre önümdeydi.

Onu Via Lambertesca'dan Uffizi'ye, oradan da Palazzo Vecchio'nun yanına dek takip ettim. Yürüyüşü tanıdık geldi. Cemaati kutladığı zamanki gibi ölçülü ya da dinsel değil, ama biraz dalkavukçaydı. Bir kez daha, Jacopo'nun suç ortağı olarak ortaya çıktığı günü hatırladım.

Via de Corno'yu geçtik, Shellter'in evi uzaktan görülebiliyordu. Acaba bu benim hüsnü kuruntum muydu yoksa peder duraksamış mıydı? Ben de yavaşladım. Sonra o devam etti ve Borgo de'Greci'ye döndü.

"Peder?"

Ben kendimi tutana kadar bu kelime ağzımdan kaçıverdi.

İrkilen peder etrafa bakındı.

Onun da Paone gibi sağlıklı siyah saçları vardı ama yüzü daha yuvarlak ve nurluydu. Ayrıca çok daha gençti. Paone atmışına yaklaşıyordu. Bu adam en fazla otuz yaşındaydı. Belki de bu benim hatamı açıklıyordu: onu son gördüğüm zaman o Paone idi – hatırladığım kadarıyla o Paone idi.

"Yardım edebilir miyim?" diye sordu peder.

Başımı salladım. "Özür dilerim. Sizi başkası sandım." Sonra, kendimi şaşırtarak ekledim, "Sizi memleketimden bir peder sandım da. Kendisini yıllardır görmüyorum."

"Sizi hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm." Gülümsedi.

"Hayır, hayal kırıklığı değil. Adlandırmak gerekirse rahatladım."

Pederin gülümsemesi belirsizleşti. "Başın dertte mi?" Ellerini birleştirip bir adım öne geldi.

"Endişelenmenize gerek yok."

Onun daha da ileri gidip sorgu suale başlamak istediğini anladım. Nihayet, vazgeçti.

"Güle güle git," dedi.

Annemin olanları anlatmasından iki ya da üç hafta önceydi.

"Molozların içine gömülmüştüm," dedi. "Zar zor nefes alıyordum."

Elini tuttum. Şişmiş parmakları, ince siyah damarları. "Artık güvendesin."

Sanki duvarlar her an çökecekmiş gibi gözleriyle odayı taradı.

Onu giriş kata yerleştirmiştim. Soğuk yer karolarını parlak yün kilimler ile kaplayıp beyaz İtalyan çinisinden bir soba kurmuştum. Gerçi ilk günler zor geçti. Çok az yedi ve pek uyuyamadı. Tanımadığı seslerden rahatsız oldu ve neredeyse tüm sesler onun için tanımadıktı. Uykum da bölünmüştü. Uyandığım zaman sık sık onun Lapa ile konuştuklarını duyuyordum, sesi kısık ve gergindi. Bir kez daha, şafağa doğru, ön kapının çarptığını duydum ve onu köşedeki bir yabancıyı eve girmeyip, sokakta, açık alanda durması konusunda uyarırken buldum.

Daha sonraları bana, üç gün içinde bir sürü deprem olduğundan bahsetti. Onu en çok korkutanı gece olanıymış. Fırtına sesi gibi gürleme duymuş ama ses gökten değil yerden geliyormuş ve rüzgâr da onun daha önceden duymadığı bir sesle esiyormuş. Yatağında sarsılmış. Tabaklar, bardaklar yere düşüp kırılmış, gardırop devrilmiş, suratına inmiş. Via Dione'ye doğru kaçmış. Gökte ay yokmuş. O karanlıkta insanların çığlıkları gümüş imiş. Bununla ne demek istediğini ise açıklayamadı. Bir komşusu sokağın ortasına diz çökmüş. Düşen bir kâgir yapının altında kalıp ezilmiş. Karşıdaki kilise kulesinin çanı orada ipi çekecek kimse olmamasına rağmen çalmış. Bir kadının, elindeki ince telden kapısı sallanan ve içinde bir şey olmayan, bir kuş kafesiyle kaçtığını görmüş. Kız kardeşini hatırlayıp içeri koşmuş. O sırada tavan çökmüş. Koridordan geriye kalanın altında sıkışmışlar, ön kapıdan çok uzak değillermiş. Bereket yağmur yağmış. Sırayla duvarlardan sızan kara suyu içmişler. Daha sonra, kur-

tarıldıklarında, yerin aynı bir ağız gibi açıldığını duymuşlar. Modica, Ragusa ve Scichilo'yu yutmuş. Bulundukları yerlerde pis kokulu, tuzlu sulu havuzlar oluşmuştu. Deniz yükselmiş; millerce içerilerde sürülerce balık bulunmuştu. Portakal ağacının tepesinde ölü bir eşek bile görmüştü.

Dişi ağrıyormuş gibi çenesini kaydırdı. "Tüm aile dokümanlarımız gitti. Kim olduğumuz, neyimiz olduğu. Hepsi gitti. Ve insanlar da – bir sürü insan..."

"Ama Flamina iyi, değil mi?"

"Kendisi Palermo'da."

"Peder Paone?"

"Öldü."

Evde Jacopo'nun yaptığı hiç bir şey kalmamıştı, diye devam etti anlatmasına. Tek bir taş bile kalmamış. Ona orada yaşamamasını söylemiş. Tehlikeli olduğunu söylemiş. Dinlememiş ama. Asla dinlemedi ki.

"Çok zalimceydi- çok esaslı." İçini bir ürperme kapladı. "Ama aklımda kalan bu değil. Aklımda kalan kapısı açılıp sallanmakta olan o kuş kafesi..." Bana baktı; gözbebekleri puslanmış, irislerinin altından ve arkasından gözünün beyazı görünüyordu. "Şimdi anlayabiliyorum."

Annemin Floransa'ya gelmesinden iki ay sonra, Jack Towne beni Fortezza da Basso yakınlarındaki villasına davet etti. Sıcak, geç saatlerde bir Ağustos akşamında görüşme salonuna buyur edildim ve beklemem istendi. Yumuşak renkli mobilyaları ve takviyeli duvarlarıyla odada bir mozolenin derin, havasız sessizliği vardı. Adamı pek tanımasam da, sanki karakteri de böyleymiş gibi geldi bana.

On beş dakika geçmişti ve Towne hâlâ ortalarda yoktu. Yan odaya açılan kapıyı açtım ve içeri girdim. Sessizlik iyice yoğunlaştı. İçeride kahve, mürdüm eriği ve patlıcan moru renklerde döşenmiş üç adet divan ile duvara tutturulmuş büyük, yuvarlak bir ayna bulunuyordu. Odanın ucundaki

halılarda o kadar karmaşık bir ahlaksızlık sahnesi vardı ki, neler olup bittiğini anlamak için neredeyse tepetaklak duracaktım. Köşede, bir kaide üzerinde, gerçek boylarda bir keçi heykeli bulunuyordu. Koyu kırmızı vernik, bunu yapanın Marvuglia olduğunu söylüyordu.

"Seni beklettiğim için özür dilerim."

Etrafımda şöyle bir döndüm.

Towne bana doğru geldi, gülümsüyordu. "Marvuglia'yı görmeye gittin, değil mi? Bana anlattı." Bir elini omzuma atıp beni tekrar öbür odaya götürdü.

Marvuglia'nın renklerinden ve bunların yaralılarla zulmü nasıl naklettiğinden bahsettim.

"Peki ya adamın kendisi?" dedi Towne.

"Sanırım onun da düşmanları var."

Towne başını salladı.

Sohbetimiz stoğunda bulunan baskılar ve resimlere kaydı. Grand Dük'ün ondan ne tür resimler aldığını merak ettim. Towne dik dik bana baktı. "İki başlı bir dana," dedi. Bir cüce. Deforme ya da tuhaf olan her şey. Aklıma kolsuz Alman geldi ve sesimi çıkarmadım, Grand Dük'ün koleksiyonunda nereyi işgal ettiğimi merak ediyordum ama Towne frengiye yakalanan insanların resimlerinin olduğu dosyayı getirince işte o an orada olmaktan memnun oldum. Ben de zevk ve bunun sonuçlarma dayalı bir dizi çalışma yapmayı planlıyordum, hem resimler de referans açısından çok kıymetli olacaktı. Towne sıkı pazarlık ediyordu. Nihayet bir fiyat üzerinde anlaştık.

Birçok alışverişin ilki olmasını umduğumuz bu anlaşmayı kutlamak için onunla birlikte akşam yemeği yemem için ısrar etti. Bana göre, onun umduğundan da az ortak yönümüz vardı ve ben de oradan gitmeye can atıyordum ama mazeretlerime hiç kulak asmadı. Beni Via Tornabuoni yakınlarında yemek yenilen bir mekân olan Eagle'ye götürdü. Korktu-

ğum gibi içeri girer girmez ilk gördüğüm kişi Stufa oldu. Bassetti ile bir masada oturuyorlardı. Daha ben başka yere gidelim diyemeden Towne bunları selamladı. Görünüşe göre birbirlerini tanıyorlardı.

Stufa'nın ben orada yokmuşum gibi davrandığı ilk birkaç nezaket cümlesinden sonra, Bassetti bana döndü. "Umarım anneniz yerleşmiştir."

"Yerleşti. Teşekkür ederim." Bassetti'yi geç, Grand Dük'e bile annemin geleceğinden bahsetmemiştim, ama bu da onun bana kendisinden hiçbir şeyin kaçmayacağını hatırlatma şekliydi.

"Hayatta kaldığı için şanslı," dedi.

"Evet, şansı vardı."

"Ayrıca yanına döneceği, onu evine alacak birisi olduğu için de şanslı."

"Onun için elimden gelenin en iyisini yaparım."

"Görünüşe göre," dedi gözleri hâlâ yere bakmakta olan Stufa, "Biraz akli dengesizliği var."

Ona baktım. "Bahçede olan şeyden dolayı sizden özür dilemek istiyorum."

Bassetti hâlâ yemek yemesine rağmen, başının açısı değişmişti.

"Sizi tehdit etmemeliydim," dedim.

"Deprem haberlerine üzülmüştünüz." Stufa'nın konuşma biçimi inandırıcı değil, yavandı. Davranışlarımı kabul eder gibi görünüyor ama asıl hislerini saklıyordu.

"Ne olursa olsun," dedim.

Stufa beni inceledi. "Bana karşı tamamen dürüst olduğunu sanmıyorum."

"Öyle mi?"

"Sen beni yaptığım şey yüzünden affetmedin."

"Ne yaptı ki? " Bassetti'nin sesi soğuk, hatta ilgisizdi.

Pencerelere asılmış olan kırmızı ipek perdelere baktım. Bayan de la Mar'a olanları anlattığım zaman genellikle bembeyaz olan yüzüne kan hücum etmişti. "O zaman sen de o şerefsizin gırtlağını kesivereydin. Fiore'nin babası o küçükken ona vurmuştu," diye anlattı daha sonra. Fiore o günden sonra hiç eskisi gibi olmamış. Ben de ona Stufa'nın yaptıklarının cezasını çekeceğine dair söz vermiştim. Henüz bu sözümü nasıl tutacağımı bilmiyordum.

Fakat Stufa yine konuşuyordu. "Sen beni affetmedin ve affetmeyeceksin de. Bu senin doğanda yok. Senin, sizin gibi güneylilerin ne olduğunuzu bilirim."

"Bana göre," dedim, "Genelleme yapmak çoğunlukla yanlıştır."

Bassetti'nin dudaklarında bir gülümseme belirdi.

"Bu da demek oluyor ki basit bir dünya görüşün var," diye devam ettim. "Bu senin muhakemeni etkileyebilir. Hataya sevk edebilir."

Stufa çatalını yerleştirdi. "Ama sen de bunu reddetmiyorsun."

"Ben istediklerimi söyledim." Masadan uzaklaştım. "Afiyet olsun."

Oturduğumuz zaman Towne bana hayranlık ve şaşkınlıkla karışık bir bakış atmıştı. "Stufa ile pek az insan bu şekilde konuşabilir."

"Özür dilerim. Kabalık mı ettim?"

"Benden özür dilemene gerek yok."

"Sen onun arkadaşı değil misin?"

Towne'nin kahkahası burun çekmekten daha gürültülü değildi. "Arkadaş mı? Ben onun kelime haznesindeki sözlerden şüphe duyarım." Şaraba uzandı. "Neyse, bütün bunlar da neydi böyle?"

O gece çok içtik ve mekânı en son biz ter ettik. Via de Serragli'den yaşadığım yer olan yandaki sokağa dönünce vakit

gece yarısını geçmişti ve şiddetli bir yağmur bastırmak üzereydi. O kadar yorgundum ki anneme uğramamaya karar verdim. Onun yerine doğrudan yatağa yığılmayı düşünerek merdivenlerden yukarı çıktım. Birinci kata geldiğimde ise ters bir şeyler olduğunu hissettim. Çizim odamda mumlar sönmek üzereydi. İçerisi yan yatmış sandalyeyi göremeyeceğim kadar da karanlık değildi. Yarı açık kapıdan dikkatle içeri girdim. Yazı masamın kilitli çekmeceleri zorlanmış ve tüm notlarım yerlere saçılmıştı. İlk bakışta bir şey alınmışa benzemiyordu. En kıymetli varlığım olan Helenistik döneme ait terakota Artemis heykeli hâlâ şöminenin yanında duruyordu ve şöminenin rafında da para vardı. Eve girenin derdinin benim özel belgelerim olduğunu fark ettim. Not defterlerimin birinde sayfanın koparıldığı yerde yırtık pırtık bir köşe vardı. Bir sonraki sayfaya ve ondan öncekine baktım. Kayıp olan benim çizdiğim Faustina portresiydi.

Bir anda kendime geldim, odadan geçtim ve karşıdaki Palazzo'ya baktım, panjurları kapalıydı, saçaklarından yağmur damlıyordu. Faustina'nın resminden kim ne isterdi ki? Sahip olduğum onca şey içinde, neden o? Pencerenin önünde dururken birden annemin bundan sorumlu olabileceği dank etti. Endişe ya da belki korkudan ona ait bir şeyleri, deprem sırasında kaybetmiş olduğu bir şeyleri arıyor olabilirdi. Kime ait olduklarını ya da kendisinin nerede olduğunu bilmeden benim eşyalarımı alt üst etmiş olabilirdi... Koşarak merdivenlerden aşağı indim. Odasının her tarafında yanan mumlar vardı. Hava boğucu olmasına rağmen, yatağına yatıp örtüleri o kadar yukarı çekmişti ki sadece yüzü seçilebiliyordu. Çenesinin altından görünen sekiz parmak ise sanki bir yarın ucuna asılıymış gibi görünüyordu.

"Jacopo?" dedi.

"Benim," dedim. "Gaetano."

Gözleri sağı solu taradı ve dilinin ucu üst dudağını yaladı.

"İyi misin?" dedim. "Lapa nerede?"

Bana baktı, bakışları odaklanmamış, bulanıktı. "Yine onlar sandım."

Yavaşça yatağa eğildim. "Burada birisi mi vardı?"

"Üç kişiydiler, belki de dört. Hatırlayamıyorum. Görmedim."

Arkama doğru baktı. "Sertçe kapıyı çaldılar, sertçe. Lapa kapıya baktı. Sonra içeri girdiler, kasırga gibi." Bakışlarını örtülere çevirdi. "Keşiştiler."

"Ne tüt keşiş?"

Başını salladı.

"Lütfen tekrar düşünmeye çalış," dedim. "Üzerlerinde ne vardı?"

"Siyah. Ve beyaz."

"Emin misin?" Mumların alevleri odadaki cereyanla başka tarafa döndü. "İçlerinden birini daha önce görmüş müydün?"

"Sanmıyorum. Zaten ben onları fark edene kadar yanımdan geçip gittiler ve çok kalabalıklardı."

"Sana zarar verdiler mi?"

"Hayır. Bana burada kalmamı söylediler, ben de kaldım, ama yukarıdan seslerini duyabiliyordum, gülüyorlardı..."

"Ben buradayım artık."

"Gülüyorlardı." Annem gözlerini kapattı.

Tekrar yukarı çıktım, mobilyayı düzelttim ve kâğıtlarımı topladım. Odadan geçerken aynadan yüzümü fark ettim ve ne kadar sakin göründüğüme hayret ettim. Eskinden böyle bir şey olsaydı anında paniklemeye başlamıştım. Şafak sökene kadar gitmiş olurdum. Kuzeye Bologna veya Cenova'ya. Ya da tamamen farklı bir ülkeye. Belki Fransa'ya, hatta İngiltere'ye. Ama bende de yeni bir inatçılık başladı. Yüz-

leşmekten sakınacak hiçbir şey yapmak istemiyordum. Dahası, değer verdiğim insanlar da bu işe bulaştırılmışlardı ve ben onları terk edebileceğimi sanmıyordum.

"Siyah," demişti. "Ve beyaz."

Dominikliler.

Yatağıma uzanıp düşündüm, bir soru diğerini takip ediyordu. Bu baskının arkasında Stufa mı vardı? Eğer öyleyse, kendi başına mı hareket ediyordu? Benden intikam mı alıyordu, diğer bir deyişle, ya da çok daha organize, çok daha kötü niyetli bir iş miydi bu? İyi de keşişler neden Faustina'nın resmini almışlardı? Acaba meraktan mı? Hayır, bu delil toplamak amacıyla bir araya gelmekten daha fazlasıydı. Benim incinebileceğim bir nokta tespit etmeye çalışıyorlardı. Bu olayın dönüşmekte olduğu durumu sevmemiştim. Faustina'dan haberleri var mıydı? Eğer öyleyse, ne kadarını biliyorlardı? Vesaire, vesaire –saatlerce... Yüzler görünüp kayboldular. Planlar yapıldı, sonra dağıldılar.

Ertesi sabah annem nefes alamadığından şikâyet ederek uyandı. Yatağının yanına oturup elini tuttum.

"Tozdan," dedi nefes nefese. "Hep bu tozdan."

Omuzlarını kaderci bir şekilde silkerek geri dönüp giden Lapa'ya baktım.

Annem elime öyle sıkı yapıştı ki tırnakları avuç içlerimde minik, hilâl şeklinde izler bıraktı.

"Gitme," dedi.

Zaten kesik kesik uyumuştum ve başım da İngiliz ile içtiğimiz şaraplardan ağrıyordu. Hâlâ şu saldırıya ve eksik sayfaya bir anlam vermeye çalışıyordum ama sorularım öylesine boş, öylesine alelade geliyordu ki. Resim kimdeydi? Ondan ne istemişlerdi?

Annemin eli gevşedi, sonra yine sıktı. "Teşekkür ederim."

"Ne için?"

"Burada yaşamama izin verdiğin için. Bana baktığın için."

"Sen benim annemsin..."

Bana baktı ve gözlerinin altında bir şeyler kıpırdadı ve ben Jacopo'nun bana ettiği tüm hakaretleri hatırladım.

"Sen benim annemsin, değil mi?"

Bakışları aynı panjurların çıtaları gibi yana kaydı, sonra düzeldi. Rahatlamış, hatta minnettar görünüyordu ve benim neden böyle hissediyor olabileceğine dair bir fikrim yoktu.

"Evet," dedi. "Tabii ki."

Öğleden sonraya doğru, Francesco Redi yeşil deriden hekim çantasıyla geldi, uzun, neredeyse kadınsı yüzü her zamankinden daha ciddiydi. Az evvel yine Vittoria'nın rezil fırçalarından birini yemişti. Kadının onun tıp okuduğuna inanmıyordu. O bir şey bilmiyordu. Hiçbir şey. Hatta Redi bir hayvana bile bakacak kapasitede değildi. Annemin tam ayak bileğinin üzerindeki safiniz damarını açıp kan akıttı, sonra da yatıştırıcı ilaç verdi. "Elbette artık Grand Düşese alışmış olması gerekirdi," diye devam etti. Çok uzun bir zamandır onu tedavi ediyordu.

Daha sonra, ona kapıya kadar eşlik edip annemin öldüğünü mü düşündüğünü sordu.

"Meselenin," dedi "Sadece bu olmasını dilediğim, zamanlar oldu." İstavroz çıkarıp sokağa çıktı.

Annemin yatağının yanına döndüm.

"Kötü davrandım," diye mırıldandı.

"Şimdi bunu düşünme, " dedim.

"Zayıftım..."

Derin bir uykuya dalana kadar yanında oturdum. Gözkapaklarının altındaki gözleri oynadı. Kalp atışları boynundaki damarlardan hafifçe belli oluyordu. Beni korumamıştı. Benim korunmaya muhtaç olduğumu bile fark etmemişti. Onu artık bunun için suçlamıyordum. Hiç kimsenin Jacopo

karşısında şansı yoktu. Bana kötülük etmek isteyen birisinin şekillendirmesi yerine ve bunun daha iyi olacağını bilmememe rağmen, ben kendi hayatımı kendim seçmiştim.

Eczaneye gitmek için hazırlanırken paniğe doğru değişen bir gerginlik içindeydim. Hangi paltoyu giyeyim, hangi yoldan gideyim gibi en küçük kararlarda bile donup kalıyordum. Hızla Via de'Serragli'ye ve oradan da en yakın köprüye gittim. Grand Dük'ün ambarının üzerindeki ay kırmızı ve tombuldu. Neredeyse yakalanacak kadar da yakın görünüyordu; her an patlayabilir, Santo Spirito sokaklarını kana bulayabilirmiş gibi duruyordu. Porta Rossa'da iki adam öylesine bir kavgaya tutuşmuşlardı ki, sendeleyen bir canavara benziyorlardı. Kendisine zarar vermekte olan canavar feryat ediyordu. Yakınlardaki bir su birikintisi titredi.

Via Lontanmorti'ye vardığımda, saat on biri geçmişti. Caddenin sonunda, duvardaki yüksek bir oyuğun içinde, tek bir mumla aydınlatılan bir Bakire Meryem heykeli vardı. Tüm ışık buydu. Faustina'nm amcasını uyandırmak istemedim, dikkatleri üzerime çekmeyi de göze alamadım. Bana anlatmış olduğu geçidi hatırlayınca, eczanenin arka tarafına gittim, engin, pis bir kemerden geçip sola, çıkmaz bir sokağa girdim. Girişin yolun yarısında olduğunu söylemişti. Yerini bulana kadar ellerimi duvarda gezdirdim. Omuz genişliğimden daha geniş değildi, küçük bir kapı ebadındaydı. İçeri girdim, her seferinde bir adım atarak milim milim ilerledim. Zemin binanın altında eğim yapıyor, sonra kayboluyordu. Bahsetmiş olduğu hendeğe ya da su yoluna ulaştım. Durdum ve arkama baktım. Karanlığın içinde, hayal meyal, gri bir dikdörtgen belirdi. Geçit. Takip ediliyor gibi değildim.

Tekrar karanlığa döndüm. Su yolundan soğuk, ekşi bir koku yayıldı. Çok aşağılarda akan suyun sesini duyabildiğimi düşündüm. Ellerimle duvarlardan destek alarak sağ

ayağımı öne attım. Aradaki mesafenin uzun bir adım kadar olduğunu tahmin ettim. Sol ayağımı tümseğin tam ucuna getirdim, sonra da ileriye doğru sıçradım. Diğer tarafa ayak bastığımda, yırtıcı, habersiz, ölülerle dolu dipsiz bir kuyudan geçmiş olduğumu hissettim. Makyavelli'nin de aynı şeyi yapmış olduğunu düşünmek bir ayrıcalıktı.

Sağa döndüm.Tamamen karanlığın içinde, yolumu el yordamıyla buldum. Hava nemli ve tuhaf bir biçimde kalındı. Ne zaman dursam, kendi soluğumun sesi kulaklarımı sağır etti. Sola, sonra tekrar sola döndüm. Sonunda Faustina'nın anlattığı bahçeye geldim. Başımı arkaya attım ve içime gökten temiz hava çektim, ardından binanın arka duvarını incelemeye başladım. Bir tel parçası bulduğum zaman, ellerim bir anahtarın etrafında kapanana kadar onu takip ettim.

Cennetin nasıl koktuğunu öğrenmek isterseniz, eczaneye girmeniz yeterlidir derler. Gecenin bir yarısı tek başına olunca, bu her zamankinden daha doğru gelmişti. Karanlık odanın içinde sürünürken her çeşit koku ve parfüm burnuma geldi. Bir an gül yaprakları, ardından hardal tohumları. Sonra zencefil. Şeker kamışı. Adaçayı. Basamakları buldum, tırmanmaya başladım. Sessizliğin içinde, sanki sokakta birileri ayağında ağır botlarla koşarmış gibi kalbimin gümbürtüsü duyuluyordu.

Üçüncü kata çıktım, kapı açıldığı ve yüzü göründüğü zaman tam Faustina'nın oda kapısının koluna uzanmak üzereydim. Beni gördüğünde sıçradı. Onu geçip odaya girdim. Kapıyı kapattı ve bana doğru geldi.

"Burada ne yapıyorsun?"

"Özür dilerim. Daha erken gelmek isterdim..."

"Sessiz ol. Amcam bir kat aşağıda."

Ona resim hırsızlığını anlattım.

Kaşlarının arasındaki o küçük yer, gölgelenmiş gibi kararardı. "Yani benimle ilgilendiklerini mi düşünüyorsun? "

"Benim korktuğum da bu," dedim.

"Umarım bilmiyorlardır. Yani annemin kim olduğunu."

"Nasıl bilebilirler ki?"

Omuzlarını silkti.

Son zamanlarda tuhaf bir şey fark edip etmediğini sordum.

"Ne gibi?" dedi.

"Bilmiyorum. Birileri seni izliyor muydu?"

"Sanmam."

"Bundan sonra dikkatli olmamız gerek," dedim.

"Hatta çok daha fazla dikkatli."

Hırsızlar gibi sessizce, gizlice seviştik ve zevk de çalmak için iki insana gerek duyulan bir şey oldu.

Arada sırada, alt kattan amcasının yatak odası kapısının sesini duyduğumuzu ya da alttaki bahçeden sesler geldiğini sanarak durup dinledik.

Geldiği zaman, elimle ağzını kapattım.

Ponte Rubaconte'ye gelmeden soğuk bir rüzgâr esmeye başladı ve Grand Dük'ün sene başında bana verdiği İngiliz mantosuna şükrettim. Boğazıma kadar düğmeledim ve başımı da eğdim. Floransa'daki üçüncü kışımdı.

Bir gün önce, Pampolini'yi aramış ve Earhole ile konuşmak için izin istemiştim. Pampolini oğlanı bütün hafta boyunca görmediğini söylemişti. Annesi kesimevindeki işini kaybetmişti ve çok içiyordu. Campo della Morte yakınlarındaki Via delle Poverine'de yaşıyorlardı. Bana yolu tarif edip soyulmamam için dikkatli olmamı tembihledi.

Baskından beri stratejiler üretmeye çalışıyordum. Stufa ile fazlaca bir konuşma fırsatım olacağını düşünmemiştim. Bana ölü adam demişti ve içinde bir acıma duygusu olduğunu sanmıyordum; en iyi ihtimalle düşmanlığını erteleme-

sini ya da başka yöne çevirmesini umabilirdim. Bununla beraber kendi çapımda bir kozum olması fikri hiç de fena gelmedi. İşsiz bir Fransız dalkavuğun yaydığı birkaç dedikodu dışında henüz bir şeyim yoktu. Bundan daha fazlasına ihtiyacım olacaktı. Bu arada, Stufa'nın hayatının da iyi gittiğini ummak zorundaydım. Daima düşmanlarınıza şans dilemelisiniz. Eğer onlar kendilerini mutlu, başarılı ve huzurlu hissederlerse size saldırma olasılıkları azalır.

Bassetti zor bir soru sordu. Görünüşe bakılırsa her daim uzlaşılabilir olmuştu. Eğer sıkıntıdan kaygılanmış olsaydım, bunu Grand Dük ve benim birbirimize yakınlaşmış olmamız gerçeğini kafasına yazmış oluşundan kaynaklanabileceğinden şüphelenirdim. Ne zaman bizi yan yana görse, sanki asi ama zararsız çocuklarmışız gibi anlayışlı bir bakış atardı, ama hakir görülmeye ya da dışlanmaya da tahammül etmezdi. Bir ya da iki kez, Grand Dükle şu gizli siparişle ilgili bazı hususları konuştuğumuz sırada birden odaya dalmış, biz de lafı yarıda kestiğimiz için ansızın gelen, suni bir sessizlik ortama hâkim olmuştu ki, Bassetti gibi sosyal kültürü olan bir adamın bunu fark etmemesi mümkün değildi. Bazı şeylerin kendisinden saklandığını fark etmiş olmalıydı ve ben kendimi bir yüzleşme anı için her daim canlı tutuyordum. O an hiç gelmedi. Hiç yokken gerginliği mi hayal ediyordum? Aslında Bassetti'nin beni Grand Dük'ün sırdaşı olarak onaylaması mümkün müydü? İşte bazı insanların görmeyip de benim gördüğüm güçlerimden biri buydu. Şimdi de var olmayan şeyleri mi görüyordum? Bassetti'ye kendisinden randevu istediğimi belirten bir not yazmıştım. Grand Dükle olan ilişkimin aslında masum temellere dayandığına onu ikna etmek istemiştim. Onun benden yana olduğundan emin olmalıydım.

Via della Poverine, adına yaraşır bir yerdi. Ne kaldırım taşı, ne çukur deliği vardı. Sarayların yerine duvarları çürük

tahtalar, gevşek taşlar ve nehir kili ile yamalı barakalar ve kulübeler gelmişti. Çatıların tepelerinden, dimdik, ürkütücü San Niccolo kulesi görünüyordu. Yanında, çamurdan bir set üzerinde toplanmış yarım düzine kirli çocuk vardı. Aşağılara indikçe, güneş de buluttan bir örtünün arkasma saklandı ve su birikintilerin, gümüş rengine boyadı. Grubun lideri on üç yaşlarında bir oğlandı. Saçları kafatasını kürk gibi sarmıştı.

"Güzel palto."

Avucundaki çakıl taşını zıplattı. Kaşlarının yerinde iki tane hafifçe şiş kemik sırtı vardı.

Nuto'yu aradığımı söyledim.

"Nuto mu?"

"Senin yaşlarda. Sadece tek kulağı var."

Oğlan başını salladı, sağır numarası yapıyordu. "O da ne?"

Arkadaşları kişnedi.

Kimi kastettiğimi anlamışlardı ama yardım etmeyeceklerdi.

Hareket ettim. Botumun üzerinden bir çakıl taşı geçti.

"Nuto'yu aradığını sanıyordum," diye bağırdı oğlan.

İkinci çakıl taşı bacağımın arkasma çarptı. Kendi çevremde döndüm. Çocuklar çoktan ayağa kalkmışlardı.

"Biraz daha atarsanız," dedim, "Birisinin kulağı gidecek."

Loş havada oğlanın kolu parladı. Başımın yanından bir taş geçti. Kum yığınına yöneldim. Çocukların durmakta oldukları yere ulaştığımda, onlar içi balçık gibi pis bir suyla dolu olan çukurun yirmi metre uzağına gitmişlerdi. Oğlanın yüzü ifadesizdi, doğrudan bana bakıyor ve işaret parmağıyla boğazını kesiyordu.

Earhole sıranın sonundaki barakada yaşıyordu, evinin bir kısmı Arno nehrine tehlikeli bir biçimde yaslanmış olan tahta yığınlarından oluşuyordu. Kapıya baktığında beni gördü-

ğüne şaşırmış gibi görünmüyordu. O da mı duygularını gizlemeyi öğrenmişti?

Sadece tek bir oda vardı. Çamurlu yerde, küçük bir çocuk oturmuş, ince bir dal kemiriyordu. Muhtemelen dişleri çıkıyordu.

"Yeğenim," dedi. "Ona ben bakıyorum."

Kilden bir bardakta bana şarap verdi. Duvarlardaki çatlaklardan yarımızda akıp giden nehri, balgamın rengini görebiliyordum.

Ondan birisini takip etmesini istediğimi anlattım. Onun görevi bilgi toplamak olacaktı. Bardağımdakini içtim ve yüzümü ekşittim.

"Bu şey berbat."

Pis pis sırıttı. "Annemin içtiği şey bu."

"Güven telkin ediyorsun," dedim. Gözlem gücü vardı ve sokakları da iyi biliyordu. Bu iş için mükemmel olacaktı.

Özellikleri ve yetenekleri tartışılmazmış gibi övgüleri gönül rahatlığıyla kabul etti. "Kimi takip edeceğim?"

"Stufa."

Arkasını döndü, kesik kulağının pütürlü hatları kızarmıştı. Bu adı bildiği aşikârdı.

"Eğer yapabileceğinden fazlaysa bu," dedim, "Ya da bunu yapmaktan korkarsan anlarım."

"Korkmuyorum. Sadece bunun pek de politik olduğunu sanmıyorum."

Kullandığı dile güldüm. "Belki de değildir. Ama başka seçeneğim yok."

"Ne tür bir bilgi arıyorsun?"

"Ona karşı kullanabileceğim bir şey."

"Bu kolay olmayacak. Bence o gayet dikkatlidir."

"Öyle gibi ama değil de."

Stufa'nın Vittoria'nın korumasında olduğunu söyledim, onun gözünde adam yanlış bir şey yapamazdı ve bu çelişkili

bir biçimde onun zayıf noktasıydı. Kendisine bir şey olmayacağına inandığı için, insanın bekleyebileceğinden daha fazla risk alıyordu.

"Sen bunları nereden biliyorsun?"

"Onu izliyorum. Ayrıca, güçlü olanlar böyle davranırlar."

Earhole duvardaki pencere görevi gören boşluğa baktı. Cevabım onu tam manasıyla tatmin etmemiş olsa da, onun için bir anlam ifade ettiğini görebiliyordum. Hiç gücü olmayanlar, adımlarına dikkat etmesi gerekenlerdi.

Kapı çarpılarak açıldı. Bir kadın tökezleyerek içeri girdi ve iskemleye sertçe çöktü. Başını kollarının arasına aldı, saçlarının arasından beyaz kafatası görünüyordu. İdrar ve ucuz şarap kokuyordu.

"Annem," dedi Earhole.

Bana kaş göz etti. Peşinden dışarı çıktım. Çamur yığınının yanında durduk ve ben ona daha önce gördüğüm çocuklardan bahsettim.

"O taraflar pek tekin yerler değildir, " dedi.

Tekrar gülümsedim.

Ona Stufa hakkında bildiklerimi anlattım ve avans olarak birkaç bozukluk verdim. Pampolini ile bunun için anlaşıp anlaşmadığımı sordu. Anlaştığımızı söyledim. O bozuklukları teker teker gizlerken, ben de yanında onu izledim. Ona rapor edecek bir şey bulur bulmaz atölyeme gelmesi gerektiğini söyledim.

Başım salladı. "Tamamdır."

Çıkmadan önce parayı neden o kadar çok farklı cebe sakladığını sordum.

"Böylelikle şıngırdamazlar," dedi. "Ve annem de duyamaz."

Bassetti ile randevu günümüz gelmişti, saraya giden yokuşu tırmanırken, her tarafları parmaklıkla kaplı pencereleri ve ezilmiş taştan kaba duvarları üzerime geliyor gibi olmuş-

tı. Sanki rüyadaymışım, sanki her şeyi ben başlatmışım gibi, olaylar çok hızlı gelişiyordu. Allak bullak, darmadağın olmuş gibi hissettim. Hazırlıksızdım.

Bahçeye bakan pencerelerin olduğu birinci kata çıkınca, Bassetti'nin bürosunun tahmin edildiği gibi kocaman olduğunu gördüm, koca bir duvarda Grand Dük'ün ailesinden rağbet gördüğü ilk andaki yıldız hizalanması tasvir edilmişti. Bassetti'nin kendisi ise fildişi ve sedef kakmalı bir masada, elinde kalemle oturuyordu. Olabildiğince çok arkadaş canlısı bir tavırla, seyirci talebimin onu şaşırttığını söyledi. Birbirimizi böylesine bir formaliteye başvurmak zorunda kalacak kadar iyi tanıyordu, öyle değil miydi?

"Buraya seni temin etmeye geldim, Don Bassetti," diye başladım.

Gülümseyen Bassetti kalemini bıraktı.

Acele ettim. "Bu sene Grand Dük'ün birçok şeyini gördüm."

"Bu çok normal. Sen onun en sevdiği sanatçısın."

"Çalışmalarıma ilgi duyuyor ve bu da beni sevindiriyor elbette, ancak sizin şey düşünmenizi istemem..." derken aniden durdum. Tam da korktuğum gibi bunun sonu hiç iyi olmayacaktı.

"Aslında burada olmana sevindim." Bassetti sandalyesine yaslandı. "Geçen gün Sicilya'dan bir misafirim vardı. Doğal olarak senin adın geçti. Bana ne hikâyeler anlattı..."

O anda, ilk kez, Apollonio Bassetti'yi gördüğümü sandım. Şu *ziyaretçinin* uydurma olduğunu düşündüm. Kendisi toplamış gibi görünmeden içeriden bilgi almasım sağlıyordu. Olay onu tarafsız, suçsuz göstermekti.

"Görünüşe göre annen, babanın işvereninden bir çocuk yapmış, adamın adı da..." Bassetti önündeki kâğıtlardan yardım aldı "Gargallo imiş. Bu isim sana bir şey ifade ediyor mu?"

Yüzümün kızardığını hissettim.

"Baban, Gargallo'nun sana yaşayacak doğru düzgün bir yer sunması şartıyla bunu gizledi. İnsanlar babanın utançtan öldüğünü söylüyor." Başını kâğıtlarından kaldırdı. "Özür dilerim, bilmiyor muydun?" Tekrar yerine oturdu. "Muhtemelen boş laflardır. İnsanlar her şeyi söyler."

Boğazımı temizlemek zorunda kaldım. "Bunu sana kim söyledi?"

"Başka hikâyeler de vardı," diye devam etti. "Bir tanesi gerçekten de fenaydı."

Oda aniden hani yazın güneşin önünü bulut kapatınca olur ya, onun gibi karardı sanki; gerçi kasım ayıydı, hava bulutlu ve griydi. "O kadar dehşetli bir şey ki içinde gerçeklik payı olmadığına eminim. Buna karşın ateş olmayan yerden duman çıkmaz. Sicilya'da bu deyim var mı?"

"Bizde bir sürü deyim var."

"Grand Dük'ün namı her ne pahasına olursa olsun muhafaza edilmek zorunda olduğu için, benim de dedikoduları araştırmaktan başka şansım yok. Eğer yapmazsam kayıtsız kalmış olurum. Bereket, emrimde Stufa gibi adamlar var.

"Stufa," dedim. "Tabii ya."

"Kendi alanında bir çeşit uzman."

"Ne kadar tarafsız kalacağından emin değilim."

Bassetti'nin kaşları kalktı. "Grand Dük'ün ailesiyle yakın ilişkide olmasının dışında, Stufa hayli saygı duyulan bir devlet memuruydu. Ondan şüphe duymam için bir neden yok."

Görüşme düşündüğümden de kötü geçti. Gitmem gerektiğini düşünerek ayağa kalktım.

"Gitmeden önce bir şey daha var," dedi Bassetti, artık gevşemişti. "Şu görüştüğün kadın hakkında da ufak bir sorun vardı..."

Kalbim yumruk gibi sıkıştı.

"Kadın dedim" diye devam etti Bassetti, "Ama sanırım aslında *orospu* demem gerekirdi."

Uzanıp kulağıma dokundum. Sakin görünmem önemliydi. Dalgın. Kibarca kumpasa gelmiştim.

"Eczacının kızı." Bassetti'nin sesi uyuşuk, neredeyse sıkılmış gibiydi. " Aslında onu gördüm. Fena değil, tabii öyle bir şeyden hoşlanıyorsan."

"Kimi dinlediğinizden emin değilim, ama gerçekleri çarpıtmış gibi geldiler bana."

"Öyle mi?"

"Evet. Yanlış bilgi almışsınız."

"Peki, o halde neyi yanlış aktarmışlar? Tabii ki onun orospu olduğu gerçeğini değildir."

Bassetti bir tepki verecek miyim diye bekledi, sonra masasındaki küçük zile uzandı. Faustina'nın falcısını ve onun hakkında doğru şeyi yani sevildiğini tahmin ettiğinde işaret vermek için zili nasıl kullandığım hatırladım. Bassetti de benim hakkımdaki gerçeği mi tahmin etmişti? Kapı ardımdan açıldı. "Bu beye yolu gösterin," dedi Bassetti, "Lütfen."

Odanın yarısında onun iktidara yükselişini sembolize eden freskin yanındayken, tekrar konuştu. "Bir yabancı olarak Zummo, bundan haberin olmayabilir, ancak onun gibi kadınlar için geçerli olan bir kanun var. Ya saçlarına ya da elbiselerinin yenlerine sarı bir kurdele takmak zorundalar." İncelemekte olduğu dokümandan gözlerini kaldırdı. Yüzünde daha önceden de gördüğüm bir ifade vardı, mülayim ve uyuşuktu, ağır bir yemek yemiş de şekerleme yapmaya hazırlanan bir insana benziyordu. "Bunu uygulamayanların cezası ise," dedi, "Epeyce ağırdır."

"Olabildiğince çabuk geldim," dedi Faustina. "Çok bekledin mi? "

"Bir saat kadar," dedim.

"Özür dilerim."

İncir çardağının ötesindeki otlarla kaplı bahçedeydik. İlk defa seviştiğimiz yer yalnızca birkaç metre ötemizdeydi.

Bana doğru bir adım attı ve ardından durdu. "Bir sorun mu var?"

Güneş ağaçların ardında alçaldı. Gökyüzünün altı alazlanmış gibi görünüyordu. Havanın yaklaştığını, sonra da deniz suyunun içinde hissedilen soğuk su akıntısı gibi geçip gittiğini hissettim. Vücudumu normal bir titremeden daha uzun süren bir titreme kapladı.

"Senin orospu olduğunu düşünüyorlar," dedim.

Yüz hatları arasındaki boşluk daha da genişler gibi oldu. "Ne? Kim düşünüyor? "

"Bassetti."

"Neden benim gibi biriyle uğraşsın ki?"

"Biliyorum. Ben de aynı şeyi düşünüyorum." İncir ağacından bir yaprak koparıp yavaşça ikiye ayırdım. "Sen de inkâr etmedin."

Yanakları kızardı. "Ona inanıyor musun?"

"Hayır. Elbette inanmıyorum."

"Pek emin değil gibisin."

"Neye inanacağımı bilmiyorum Faustina. Hiçbir şeyden emin değilim. Uyuyamıyorum."

Elini kolumun üzerine koydu. "Özür dilerim."

"Bir keresinde seni buradan uzaklara götürüp götürmeyeceğimi sormuştun. Sana götüremeyeceğimi söylediğim zaman da, ya tehlikedeysem, demiştin. Hatırlıyor musun?"

Başını salladı.

"Pekâlâ, işte buradasın," dedim. "Bu insanlar kanunların da üstünde. Kanun onlar."

Daha birkaç gün önce, genellikle futbol maçları için kapatılan bir açık alan olan Santa Trinita meydanında toplanmış bir kalabalığa rastlamıştım. İki tane pelerinli memur genç bir kadınla ortaya çıkınca ıslık çalıp yuhalamışlardı. Kadının

boynunda "Orospuluktan cezalı" yazan bir yafta vardı. Memurlar elbisesinin sırtını yırtıp kadını kamçılamaya başlamışlardı. Omuzları kan içinde, etrafını saranlara dönmüştü. "Yardım edin. Ben bir şey yapmadım. Ben masumum." Islıklar ve yuhalamalar daha da artmıştı. Bir balıkçı bana kadının güya Livornolu bir Yahudi ile yattığını anlatmıştı. Faustina da orospulukla suçlanır ve sarı kurdele takmadığı için kanunu çiğnediği ortaya çıkarsa aynısı olacak diye düşündüm. O da halkın içinde soyulup kamçılanırdı.

Ona bakmak için döndüğüm zaman eskisinden daha kırılgan ve daha küçük geldi gözüme. Üzerinde ona vermiş olduğum krem rengi ipek kıyafet vardı; çok güzeldi, çok göze çarpıyordu.

"Burada kalamazsın," dedim. "Sana yapacaklarında korkuyorum."

"Neden?" dedi, "Her zaman elimden bir şeyler alınıyor?"

"Keşke seni koruyabilsem, ama bunu yapabileceğimden emin değilim."

"Birbirimizi daha yeni tanımaya başladık. Şimdiyse bitti."

"Böyle söyleme. Bu bir son değil."

"Ama öyle görünüyor."

Elini tuttum. Soğuktu. Başparmağının altındaki deri yaralanmıştı.

"Bu nasıl oldu?" dedim.

Uykulu bir halde parmağına baktı ama cevap vermedi. Tekrar sordum.

"O mu?" dedi. "Bilmiyorum. Dükkândaydım, sanırım."

Gece oluyordu. Bahçedeki yeşil gölge derinleşti.

"Beni unutma," diye mırıldandı. "İnsanlar hep beni unutuyorlar."

Elini daha da sıkı tuttum.

"Bana söz ver," dedi.

"Söz veriyorum."

Elini çekti. Sözlerim onu pek rahatlatmamıştı; çoktan sönmüş bir ateşe üflemek gibi bir şey olmuştu.

"Sanki hayatımın çoğunu saklanmakla geçirmiş gibiyim," dedi. "Acaba tekrar aydınlıkta dışarıya çıkabilecek miyim merak ediyorum." Gözyaşları gözlerine doldu. "Bunun seninle birlikte olabileceğini düşünmüştüm. "

Ona benimle birlikte gelmesini söylesem ve şehri terk etsek ve başka bir yerde yeni bir hayata başlasak ne olurdu? Gerçi bunu söylemedim. Yeni bir hayata da başlamadık.

"Gidebileceğin bir yer var mı, en azından geçici olarak? Ortalık durulana kadar?"

"Bazen kendimi hayalet gibi hissediyorum..." Kendine kızmış gibi başını salladı. "Ama zaten sana bunu anlattım."

"Tamam, oldu," dedim. "Tekrar etmende sakınca yok."

"Hayır. Tamam değil."

Geri döndü. Arkasından koştum. İncir çardağından geçip gitti, eteğinin ucu ince dallara ve yapraklara takılıyor, sonra da kurtuluyordu. Her şey hızlanıyordu. Uzaklaşıyordu. Zaman fırtınada başıboş bir uçurtmaydı.

Bahçeden çıktığında birden dönüp bana baktı. Yine sakindi. Arkasında görünen sokak karanlık ve boştu. Uzaktan, Duomo'nun yangından kararan göbeği mavi göğün karşısında dikiliyordu.

"Sorun sen değilsin," dedi. "Bu senin hatan değil."

Onu kollarıma aldım ve kelimeler dudaklarımdan hızla döküldü. Ne söylediğimden emin değildim. Onu iyice kendime çektim, ağzım saçlarının arasındaydı.

Kendini kurtarıp geri çekildi. Çenesini kaldırdı. "İyi olacaksın." Uzanıp yanağıma dokundu. "Bir şeyin kalmayacak. Harika şeyler yapacaksın."

Harika şeyler. Evet, öyle. Takip eden haftalarda tek yaptığım şey çalışmak oldu. Annemden haberlerle günlük yemeğimi getiren Lapa'dan başka hiç kimseyi görmedim. Ma-

samda uyuyakalıyor, iki saat sonra uyuşuk bir kol ve tutulmuş bir boyunla uyanıyordum. Ardından kaldığım yerden devam ediyordum. Faustina'yı uzaklara yollamıştım ve nerede olduğunu ya da onu bir daha görüp göremeyeceğimi bilmiyordum. Ağlamadım, ama boğazımda bir ağrı, gözlerimde sürekli pus vardı.

Kasım bitti aralık geldi. Bassetti'nin imaları aklıma takılmıştı. Nasıl takılmasın ki? Durmadan annemin mırıntı, fısıldar gibi olan sesi kulaklarımda çınladı. Kötü davrandım. Zayıftım. O zamanlar, onun beni korumamış olması gerçeğinden bahsettiğini sanmıştım. Peki ama ya tamamen başka bir şeyden bahsediyorduysa? Bu düşünce silsilesine takılmamaya karar verdim. Bassetti'nin beni hakir görmeye çalıştığına inanmaya çalıştım. Eğer durum buysa, başarılı oluyordu. Kendimi güvenilmez, kırılgan ve kuşatma altında hissediyordum. Tahmin edildiği üzere, işim de karıştırılmıştı. Bay Towne'den satın aldığım resimlerden gelen ilhamla frenginin yaptığı tahribata dair detaylı ve açıklayıcı bir çalışmaya giriştim.

Noel'den hemen önce, Redi ziyarete geldi. "Daha önce de gelebilirdim," dedi, ancak Grand Düşeşin yeniden hastalandığını ve bu nedenle Pisa'ya çağrıldığını söyledi. Yeni tamamlamış olduğum frengili kadın onu büyülemiş gibiydi, sürekli yanında taşıdığı büyüteçle uzunca bir süre onu inceledi. Bilhassa sol retinasına doğru sürünmekte olan o tek kurtçuktan etkilenmişti ve bu çalışmam ona ve onun entomolojik araştırmalarına bir saygı niteliği taşıdığı için, ben de onun kurtçuğu fark etmiş olmasından memnun olmuştum. Redi çıktıktan sonra, keyfim kaçtı. Belki zarar verebilirim diye cebren bu kadar mükemmel formlar oluşturmak daha önceleri hiç aklıma gelmemişti. Ben pürüzsüz yüzeyleri oyardım, kazırdım ve bazen, *Kamu Ahlakı Ofisi* çalışanlarını taklit edermişim gibi, aletlerimi ateşte ısıtır, sonra bunların

parlayan uçlarının parafinden bedenlere gömülmesini izlerdim. Sağlıklı bedenleri hasta etmek için üzerlerinde işlem yapan sapık, barbar cerrahlar gibiydim. Jacopo ve diğerlerinin bana toplumdan dışlanmış olduğum, yaptıklarımın marazi, bulaştırıcı ve itici olduklarına dair söyledikleri doğru muydu?

Ocak geldi.

6 Ocak Yortusu'ndan birkaç gün sonra, Earhole ilk raporunu verdi. "Hemen hemen hiçbir şey öğrenemedim," dedi, çünkü Stufa son iki ayı Pisa'da Grand Düşes ile birlikte geçirmişti.

"Biliyorum," dedim. "Kadın hastaydı."

Stufa, Floransa'ya geldiği nadir günlerde de Santa Maria Novelle ve Grand Düşes'in sarayı arasında mekik dokumuştu. Kilise ayinine gitti, kütüphanelere ve kitapçılara çağırdı. İhtiyacı olanları ziyaret etti. Earhole onun sanki izlendiğinin farkında olduğunu ve kesinlikle örnek alınacak davranışlar sergilediğini söyledi.

"O halde sıra dışı bir şey yok?" dedim.

"İyi kılıç kullanıyor. Bunu biliyor muydun?"

Başımı salladım.

"Manastırın arkasındaki revaklı bahçede her sabah antrenman yapıyor."

Earhole'yi sebatından dolayı övsem de, bana bu kadar az bilgi getirmiş olmasından dolayı hayal kırıklığına uğramamak da elimde değildi. Stufa'ya karşı bir dava geliştirme çabamda, belki de imkânsız olanı istiyordum.

Ocak ayının üçüncü haftasına kadar Faustina'dan bir haber alamamıştım, ama sonra en kısa yoldan haber geldi. Bir sabah iş için evden çıktığım sırada, Fiore'yi evimin sokağında beklerken gördüm. Saçlarına hayvan kemikleri takılmıştı ve omzunda bir sırt çantası vardı. Yüzüne Stufa'nın yüzüğünün bıraktığı izi hâlâ görebiliyordum ve derideki bu üçgen

şeklinde minicik iz bana, bayana ettiğim yemini hatırlatıyordu.

"Benimle birlikte yürü," dedi.

Gökyüzüne baktım. Şehrin üzerinde bulutlar vardı ve hava soğuk değil, tuhaf derecede nemliydi." Nereye gitmek istersin?"

Kolunu benimkine doladı. "Bahçelere."

Onu Grand Dük'ün canlı hayvan koleksiyonuna götürdüm, orada Brezilya'dan yeni gelmiş olan papağan hoşuna gitti. Viottolone'ye vardığımızda, hava açmıştı; güneş selvi ve defne ağaçlarının arasından çift koldan vuruyor, sonra da meyilli yolda siyah beyaz şeritler halinde değişiyordu. "Tepenin dibinde bir çeşme var," dedim ona. Granit zemini Elba'daki taş ocağından çıkmış, sonra gemiyle Arno'ya gelmişti; o kadar ağırdı ki saraya kalan son birkaç milde yirmi beş çift öküzle taşınmıştı. Çeşmenin etrafında çember olduğumuz sırada, yerlere dökülen güzel, sivri meşelerden toplayıp sırt çantasına attı. "Orada başka neler var," diye sordum. Elini ağzına kapattı. Tamamen unuttuğunu söyledi. Oğlanın birinin verdiği bir paket vardı. Onun için gelmişti zaten.

"Oğlan mı?" dedim. "Sana adını söyledi mi?"

"Söylemedi."

"Kaç yaşındaydı?"

Omuzlarını silkti. Bu tür sorularla hiç arası yoktu.

"Earhole değildi, öyle mi?"

"Hayır. Bu oğlan hoştu."

Gülümsedim.

Arkamıza çoban püskülü korusunu alıp bir banka oturdu. Fiore'nin bana uzattığı paket hiç de ağır değildi. Bu beni korkuttu. Ben dikkatlice kâğıdı açarken o da seyretti. İçinde ilk bakışta kuş kanadı sandığım yumuşak, koyu renkli ve parlak bir şey vardı. Sonra bunun insan saçı olduğunu fark ettim. Eğilip saçı kokladım. Faustina. Bu oğlan hoştu. Fa-

ustina'nın paketi Shellller'in evine kendisinin bıraktığını ve Fiore'nin de onun kılık değiştirmiş haline aldandığını düşündüm. Paketin içini yokladım ama not falan bulamadım.

"Oğlan bunu ne zaman bıraktı?" diye sordum.

"Bir ya da iki hafta önce," dedi Fiore. "Bana aceleye gerek yok dedi."

Arkama yaslanıp yavaşça nefesimi bıraktım. Sanki tüm dünyayı pencereden görür gibiydim ama sarayın pahalı kristal pencerelerinden değil, kötü, helezon şeklinde, içinde hava kabarcıkları olan, şekilsiz bir pencereden. Güneyde yükselen tepeler, şehrin duvarları üzerinden görünüyordu, mavi-gri yamaçları ormanlarla kaplı, gökyüzü ise opak beyazdı. Karakterine uygun olarak not yazmamayı tercih etmişti ama aynı zamanda paketin yanlış ellere düşebileceğinin de farkındaydı. Bir ya da iki hafta önce. Fiore'nin tutarsız zaman mefhumuna bakılırsa bu üç ya da dört de olabilirdi. Faustina çoktan gitmiş olabilirdi ve açıkçası görünüşünü değiştirmeyi denemişti. Neredeydi? Güvende miydi?

Fiore paketin içindekilere dokundu. "Saç bu."

"Evet," dedim. "Çalışmaların için lazım."

O da eğilip tepelerden yana baktı, birden on üç yaşından daha büyük göründü gözüme.

"Çok çalışıyorsun kocacığım," dedi. "Ne zaman eve geleceksin?"

Ertesi gün evden çıktığımda hava kararmıştı ve yağmur yağmaya başladı. Ponte Santa Trinita'dan geçerken acele ettim, nehrin üzeri yarı ışıkta inci rengindeydi. Eczaneye vardığımda, yağmur o kadar artmıştı ki zar zor görüyordum, eczane de sanki tebeşire bulanmış gibi beyazlamış, rengi solmuştu. Kıyafetlerimden sular süzülür bir halde içeri girdim. Giuseppe tezgâhın arkasından işaret etti. Yalnızdı.

"Ben de tam kapatmak üzereydim," dedi.

"Seni meşgul etmem." Bir mendil çıkarıp yüzümü ve boynumu sildim. "Faustina'yı gördün mü?"

"Ben de sana aynı şeyi soracaktım."

"İki ay kadar önce aniden ortadan kayboldu," dedi. O da kızdan dolayı hayal kırıklığına uğramıştı. Faustina, her zaman bağımsız, hatta inatçı biri olmuştu ama hiçbir zaman onu bu şekilde yüz üstü bırakmamıştı. Amcasının kendi başının çaresine bile bakamayacağını biliyordu.

"Yakalanmış olabilir miydi?" diye sordum.

Bargello'da ve endişelenmiş olduğu için hastanede araştırmalar yaptığını ama hiç kimsenin ona bir şey anlatmadığını söyledi.

"Umuyordum ki," dedi, sesinde hafif bir titreme vardı, "Seninle birliktedir."

Elimi cebime attım ve saçını çıkardım. "Bana bunu gönderdi."

Dokunmak için harekete geçti ancak eli havada kaldı. Gözleri yana kaydı; ağzı büzüldü.

"Bunu bir kez daha yapmıştı," dedi. "Babası öldükten sonra. On dört yaşlarındaydı. İlk kez çalışmak için yanıma geldiği zaman, herkes onu oğlan sanmıştı."

"Eminim iyi bir nedeni olmasa gitmezdi."

"Sanki bir şeyler biliyor gibisin."

Başımı salladım.

Biz konuşurken yağmur yavaşlamıştı. Omzumun üzerinden baktım. Sokağın diğer tarafındaki bir niş ya da girintide üzerinde açık renkli bir pelerin, ayağında ezilmiş botlar olan bir adam vardı. Yüzü gölgede kalıyordu. Seçilmesi zor da olsa, içimden bir ses adamın yağmurdan kaçmak için oraya sığınmadığını söyledi.

Giuseppe'ye adamı tanıyıp tanımadığını sordum.

Pencereden dışarı baktı. "Gözlerim pek iyi görmüyor."

Dışarı çıktım. Fırtına geçmiş, hava buz gibi soğumuştu.

"Kız gitmiş." Başını kaldırdı ve işaret parmağının yanını kemirdi. "Komşum anlattı bana. Tam bir işgüzardır. Hiçbir şeyi kaçırmaz." Gümüş rengi ışığın altında gevşedi. Yüzü sinsi ve sakallıydı, parlak kırmızı bir kist sol göz kapağının şeklini bozuyordu. "Kız senin hakkındaki her şeyi biliyor, mesela."

"Sen de Bassetti'nin adamlarından birisin," dedim.

"Bassetti kim?"

"Reddetmek için zahmet etme. Suratındaki şu ifade var ya."

"Aşağılayıcı olman için bir neden yok."

"Sana ne kadar ödüyor?"

Adam yine parmağını kemiriyor ve cevap vermiyordu.

"Söylesene," dedim. "Ne kadar?"

Cılız, acıklı bir şekilde gülümsedi.

Öfkeli bir biçimde elimi cebime daldırıp bir avuç madeni para çıkardım ve ona fırlattım. Paralar alnından, göğsünden ve yanındaki duvarlardan sekti ve şıngırdayarak yere, kaldırım taşlarına saçıldı.

Bir ay kadar sonra, dışarıdan, ahırların olduğu yerden ayak sesleri duyduğumda atölyemdeydim. Kapıyı açtım. Earhole ellerini kenetlemiş bir biçimde karanlıkta duruyordu. Takip ediliyormuşçasına kapıya doğru bir göz attı ve bu bana uzun yıllar önceki halimi hatırlattı.

"Bir asker aldı beni içeri," dedi. "Beni geçen seferden hatırladı."

Beni geçip odaya girerken kıyafetlerinin kirlendiğini ve ayağının da aksadığını fark ettim. Ona ne olduğunu sordum. Cevap vermedi. Onun yerine, içinde bayat ekmekle sosis olan düğümlü bir örtüyü açıp her birinden birer ısırık aldı.

"Bütün gün hiçbir şey yemedim," dedi.

Benim için çalışmaya başladığından beri kendisinin ne kadar önemli olduğunu fark etmeye başlamıştı ve davranış-

ları da çok daha bilinçli ve keyfi olmuştu. Ona muhtaç olduğumu belirtmek ister gibiydi.

"Pekâlâ? " dedim. "Ne buldun? "

Volta atmaya başladı. "İlk birkaç gün," dedi, "Aynı daha öncekiler gibiymiş. Aynı eski rutinler ve törenler. Manastır, saray. Sonra tekrar manastır. Tüm bu çabalarından sonra ümidini kaybetmek üzereymiş. Ve sonra, nihayet, bir anda ilham gelmiş."

"Çok ilginçti," dedi yüzü aydınlık, elleri çılgın gibi, bana dönerken. "Sanki bir anda her şey yerine oturdu- tüm bu şaşkınlık ve gaddarlık, tüm bu korku."

"Beni kaybettin," dedim.

Daha fazla saklayamazdı. "Gizem: Galiba onu çözdüm!"

O öğlen, Earhole, Santa Maria Novella'yı kendisi görmeye karar vermiş. Bahçe kapısına gidip papaz adayı olmayı düşündüğünü iddia etmiş ve adamları Dominikliler'in emrine girmek istediğine öylesine inandırmış ki, yaşlı bir keşiş onu mekânın tarihini ve inanç sistemlerini anlattığı bir tura çıkarıp neredeyse sıkıntıdan öldürüyormuş. On dördüncü yüz yıl freskleriyle meşhur olan İspanyol Şapelini gezdikleri sırada köpekleri görmüş, işte tam o sırada bu kadar vicdanlı olduğu için pişman olmaya başlıyormuş.

"Köpekler mi?" dedim.

Siyah ve beyaz ve yabanî görünümlü, kalın deri tasmalı köpekler, doğu duvarındaki freskin altında, kalabalığın kenarını inatçı bir biçimde destekliyorlardı. Onları gördüğü zaman birden o kadar uzun süre kalakaldı ki, keşiş bir sorun olup olmadığını sormak zorunda kaldı. Bebekken bir köpeğin saldırısına uğradığından beri köpeklerden korktuğunu anlattı Earhole keşişe. Keşiş, korkması için başka bir neden olduğunu söyledi. Köpekler, imanın bekçileri olan engizisyoncu rolündeki Dominikliler temsil ediyordu.

"Dio di merda!" dedim.

Aksamasına rağmen Earhole neredeyse durduğu yerde dans ediyordu. "Gördün mü? Gördün mü?"

Raftaki kavanozu getirdim. İkimiz de yüzlerimizi yeşilimsi cama dayayıp içinde yüzen meymenetsiz deri parçasına baktık.

"Hayvan burnu, kulaklar, dişler..." Earhole görme alanımın köşesine öfkeli bir biçimde parmaklarını çekiştiriyordu. "Freskin aynısı. Tamamen aynısı."

Onun arkasından ahırların karanlığına doğru baktım. Düşünceler beynime öyle hızlı ve güçlü bir şekilde geliyordu ki neredeyse dengemi kaybediyordum. 1692 yılının o rüzgârlı gecesinde öldürdüğüm adamı ve mırıldandığı kelimeleri düşünüyordum: su, siyah pelerin, çıplak. Aynı gece daha erken saatlerde, benim bundan, yani kızın ölmüş ya da öldürülmüş olduğundan ve nehir kıyısında bir parça çöpün üzerinde bulunduğundan, haberim yoktu. Acaba bilmeden cinayetin tek şahidinin defterini mi dürmüştüm? Ve yine aynı şekilde bilmeden, katile cesetten kurtulması için yardım mı etmiştim? Birden aklıma, Stufa'nın Fiore'ye vurmadan önce kavanozu incelemesi geldi. Bütün bu anları onun takma adıyla yeniden düşündüm.

"Ya kızı Stufa öldürdüyse?" dedim.

Earhole'nin alnında derin çizgiler oluştu ve ben de bir an için onun otuz ya da kırklı yaşlarında neye benzeyeceğini gördüm. "Kızın nasıl öldürüldüğünü bilmiyoruz," dedi.

"Ve eğer öldürülmüşse bile, bunu ispatlayamayacağız."

"Belki ispatlayamayacağız. Ama bu da şüphelerin temelini oluşturmuyor mu?" Ona birkaç scudi verdim. "Çok iyiydin Earhole. Gerçekten iyiydin."

Bana teşekkür etti ve parayı her zamanki gibi dikkatlice cebine yerleştirdi. Neredeyse anında, alnındaki kırışıklıklar tekrar meydana geldi. "Artık sizin için çalışamam."

"Bacağın yüzünden mi?"

Öğleden sonra da anlatmayı unuttuğu bir şeyin olduğunu söyledi. Bana rapor vermenin heyecanıyla rehberini dili tutulmuş bir biçimde bırakarak hemen fırlamış. Kütüphanenin yanındaki köşeden dönerken Stufa'ya çarpmış. Bu çarpışma ile Stufa taşıdığı kitapları düşürmüş, Earhole de yere düşmüş. Stufa ile birlikte olan daha küçük, şişman keşiş, Earhole'yi yakasından yakalamış ve ona ne yaptığını sormuş. Oğlan daha cevap bile veremeden, kitaplarını toplamak için eğilen Stufa ona bakmış.

"Bir dakika bekle," demiş kalkarken. "Ben bu oğlanı tanıyorum. Daha önce de görmüştüm"

"Hastanede çalışıyorum," demiş Earhole. "Şuracıkta." Kabaca Santa Maria Nuova istikâmetini göstermiş.

"Şuracıkta." Stufa, Earhole'nin korku dolu sesini taklit etmiş sonra da memnuniyetsiz bir şekilde gülmüş. "Aslında, onu birden fazla kez gördüm." Earhole'nin çenesini tutmuş ve yüzünü ışığa çevirmiş. "Biliyor musun? Sanıyorum o beni takip ediyor."

"Neden böyle bir şey yapsın ki?" diye sormuş keşiş.

"Bilmiyorum," demiş Stufa. "Belki benden hoşlanıyordur. Belki bakışlarımı beğeniyordur."

Küçük keşiş sırıtmış.

O anda Earhole yakasındaki elin gevşediğini hissetmiş ve kendisini kurtarabilmiş. Şans eseri bahçe kapısının nerede olduğunu hatırlamış. Hemen manastırdan çıkmış. Keşişlerin peşinde olduklarını düşündüğü için, her suçlunun yapacağını yapmış, gettoya kaçmış. Via de'Banchi'den Cerretani'ye gitmiş, sağa dönmüş, sola dönmüş ve işte oradaymış. Bir sürü geçitten, merdivenden ve yürüyüş yolundan geçip yanmış binayı bulmuş ve nabzı düzelene kadar kararmış kirişlerin arasında saklanmış. Daha sonra, ortaya çıktığı sırada, paslanmış bir döşemelik tahta altından kaymış ve bileği burkulmuş. Saraya dönmesi bir saat sürmüş.

"Stufa'nın orada olmasını beklemiyordum, anlıyor musun?" dedi. "Son zamanlarda öğlen sonralarını Grand Düşes ile birlikte Poggio Imperiale'de geçiriyordu." Kafasını salladı. "Buna karşın eğer koşuyor olmasaydım, her şey yolunda olacaktı."

"Kaçmışsın," dedim. "Önemli olan bu."

Ama Earhole önümde durmuştu, elleri gayet hareketsizdi. Dudakları mavileşmişti. "Artık beni tanıyor. Kim olduğumu biliyor."

Geceyi benim evimde geçirmek isteyip istemediğini sordum. "Hayır," dedi. Eve dönmezse annesi masada, ya da daha kötüsü yerde uyur kalır ve yeğeni de aç kalırdı.

"En azından şu bacağına bir bakayım," dedim.

Sağ bileği şişmiş, normalin iki katı olmuştu. Öküz otu ve buzla lapa yapıp sıkıca sardım.

"Yürüyebiliyor musun?"

Ağırlığını yaralı ayağına verdi ve ürktü. "İdare ederim."

Onunla birlikte sokağa çıktım. Toldo'nun yerine tanımadığım bir asker gelmişti. Akşama dair hisli düşünceler geçti aklımdan. İsli bir gökyüzü ve ufkun yanında kızıl bir delik... Earhole'nin Via Romana'ya doğru aksayarak yürümesini izledim, ardından kapıyı kapattım ve atölyeme geri döndüm.

Şubat ayının sonların doğru, Cuif'i ziyarete gittim. Fransız'ı görmeyeli uzun zaman olmuştu ve onun düşmanca fikirleri ile alaycı esprilerini özlemiştim. Onunla tartışmak istediğim birkaç husus vardı. Faustina'nın babasının, gerçek manada olmasa da, at binmesini tarif edişini düşünüyordum. "Mükemmel bir anlayış," demişti. Uyumun gözle görülür hali. Yaşadığın o anlarda koşum takmalıydın. Sır buydu. Gizli olan her düşünce ya da harekete karşı, görünüşe göre ya da sadece görünüşe göre değil, zararsız ve ılımlı bir düşünce veya hareket olmak zorundaydı. Suların kayaları

yıkadığı gibi sen de insanların beynini yıkayıp onları aynı şekilde bırakmak zorundaydın. Bu da, benim başarısız olacağımı hissettiğim yerdi. Her ne kadar itiraf etmek için pek hazırlıklı olmasa da, Cuif de hatalar yapmıştı. Hatta eğer baskı yapılırsa, konuyla ilgili olarak söyleyecek pek çok şeyi olduğundan emindim. Ayrıca onun tavsiyesini de almak istemiştim. Çok özele girmeden, Stufa'ya karşı kullanılabilecek belli bir takım bilgiler edindiğimi söylemek istemiştim. Floransa gibi bir yerde sert delillere ihtiyaç duyan oldu mu? Yoksa çıkarım ve şüphe yeterli olur muydu?

Shells Evi'nin arkasındaki küçük bahçeden geçtim ve merdivenlerden altıncı kata çıktım. Her zamanki gibi, son kat klostrofobikti ve Cuif'in odasının dışına ulaştığımda zar zor nefes alıyordum. Şansıma kapı açıktı. Yine çalıp içeri girdim. İlk odada ondan eser yoktu. Onun için kemer altından devam ettim. İkinci oda da tek bir yuvarlak penceresi ve duvara dayalı hasırdan yatağı ile birincisi gibi manastıra ait görünüyordu. İçinde cırcırböceği olan kafes bir çengelin ucunda, Cuif'in yatağının üzerinde sallanıyordu ama dut yaprağı gitmiş ve yerine yenisi konmamıştı. Her iki oda da boş olduğu halde, ona seslendim. Ne de olsa bu, üzerinde çalıştığı oyundan bir parça olabilirdi: Açık bir kapı, boş bir oda, geçici olarak görünmezlik... Ama hayır, orada değildi. Gülmeye başladım. Orada değildi! Sonunda vakti gelmişti ve o dünyada hak ettiği yeri almaya gitmişti, ayrıca ters dönmüş olan leğene ve yerde atılı duran bir parça kıyafete bakarsak yeni, hür bir hayatın heyecanına kapılarak aceleyle çıkmıştı.

Tekrar aşağı indim, bayanı sönmüş ateşin başında otururken buldum, sırtı bana dönüktü, omuzlarına siyah bir şal atılmıştı. "Cuif odasında değil," dedim. Onu nerede bulacağımı biliyor muydu? Bana baktı. Gözleri şişmişti.

"Yakalanmış," dedi.

Ona bakakaldım. "Ne sebeple?"

"Zina."

"Ama bu çok saçma..."

"Ben de öyle dedim. Dinlemediler."

Eğer bu tutuklamanın arkasında *Kamu Ahlakı Ofisi* varsa ki görünüşe göre öyle, işin içinde Bassetti de vardır. Tabii Stufa da. Kutu gibi arabanın parmaklıklı pencerelerini ve kirli yerlerini unutmamıştım. Grand Dük için çalıştığım ve onun yakın çevresinin bir parçası olduğum için, beni doğrudan hedef almaları kolay olmayacaktı fakat sevdiğim ve değer verdiğim insanlara, daha az korunaklı insanlara hayatı dar edebilirlerdi.

On dakika sonra, kamu suçlarının çoğunun yargılanıp suçlandığı, yüksek küt kuleleri göğe uzanan, duvarları korkutucu bir biçimde dik olan ve demir sürgülerle dolu Bargello'nın önünde dikiliyordum. Girişi koruyan iki asker vardı. "Grand Dük'ün sekreteri içeride mi?" diye sordum. Cevap vermediler, hatta kıpırdamadılar bile, fakat beni mağrur bir merakla süzdüler. Sorumu tekrarladığımda, iki adamdan daha uzun boylu olanı bana doğru bir adım attı. "Sana ne? Hem sen de kimsin?"

"Adım Zummo. Grand Dük için çalışıyorum."

Uzun boylu asker meslektaşına baktı. "Bunu duydun mu? Grand Dük için çalışıyor."

"Etkileyici," dedi ikinci asker.

Uzun boylu asker bana döndü. "Yabancıya benziyorsun."

İki adamın arkasındaki bahçeden soğuk bir hava esti ve burnuma kan kokusu geldiğini düşündüm. Bu çıkarım beni titretti.

Uzun boylu asker tekrar arkadaşıyla konuştu. "Sence konuşması yabancı gibi değil mi?"

"Buralardan değil, o kesin," dedi ikinci asker. "Adın ne demiştin? Zugo mu?"

Uzun boylu asker bir kahkaha attı. Diğerlerinin yanında Zugo "denyo" demekti.

"Grand Dük'ün sekreteri burada mı?" dedim sabırla. "Eğer buradaysa, onu görmem gerek. Acil."

"Hiç kimseyi içeri almamamız hususunda kesin talimat aldık," dedi uzun boylu asker.

"Bassetti'yi ya da Stufa'yı görmem gerek. Kim görevliyse."

"Beni duymadın mı Zugo? Kimse içeri giremez."

"Onları görmek istediğimi söyleyin," dedim yüksek ve net bir sesle, "Yoksa doğrudan Grand Dük'ün kendisine giderim."

İç geçiren uzun boylu asker arkadaşıyla konuştu. "Zugo'nun burada olduğunu onlara haber ver."

"Zummo," dedim. "Adım Zummo".

İkinci asker geniş, beton avluya geçti.

"Memnun oldun mu?" dedi uzun boylusu.

Sokağa bakar vaziyette durdum. Gün aniden ağardı, gök yüzü aynı bıçağın yüzü gibi kasvetli ve haşindi.

İki asker daha geldi. Kapıda nöbet tutanlardan daha hırpani ve haydut kılıklı idiler, bahçede bana eşlik ettiler, kapıdan geçip merdivenlerden yukarı çıktık. Taş duvarlar nemden parlıyor, don yağı lambasından yağlı, siyah bir duman çıkıyordu. Öksürmeye başladım. Derine gittikçe hava da daha ıslak ve yapışkan olmaya başlıyordu. Sadece birkaç dakikadır Bargello'daydım ama dışarıda güneşin parlıyor olabileceği fikri bana fantastik geliyordu.

Sonunda, yer altı mezarlığına benzeyen girintiler ve geçitler labirentinde, askerlerden bir tanesi yatay metal şeritlerle takviye edilmiş bir kapıyı açtı. Önümde, geniş odanın bir ucunda Cuif elleri başının üzerinde bir üçgen oluşturmuş

şekilde havada asılı duruyordu ve bir an için bu bende cesaret isteyen bir takla, daha bana bile göstermediği yeni bir takla hareketine denk gelmişim izlenimi uyandırdı, fakat daha sonra yanımda deri önlük giyen, iri cüsseli, elinde ipin ucunu tutan kel bir adam gördüm ve midem ağzıma geldi. Cuif'in elleri arkasından bağlanmıştı. Bağlı olan bileklerinin etrafına bir ip dolanmış ve beş metre kadar yukarı çekilmişti. Başı boynunun üstünde gevşek bir biçimde duruyordu. Bayılmış gibi görünüyordu.

Stufa gözlerini çalışmakta olduğu hesap defterinden kaldırdı. "Bu özel tekniğin adı Garrucha'dır. Garrucha'yı biliyor musun?"

Rahatsız edici fısıldaması çevreyle pek de uygundu. Cevap vermedim.

"İspanyolca," diye devam etti. "İpin gergin olduğundan emin ol, sonra birden çek, bu çoğunlukla üst bedendeki tüm eklemlerde ciddi biçimde kaymalara neden olur." Gülümsedi. "Bir gösteri ister misin?"

"Gerek yok," dedim.

"Ona daha fazla acı çektirmek için anlatabileceğiniz bir şeyler var mı?"

"Ne hakkında?"

"Ahlâksız davranışları hakkında. Yoksa neden burada olsun ki?" Stufa önlüklü kel adama baktı. Yüzleri pürüzsüz, rahat, ifadesizdi.

"Ama bu uydurma," dedim. "Asıl suçlama nedir?"

Stufa başını hızla kaldırdı. "Başka bir şeyden dolayı mı suçlu olduğunu söylüyorsunuz?"

"Ben onun zina yapmadığını söylüyorum."

"İstihbaratımızın yanlış olduğunu mu düşünüyorsun?"

Bir kez daha cevap vermedim. Muhtemelen zaten çok fazla şey söylemiştim.

"Bir parça rengin atmış gibi." Stufa dönüp dostuna işaret etti. "Tamamdır. Bu kadarı yeter."

Kel adam Cuif'i yere indirmek yerine ipi bırakıverdi. Cuif havada süzülüp buruşuk yığın üzerine indi. Kel adam eğilip Cuif'in bileklerini çözdü. Her dokunduklarında Cuif çığlık attı.

"Şu Fransız olayı nedir, bilmiyorum," dedi Stufa. "Bunlarda hiç karakter yok." Hesap defterini kapattı. "Onu götürebilirsiniz."

Odadan çıktım. Cuif kan ve idrar gölünün içinde yatıyordu. Ayakta duramadığı ve tek başına yürüyemediği açıktı. Eğilip kollarından birini tuttum ve onu sırtıma aldım. O kadar yüksek sesle çığlık attı ki sanki sert bir şeymiş gibi duvardan sekti. Ne kadar hafif olduğuna hayret etmiştim, en fazla bir çocuk ağırlığındaydı, inlemelerine ve ağlamasına kulaklarımı tıkayıp onu merdivenlerden yukarı, temiz havaya taşımaktan başka çarem yoktu. Girişte nöbet tutan askerler biz geçerken pis pis sırıttılar. Onları görmezden gelip sokağa çıktım. Havada tuhaf, sessiz bir göz kamaştırıcılık vardı, arkasından gelen beyaz bulut kış güneşini kapatıyordu; sanki saatler geçmiş gibi gelmişti bana. Cuif ile kısık sesle konuştum ve ona artık benim yanımda olduğunu ve her şeyin yoluna gireceğini söyledim, ama yakın olmasına rağmen Santa Maria Nuova yolunda birkaç kere kendini kaybetti. Onu, Pampoli'nin işleyen tiyatrosunda döşemenin üzerine yatırdım, yüzü mermerden daha soluktu ve ben onun çoktan ölmüş olmasından korkuyordum. Pampolini makasla ceketi, gömleği ve arka kısmı kesti. Cuif'in omuzları yerlerinden çıkmış, sağ diz kapağı kurumuş kan ve kırık kemik yığınıyla biçimsizleşmişti.

"Onun için bir şey yapabilir misiniz?" dedim.

"Fazla değil. Yaşasa bile tekrar yürüyeceğinden şüpheliyim."

"Ben yaşamak istemiyorum," diye mırıldandı Cuif.

Daha da yakına eğildim. "Böyle söyleme. İyileşeceksin. Emin ellerdesin."

Pampolini Earhole'den güzel avrat otunu getirmesini istedi.

"Bu, banotu, adamotu, baldıran, dut suyu ve paneden yapılan bir karışımdı," dedi bana. Cuif'i uyutacaktı. Ondan sonra, ne yapabileceğine bakacaktı. Kaşığı kahverengi sıvı ile doldurdu, Cuif'in başını kaldırdı ve karışımı adamın ağzından içeri döktü.

Earhole'ye baktım. "Bileğin nasıl? "

"Çok daha iyi, teşekkürler."

"Bu adam zamanının en büyük eğlence adamlarından biriydi," dedim. "Taklalar efsaneviydi. Bir defasında onu odasında prova yaparken seyredecek kadar şanslıydım. Ama şimdi onu yok ettiler..."

"Onlar mı?" dedi Earhole. "Kim?"

Pampolini kaşlarını çattı. "Boş ver sen."

Fransız'a mümkün olan en iyin bakımın yapılması söyleyip tüm masrafları karşılayacağıma söz vererek Cuif'i Pampolini'nin yanında bıraktım. Eve dönerken bayana olanları anlatmak için Shelller'in evine uğradım. Kadın yüzünü özene bezene işlenmiş olan şalına gömüp ağlamaya başladı.

Ön kapımı açtığımda, ben de neredeyse gözyaşlarına boğulmak üzereydim. Kırmızı cam lambada titremekte olan bir mum vardı ve duvarın yanında duran alçak masanın üzerinde bulunan kâsede koyu pembe güller yüzüyordu ama havada hâlâ annemin yara lapasıyla ilaçların kokusu vardı.

Evim onun ıstırabının mabedi olmuştu.

"Kim o?" diye seslendi.

Kafamı kapıdan uzattım. "Benim."

Yatağında oturuyor, bir deste minyatür kart karıyordu.

"Jacopo nerede?" dedi.

"Öldü anne. Depremde."

Yüzü boşaldı; kartlar parmaklarının arasından döküldü. En basit değişiklikler kafa karışıklığı ile karışmış endişe ve yanlış anlamaydı.

Sonra yüzüne bir aydınlık geldi ve daha genç, neredeyse genç kız gibi göründü. "İşlerin nasıl gidiyor?"

"Bugün çalışmadım," dedim.

Acquello bardağına uzandı. Bir yudum alıp bardağı yatağın yanına geri koydu ve tekrar bana baktı. Dudaklarında tehlikeli bir biçimde dengelenmiş bir gülümseme vardı, gözleri tekinsiz, şaşkın, soluk kahverengiydi.

"Peki, senin işler nasıl Gaetano? Nasıl gidiyor?"

Aynı soruyu tek bir sohbette üç ya da dört defa daha sorabilirdi ama kendi kendisini tekrarladığının farkında olmadığı için bunu belirtmenin de bir manası yoktu, dolayısıyla ben de her tekrarladığında ilk kez duyuyormuşum gibi bir tepki vermeye çalıştım. Ona işlerimin iyi gittiğini söyledim. Her şeyin yolunda olduğuna inandırılması gerekiyordu.

O hafta uyumakta zorlandım. Bir gece sabaha karşı korkunç bir çığlık ile uyandım. Ne biçim rüzgâr esiyor, diye düşündüm. 1688 yılında fırtına yüzünden Ponza'da bir adada mahsur kaldığımda bile böyle bir şey duyduğumu hatırlayamadım. Dışarı çıkıp hasara bakmak aklıma geldi, ağaçların köklerinden söküldüğünü, çatıların uçtuğunu, teknelerin demirlendikleri yerlerden kurtulduklarını hayal etmiştim, ama tam yatağımdan çıkacakken sessizlik oldu ve uzaktan fısıltılar duydum. Benim gibi insanlar olsa gerek, diye düşündüm, fırtınanın uyandırdığı insanlar.

Ertesi sabah, patikadan atölyeme yürürken çitin düzeltilmesine nezaret eden Navacchio ile karşılaştım. Rüzgârdan bahsettiğim zaman hayretler içinde kaldı.

"Uyunacak gibi değildi," dedim. "Kimse uyuyamadı."

Navacchio büyük, düz kulak memesini iki parmağı arasında sıkıştırdı.

Onu geçip bahçelere doğru baktım. Kırık dallar vardı, hiç düzleşmiş funda yoktu. Hiçbir şekilde etrafta bir yıkıntı, çer çöp de yoktu.

"Haberleri duydun mu?" dedi Navacchio.

"Ne haberi?"

"Grand Dük'ün annesi öldü."

Vittoria della Rovere hiçbir zaman ünlü olmadığı halde Floransa derin bir yas, nedamet ve pişmanlığa gömüldüler. Saray, soğuk Mart melteminde açılıp dalgalanan siyah ipeklerle bezendi ve asil aileler pencerelerine cenaze kurdeleleri ile karartılmış zengin kumaşlardan yapılan duvar kilimleri astılar. San Lorenzo'ya çıkan sokaklar göz alabildiğine yanan mumla kaplanmıştı, öyle ki şehrin o kısmı felce uğramıştı. Kilisenin çanları gece gündüz çaldı. Annesinin şefkatini pek nadir hissetmiş olan ve en hafif deyimiyle sürekli devlet işlerine karışan annesi hakkında duyguları çelişen Grand Dük, yemek yemeği reddetti ve o kadar uzun süre dua etti ki dizleri şişti, zor yürüdü. Kadının ölümü ayrıca onun yerini alması hususundaki endişelerini de canlandırdı. "Doğum yok," diye inlediğini duydu birisi, "Yalnızca ölüm, ölüm, ölüm!"

Müteveffa için okunan dualardan sonra onun yanına yaklaşmaya cesaret bularak huzura çağrıldım. Toldo söz konusu öğlende Vasari Koridoruna giden yolda bana eşlik ediyordu ve ben onu Grand Dükle acil bir işim olduğuna ikna edip tüm sorumluluğun bende olduğuna yemin eder etmez, gönülsüzce yana çekildi ve beni içeri aldı.

Halı kaplı merdivenlerden çıktım. Duvarların içinde yere yakın şekilde konuşlandırılmış olan yuvarlak pencereli koridor sessizdi. Düzenli aralıklarla sıralanmış askerler vardı ve hareketsiz durdukları halde yürüdüğüm süre içinde göz-

lerinin üzerimde olduğunu hissettim. Koridor kuzeye doğru giderken, alt kata gelindiğinde yavaş yavaş meyil yapıyor ve ben de pencerelere takılı metal ızgaraların arasından sessiz sera hurdalığı ile sarayın bahçelerini görebiliyordum. Toldo'ya göre Grand Dük yalnızdı. Acaba Uffizzi'ye kadar bütün koridoru takip mi etmişti? Bir keresinde siparişi teslim etmemden bir ya da iki ay sonra o coşku patlaması içinde, hayran olduğu heykeli göstermek için beni galeriye götürmüştü. Güreşen iki kişi vardı, hiç biri diğerini yeniyor gibi görünmüyordu, çekmeye çalışma ve denge üzerine bir eserdi. Saçma bir şekilde belki de bana Grand Dük'ün hem bağlılıktan kaçınmayı hem de tüm seçeneklerini açık tutmayı başardığı dış politikasını hatırlatmış, ben de acaba heykeltıraş bunun için mi ona çekici geldi diye düşünmüştüm. Bu gözlemi nasıl ifade edeceğimi düşünmekle birkaç dakika geçirdikten sonra bunu ona ifade ettim ve bana içten, neredeyse minnettar bir bakışla döndü ve dedi ki, "Ah Zummo, anlayacağını biliyordum." Ne kadar önceydi sanki!

Az sonra bahçeleri geçmiştim ve koridor da yine tırmanmaya başlamıştı. Şehirdeki ilk iki yılımda her gün geçtiğim sokak olan Via Guicciardini'yi görebiliyordum. Yoldan geçenler bir göz atsalar, tek görecekleri gölgeler içinde bir figür olurdu; benim iktidardaki ailenin bir üyesi, hatta bizzat Grand Dük'ün kendisi olduğumu sanırlardı.

Bundan habersiz bir biçimde, hızlanmış ve neredeyse onu hepten kaybetmiştim. Santa Felicita'nın orta saharına bakan çardakta, sırtı bana dönük oturuyordu. Dua edermiş gibi başını eğmişti; koca göbeği inip kalkıyordu. İşte Fiore'nin onu gördüğünü iddia ettiği yer tam olarak da burasıydı. Bana sık sık koridorda geçen zamanın ne kadar kıymetli olduğundan bahsederdi, orası onun konumu itibariyle maruz kaldığı baskıdan kaçabildiği yerdi, ben de onu rahatsız etmemem gerektiğini biliyordum ama son olaylar bana başka

şans bırakmamıştı. Gemilerimi yakmıştım. Gemilerim kül olmuştu. Yine de onu uyandırmamaya karar verdim. Sadece bekleyecektim.

Gözlerini açana kadar en az on beş dakika geçmişti ve ben de neden geldiğimi unutmuştum. Uyuyan bir adamı izlemek, kendi içinde bir son gibi görünmeye başlamıştı.

"Zummo?" dedi.

"Rahatsız ettiğim için beni bağışlayın Majesteleri, özellikle de böyle bir zamanda."

Esnemesini saklamak için yumruğunu ağzına götürdü. "Üzüntülü bir zaman. Çok üzüntülü."

Ona annesinin ruhuna dua ettiğimi söyledim.

"Ama seni buraya getiren o değil," dedi.

"Hayır." Bir nefes aldım. "Daha önce sizi hiç kişisel bir şey için rahatsız etmedim..."

Bakışlarının içeriye döndüğünü gördüm. Acaba onu çoktan kaybetmiş miydim? Zemini daha zekice, daha itinayla mı hazırlamalıydım? Ne de olsa, sadece birkaç saniyedir uyanıktı. Ama sonra onu zindanın yerinden kaldırırken Cuif'in acı içinde haykırdığını duydum ve aldırış etmeden devam ettim.

"Bassetti bir arkadaşımın yakalanıp işkence görmesini emretti de," dedim "Ve o adam, suçlandığı tüm konularda masum."

Grand Dük tuniğinin ucuyla silindi sonra da ayağa kalkıp Ponte Vecchio'ya doğru koridorda yürüdü. Protokolden bihaber olan ben, olduğum yerde kaldım.

"Arkadaşımın hayatı mahvoldu. Hatta ölebilir bile." Durdum. "Sorgulama haksız ve zalimceydi."

Belli bir mesafeden, Grand Dük bana döndü. Ağırbaşlı sabah kıyafetleri içinde o dar yeri dolduruyor gibiydi. "Acaba söylediklerinizin farkında mısınız diye merak ediyorum."

"Ben sadece gördüğümü tarif ediyorum, Majesteleri. Böylesine bir şiddet... Ve bir hiç için."

"Bunlar ciddi iddialar."

İddialar. Kelime seçimi tüm bilmem gerekeni bana anlatmıştı. Bu konuda beni desteklememeye karar vermişti. Nasıl olmuş da destekleyeceğini düşünmüştüm ki? Sersemlemiştim.

"Bassetti güvenilir bir konumda," dedi, "Ve o konumu da yıllar içinde edindi."

"Biliyorum. Elbette. Sizin özel sekreteriniz. Amcanızın da. Ve söylentilere bakılırsa bundan da ötesi."

"Bundan da ötesi mi?"

"Sizin değerlerinizin bekçiliğini yapıyor. Ahlakı dayatıyor. Saltanatınızın tam da ruhunu özetliyor." Gevezelik ediyordum. Daha da kötüsü Sicilyalı aksanım geri dönmüştü. Rahatsız ediciydim. Yabancı. Tek bir kelimesini bile anlamadığından şüphem yoktu.

"Hâl böyle olunca," dedi Grand Dük, "Onda hata buluyor gibisin..."

"Hatasını buluyor değilim, Majesteleri. Onun değil. Hayır, hayır. Ben sadece onun bu olayda pek bilgilendirilmediğini düşünüyorum."

Bu daha iyiydi. Ama yeterince iyi değildi.

Grand Dük siyah peruğunun abartılı bukleleriyle lülelerini düzeltti ve ardından koridorda bana doğru geldi. Geçmesi için duvara yapışıp yol verdiğim sırada sarhoş edici primula, yaban gülü ve kadife çiçeğinden oluşan İngiliz parfümü tarafından sarmalandım. Çardakta demir kafesin yanında durdu ve Santa Felicia sahnına doğru baktı. İç geçirdiğini duydum.

"Belki de bundan haberin yoktur Zummo, aslında olmadığından eminim de, ama ben zaten bana gelen bazı bilgileri duymazdan gelerek sana olan desteğimi çoktan gösterdim."

Madonna porca. Alt dudağımı o kadar sert ısırdım ki ağzıma kan tadı geldi.

"Eğer gelen bilgiler doğruysa," dedi, hâlâ aşağıya bakıyordu, "Senin buradaki pozisyonun çürük olur."

Konuşmadım. Konuşamadım.

"Sana bizzat ben kefil oldum çünkü benim için önemlisin. Şüphenin senin lehine yorumlanmasını sağladım. Tüm bunlardan haberin olmadı çünkü seni işinden alıkoymak istemedim. Ama sen suçladığın herkese bu şikâyetlerini arz edeceksen..." Bana baktı, gözleri ağırlaşan gözkapaklarının altında çok ciddiydi.

"Peki ya arkadaşım?"

Dudaklarını büzdü, sonra da başını salladı.

Yere bakarak kendi kendime başımı salladım. Ne özür ne de adalet olacaktı. Herhangi bir tazminat girişimi de yoktu. Cuif de gerdanlarında derme çatma Vaftizci John resimleri olan ve pek çok hayırsever kuruluşun duvarlarının dibine düşen sakatlarla dilenciler ordusuna katılacaktı.

"Bizden yana olanlar," dedi Grand Dük, "Ve bize karşı olanlar aynı şekilde değerlendirilemezler. Düşmanlar daha önemlidirler ve onlara daha odaklanılmıştır. Onlar daima dengeyi sağlarlar."

Cuif'in yakalanıp işkence görmesinin bana bir uyarıda bulunmak, bir ders vermek için yapıldığından gayet emindim. O zamana kadar aklıma gelmeyen ise, onun yem, Faustina'nın ise asıl hedef olabileceğiydi. Birden oradan ayrılmak için acele ederken, Grand Düke sabrı ve tavsiyesi için teşekkür ettim ve onu rahatsız ettiğim için kendisinden bir kez daha özür diledim.

"Sen işini yap," dedi. "Zaten ne de olsa bunun için buradasın."

Hava kararmış ve San Miniato ardındaki tepelerde fırtına çıkmaya başlamıştı. Aşağı sokakta korkuyla bağıran bir ço-

cuğun sesini duydum. Koridorda geri çekildim. Grand Dük pişmanlık hatta nostalji içinde bana bakıyor gibiydi. Tam o sırada hacmen iki katına çıkıp daha da parlak bir hal alarak bana doğru sıçradı ve ben o bir anlık çılgınlık, paniğe kapılma halinde bana saldırdığını sandım. Ardından onun kıpırdamamış olduğunu fark ettim.

Tam o sırada sağ tarafında çarşaf gibi bir şimşek çaktı.

Fırtına çıkıyordu.

Azalan ışıkların altında, ileride Siena'yı gördüm ve şehrin aynı salyangozun kabuğu gibi tepelerin üzerinde kıvrıldığını düz giden neredeyse hiç bir sokağının olmadığını ve hemen göze çarpmayan ama tekrarlanan kıvrımlarla eğrilerin şehre gizemli bir atmosfer, ihtiyatlı bir sonsuzluk hissi verdiğini hatırladım.

Grand Dükle karşılaşmamdan sonraki gün Magliabechi'yi ziyaret etmiştim. Kapıyı çaldığımda baş hizasında küçük bir kapak kayarak açılmış ve kütüphanecinin asabi sesini duymuştum: "Mühim bir şey değilse gidebilirsin."

Bölmeden içeri doğru konuştum. "Mühim."

Kendi kendine uyum içinde görünen kapı mandalı tık etti ve kapı içeri doğru savruldu. Magliabechi tozlu odanın ortasında sırtı dönük bir vaziyette oturuyordu, ama sandalyede değildi, bir tür geniş, bezelye ya da şeftali ayıklamak için kullanılan engin, tekne gibi bir şeye yayılmıştı. Dört bir yanında kitaplar vardı, hepsi baş döndürücü bir biçimde kırılgan kuleler halinde yığılmıştı. Yanına yaklaştığımda, oturma pozisyonuna geçti. "Dikkat et! Örümceklerime zarar verme!"

Tepesindeki sütunda yer alan pencereden süzülen gri ışığın altında, beşiğinin düzinelerce örümcek ağıyla kitap yığınlarına bağlanmış olduğunu gördüm.

"Bir örümceğin yemek yemeden aylarca yaşayabileceğini biliyor muydun?" Magliabechi bana sanki daha alt bir tür-

müşüm gibi çenesini çıkararak, dişlerinin arasında yumurta beyazı kalıntılarıyla baktı.

"Hayır, bunu bilmiyordum."

Ölü kızın derisinin olduğu kavanozu verdim ona. İki eliyle de tuttu, kanca gibi parmakları pul puldu.

"İlginç bir örnek," dedi. "İlk düşüncem? *Domini canes*. Bu bir cinas. *Domini canes* bariz bir içimde Dominikliler demekti ama aynı zamanda *Tanrının Tazıları* manasına da gelir."

"Benim de duymayı umduğum cevap kesinlikle buydu," dedim.

Kavanozu tekrar bana verdi.

"Dominikliler demişken," dedi, "Acaba Stufa'nın gece nöbetinden haberim olmuş olabilir mi?" Bir haftadan fazla bir süre Vittoria'nın ölüsünün yanında oturmuş ve hiç ara vermeden dua etmiş. Neredeyse hiç uyumamış. Zihni aydınlanmaya başlıyordu.

"Beni hiç şaşırtmadı," dedim. "Görünüşe göre ona annelik etmiş."

"Ama bazıları bundan da fazlasının olduğunu söylüyor." Magliabechi bana düzenbaz, boşuna umut veren bir bakış attı ama ayrıntıya girmedi.

O gün ilerleyen saatlerde köpekleri görme arzusuyla Santa Maria Novella'ya yürüdüm. İspanyol Şapeline gelince doğu duvarına yaklaştım. Uzun, sivri çeneleri ve vahşi bir biçimde sıralanmış dişleriyle işte oradaydılar. Bir tanesi bir kurda saldırıp kan dökmüştü, kurtlar kiliseyi tehdit eden kâfirleri sembolize ediyordu. Köpeklerin çantamdaki kabaca süslü deri parçasıyla olağanüstü bir benzerlik taşımalarından etkilenmiş bir halde freskin yanında dikilirken ayak sesleri duydum ve dönüp Stufa'nın dibimde durduğunu gördüm.

"*Dominiklilerin düzenini övme*," dedi. "Andrea di Bonaiuto'nun en ilham aldığı."

"O halde tüm sanatların sizi etkilemediği doğru değil."

Stufa'nm yüzü her zamankinden daha sıska, gözleri ise piercinge rağmen feri kaçmış gibi göründü. Nöbetler ona zarar vermişti ve hâlâ yas tutuyordu elbette ama sanki koruyucusu ölünce kendisini savunmasız ve ifşa olmuş hissetmeye başlamıştı.

"Başınız sağ olsun," dedim.

"Bunun için mi geldin? Oh olsun demek için mi?"

"Aslında, seni görmeyi beklemiyordum. Madem buradasın, sana sunmak istediğim bir şey var."

"Gerekten mi?" Stufa'nın sesi şüpheli, alaycı geliyordu. Onun ilgisini çekebilecek bir şey söyleyeceğimden kuşkuluydu ve bu da benim düşündüğümden daha açık bir şekilde hızla cevap vermeme neden oldu.

"Sen bir katilsin," dedim.

Ürkeceğini düşündüm ama bana bakmaya devam etti. "Ne oldu? Şu omurgasız Fransız öldü mü yoksa?"

"Hayır, ölmedi. Henüz değil, neyse."

"Bu durumda, neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Elimde kızın ölümüyle bağlantın olduğunu gösteren deliller var."

"Hangi kızmış bu?"

"Nehir kıyısında bulundu. Sardigna'da."

"Aslında," dedi yavaşça, "İlgilendiğim bir kız var. Beraber olmak kaderimizde var sanki. Adının içine bir bak. Ben oradayım." Anlamam için bekledi. "Anlamıyor musun? Benim adım, onun adı—biri diğerinin içinde." Dudakları ince ve kansızdı; aralarından papağanınki gibi koyu renkli dili görünüyordu. "Ben çoktan senin sevdiğin kızm içine işledim. Ben zaten ona sahip oldum."

"Sadece kelimelerle oynuyorsun." Ama Faustina'nın adını benim için mahvetmişti ve bunu biliyordu.

"Bizim gibi insanlar bir şeyleri paylaşmalılar, öyle değil mi? Sen böyle demiştin, hatırladın mı? Bizim gibi insanlar."

İnzivaya çekilmek için dönüp gittim.

"Hemen gidiyor musun? Onun nerede olduğunu sana söylememi istemez misin?"

Yürümeye devam ettim.

"Şöyle söyleyeyim. Yarın dukalığın güney doğusuna gideceğim. Orada küçük bir köy var, tepenin üstünde..."

Faustina'nın nerede olduğunu bildiğini iddia ediyordu ve ben de ona inanmamaya dayanamazdım.

O öğlen anneme, Volterra yakınlarındaki alçıtaşı ocağına bakmaya gideceğimi ve gece geç kalabileceğimi söyledim, sonra da Boucher'den bir kısrak ödünç alıp eyerine bir tane kılıç bağlayarak güneye, Siena'ya doğru yola çıktım, o yalnız, taşlı virajlı yolun kırk yedi mil uzağında gökyüzü basık ve karanlık, hava ise Mart ayma göre soğuktu. Torremagna'ya gitmekle Faustina'yı mı koruyordum yoksa onu riske mi atıyordum? Hiçbir fikrim yoktu.

Siena'nın kuzey kapısına yaklaşırken, yolum atlı iki adam tarafından kesildi, nefesleri buz gibi loş ışıkta duman olup tütüyordu. İlk önce yerli bir otelde çalıştıklarını düşündüm, bana ucuz bir fiyat, temiz çarşaflar, güzel şarap vereceklerdi; sadece onların tesisini seçmeyi kabul edersem bana tüm dünyayı vereceklerdi, ama adamlar yaklaştıkça yüzlerinde dürüst iş yapmakla hiç alakası olmayan o sinirli, gösterişli ifadenin olduğunu gördüm. Önde at süren adam uzun boylu ve sevimsizdi. Ağarmış, gri sakalı kestane renkli ve bol dalgalı saçına hiç uymuyordu. Diğer adamın tembel, lakonik bir havası vardı, sanki bütün herkesin söylediklerinin komik olduğunu düşünmesine alışmış gibiydi. Gözlerinin biri doğru düzgün açılmıyordu.

Sakallı adam bu bağdaşmaz saç parçasına baktığını fark edince, uzanıp onu okşadı. "Poggibonsi'de becerip öldürdü-

ğüm bir fahişe. Ve burada bir şey daha var." Tuniğinin düğmelerini açtı. Kan izi olan kumaş ortaya çıktı.

"Bu ipek mi?" diye sordum.

Başıyla onayladı, sonra da aşağıya baktı. "Kızın iç organlarını çıkarmadan önce beyazdı."

"Soğuk bir gecede insanı ipekten başka bir şey sıcak tutamaz," dedim.

Bu adamlar için şiddet, uyku gibi sıradan ve doğaldı.

Şehre girmek için ona ve arkadaşına hemen bir ücret ödendiğini söyledi bana. "Şehre girme niyetinde değildim," dedim. Hatta içinden bile geçmiyordum. Kırk mil güney doğuda yer alan bir köy olan Torremagna'ya gitmek üzereydim.

"Onun için de bir ücret var," dedi.

"Bunu söyleyeceğin aklıma gelmişti." Elimi cebime soktum ve bir parça kurdele ile bağlamış olduğum Faustina'nın saçını çıkardım. "Fahişe öldüren yalnızca sen değilsin."

Atıyla öne geldi ve elini uzattı.

"Hayır," dedim. "Bu ödül benim. Bir çeşit tesadüf aslında, sence de öyle değil mi?"

İki adam da yalnızca merakla ya da sadece kafaları karışmış bir halde bana baktı ve ben konuşmaya devam etmem gerektiğini, aksi takdirde büyünün bozulacağını fark ettim.

"Genellikle yollarda mı oluyorsunuz?"

Doğru bir cevap olabileceği şüphesi ile beni büyük bir ilgiyle dinlediler ama o cevabın ne olduğundan emin değildiler.

"Bu tarafa gelen bir adam var," diye devam ettim. "Bir keşiş."

Sakallı adam nefes alırken ağzında bir şeyler geveledi.

"Buna benzer birini gördünüz mü?" dedim.

Başını salladı. Rüzgâr esti ve korkunç peruğunun birkaç teli yüzüne döküldü. Saçları tekrar kulağının arkasına itti.

"Kaçırmanız mümkün değildi. İri bir adam, siyah ve beyazlar içinde. Duraksadım. "Ona *Etli* diyorlar."

Tembel gözlü adam nedenini öğrenmek istedi. Ona kısmen korodaki oğlanlardan ve süt domuzundan bahsettim. İki adam birbirlerine baktılar ve ben aralarında biçimsiz, ama gizli, yabani bir düşüncenin geçtiğini hissettim.

"Peki, keşiş miydi?" diye sordu sakallı adam.

"Dominikli. Dolayısıyla siyah ve beyaz. Onu görmediğinizden emin misiniz?"

Emindiler.

"Yakında burada olur," dedim, "Ayrıca üzerinde para olacak." Tekrar duraksadım. "Bir elması var. Grand Dük'ün annesinden hediyeydi. Bir parça kıymetli olsa gerek."

Sakallı adam dişini kurcaladı. "Seni avlıyor, değil mi?"

Hiç de malın gözü olabilecek kadar bir bilgisi yoktu; neredeyse onunla gurur duymuştum.

"Eğer beni sorarsa," dedim, "Ona Torremagna'ya gittiğimi söyleyin."

"Anlamadım."

"Onun beni bulmasını istiyorum."

Omzumun üzerinden baktım. Biz konuşurken akşam olmuştu ve daha önce içinden geçtiği ağaçlık karanlığa gömülmüştü. Önümde bulunan Siena'nın duvarları, iki eşkıyanın arkasında yükseliyor, pencerelerden giren ışıklar ise bunun rastgele düzenlendiğini gösteriyordu. Çizgili kiliseleri, kıvrılan sokakları ve meteliksiz asaleti hatırladım.

Sakallı adama ne kadar istediğini sordum. Bir meblağ söyledi. Ona bunun ödeyebileceğimden fazla olduğunu söyledim. Ona numara yapmadığımı anlaması gerektiğini söyledim, karanlıkta yolunu bulmaya çalışan, cebinde saç taşıyan, ellerinde kan olan bir adamdım. Büzgülü torbamdan bu tür işler için sakladığım parayı çıkardım, zaten bu parayı kaybetmeye hazırdım, bu nedenle de parayı ona tosladım.

Sonra onun ipi gevşetip torbadaki paraları karıştırdığını gördüm.

"Farkı keşiş verecek," dedim.

Dizginlere asılıp topuklarımı atımın böğrüne bastırdım ve adamların yanından geçip gittim. Arkama bakmamaya, acele etmemeye gayret ediyordum. Bir takip başlatmaya niyetim yoktu. Onların akıllarına düşme fikrini bile istemiyordum.

Siena'nın güney doğusunda üstünlük sağlar sağlamaz uyumak için bir yer aramaya başladım. Bu sırada, olağanüstü grimsi, kile benzer bir toprağı ortaya çıkaran, sıklıkla kel olan dağ geçitleri ve şevron şekilli tepeler dizisinde, bilindiği üzere Crete'deydim. Neredeyse hiç bitki örtüsü yoktu. Bazen bir servi dizisi, bazen de devasa görünecek kadar budaklı bir zeytin ağacı görülüyordu. Rüzgâr bu kır manzarasında serbestçe dolaşıyordu.

Terk edilmiş bir at arabasına rast geldim ve atımı arabanın tek kalan tekerine bağlayıp patikadan birkaç metre yürüdüm ve kılıcımı yanıma koyarak otlardan yatağa uzandım. "Kılıç kullanmakta usta," demişti Earhole. Ama ben değildim. Neden yanımda getirdiğimi de bilmiyordum. Gerçekten manasızdı. Soğuk hava, çevirdiğim yüzümü yaladı.

Stufa'nın yanındaki eşkıyaları gördüm, adamların üçü de yayaydı. Güneş kırların üzerindeki buruk sarı ışığı duruladı. Stufa, asmadan olgun üzüm kesmek için kısa, kıvrık bıçağını, *Roncolino*'yu kullandı ve paslı bozuk bıçağını sakallı adamın karnına batırdı, sonra aniden boydan boya yukarı doğru çekerek bağırsaklarını dışarı çıkardı. Hiç kimse ondan para istememişti. Hiç kimsenin bir şansı olmamıştı. O doğa üstü bir biçimde hızlı ve hiddetliydi.

Sağ eli sakallı adamın kanıyla ıslanmıştı, bıçağından kırmızı ipek parçacıkları sarkıyordu, Stufa tembel gözlü adama aniden saldırmıştı. Artık onunla alakalı veciz bir durum

yoktu. Stufa silahını otlara bıraktı ve ellerini adamın zayıf boynuna sildi. Burası bulunduğu son yerdi. Kamışların arasından acı bir rüzgâr süzüldü. Kuru saplar çıtırdayıp takırdadı.

Daha sonra Stufa'yı alev ışığı ve gölgelerle dolu kahverengi bir odada otururken gördüm. "Eski bir arkadaşım," dedi bana, "Teoloji öğrencisi olduğumuz zamanlardan beri birbirimizi tanıyoruz ve ben Floransa'dan buraya gelemeyecek kadar meşgul olduğum için ki sen sanatçıların da nasıl olduğunu bilirsin!" Kıza göz kulak olmak için gönderilmiş. Kızın ona müsamahalı, neredeyse uykulu bir şekilde bakışını göz önüne alırsak- aynı annemin Jacopo'ya baktığı gibiadamın söylediği her kelimeye inanıyordu. Adamın adının kendi adının içinde gizli olduğunu bilmiyordu. Aslında adamın adını da bilmiyordu ki. Onu uyarma niyetiyle odaya açılan kapının koluna uzandım ve karşımdaki şuursuzlukla uyandım.

Tekrar uyudum ve uyandığımda Stufa'nın bıçağını yanımda buldum ama bıçaktaki kurumuş kan kalıntıları gece göğü, kabzadan sarkan ipek çaputlar ise şafağın kızıllığında doğuyu gösteren çizgilerdi. Gitmeden önce hastaneyi ziyaret etmiştim. Kolunu eskisi gibi kullanamayacak olsa da Cuif yaşayacak demişti Pampolini. İçeride çok fazla tahribat olmuştu. Pampolini'nin Cuif'in bacağını kurtarmasına hayret etmiştim. Yine de dizi eskisi gibi olmayacaktı. Cuif'e baktığımda bana hastalıklı bir şeklide gülümsedi. Söyle o Alman'a dikkatli olsun. Artık bir rekabetin içinde. Oturdum, yüzümü ovuşturdum. Kara parçası peynirin üzerindeki küf rengindeki kıvrımları ile güneye doğru uzanıyordu, miller boyunca tek bir ağaç yoktu. Rüyalarındaki topraklar öyle gerçekçiydi ki önümde uzanan bu son derece korunaklı, insansız ve sessiz dünyaya inanmak zordu.

Belki de bu yüzden sabahki olaylar beni hazırlıksız yakalamıştı. Dağılmakta olan bir sünger taşı yarının gölgesine pısan taştan meskeni geçtiğimde bir ya da iki saatten fazladır at sırtındaydım. Yerler tümden aşınmış ve derme çatma görünüyordu. Adamın biri kapı eşiğinden el salladı. Ben de ona el salladım. Bir kadın belirdi. Sonra çocuklar. Kısa bir süre içinde tüm aile o eski püskü yerden bana doğru gelmeye başladı. İlk önce bunu bir çeşit karşılama gibi algıladım, çünkü burada pek yolcu görülmezdi ama ne kadar aç olduklarını, göz yuvalarının çukurlaşıp neredeyse konikleştiğini, derilerinin nemsiz kalıp gevşediğini gördüğümde, Borucher'in kısrağının peşinde olduklarını anladım. O at, onlar için yiyecekti, hayır bundan da fazlasıydı, bir ziyafetti ve bunun için birilerini öldürebilirlerdi. Kadını böğründen topuklarımla ittim. Geriledi ve hızla öne zıpladı. Kadın bir feryat koparark yana savruldu, kolları ileri uzanmıştı. Nefesindeki açlığın kokusunu aldım. Adam bana saldırdı ve orağın ucuyla uyluk kısmımdan yakaladı. Sonra, kulaklarımda uğuldayan rüzgârla ben onların arkasına geçtim.

İki mil sonra bir hendeğe geldim. Ağaçlar sarmaşıklarla boğulmuş, yerler küflü yapraklarla kaplanmıştı. Eyerden aşağı kaydım. Atımın gözleri kovadaki toplar gibi dönüyordu. Sakinleşene kadar ellerimi terli boynunda gezdirdim, sonra onu bağladım ve arkamı açtım. Yara derin değildi, hemen hemen çizikten biraz fazlaydı ama yabancının teki beni işaretlemişti ve benim de, bu yabancının ateşli hayal gücümün ürünü olan bir başka şeytana hizmet ettiğine inanmış gibi yapmaktan başka çarem kalmamıştı. Derimi yüzmüştü ve onun korkutucu ümitsizliğinin bir kısmının bana geçmiş olmasından korkmuştum.

Kafamı kaldırdığımda ağaçlar sanki daha yakınlaşmışlardı ve açlıktan ölmek üzere olan ailenin beni koruya kadar

takip edemeyeceğinden emin olduğum halde atıma atlayıp bu bölgeye bir daha asla uğramamak üzere yola koyuldum.

Beşinci günde, gün batımına doğru, kayalık bir çıkıntı üzerinde birbirine sokulmuş çamur renkli evleriyle Torremagna önümde beliriverdi. Siena'dakine benzer bir çan kulesi, çatı kiremitlerinin üzerinden yükselip kapalı göğü destekler gibi görünüyordu. Hava daha ılıktı ama çok da fazla değil. Remo'nun kız bebeğini göğsüne sarıp, yirmi yıldan daha uzun bir süre önce kullandığı beyaz yoldan gidiyordum. Sol tarafımda, yer eğim yapıyor, sonra da kör bir sırta yükseliyordu. Sağımda ise Monte Amiate'nin mavi-gri külahı pusun eteklerinde görünüyordu.

Köye girerken ilk karşılaştığım insan tanıdığım biri oldu. Kendisini, ikisi tahtadan yapılma ve suni olmak üzere üç bacakla çekiyordu. Ben yanından geçtikten sonra bana baktı. Faustina'nın yapmış olduğu portre yeterince doğruydu. Mimmo Righetti hâlâ yirmili yaşlarının başındaydı ama gençliğinin tüm pırıltısını ve yumuşaklığını kaybetmişti. Yine de sanki kendimi aptal durumuna düşürmek üzere olduğumu düşünmüşçesine sabit ve nükteli bakışlarından etkilendim. Gözlerim koltuk değneklerine kaydı. Her bir koltuk değneğinin alt kısmı erkek yaban domuzunun paçasına benzer şekilde oyulmuştu. Daha da yukarısı asma yaprakları ve zeytin yığınları şeklindeydi.

"Çok güzel bir ustalık," dedim.

Sessizce bana teşekkür etti. Bakışında hiçbir kararsızlık yoktu.

"Babanın eseri, sanırım."

"Babam hakkında ne biliyorsun?"

"Yalnızca Faustina'nın bana anlattıklarını."

Yere bakarak başıyla onayladı.

"O burada mı?" diye sordum.

Cevap vermediği zaman içimde bir hendek açıldı ve hasta olabileceğimi hissettim. Ya Stufa beni kandırdıysa ve Faustina tamamen farklı bir yerdeyse, sadece onun ve muhbirlerinin bildiği bir yerdeyse ve benim güneye yapmış olduğum yolculuk beni sahneden uzaklaştırdıysa, o da benim müdahale etme tehlikemden uzak, rahat rahat kızla meşgul olduysa?

"O burada, köyde mi?" diye sordum tekrar. "Çok önemli."

Mimmo kendisini takip etmemi istedi.

Evine ulaştığımızda atımın dizginlerini penceredeki demir parmaklıklardan birine doladım, sonra inip L şeklindeki odaya girmek için yeşil kapıdan geçtim. Havada tatlı bir talaş kokusu birikmiş olsa da doğramacının aletlerini etrafta göremedim. Mimmo'nun babası emekli olmuş olmalıydı. Ya da ölmüş. Duvarlarda, her birinin içinde doldurulmuş bir kuş olan bir sürü tahta kutu vardı.

Mimmo nereye baktığımı gördü. "Bu bir hobi."

"Sadece kuşlar mı?"

"Faustina sana anlatmadı mı?"

"Evet. Anlattı." Odada onunla karşı karşıya geldim.

"O nerede?"

"Uzakta değil." Şişenin mantarını çıkardı ve önce bana, sonra kendisine bir bardak şarap doldurdu. Elleri de bakışları kadar sabitti.

Faustina şehri terk ettikten sonra olanları anlattım ona. Dikkatle dinledi ve lafımı bitirdiğimde Stufa'ya benzeyen hiç kimsenin gelmediğini ve Faustina'nın güvende olduğunu söyledi. "Onu saklayacak tek yer," diye ekledi, "Kendi eviydi."

"Ama senin evini de arar," dedim. "Köydeki bütün evleri arar."

"İstediği gibi arayabilir. Onu bulamaz."

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun? "

Hayatının son on yılında, dedi Mimmo, babası mobilyaların kullanım ile mahremiyeti birleştirmesi gerektiğine inanmış, dolayısıyla yaptığı her şeye kayan paneller ve gizli bölmeler iliştirmeye başlamıştı.

Mimmo odanın ucundaki yatağı işaret etti. "En güzel örneklerden biri."

Yatağa doğru yürüdüm. Karyolasının yatak başından ufuktaki limanla birlikte deniz manzarası görünüyordu. Yatağın ayak ucundan bir kadın figürü çıkıyordu ve yan taraflarındaki oymalar sanki su hattı gibi görünüyordu. Yüzeyin altındaki çekmeceler balıklar, kabuklar, kayalar ve mercanlar ile bezenmişken, çekmecelerin üzerindeki çerçeveler, anaforun başlangıcı gibi, açılan dalgaların hafifçe dalgalanması gibi kıpırdanıyordu. Ne aradığım hakkında hiçbir fikrim yoktu.

Mimmo bana çekmeceyi açmamı söyledi.

"Derinliğini düşün," dedi, "Önden arkaya doğru."

Birden ne demek istediğini anladım. Yatağın derinliğine bakınca, her iki tarafta bulunan çekmeceler olmaları gerektiği kadar derin değillerdi. Döşeğin altında ve yatağın ortalarına doğru, bir insan boyunda bir yer olması gerekiyordu.

"Sırt üstü uzanman gerek," dedi Mimmo. "Eğer bir yetişkinsen, öyle. Eğer çocuksan daha kolay. Eskiden oraya çok saklanırdım. Oraya hapishane derdim."

Okul müdürü hakkında bir şeyler vardı, öz saygı ve detaycılıkla alakalı bir şeydi ve yataktan uzaklaşıp bardağımı öylesine sert bir biçimde bıraktım ki neredeyse tuzla buz oluyordu. Onda olmayan tüm bu öfke ve gücenme için, tüm bu abartısız çekiciliği için beni rakip olarak görmesi gerektiğini biliyordum ve kulağa tuhaf gelse de, bariz olan sakatlığına rağmen onun beni dezavantajlı duruma sokmuş olduğunu biliyordum. Dikkatimi dağıtıyor, beni geciktiriyordu.

"Zaman kaybediyorum," dedim.

"O halde git."

"Bana onun nerede olduğunu söylemedin."

Odanın arkasında, pencerenin yanında duruyor, gecenin karanlığına bakıyordu. "Tahmin edemez misin? "

Gidip yanında durdum. Köye ilk gelişim olmasına rağmen, kış sonundaki bir başka gece gibi olmasını gerektiğini düşündüm, belli belirsiz, ısrarcı, havlayan bir köpek, hoş kokulu, odun dumanıyla neredeyse nostaljikti, fakat uzaklarda, karanlığın içinde bir yerde at sırtında bir figür vardı, kocaman, ağız yerine derin bir yarık olan, kambur, pelerininin arkasından siyah alevler çıkan bir figür vardı ve ben durumun aciliyetiyle ümitsizliğini hissettim, içimi kuyruğunu kaybetmiş kertenkele gibi hızla ama yarım bir korku sardı.

Az kalsın tepeye çıkan dönemeci kaçırıyordum. Asmalar ve zeytin ağaçları arasında kıvrılan beyaz bir patikaydı. Yıldızlar gök kubbede toplaşmıştı. Öylesine bir dinginlik vardı ki dışarıda olduğumu hiç fark etmedim, daha ziyade kapalı bir alanda, bir balo salonu ya da bir katedralde gibiydim. Atının dizginlerinin şıkırtısı, toynaklarını yere sürtmesi... Uzaklarda hâlâ bir köpek havlıyordu. Fazla bir şey yoktu. Ama içimde kıyamet kopuyordu. Kalbim, dünyadaki tüm enstrümanlardan daha fazla ses çıkarıyordu. Bir tümseğe rastladım. Bir çift servi göğe doğru uzanıyordu. Ardından çatıların keskin, net hatları görülüyordu. Sebatino Vespi'nin yaşadığı yer burasıydı.

Patika aşağı inip sağa dönüyordu. Karmaşık bir çift çalı sırası uzanıyordu. Açık arazide yerleşmiş olan, soluk renkli hayalet ev aşağılarda göründü, *Crete*'nin sorguçlu şekilleri ardında vadi boyunca karanlıkta parlıyor gibiydi. Pencerelerde hiç ışık yoktu ve tüm panjurlar kapalıydı. Faustina orada ise, bu gerçeği saklamak için elinden geleni yapıyor olmalıydı.

Atımı ahırda bıraktım, sonra da ön kapıda durup dinledim. Kapıyı çalarak onu ürkütmek istemedim. Onun yerine adını seslendim. O zaman kim olduğumu anlardı. Parke zeminden kayan sandalyenin ayağından küçük bir ses geldi. Kapı gıcırdayarak açıldı.

Daha önce hiç görmediğim kıyafetler giyiyordu. Üzerindekiler, erkek kıyafetleriydi ve kafasında tuhaf, koyu renkli, sipersiz bir şapka takıyordu. Bir şok halinde, saçının cebimde olduğunu hatırladım. Ama görmek için bir haftadan fazla bir süredir yol teptiğim surat buydu.

"Faustina..."

Örümcek ağının içinden geçmiş gibi yüzünü ovaladı ve arkama, gecenin karanlığına doğru baktı.

"Buraya nasıl geldin?"

"Atla. Bir tane at ödünç aldım."

"Ama neden?"

"Endişelendim."

"Ama Grand Dük... İşin..."

"Ben Volterra'dayım. İnsanlar böyle sanıyor. Taş ocaklarına bakıyorum."

Kollarımı ona doladım. Bir başkası gibi kokuyordu. Yine de ona sarıldığımı bilmek güzeldi. Bir kayma hissi yaşadım. Gevşiyordum. Sanki vücudumdaki bütün kaslar günlerdir gergin gibiydiler.

"Seni unutmayı denedim," diye mırıldandı.

"İşe yaradı mı?"

"Unutmaya başlıyordum. Ama şimdi bunu mahvettin." Tek eliyle beni göğsümden itip uzaklaştı.

"Beni nasıl buldun?"

"Bana buradan bahsetmiştin..."

Arkamdan sanki birinin ağzından hava çıkıyormuş gibi bir ses geldi ve ben kadını kafasında lahana yaprağından bir bereyle, keşişin gölgesini sanki gün doğumunda doğuya gi-

diyormuş gibi uzun ve kendinden emin bir biçimde önünde uzanırken, her türden ziyaretin hiç birisinin hayırlı olmadığını düşünerek, omzumun üzerinden arkama baktım ama yalnızca arazinin üzerinde esen rüzgâr ağaçlara musallat oluyordu.

Faustina en sıcak oda olan mutfakta yaşıyordu. Taş bir lavabo ve şömine ile bel vermiş tekerlekli bir yatak vardı. Vespi'nin kuyusundan su getirdi. Kıza, geçen sonbahardan stokladığı sebzeler, yumurtalar ve meyveleri sunmuştu. İtiraz etmeye kalktığı zaman da elinde çok daha fazlasının olduğunu söylemişti. O, pek az ihtiyacı olan yaşlı bir adamdı.

O akşam Faustina'nın dışarıdan getirdiği odunlarla bir ateş yaktım. Fasulye yahnisini paylaştık, sonra da yatağa oturup alevleri izledik. Cildi sertleşmişti; yanakları kırmızı, işaret parmaklarının yan tarafları ise kuru ve çatlaktı.

"Zavallı ellerin," dedim.

"Çok soğuk oldu." Tereddüt eder gibiydi. "Gerçekten anlat bana. Neden geldin?"

"Burada olduğunu biliyorlar."

"Burada mı?" Odaya baktı, gözleri kafesteki kuş gibi duvarlarda geziniyordu.

"Burada değil. Köyde."

"Nasıl öğrendiler?"

Omuzlarımı silktim. "Ajanları var. Muhbirleri."

İsimler kısmına gelindiği zaman çıkmış olsam da Stufa'nın İspanyol Şapel'inde söylediklerini anlattım ona.

O geldiğinde neler olacağını sordu. Endişelenmemesini söyledim. Onunla kendim ilgilenecektim.

"Sen mi? Nasıl?"

"Henüz emin değilim."

"Ya yanında birilerini getirirse?"

"İçimde yalnız geleceğine dair bir his var." Bir kez daha onun arkamda olduğunu, izlerimi takip ettiğini sandım. Son

birkaç gün boyunca, gölgesinin hep yoluma çıktığını hissetmiştim; açık gün ışığında bile zaman zaman sanki karanlıkta yolculuk ediyormuşum gibi gelmişti bana. "Her şeyi kendi başına yapabileceğini düşünüyor."

"Belki haklıdır."

"Bu elimizdeki son şans," dedim. "Onunla burada, aşina olmadığı bir ortamda yüzleşmek..."

"Yine de bu bir risk."

"Biliyorum. Onu senden öğrendim."

Kızı neşelendirmeye çalışıyordum. Yalnızca başını salladı.

Saatlerce konuşuruz sanmıştım ama bizi yıkmayacak ya da korkutmayacak pek az şey vardı söyleyecek. Gece için ateş yakarken, o da yemeği hazırladı ve kapıya demiri taktı.

Daha sonra uyluğumdaki kesiği inceledi. Enfeksiyon kapmış olduğunu düşünmüştü. Bıçağımın ucunu akkor olana dek kızdırıp yarayı dağladı. Itır yağı ve lavantadan lapa yapıp bacağıma sararken, ona açlıktan ölmek üzere olan aileyi anlattım.

"Muhtemelen seni de yerlerdi," dedi.

"Ama önce atı."

Başıyla onayladı. "Daha lezzetlidir."

O akşam ilk defa eski haline dönmüş gibiydi.

Hâlâ giyinik bir biçimde yatağımıza yattık. Tekrar onun yanında olmak. Onun içinde nefes almak. Yüzümü onun yumuşak kırpık saçlarına bastırdım. Ona dayanırken sertleştiğimi hissetmiş olmalıydı.

"Üzgünüm," diye mırıldandı. "Yapamam."

"Önemli değil."

İnce bir dal şöminede çıtırdadı.

O gece sadece uykunun kıyısında yattım, yok orada değil, sanki sisten dolayı görünmeyen bir manzaranın kıyısındaydım. Stufa'nın atından inerken üzengisinden çıkan do-

nuk şıkırtıyı ya da evin çevresinde dolaşırken botlarının pisliklerde yaptığı sürtünmenin sesini veya çatıya tırmanırken kiremitlere değen pelerininin fısıltısını duyduğumu zannedip yataktan fırlar çıkardım. Kapının dışında ya da bitişik odada olurdu veya aynı odada duruyor bulurdum onu. Duyduğum sessizlik de onun nefesini tutma anındaki sessizlik olurdu.

Sonra, gece yarısından sonra, korku kayboldu. Onun yerini arzu aldı. Faustina'ya uzanıp üzerindeki erkek kıyafetlerini kalçalarından aşağı sıyırdım. Tek bir kelime bile etmeden karanlıkta seviştik. Bittikten sonra da içinde kaldım. İçinde uykuya daldım.

Gün ağarırken, yataktan çıktım ve kapıdaki demiri kaldırdım. Gürültüden uyandı. Çiçeklerle ilgili bir şeyler geveledi, sonra iç geçirdi ve yüzünü duvara döndü.

Kapıyı açtım. Soğuk, durgun bir sabahtı. Kuşun biri bodur bir meşeden dümdüz havalandı, siyah bir çizgi şeklinde tozlu kül grisi göğe doğru yükseldi. Bunun dışında, hareket eden bir şey yoktu. Evin ön duvarının yanında beyaz çiçekleri pembeye çalan bir badem ağacı vardı. Ağacın yanında dururken toprak, aynı kayalara bindiren gemi gibi, inliyordu sanki. Titreyerek şömineye bakmak üzere döndüm.

Patikanın orada orman altı bitkilerinin altında gömülmüş olan bir sınır taşı vardı. Yanında üç ya da dört büyük parçaya ayrılmış bir değirmen çarkı duruyordu. Evin batısında kalan düzlükte, yuvarlak bir biçimde dizilmiş taşlara rastladım. Kuyunun kalıntılarıydı bunlar. Vinç falan yoktu. Dolayısıyla hiçbir şekilde su çekilemiyordu. Kenarına diz çöküp içine baktım. Duvarlardaki tuğlalar gevşeyip yerlerinden çıkmış; aralardaki boşluklardan otlar fışkırmıştı. Uzaklarda su sandığım boş bir disk gördüm, diskin içinde küçük, tepesi kesik, özelliksiz kendi yansımamı gördüğümü düşündüm.

Bir zaman sonra, kollarımda dallarla eve döndüğümde Faustina'ya kuyuyu sordum.

Elini ağzına kapattı. "Seni uyarmam gerekirdi."

"Sorun değil," dedim. "Bir şey olmadı."

Ağlamaya başladı.

O öğleden sonra yapraklarla kaplı bir patikadan hendeğe doğru yürüdük, oradan akçaağaç tarlaları, her daim yeşil olan meşeler ve çına dikeni yığınları arasından doğuya doğru akan nehri takip ettik. Omzumun üzerinden geriye bakıp çıplak gri ağaç kümesinin üzerinde yükselen masif, loş hayalet evi gördüm. Torremagna'ya kuzeyden yaklaştık. Dik bir patika bizi Vespi'nin arsasından geçirip Faustina'nın büyüdüğü yerin yakınlarındaki eve getirdi.

Biz Mimmo'nun kapısını çalamadan o dışarı çıktı ve bizi içeri çekti.

"O burada," dedi. "Meyhanenin üst katındaki odayı tuttu. Uyuyor."

"Uyuyor mu?"

İşte Stufa kendinden bu kadar emindi. Muhtemelen kapıyı kilitlemek zahmetinde bile bulunmamıştı.

Pencereye yaklaştım. "Yanında birisi var mı?"

"Yalnız."

"Pekâlâ. Bu da bir şeydir."

Her nasılsa planımı oluşturmaya başladım. Mimmo'nun Stufa'ya hayalet evin Faustina'nın en sevdiği yer olduğunu söylemesi lazımdı. Sanki kendisi pek de önemli bulmuyormuş gibi yapıp, bu bilgiyi ona sızdırmalıydı.

Mimmo, Faustina'ya baktı ama kızın arkası ona dönüktü ve doldurulmuş kuşlarla dolu kutulara bakıyordu.

"Geleceğinden emin misin?" dedi.

"Bence o siz ikinizin çocukken arkadaş olduğunuzu zaten biliyor. Ya da eğer bilmiyorsa da yakında öğrenecektir." Fa-

ustina ile konuştum. "Burada kalmalısın. Mimmo seni saklayacak."

"Peki ya sen?" dedi, hâlâ arkası dönüktü. "Sen ne olacaksın?"

"Bilmiyorum. Daha karar vermedim. "Stufa'nın gözleri kapalı, sırt üstü yattığını gördüm. Elleri göğüs kafesinin üzerinde, her nefes alıp verdiğinde inip kalkıyordu. Zümrüdü havaya yeşil ışıklar saçıyordu.

Mimmo ve Faustina, odanın farklı köşelerinden beni izliyorlardı. Tam o sırada, geleceklerini görebileceğimi düşündüm. Ben bunun bir parçası değildim. İncinmiş ya da kıskanç değildim; hiç bir şey hissedemeyecek kadar tükenmiştim. Daha çok uyumuş olmayı dileyerek baş ve işaret parmağımla burun köprümü cimcikledim.

Mimmo'ya meyhanenin nerede olduğunu sordum. Köyün diğer ucunda, olduğunu söyledi. Ön kapıya yürüdüm ve kapıyı açtım. Hava kararmıştı. Birkaç beyaz kar taneciği yüzümü yalayıp geçti. Bir şeyler yerine oturdu ve ben gülümsediğimi fark ettim.

"Bu kar mı?" diye sordu Mimmo.

"Eğer her şey yolunda giderse," dedim, "Neler olduğunu asla öğrenemeyeceksin. Belki inceleme yapsın diye Floransa'dan birilerini gönderirler. Belki de göndermezler. Önemli değil. Senin söyleyecek bir şeyin olmayacak. Sen hikâyenin dışında kalacaksın. Tüm bunların dışında."

Stufa'nın gözleri aralandı. Esnedi, sonra bacaklarını yere sallandırdı, büyük parmaklarındaki tırnaklar sanki çekiçle dövülmüş gibi geniş ve düzdü. Elleri dizlerinde, parmakları içe kıvrık, dirsekleri dışarıda, yatağın ucunda oturdu. Kahkahası yerdeki yassı taş kaplamalara düşen yapraklar kadar sessiz ve kuruydu. O anda nerede olduğunu ve ne yapacağını hatırladı.

Dışarı çıkıp atıma atladım. Mimmo eşikten seslenip bekle dedi. Dakikalar sonra, içinde bir miktar erzak olan bir çanta uzattı bana. Ona teşekkür ettim.

Faustina yanımda duruyordu, ağzı kapalıydı ama pek de sabit durmuyordu. "Eğer her şey yolunda giderse. Bu ne demek? "

"Kara bak," dedim. "Aynı sen doğduktan sonraki gibi. İlk kez buraya geldiğinde yine kar yağıyordu. Bu iyiye işaret." Eğilip yüzüne dokundum. "Seni seviyorum," dedim. Sonra atımı döndürüp yola koyuldum.

Sokak sola doğru dönerken ben de dönüp arkama baktım. Hâlâ yeşil ön kapıda duruyordu.

Ona içeri girmesi için seslendim.

Kıpırdamadı.

Kar tozutuyordu ama köyün üzerinde şişmiş çuval gibi duran gökyüzüne bakılırsa, yakında yağış artacaktı. Kiliseyi geçip ana caddeye geldim. Eğimin altında, küçük, tuhaf şekilli meydanda, bir grup çocuk kafalarını geriye atmış, ağızları açık, karları yakalamaya çalışıp dans ediyorlardı. Atımı yanlarından sürerken hayvanı mahmuzladım.

Tepemdeki dünya küçülmüştü. Kuzeyde ağaçlar ve bayırlar gizlenmiş, adeta mosmor olmuşlardı. Güneye, Monte Amiata'ya doğru baktım. Yukarılardaki beyaza bürünmüş çıplak yamaçları ile azalan ışıkta parlıyordu ve ben bir anlığına on dokuz yaşıma döndüm, solumda da kaçtığım Etna yer aldı. Bu ani yer değişikliği cesaretimi kırdı. Ama daha da cesaret kırıcı olan bariz bir biçimde buna teslim olma arzumdu. Bu iki açmazdan hangisini tercih edersin diye sorsalar, şu anda içinde bulunduğumu değil de, muhtemelen hayal ettiğim, hatırladığım ve hayatım boyunca pişmanlık duyduğumu derdim.

Arka odadan bir tokmak alıp evin batı kanadındaki daireye taşıdım. Kalan taş parçalarını kuyuya atarken kar

omuzlarımda birikti. Taşlarm duvarlara çarptığını duydum ama yere düştüklerini duymadım. Kuyunun derinliğini hiç bilmiyordum. Yine de yeterince derin olduğunu düşünüyordum.

Kuyunun son izlerini de yok ettikten sonra dal parçası aradım ama Faustina haftalardır ateş yaktığı için odun sıkıntısı vardı. Arazinin batı tarafındaki koruluğu iyice temizledim ve ardından o sabah kullandığımız patikadan geri döndüm.

Bir süre sonra, eve kucağımda bir demet ince dalla döndüm. Elimden geldiğince hızlı çalışıp, dalları kuyunun üzerinde çapraz geçişli bir düzende yığdım. İşimi bitirmeden Stufa gelseydi hiç şansım olmazdı. Kar, yuvarlak siyah deliğin içine düştü ve kayboldu. Düşen kar tanelerini izlerken içim çekilir gibi oldu, kendimi sanki o an sırt üstü düşüp ayaklarımı havaya dikecekmişim gibi hafiflemiş, sersemlemiş hissettim.

Dalları otlarla, yapraklar ve ot saplarıyla kapladım. Yapmış olduğum basit kafes ya da örgü, karın içeri düşmesini engelleyecek ama insana da içeri adım atacak zaman verecekti. Geriye çekildim. Ağaçlarm arkasından vuran güneşin son ışıkları eski kan lekeleri gibi kahverengiydi. Eve gidip kapının arkasındaki demiri indirdim.

Mimmo'nun vermiş olduğu yiyecekleri açtım. Hiç iştahım yoktu ama yemek için kendimi zorladım. Bir parça *pecorino*, biraz turp. Yarım havuç. Gözlerim tekrar tekrar demirli kapıya gidiyordu. Bir gece önce arkadaş olarak yanımda Faustina vardı ve Stufa daha gelmemişti. Gerçi şimdi de bir mil ötedeydi ve beklemekten başka yapacak bir şey yoktu. Yukarıda uyumaya karar verdim, yoksa hiç dinlenemeyecektim.

Birinci kattaki odalar, koridor boyunca sağlı sollu dizilmişti. Koridorun yarısında soluklanmak için duran bir adam

gibi görünen bir tırpan duvara yaslanmıştı. Ben mutfağın üstünde, doğuya, köye doğru bakan bir penceresi olan bir oda seçtim. Elimi baca çıkıntısına koydum. Daha evvelden yakmış olduğum ateş yüzünden sıcaktı. Alt kata indim, yatağın birini sürükleyerek birinci kata çıkardım ve bacaya doğru ittim, sonra da mumu söndürüp bütün battaniyeleri tepeme çektim. Sessiz sakin yatar yatmaz ev canlanıverdi. Her çeşit kapı çarpma sesi, gıcırtı ve fısıltı geliyordu. Stuffa ne zaman gelecekti? Gece yarısında mı? Şafakta mı? Sürekli alt katta birisinin dolaştığını düşünüp durdum. Bir çok kez yatağımdan kalktım. Beyaz toprak karanlıkta bekliyordu. Hava, aynı cam gibi duruyordu üzerinde. Bir ara öğleyin aralarından geçtiğimiz çalılıkların orada bir ışığın gelip gittiğini gördüm. Belki de bir kaçak avcıydı. İyi de, bu havada mı?

Sabah oldu. Sessizlik o kadar içime işlemişti ki sağır olduğumu sandım. Pencerenin önünde durup dışarı baktım. Gece boyunca birkaç santim kar yağmıştı ama hiç ayak izi yoktu. Hiç ziyaretçi gelmemişti. Ödüm koparak nerede olduğumu hatırladım; hareket edebilecek gibi değildim. Nihayet soğuktan titreyen kemiklerimle geri döndüm. Battaniyeleri omuzlarıma alıp koridordan geçtim.

Evin önündeki pencerelerin hiçbirinden kuyuya dair bir şey görünmediğini farkettim. Orada olduğunu bile fark etmezdiniz. Alt kata indim. Ateşi yeniden yakarken fazla karın benim hayrıma olmayacağını fark ettim. Ama Stufa'ya yardımı olurdu. Ben onu duymadan eve yaklaşabilirdi. Hazırlıksız yakalanmamak için patikaya bakan pencerelerin birinden gözetleme yapmam gerekiyordu.

Kapıdaki demiri kaldırdım ve dışarı çıktım. Kar çarşaf gibi pürüzsüzdü, sadece kuşların yaptığı ok şeklinde izler vardı. Böylesine bir sakinlik, böylesine bir sessizlik tasavvur etmek bile güçtü. Ben uyurken dünyanın içi boşalmış gibiydi

sanki. Tüm ruhlar bir araya gelmiş ve ben unutulmuş, gözden kaçmıştım.

Bazen, annemin alışılmadık yeniden ortaya çıkışını düşündüğümde bu bana bir fırsatmış, bir armağanmış gibi gelirdi ve ben ona dönüp geçmişle ilgili hakikati anlatsana demek isterdim. Ancak bunu pek de beceremezdim ve eğer becermiş bile olsam, onun beni anlayacağından şüphe duyardım, bu kadar şey yaşadıktan sonra, bunca yıldan sonra anlatmazdı. Hakikat, okyanusun dibinde duran, dişleri yosunlu, bulanık bir anahtardı. Bir zamanlar bir şeyi açmış olmalıydı. Ama artık bunun önemi yoktu. Ve belki de, sonunda, yine de duymak istemedim. Jacopo'nun her daim haklı olduğunu, ya da tam olarak haklı olmadığı ihtimalini, ise artık tamamen reddetmiyordum.

Evin etrafında biraz dolandım. Badem çiçeklerinin üzeri kar olmuştu, beyaz beyaz üstüne binmişti. Kuyuyu işaretleyen ince odunlar daha az görünür olsalar da hâlâ yerlerindeydiler. Sadece en üstten iki santim görünüyordu.

Evin arkasına ulaştığım zaman, gökyüzünün bir kısmı aydınlanmıştı. Küçük, aşınmış madeni bir para gibi olan güneş o kadar mattı ki doğrudan bakabiliyordum. Gölgeler tatsız ve maviydi. Göz ucuyla ahırın yanındaki ot yığınları arasında sıçrayan bir taşan gördüm. Sonra aniden duruverdi. Bir şey mi duymuştu? Patikaya doğru baktım. Tekrar tavşanı aradığımda, gitmişti.

Ardından yeniden birinci kata döndüm, gözlerim ağrıyana kadar çevreye baktım. Karın boş sayfasında yazılar belirdi. Özürleri içeren hipotezler. Benim kendi ölüm ilânım. Çatlaklar oluştu, önceleri pembelerdi, sonlara doğru kızardılar. Yerde sanki kesilmiş gibi bir köpek kafası duruyordu.

Beyaz yüzey çatlayıp ayrılınca, Cuif yatağında doğruldu ve sırıttı. Havada bir dizi akışkan çember şekli yaparak çıktı. Hiç iz bırakmadı, hem de hiç.

Gün, nöbetler ve başlangıçlarla geçti. Vakit tavşan gibiydi. İleri atladı durdu.

Alt kata indim ve ateşi karıştırdım. Yemeğe çalıştım. Dinledim.

Gelmedi.

Onu oyalayanın ne olduğunu düşünmek bana zor geldi. Belki de, efsane olduğu gibi, yüzlerce yıl sürecek bir uykuya dalmıştı. Belki de beklerken ölecektim. Bir başka hayalete dönüşecektim.

Bu ev, bu kar... Akşam üzerine doğru ufukta bir parlaklık, arazinin ucundaki çıplak ağaçları narin, kavruk gösteren apokaliptik bir renk curcunası vardı. Güneş artık küçük ve soluk değildi. Batarken şişti ve sarktı ve o portakal rengi kan gibi, kocaman bir kızıla dönüştü.

İşte o anda onu duydum.

"Ruhum Tanrıyı methetmiyor," diye şarkı söyledi, "Ve ruhum Tanrıyı kurtarıcım olarak gördü..."

Pencere eşiğinin altına eğildim, kılıcım yerde yanımda duruyordu. Magnificat'ı tanıdım ama bu kendisine has bir yorumdu. Şarkıyı yozlaştırmış, tepetaklak etmişti.

"Çünkü o cariyelerin söylediklerine önem vermişti..."

Onun ne yaptığını bildiğimi düşündüm: Meryem Ana'nın laflarını alıp Grand Dük'ün karısının ağzından söylüyordu.

"Dikkatle bakarsan," diye söyledi, "Bundan böyle tüm nesiller bana lanetli diyecek."

Kaba taştan eşik üzerinden baktığım sırada çitler arasındaki boşluktan girip bayır aşağı yürümeye başladı, üzerinden sanki az evvel ateşlenmiş bir silahmışçasına helezon şeklinde bir duman yükseliyordu. Koca küt bir kafası olan, dudakları geme sürtünmekten köpürmüş, alacalı bir küheylana biniyordu. Eyere, bir işkencecinin zanaatinde kullandığı alet edevat asılıydı- bir çift metal kerpeten, bir maltız, bir

dizi oluklu keski, pense ve dağlama demiri ile işkence yapmak için olduğunu düşündüğüm, üzerinde kayışlarla tokaların olduğu tahtadan bir yapı vardı. Tüm bu birleşim sanki onun günahkâr şarkısına eşlik edercesine çatırdayıp şıkırdadı. Görünmeden, yandaki pencerelerden birinin önünde durdum, ama merak etmeme gerek yoktu. Atını sürerken benim olduğum tarafa bakmadı bile. Orada olduğumu biliyor ve kesinlikle Faustina'nın da benimle birlikte olduğunu düşünüyordu. Evin etrafından döndü, gözleri yarı kapalı, sözleri iftiharla göğe yükseliyordu.

"Ve Tanrı benim cezamı versin, ben de pislikle doyayım."

En ufak bir gizlenme ya da hareketlerini gizliden yapma niyeti yoktu. Zaferi önceden bilinen bir sondu ve ona bakınca yenilmezliğine inanmak da zor değildi. Fakat aniden tüm algılamam saf ve amelî bir endişenin kurbanı oldu. Evin etrafında dönmeye devam ederse kurmuş olduğum tuzağa düşebilirdi. Atı yaralanırdı ama o muhtemelen sağ salim bir tarafa atlar kurtulurdu, ben de tek silahımı, tek avantajımı kaybetmiş olurdum. Onunla yüzleşmekten başka çarem yoktu. Onu yaya yakalamalıydım.

Evin etrafında attığı öbür turda, arkamda şeftali ağaçları, önümde gizli kuyu ile ben bekliyordum. Beni görünce atını birden durdurdu.

"Ah," dedi, "Sicilyalı."

Ağzımı kapalı tuttum. Dişlerim dudaklarımın arkasında çatırdayıp çıtırdıyordu.

"Fahişe nerede?" Yüzünde sanki kız birdenbire ortaya çıkabilirmiş gibi teatral bir ifade vardı.

"Sen kimsin de ona fahişe diyorsun?" Sesim güçsüz çıkmıştı; keşke konuşmasaydım, diye düşündüm.

"Henüz ağzında bir dili var... Ama korkarım bu fazla uzun sürmeyecek." Stufa hayvanından indi.

Kalbim sıkıştı. Güzel. Güzel.

"Bir keresinde bana bilmem gerekeni anlatmıştın," diye devam etti, "Şimdi bunu ağzından söke söke alacağım."

Kılıcını çekti. Korkunç, ahenksiz bir müzik sesi gibi, sert bir sürtünme sesi geldi. Grimsi mavi, pembe, bağırsak renginde, bir buçuk metrelik parlak kılıç güneşin son ışıklarını üzerinde toplamış olmalıydı.

"Ateşte kızartıp bir çırpıda yiyeceğim. Dili çok severim." Badem ağaçlarına doğru sağlı sollu bir vuruş yaptı; kırılan daldan karlar döküldü. "Kim bilir, belki de derdimizi konuşarak hallederiz."

Soluma doğru hareket ettim. Gözüm o üç çubukta olmalıydı; aynı zamanda şüphe çekmemeye de çalışmalıydım. Ayaklarını ayırmış duruyordu, kılıcının ucu yerdeydi. Nefesi ağzından çıkarken dumana dönüyordu. Siyah pelerini dünyada açılmış bir delikti.

"Fahişeyi korumana bakılırsa, ona âşık olduğunu söyleyebilirim. Âşık mısın?"

Stufa sanki bir tuzak olduğunu anlamış da bunu bozmak istermişçesine eve doğru kayıyordu, yan tarafa basıyor olsa da kuyu ortamızdaydı. Cesaret, bir zırh kadar güçlüce kaplamıştı bedenini. Solgun yüzünün arkasında demirden bir irade ve karanlık bakışlarında cesaretle karışık bir öfke vardı.

"Umarım kızın kalıbını almışsındır. Çünkü bunun için başka bir şansın olmayacak."

Cuif sağ tarafımda beliriverdi, onu ilk tanıdığım günkü gibi alaycı, ziyankâr ve dalgındı ve işte o anda tüm korkularım ve kararsızlığım uçup gitti.

"Pek konuşmuyorsun," dedim. "Belki de insanlar aklını yitirdiğini söylediklerinde haklılardı."

Her iki eli de kılıcında, bana doğru yürümeye başladı. Başına gelebilecek sürpriz sayısını minimumda tutma umuduyla evin ön duvarına yakın duruyordu. Tek bildiği suç

ortaklarımın olabileceği idi. Kurmuş olduğum tuzak tek umudumdu ve şimdiyse bu bana umutsuz, saçma ve imkânsız bir şekilde naif geliyordu.

"Geleceğini hiç kimseye söyledin mi?" diye sordum ona.

"Neden söyleyeyim ki?"

"Tabii ki Bassetti ile konuşmuşsunuzdur bunu."

Stufa güldü.

O anda, onun kendi başına hareket ettiğini anladım.

Ancak kuyuyu geçmeyi başarmıştı ve geri çekildikçe o, omuzları kambur, elindeki kılıçta gümüş renkli soğuk bir ışık parlar halde bana doğru geliyordu.

Evin arkasında, kara gömülü bir şeye takıldı, neredeyse düşüyordu. Küfürler savurarak sağ ayağını merdiven kalıntılarından kurtardı. Acaba bu, Mimmo'nun ayağını kırdığı zaman Faustina'nın tırmandığı merdiven miydi? Sanki bir işaretti. Yine de bunu ben söylemiş olamazdım.

Tekrar konuştum. "Öldürdüğün şu kız? Kimdi o?"

Başını yana çevirdi ve karın üstüne tükürdü. "Asla öğrenemeyeceğin şeyler var."

Tekrar evin önündeydik, yerlere bakmak için durdu. Belki de geri çekilmemin bir strateji olduğunu, planlandığını düşünmüştü. Belki de bunun bir tuzak olduğundan şüphe etmişti. Sağımda, sarmaşıkların sardığı gövdeleri ve batmakta olan güneşin pas rengine düşen kara gölgeleriyle ağaçların olduğu yerde Guazzi ikizleri yere çömelmişler, bir şey yakıyorlardı. Karların üzerinde parlak kırmızı pulları olan bir yılan bana doğru gelmekteydi. Ağzından kıvılcımlar çıkararak dalıp çıkmasını izledim.

"Sıvı barut," dedim.

Stufa bana baktı. "Kiminle konuşuyorsun? Burada hiç kimse yok."

Saklı kuyuyu aramızda tutarak yavaşça geri geri gittim. Bir kez daha Cuif'in haylaz, kavgacı ruhunun yanımda ol-

duğunu hissettim. "Aslında ilgimi çeken şey cinayet değil, artık değil."

"Değil mi?"

"Cinayette sıra dışı bir şey yok ki. Ben de adam öldürdüm." Aslında bir tane, ama neyse. İstavroz çıkardım. "Hayır, benim ilgimi çeken şey," dedim, "Seninle Grand Dük'ün annesi arasında olan biten..."

Stufa'nın dev yüzü gerildi. "Ne?"

"Benim ilgimi çeken şey," dedim, "Siz ikinizin yalnız başınıza kaldığınızda ne yaptığı!"

Stufa kükreyerek üzerime atıldı. Sonra kayboldu. Tuhaf bir biçimde kısaltılmış olan bağırması havada asılı kaldı.

Karın üzerinde kara bir delik. Ağaçların ardındaki güneşin kahverengi şevki.

Bu kadar.

Orada ne kadar dikildiğimi bilmiyorum.

Kuyuya ulaştığım zaman hava kararmıştı. Kuyunun içine doğru bakarken yanımdaki bir hareket az kalsın kalbimi durduruyordu. Stufa'nın atı omzumun üzerinden bakıyordu.

Köşeden tutunarak yere diz çöktüm ve sanki aşağılarda belli belirsiz bir parıltı gördüm. Acaba bu onun kılıcı mıydı? Dişi miydi? Zümrüdü müydü? Ben onu sanki altındaki gizli kapak açılmış gibi aşağıya düştüğünü görmüştüm. Böyle bir düşüşten sonra hiç kimse hayatta kalamazdı. Hal böyle olunca da...

Neredeyse sıra dışı olan düşmanlığından sonra emin olmam gerekiyordu. Patikadaki kırık değirmen çarkını hatırladım. Karı kazıp parçaları toprağın üstüne çıkardım, sonra da tek tek kuyudan aşağı attım. Birincisi ses çıkarmadan düştü. İkincisi kendi kendine duvarlardan sekti. Üçüncü parçanın düştüğünü, taşın taşa çarpma sesini duydum.

Mutfaktan yiyecek getirdim, sonra da ahıra gidip ata bindim. Stufa'nın atını uzun dizginlerinden tutarak patikaya doğru mahmuzladım.

Ağaçların arasındaki boşluktan geçtiğim sırada, omzumun üzerinden baktım. Karda siyah bir çizgi bırakabilirdim. Kuyunun ağzı. Mezardan daha da derine gömülmüştü.

Tir tir titriyordum ama soğuktan değil. Onun beklediği Mimmo'nun evine gitmemek. Onu kurtardığımı, güvende olduğunu söylememek. Tekrar ona sarılmamak, hatta bir daha görmemek. Böyle yapmanın onu da bu işe bulaştıracağını düşündüm. Stufa'nın benim hayatımdan ansızın çıkması gibi, ben de onun hayatından hemen çıkmalıydım. Onu ortası ve sonu olmayan bir hikâyenin başlangıcıyla bırakmalıydım. "Bir öğlen gitti," derdi. "Kar yağıyordu. Geri dönmedi."

Tekrar köyün içinden geçtim. Bayırın tepesinde, ana caddede, iki çocuk kardan adam yapıyordu.

"Bir de burnu olsa," dedim, "Ne dersiniz?"

Çantamdan bir tane havuç fırlattım.

Gelecekte birisi Torremagna'na gelip de soru soracak olursa çocuklar beni hatırlayacaktı. Olayların bunun gibi versiyonları inanılmaz derecede birbirine benzemeyen şeyle dolu, yarım yamalak, eksik gedik olurdu. Evet, onu gördük. Kardan adamımız için bize bir burun verdi. Birbirlerine bakacaklardı. Bir diğeri ata biniyordu, diyecekti. Siyah, beyaz galiba. Hayır, binici yoktu. Bu laflardan sonra izler kaybolacaktı.

Eğer biri gelirse.

Stufa doğruyu söylemişse, yani hakikaten de kendi başına hareket etmişse, Floransa'da hiç kimsenin onun nereye gittiğine dair en ufak bir fikri olamazdı

Beyaz kirli bir yoldan doğuya döndüm. Ağaçlıklı bir tepenin üzerinden geçip yakınlardaki bir pazar kasabasma

geldim. Sonra kuzeye, geniş, rüzgârlı bir düzlüğe vardım. *Val di Chiana.* Hayatım kaçmakla geçmişti, bu benim huyumdu, ama hiçbir seyahat bunun kadar zor olmamıştı. Faustina'yı düşünmemeye çalıştım, hem de hiç düşünmemeye, ama o bir şekilde ortaya çıktı. Bana zeytin yapraklarını anımsatan bir elbiseyle köyün kıyısında duruyordu, gözlerinin altındaki cildi kirlenmiş, işaret parmağı alt dudağına dokunuyordu.

"O nerede?" dedi.

Bilmiyorum.

Ama atı...

Bir çeşit kaza geçirmiş olmalı.

Gülmeye başladım. Gülerken sarsılıyordum.

"Bir çeşit kaza," dedim tekrar, kendimi kontrol altına aldığım zaman.

Bana Stufa'nın Mimmo'nun kapısını çaldığı zaman sanki bütün evin sarsıldığını söyledi. Kendisi o sırada çoktan yatağın altına saklanmışmış. O zaman bile nefes almaya korkmuştu. Mimmo, Stufa'yı içeri almış. Stufa'nın tüm odayı kapladığını hayal etmiş. Aynı bir atın yapacağı gibi. Ya da bir devin.

"Fahişeyi sakladın, değil mi?" demiş Stufa.

Mimmo hiç fahişe tanımadığını söylemiş.

Stufa ona vurmuş. "Çocukluk arkadaşın," demiş, küçümseyerek. "Sevgilin. Ona yardım etmeye çalışıyorsun."

"Yardım etmek mi?" Mimmo'nun sesi öfkeyle yükselmiş. "Neden ona yardım edecekmişim ki? Neredeyse beni öldürüyordu. Bacağıma bak!"

On beş yıl önce yaşananları anlattı. Stufa'nın sabrı taşmak üzereydi.

"Bana bunları neden anlatıyorsun?"

"Beni de oraya götürürdü," dedi Mimmo. "En sevdiği yerdi. Durdu ve sessizlikte kendisini toparlar gibi oldu. Ora-

sı onun her zaman döndüğü yerdi, yani en azından zihnen. Kefaret ve nedametin yeriydi."

"Sence kız orada mı?"

"Ona asla onu sevdiğimi söylemedim. Onun tahmin etmesini istedim." Mimmo'nun sesi kısıldı. "Onu incitme. Lütfen."

Stufa uzun adımlarla kapıya gitti. "Yolumdan çekil."

"Yuttu," dedim.

Faustina başıyla onayladı.

Arezzo'ya doğru at sürdüm.

Acaba Mimmo gerçek hislerini Faustina'ya gösterebilmek için Stufa'yı kullanır mıydı? Bunun Stufa üzerinde istenen etkiyi bıraktığı kesindi. Peki Faustina buna nasıl tepki verirdi? Mimmo'dan ona bakmasını, onu korumasını istedim mi? Bütün o zaman boyunca ben de aklımdakini kendime bile itiraf etmemiş miydim? Ne de olsa Floransa'ya kolay kolay dönemezdi, Basseti olsa bile olmazdı. Yoksa ben içten içe, bencilce bir şekilde, uzun zamandır bastırılan öfke ve dargınlığın su yüzüne çıkmasını ve arkadaşlıklarını bozulmasını mı umuyordum?

Ben kuzeye gittikçe o da görünmeye devam etti. Yüzünde ürkütücü bir ifade vardı. Bir parça da uykuluydu. Söylenmemiş pek çok şey vardı. Kollarıma koşar ya da ayaklarını yerden kesecek şekilde bana atılırdı ve çamaşırı aşağı kayardı! Ona öyle sıkı sarılırdım ki sanki iki bedenimiz birbirine girerdi. Belki de nefesini kesmek isterdim. Bu durumda bensiz yaşayamazdı. O zaman ben de hiçbir şeyi özlemezdim. Ama sonunda her zaman onu bırakır, ayağımı parlak üzengiye yerleştirirdim, çünkü bu her zaman bir veda demek olurdu. Sadece eyere yerleşince benden aşağıda kalan, elbisesi o son sarılma ile buruşmuş olan bedenin yüzüne bakardım.

"Beni unutacaksın," dedim. "Unutacağını biliyorum."

Ellerini koyu renkli, kırpık saçlarının arasında gezdirdi. "Bütün sözlerimi çalıyorsun. Neden orijinal bir şey düşünemiyorsun?"

Gülümsemek istedim ama yapamadım. Ağzım uygun şekle girmedi.

"Saçmalama."

Arkasını döndü, omuzları sarsılıyordu.

"Başka kimse yok," dedim. "Nasıl olabilirdi ki?"

Uzanıp yanağına dokunduğum zaman ıslak olduğunu anladım.

"Seni asla bırakmayacağım," dedim.

Uyuyakaldım, sonra uyandım ya da uyanmış gibi oldum, tekrar hayalet evde, yukarıdaki pencerenin önünde duruyordum. Yerlerde kar vardı, ay küçülüyordu. Ağaçlar enkazdaki armalar gibi yana yatıyordu.

Sonra dışarıdaydım. Hava o kadar soğuktu ki ciğerlerimi yenilermiş gibi hissetmeme neden oldu. Elimdeki çizgileri görebiliyordum. Kalp çizgisi derindi. Hayat çizgisi X şeklinde bitiyor, sanki son günlerimin dikilmesi gereken bir yaraya ihtiyacı var gibi görünüyordu. Kuyuya doğru yürüyüp içine baktım. Stufa dipteydi, bana bakıyordu. Kucağa alınmak isteyen çocuk gibi kollarını yukarı uzatmıştı.

Uyandım. Uyudum.

Ellerim dizginlerin etrafında dondu. Önümde yürüyor, saçları sırtının en dar kısmına dökülüyordu, sanki yıllar geçmiş gibiydi. "Birbirimize aitiz," diye fısıldadım. "Doğru görünüyordu."

Gözyaşları yanaklarımı kaşındırdı.

Sabah olmuştu. Yolun kenarındaki karlar pastanın üzerindeki jöle gibi parlak bir kabuk oluşturmuştu. Yüzünü bana çevirdi. Gözleri o kadar berraktı ki beni delip geçti. Dudakları olgun incirin kabuğu gibi yumuşak ve koyu renkliydi.

Alt tarafında durdu. "Daha önce söylediklerini söyle."

"Ne söyledim?"

"Kadınlarla aranı bozan benle ilgili şu şey."

Gülümsedim. Doğruydu.

"Söyle."

"Seninle tanışmadan önce başka kadınlara bakardım. Ama sen o kadar güzelsin ki, onları mahvettin. Artık bakmanın bir manası kalmadı. Yakınıma gelen bir kadın görmeyeceksin asla."

"Evet," diye mırıldandı. "Evet, öyle."

-3-

Zumbo, nihayet sustuğunda, saat sabah ikiyi geçmişti. Sandalyesine yaslanıp bana baktı, yüzünde tekinsiz, gergin bir ifade vardı.

"Bir daha onun için hiç mi geri dönmedin?" dedim.

Bu soruyu beklermiş gibi içini çekti. "Bir kez hayatını mahvettim. Yeniden mahvetmek istemedim."

Dışarıda rüzgâr durmuştu. Uzaklardan, çiğ, damla damla akan karanlığın içinden şarkıları duyabiliyordum. Gece görevi.

"Gelip beni bulacağını düşünürdüm," dedi. "Asla gelmedi."

Duraksadı.

"Mutlu olmalı diye düşündüm."

Öne eğilip ateşe bir odun daha attım. Bacaya kadar kıvılcım çıktı. Israrcı olduğum tek bir şey varsa o da bitmez tükenmez odun tedarikiydi; manastıra yollanmış olabilirdim ancak neden acı çekmem gerektiğini anlamıyordum.

"Floransa'ya döndükten bir kaç hafta sonra," diye devam etti Zumbo "Tekrar gitti." Fransız bir anatomist ile birlikte çalıştıkları Genova'ya gitti. Zaman zaman Tuscany'den ha-

berler aldı. Bassetti'nin altmış yedi yaşında öldüğü ve Grand Dük'ün çocuklarından hiç birinin ona bir vâris vermediği söylendi ona. Yaptığı kadın heykeline gelince, ona ne olduğunu hiç bilemedi. Tek bildiği kadının hâlâ sarayın üçüncü katındaki kilitli odada yattığı idi.

Birden canlandı. "Sana bir şey getirdim."

Çantasının iplerini çözüp içinden bir kâğıt parçası çıkardı ve bana uzattı.

Genç bir kadın bana bakıyordu. Uzun, siyah saçlı, iri gözlü biriydi.

Başını yana eğişinde bir itidal, bir dikkat ve bir haşarılık vardı.

"Bu o mu? "

"Evet." Stufa'nın heybesinde bulduğunu söyledi.

Resme baktım. Cildi benimkinden daha koyuydu. Saçları da öyle. Damadın damarlarında bir parça güneyli kanı olmuş olmalıydı. Büyük olasılıkla da Sardinya. Ancak onda kendimi de görebiliyordum, benim inatçı, dediğim dedik, genç halimdi ve birden tek düşünebildiğim, kızım, kızım idi. Onu hiç tanımasam ya da sarılamasam, hatta sesini bile duymamış olsam da, bu benim kanımdı, benim yavrumdu, öz evladımdı. Üç çocuğum olduğundan nasırlaşmış mıydım? Belki de. Ancak o gece ve daha bir çok geceler hissettiğim buydu.

Nihayet kafamı kaldırdığımda, Zumbo uyuyordu, sağ kolu sandalyenin yanında sallanıyordu, elindeki damarlar şişmişti.

Yanımdaki acemiye misafirimize konuk kanadını göstermesini rahat etmesini sağlamasını tembihleyerek yatağıma gittim. Ben uyanmadan, şafak vakti gitmişti ve ben onu bir daha görmedim. Bir ay sonra Paris'te karaciğer apsesinden öldü.

Zaman geçtikçe, Zumbo'nun manastırda görünmesinin bir çeşit halüsinasyon olduğu sanıldı. Duymuş olduklarımı unutamadım ancak ne kadarına inanacağımdan emin değildim. Ne söylemişti? Hikâyeyi anlatana bile hikâye gibi gelmişti. İnsanların *renkli hayat* dedikleri türden bir hayat sürdüğümü bildiği için ilgimi çekmek amacıyla, kendisini abartmaktan alı koyamamış olabilir. Kızıma karşı duyduğu bu tutku, keşişle olan kan davası. Çok severek yarattığı sanat eseri, benim halefim! Ayrıca telaşlı ve kandırılmış olması da muhtemeldi. Göz altlarındaki lekeler, Marseilles'de yakasına yapışan baş ağrısı ve aniden ölmesi, tabii ki hepsi beni görmeye geldikten hemen sonra oldu... Bu yetmezmiş gibi, hikâyelerin kulaktan kulağa yayılırken biçim değiştirdiğini de göz önüne almalıydım. Benim de kendi laflarım dördüncü bir ağızdan bana geri döndüğünde ürkütücü bir an yaşamıştım. Evet, Fontainebleau'da kaldım ama hiç altın yemedim. Gül yaprakları üzerinde dans da etmedim. Nikâh yüzüğümü de kaybetmedim, ilk haftada bile, neyse. Hal böyleyken tüm bunlar yüzünden, bana anlatmış olduklarını düşünmeden yapamadım ve 1703 ilkbaharında, ziyaretinden bir yıldan fazla bir zaman geçtikten sonra, Tyscany'ye gittim.

Yolculuk altı hafta sürdü. On iki Mayıs'ta yasadışı bir biçimde, Cortona yakınlarındaki bir tepedeki pek bilinmeyen bir patikayı kullanarak dukalığa girdim. Dört gün sonra, parlak, sıcak bir öğlen doğudan Torremagna'ya yaklaştım. Beraberimdeki hizmetkârlarla muhafızlarımı meyhanenin önünde bıraktım ve yaya olarak köye gittim. Sıcak taşların kokusu geliyordu, etrafta kimse yoktu.

Via Castello tırmanıp kiliseyi geçiyor sonra da sağa doğru kıvrılırken daralıyordu. Faustina'nın büyüdüğü evin önünde durdum. Kahverengi ön kapıyla küçük bir pencere bana bir şey ifade etmedi. Birkaç adım ileride tam da Zum-

bo'nun tarif ettiği gibi yeşil bir kapı vardı. Mimmo'nun evi. Kapıyı çaldım, geri çekildim. Belki de yolda olduğumu ona önceden haber vermeliydim. Gerçi ağzımdan da bir kelime çıksın istememiştim. Grand Dük'ün döndüğümü duyduğunu düşünsene! Boğazım kurumuş, kalp atışlarım tüy gibi hafiflemişti. Kapıya kim bakacaktı? O mu?

Arkamda bir sürtünme sesi duyduğum sırada kapıyı çalmak üzereydim. Sokaktan tahta bir sandalyenin önünde tek bacaklı bir adam geldi. Ağırlığını sağlam bacağına verip sakat bacağını sandalyeye dayayarak dinleniyor, sonra sağlam bacağını ileri uzatıyordu. İzlemesi bile çok zahmetli bir işti.

Önümde durdu. "Kaybolmuş gibisin. Yardım edebilir miyim?"

Saçları griydi, aslında hesaplamalarıma göre otuz yaşından daha büyük olamazdı.

"Koltuk değneğiniz yok mu?" dedim.

"Kırıldılar. Yani bir tanesi kırıldı."

"Sen Mimmo'sun."

Uzun uzun baktı bana. Bakımlı kürklü seyahat kıyafetlerimle o kadar yakışıksız görünüyor olmalıydım ki, benim Floransalı yetkililerin Stufa'nın kaybolmasını araştırmak için gönderilmiş olduğumdan şüphelenip şüphelenmediğini merak ettim. Neredeyse on yaş daha yaşlanmıştım ama Zumbo da onu birilerinin gelebileceği konusunda uyarmıştı.

Arkasını dönüp yeşil kapıyı açtı ve kendisini merdivenlerden aşağı indirdi. Onunla konuşmak için izin istedim. Tereddüt eder gibiydi. Ardından sandalyenin ayakları yerde gürültüler çıkararak yana çekildi ve geçmem için bana yol verdi.

L şeklindeki odaya girdim. Sol tarafımda duvarda bir şömine ile köşede bir masa ve iki sandalye vardı. Sağ tarafımda Faustina'nın saklanma yeri olan yatak duruyordu.

Zumbo'nun ziyaret ettiği zamandakinden daha fazla doldurulmuş kuş vardı; artık tahta kutular odanın her köşesini kaplıyordu. Odanın arkasındaki pencere sardunyalar ve şifalı otların ekili olduğu saksılarla dolu bir terasa bakıyordu. İleride toprak kıvrılıyordu, güneş ışığı altında siyah görünen sıra sıra serviler katları ve kırışıklıklarını belirgin hale getiriyordu.

"İtalyancam anlaşılmaz ise kusura bakmayın," dedim. "Pek pratik yapmıyorum. Uzun zamandır buraya gelmemiştim."

"Köye mi? "

"Hayır, dukalığa."

Göründüğüm kadar kendimden emin değildim. Sofistike kıyafetlerimin altında kalbim deli deli atıyordu. Bu köyde bir yerlerde, hatta bu evde bile, doğurduğum, sonra da verdiğim kızım vardı. Binlerce milden fazla yolculuk etmiş ve bu yolculukların çoğunda ilk karşılaşmamızı hayal etmiştim, ancak resmine ne kadar bakarsam bakayım hâlâ gözümde canlandırmamıştım. Acaba meraklı mı olurdu? Öfkeli? Konuşamayacak kadar şokta? Benimle herhangi bir şey yapmayı reddeder miydi? Aklıma gelen her ihtimal bence mümkün ve geçerliydi.

Mimmo somurtuyordu. "Adımı biliyordun," dedi yavaşça, "Ama ben senin kim olduğunu bilmiyorum."

"Beni Zumbo gönderdi. Paris'ten."

"Zumbo mu?" Arkasını döndü, başını eğdi.

"Zummo. Onu hatırladın mı?"

"Elbette." Sakat bacağının pozisyonunu değiştirirken sandalyenin kollarındaki parmak boğumları beyazladı. "Paris'ten o kadar yol mu geldin?"

"Evet."

"Ne istiyor? "

"Özür dilerim," dedim. "Kendimi net bir biçimde ifade etmedim. Benim adım Orléanslı Marguerite-Louis ve kızımı görmeye geldim."

Tüm bedeni seğirdi ve onu destekleyen sandalye çarpıp yere düştü. Düşmemek için masanın kenarına tutunması gerekti.

Yukarıdan bir ses duyuldu. "İyi misin, baba?"

Mimmo iyiyim diye seslendi.

Sandalyeyi düzelttim ve ona yakından bakıp da akan gözyaşlarını görünce anladığımı düşündüm.

"Artık burada yaşamıyor, değil mi?" dedim. "Seni terk etti."

Yüzünü şömineye döndü. "O öldü."

"Öldü mü?"

"Evet."

Yutkundum. "Ne zaman?"

"Dokuz yıl önce öldü. Doğum yaparken."

Sandalyenin birine yığıldım. Bu kadar yol, bu kadar zaman sonra o ölmüştü ve onu bunca yıl boyunca özlemiş olmam gerçeği de durumu daha kötüleştirdi.

"Peki ya çocuk?"

"Az önceki oydu."

"Çocuğu olmuş..." Mimmo'ya baktım ama o sırtı ışığa dönük bir şekilde ayakta duruyordu ve yüzünü görmek de pek kolay değildi. "Kimden?"

"O Zumbo'nun kızıydı," dedi. Anlaşılan Faustina, Zumbo ile hayalet evde geçirdikleri o gece hamile kalmıştı.

"Ama o artık benim kızım," diye ekledi. "Doğduğundan beri ona ben bakıyorum."

Sesindeki uyarıyı duydum. Sesindeki endişeyi de duydum.

Kendisini odanın arkasındaki kapıya sürükledi. "Luisa?" Omzunun üstünden bana baktı. "Marguerite-Louise olarak vaftiz edildi, ama biraz uzun değil mi?"

Ona baktım. "Benim adımı mı verdiniz?"

"Faustina'nın fikriydi."

Bir kız belirdi. Omuzlarında kahverengi saçları, meraklı gözleri vardı ve üzerindeki çalışma kıyafeti o kadar çok yıkanmıştı ki yeniyken ne renk olduğunu söylemek imkânsızdı. Açıkçası, odada bir yabancıya rastlamayı ummuyordu. Birden gerilip ne yapacağını bilemeden, elinin ayası saçlarını yalarken hızlı hızlı kafasının yanını kaşıdı. İlk başta bu hareketin neden tanıdık geldiğini anlamadım. Sonra bunun, Zumbo'nun beni görmeye geldiği zaman yapmış olduğu bir şey olduğunu hatırladım ve hayretle karışık bir tanımayla yumuşak bir kahkaha patlattım.

"Ne oldu?" dedi Mimmo.

"Yok, bir şey."

Stufa'nın kuyuya yaptığı ölümcül atlayıştan hemen önce Zumbo'ya söylediklerini düşündüm. Asla bilmeyeceğin şeyler var. Zumbo, Stufa'nın bununla neyi kast ettiğini anlamamıştı. Ben de anlamamıştım. Belki de bu her şeyin anahtarıydı ya da tamamen bir atıp tutmaydı. Gerçi Stufa'nın hiç tahmin etmediği şekillerde doğruyu söylediği ortaya çıktı.

Başlangıç olarak Zumbo'nun yapmış olduğu bebeği ve onu kızın bedenine saklaması aklıma geldi. Bu tahmin ettiği Grand Dük'ün geleceği değildi. Kendisininkiydi. Niyetlense de bir uyarı değildi, biat da değildi ama bir kehanetti. Bir çeşit kendi portresiydi.

Mahremiyetin pek çok yüzü vardır. Eğer iradeniz dışında size empoze edilirse bir ceza, başınıza bela olabilirdi. Diğer taraftan, bunu arayıp bulabilirsiniz de. Bunu besle. Buna güven. Bu olmadan hayat sana imkânsız gelebilir. Fakat hastalık ya da ölüm saatiniz gibi bilmeden taşıdığınız mahremi-

yetler de bulunmaktadır. Bazı şeyler sizden saklanabilir, belki de sonsuza kadar.

Gözleri bana kilitlenmiş olsa bile kız kendini Mimmo'ya yasladı. Ona yaklaşmasını söyledim. Tereddüt etti.

"Belki sana yüzüğümü gösteririm," dedim.

Bakışları opale çevrildi. Charles bana bunun tutku ve doğallığın sembolü olduğunu anlatmıştı ki bu bana o zamanlar çok akıllıca gelmişti, gerçekten de mükemmel bir şekilde zekiceydi, ama yıllar geçtikçe bu lafların yerini başkaları aldı. Tutku, evet. Fakat engellenmişti. Yarım kalmıştı.

Yavaşça, kız kendini ondan ayırdı ve gelip önümde durdu.

"Süt gibi görünüyor, değil mi?" dedim, "Ama yana eğersen gökkuşağının bütün renklerini görürsün."

"Sen kraliçe misin? "

"Bir zamanlar öyleydim."

"Artık değil misin?"

"Hayır. Artık bir manastırda yaşıyorum."

Hiçbir şey söylemeden bana baktı. O kadar yakınımda duruyordu ki nefes alışını duyuyordum. O anda gözlerinde bir şey fark ettim. Onun da ötesinde bir yerlerden gelen bir teyakkuz. Yankı ya da hava akımı gibi gerçek ancak soyut. Bir başkasının varlığı.

"Paris yakınlarında," dedim. "Paris'in nerede olduğunu biliyor musun?"

"Fransa'da."

"Çok güzel." Opali çıkarıp kızın yüzük parmağına geçirdim. Uyana kadar yıllar geçmesi lazımdı. "Büyüyene kadar bunu baban saklayacak." Mimmo itiraz etmeye başladı ama lafını kestim. "Lütfen. Onun almasını istiyorum."

Daha sonra, kız odadan çıkınca, ayağa kalktım. "Bir şey daha var." Bir el çantası çıkardı. "Bunu Faustina için getirmiştim."

İnsan nasıl elleri cebinde durursa, o da ellerini sandalyenin arkasında tutuyordu. "Bunu kabul etmezdi."

Çantayı masaya koydum. "Kızın için kullan."

Cama doğru çabaladı, tozlu saçları olan beş ayaklı yuvarlak tuhaf bir yaratıktı. "O halde onu benden almayacaksınız."

"Hayır." Pencereye yanına gittim. Akşamüstü yaklaşıyordu ve Luisa alttaki terasta sardunyaları suluyordu.

"Ama bir gün, belki, yüzüğün kimden geldiğini anlatırsın. "

Başıyla onayladı. "Bir gün."

Parmağımın ucundaki saban izine baktım, yeni bir yokluk, bir hafiflik, beklenmedik bir salıverme hissi.

Luisa fesleğen ve güvey otu saksılarına geçmişti. Her iki elinde de su dolu kovalar vardı, bir damla bile dökmemek için çok dikkatliydi.

"Faustina beni biliyorduysa," dedim, "Neden beni aramadı?"

"Belki de gurur duyuyordu." Göz ucuyla bana bakıyordu. "Ya da inatçıydı."

Annesi gibi, demek istediğini düşündüm.

Evinden ayrılırken yeşil kapıyı ardımdan yavaşça kapattım. Havada hâlâ ılık taş kokusu vardı ama güneş batmıştı. Yarım saat sonra köy sokakları akşamın serinliğiyle dışarı çıkan insanlarla dolacaktı. Bacalardan yükselen mavi dumanlar, çocukların çığlıkları. Ateş böcekleri zeytinliklerin karanlığı içinde kıvılcım gibi parlıyordu. Bense çoktan sınıra doğru yola koyulmuştum. Geri dönüş yolu uzundu.

Teşekkür

Rehberlik ve cömertlikleri için teşekkür etmek istediğim kişiler: Dr. Raida Ahmad, David Austen, Claudia Bardelloni, Professor Giovanni Cipriani, Rory Farquhar-Thomson, Paolo Giansiracusa, Edward Goldberg, David Mackie ve Christine Hellemans, Joanna Mackle, Ruth McVey, Dr.Amy Mechowski, Luca Merlini ve Nicole D'Alessandro Merlini, Beatrice Monti della Corte, Dr. Rosanna Moradei, Peta Motture, Mike Osborn, Rosalind O'Shaughnessy, Dr.Luisa Palli, Jan Parker, Renato Pasta ve Orsola Gori ve Dr. Marta Poggessi. Ayrıca şu kurumlara gönül borcum vardır. Londra'da: The British Library, The British Museum, the Victoria and Albert Museum, ve St. Mary's Hospital, Paddington. Floransa'da: the Bargello, the Museo Firenze Com'era, the Opificio delle Pietre Dure, the Pitti Palace, La Specola ve the Villa I Tatti. Siracusa'da: the Academia di Belle Arti. Yıllar boyunca bana verdikleri kesintisiz destekle Jean Norbury ile John ve Marian Norbury'e özellikle teşekkür ediyorum. Ajansım ve arkadaşım Peter Straus'a, redaktörüm Daphne Tagg'a ve Granta'daki herkese, bilhassa

Sigrid Rausing, Philip Gwyn, Pru Rowlandson, Michel Salu, Anne Meadows, Iain Chapple, Brigid Macleod, Christine Lo ve yuvadan uçmuş da olsa Michal Shavit'e teşekkür ederim. Son olarak eşim Kate ve kızım Evie'ye sevgileri, anlayışları ve teşvikleri için teşekkür ediyorum. Hiçbir yazarın daha iyi şampiyonları olmamıştır.

1691 yılının Floransa'sı…

Rönesans daha gerçekleşmemiş, kentler büyük bir karanlık altında, herkes şüpheli, her şey yasak ve özgürlük ise ölümüne korkulan bir halde… Aydınlanma dönemi artık çok yakın ve toplumda bunun izlerini okumak mümkün olsa da, bilgi hâlâ en büyük güç ve sadece çok küçük bir zümrenin elinde…

Büyük suçlamalarla baş etmek zorunda kalan Geatano Zummo ise tüm bu karanlığın ortasında, kafasında aydınlanma fikirleri olan ama zor durumda kalan bir adam. Yirmi yaşındaki güzel kölesini önce serbest bırakmak, sonra da onu korumak adına hayatını ortaya koyan büyük bir kahraman… Kölesine duyduğu aşk, engizisyonun baskısı, siyasi çevrenin harareti, komplolar ve sonu gelmeyen entrikalar…

17. yüzyıl Fransa'sında geçen soluk kesen bir öykü, içinizi titretecek bir aşk hikâyesi, ayak oyunları, entrikalar ve ihanetlerle dolu bir çağın panoraması… Mahremiyet, adının aksine olmayan bir mahremiyeti ve bireysel dünyanın imkânsızlığını, aşkın karşı konulamaz halini ve cesaretin gücünü anlatıyor.

"Rupert Thomson'un 17. yüzyıl Floransa'sını anlattığı, entrikaları açığa vuran başyapıtı…"

Stephanie Merritt – The Guardian Gazetesi

"Bir yanda Medici ailesi üyesi dükler, diğer yanda ezilen ve fakir insanlar ve tabii aşkın öne geçilemez hali… Thomson bize olağanüstü bir okuma zevki sunuyor. Yeniden okumak istediğim çok az kitaptan biri…"

Allan Massie – The Scotsman Gazetesi

"İlham verici ölçüde gerçek, tutkunu olacak kadar şahane…"

Philippa Gregory – Boleyn Kızı'nın yazarı

"Gümüşten çığlıklar, altından gözyaşları ve çürümüş bir masumiyet… Bu devir ve bu muhteşem kurgu, tezatlar içinizi delip geçecek…"

Adam-Mars Johns – London Review of Books

AŞK / MACERA

₺18,00

9 786055 831530

www.altinbilekyayinlari.com

facebook.com/altinbilekyayinlari

twitter.com/altinbilekyayinlari